

विश्वासीहरूका निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

हिब्रूहरूलाई लेखिएको
पत्रको टिप्पणी

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

Believer's Bible Commentary by William MacDonald

Indian Publisher of the English Original:

**Authentic Media, Medchal Road, Suchitra Junction,
Secunderabad – 500 067, India**

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian
Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake, NJ
07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2015 by Christian
Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन
पी.ओ. बॉक्स नं. २३
पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१
दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल
भारत

मूल-अनुवादक: श्री मोहन राई

Printed at:

हिब्रूहरूलाई लेखिएको यस पत्रको भूमिका

‘पवित्रशास्त्र बाइबलमा हिब्रूहरूलाई लेखिएको पत्रजस्तो कुनै दोस्रो पुस्तक नै छैन, जसको लेखकको विषयमा बढी विवाद चलेको छ, तर जसको ईश्वरीय प्रेरणाको बारेमा कुनै शङ्का उठेको छैन।’

श्री कोनिबेयर र श्री होव्सन्

१) नयाँ नियमको कानूनमा यस पत्रको अद्वितीय स्थान

हिब्रूहरूको पुस्तक धेरै दृष्टिकोणहरूबाट अद्वितीय छ। त्यो पुस्तक चिट्ठीको रूपमा शुरु गरिएको छैन, तर त्यसको अन्तमा त्यसले पत्रको रूप लिएको छ; किनभने त्यस पत्रको प्रेषक इटालीबाटको हुनुपर्छ, कि त त्यस पत्रको प्रापक इटालीको हुनुपर्छ (हिब्रू १३:२४)। जेजस्तो भए पनि त्यो चिट्ठी हाम्रो विचारमा हिब्रू इसाईहरूलाई लेखिएको हुनुपर्छ। त्यस पत्रको शुरुआतको विषयमा कतिको सङ्कल्प यस प्रकारको छ: त्यो पत्र एउटा सानो, गन्तीमा नआउने स्थानीय मण्डलीलाई लेखिएको थियो; अनि यही कारणले त्यस पुस्तकले कुनै ठूलो, सुपरिचित मण्डलीको नामअनुसार आफ्नो नाम, निशान र ठेगाना पाएन। यसैले त्यस पत्रको प्रेषक र त्यसको प्रापकको विषयमा कुनै निश्चित कुरा भन्न सकिँदैन; किनभने त्यो कुरा इतिहासमा हराएर गएको छ। तर नयाँ नियमका सबै पुस्तकहरूको भन्दा हिब्रूहरूको पुस्तकको शैली बढी साहित्यिक छ। त्यो

पुस्तक कवितायुक्त छ, र त्यसमा पुरानो नियमका थुप्रै खण्डहरू, खास गरी 'सेप्टजिन्ट' नामक पुरानो नियमको ग्रीक अनुवादबाट उद्धृत गरिएका छन्। त्यसको शब्द-भण्डार ठूलो छ, र त्यसको ग्रीक भाषाको सठीक प्रयोग क्रियापदहरूका काल र अरू विस्तृतीकरणहरूमा देखिन्छ।

एक प्रकारले त्यस पुस्तकको रस र स्वाद यहूदीहरूको भएको लाग्छ। यसकारण कतिजनाको दृष्टिमा त्यसको तुलना लेवीको पुस्तकसित गर्न सकिन्छ। यसो भए पनि त्यस पुस्तकका चेताउनीहरू हेर्दा त्यो पुस्तक इसाई जगत्का निम्ति लेखिएको हुनुपर्छ; किनभने त्यस पत्रको लेखे बेलामा कति इसाईहरूको विषयमा ख्रीष्टको मृत्युको वास्तविकतालाई छोडेर केवल धार्मिक रीतिविधिहरू पक्कर राख्ने डर थियो; अचेल यसको भन् बढी डर हुन्छ। यसकारण यही कुरामा त्यस पुस्तकले ठूलो भूमिका खेल्दछ।

२) त्यस पत्रको लेखक को हुन् ?

हिब्रूहरूको पुस्तकको लेखक अज्ञात लेखक हुन्, यद्यपि किङ जेम्स भर्सनका पहिलेका कति संस्करणहरूको शीर्षकमा प्रेरित पावलको नाम पाइन्छ। शुरुका पूर्वीय मण्डलीहरूमा अलेक्सान्द्रियाका क्लेमेण्ट (इस्वी संवत् १५०-२१५) र डियोनिसस (इस्वी संवत् १९०-२६५) उनीहरू हुन्, जसले प्रेरित पावल त्यस पुस्तकको लेखक हुन् भनी भन्थे। अथनासियसको समयदेखि (इस्वी संवत् २९३-३७३) यो धारा सबै शङ्का-उपशङ्काहरूमाथि प्रबल भयो, अनि अन्तमा पश्चिमको मण्डलीलाई पनि यो कुरा मान्न करै लाग्यो। तर आजभोलि थोरै मानिसहरू मात्र प्रेरित पावल हिब्रूहरूको पुस्तकको लेखक हुन् भन्ने कुरामा आफ्नो सहमति जनाउन तयार छन्। श्री ओरिगेनले (इस्वी संवत् १८५-२५४) हिब्रूहरूको पुस्तकको मूलविषय पावलकै हो भन्थे। अनि कुरा साँचो हो, त्यस पुस्तकमा कताकतै प्रेरित पावलका प्रभावहरू भएको हामीलाई लाग्दछ। तर मूलभाषामा त्यस पत्रको शैली प्रेरित पावलको होइन, तर

उनको शैलीभन्दा धेरै फरक भएको देखिन्छ। (यसो भए पनि त्यस पुस्तकको लेखक प्रेरित पावल हुनु सम्भव छ; किनभने लेखे प्रतिभा सुसम्पन्न भएको व्यक्तिले परिस्थितिअनुसार आफ्नो लेखे शैली परिवर्तन गर्न सक्छ।)

बितेका समयहरूमा हिब्रूहरूको पुस्तकको सम्भव लेखकका अरू केही नामहरू देखा परेका छन्, जस्तै लूका; किनकि उनको लेखे शैली त्यस पुस्तकको शैलीसँग निकै मिल्छ; अनि लूकाले प्रेरित पावलको शिक्षा राम्ररी जानेका थिए। बर्नाबास, सिलास, फिलिप, साथै अक्विला र प्रिस्किला पनि हिब्रूहरूको पुस्तकको लेखक हुन सक्छन्।

श्री मार्टिन लुथरको विचारमा त्यसको लेखक अपोल्लोस हुन्; किनभने यसो हेर्दा तिनको लेखे शैली र त्यस पत्रको मूलविषय तिनीसित मिल्न सक्छन्। तिनी पुरानो नियमको शास्त्रज्ञ र बोल्नुमा पोख्त थिए। तिनी अलेक्सान्द्रियाको नागरिक थिए – एउटा यस्तो शहर, जो साहित्य-शास्त्रको सम्बन्धमा प्रख्यात थियो। अपोल्लोस हिब्रूहरूको पुस्तकको लेखकको कुरा काट्ने तर्क के हो भने, अलेक्सान्द्रियाको इतिहासमा यस प्रकारको विचारधारा व्यक्त गरिएको छैन। यसर्थ एकजना अलेक्सान्द्रिया-वासीले हिब्रूहरूको पुस्तक लेखे लेखक हुन् भन्ने कुरा असम्भव देखिन्छ।

कुनै न कुनै ईश्वरीय कारणवश हिब्रूहरूको पुस्तकको लेखक अज्ञात राख्नु प्रभुलाई उचित लाग्यो। यस सम्बन्धमा निम्न प्रकारको विचार पनि व्यक्त गरिएको पाइन्छ: प्रेरित पावल त्यस पुस्तकको लेखक हुन्; तर उनको विरोधमा उठेका यहूदीहरूको द्वेषले गर्दा उनले यो कुरा गुप्तमै राख्न चाहे अरे। यो सम्भव देखिन्छ। तर 'हिब्रूहरूको पुस्तक लेखे लेखकको विषयमा परमेश्वरलाई मात्र निश्चित ज्ञान छ' भनेर श्री ओरिगेनले यस सम्बन्धमा भनेका यी प्राचीन शब्दहरूमा समझ छ, जुन समझ अहिलेसम्म कसैले काट्न सकेको छैन।

३) यस पत्रको लेखे मितिको विषयमा के जानिन्छ ?

हिब्रूहरूलाई लेखिएको पत्रको लेखकको विषयमा कुनै निश्चित कुरा भन्न नसके ता पनि त्यस पत्रको लेखे मितिको विषयमा चाहिँ प्रायः सठीक अनुमान गर्न सकिन्छ ।

बाहिरी प्रमाण-स्वरूप रोमको क्लेमेन्ट हुन्, जसले इस्वी संवत् ९५ सालमा हिब्रूहरूको पुस्तक आफ्नो लेखमा प्रयोग गरेका थिए । यसर्थ हिब्रूहरूको पुस्तकचाहिँ पहिलो शताब्दीमा लेखिएको पुस्तक हो । अनि श्री पोलिकार्प (इस्वी संवत् ६९-१५५) र श्री जुस्टिन मार्टर (इस्वी संवत् १५०-१५५) – उनीहरूले त्यस पुस्तकबाट उद्धृत गरे, यद्यपि उनीहरूले पुस्तकको नाम लिएनन् । अलेक्सान्द्रियाको श्री डियोनिसियस (इस्वी संवत् १९०-२६५) – तिनले हिब्रूहरूको पुस्तक प्रेरित पावलको हो भन्थे भने, अलेक्सान्द्रियाका श्री क्लेमेण्ट (इस्वी संवत् १५०-२१५) – उनले ‘त्यस पुस्तकको हिब्रू लेख पावलको हो, तर त्यसको अनुवाद लूकाको हो’ भनेर भने । (तर हाम्रो विचारमा, त्यो हिब्रूहरूको पुस्तक अनुवाद गरिएको किताब जस्तै पढिन्छ, त्यस्तै पढिँदैन नै) । श्री इरिन्याउस (इस्वी संवत् १३०-२०२), साथै हिप्पोलिटसको विचारमा हिब्रूहरूको पुस्तक पावलको होइन रहेछ । अनि श्री तेर्टुलियान (इस्वी संवत् १५०-२२०) – तिनले त्यस पुस्तकको लेखक बर्नाबास हुन् भनेर भन्छन् ।

भित्री प्रमाणअनुसार हिब्रूहरूलाई पत्र लेखे लेखकचाहिँ दोस्रो पुस्ताको इसाई हुनुपर्छ (हिब्रू २:३ र १३:७) । यसो हो भने हिब्रूहरूको पुस्तकचाहिँ याकूबको पत्र अथवा पहिलो थेस्सलोनिकीको पत्रजतिकै पुरानो होइन (हिब्रू १०:३२ पदसित तुलना गरी हेर्नुहोस्!) । इस्वी संवत् ६६ सालबाट शुरु भएका यहूदीहरूका लडाइँहरूको एक शब्द पनि त्यस पुस्तकमा पढिँदैन, साथै परमप्रभुको मन्दिरमा अझ पनि बलिहरू चढाइन्थे (हिब्रू ८:४, ९:६, १२:२७ र १३:१०) । यसर्थ त्यस पुस्तकको लेखे मिति इस्वी संवत् ६६ सालको अगाडि र खास गरी ७०

सालको अगाडि हुनुपर्छ, जुन सालमा यरूशलेम रोमीहरूद्वारा नष्ट भएको थियो । सतावटको बारेमा हामी हिब्रू १२:४ पदमा पढ्छौं, तर ती ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले 'रगत बगुन्जेल सामना गरेका' थिएनन् । यसकारण त्यस पत्रका प्रापकहरू इटालीका हुन् भने यस पुस्तकको लेखे मिति सम्राट नेरोको हिंसक सतावटको अगाडि राख्न उचित देखिन्छ, जुन सतावट इस्वी संवत् ६४ सालमा रोमका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूमाथि आइपरेको थियो । यी सबै कुराहरूमाथि नजर राखेर हिब्रूहरूको पुस्तकको लेखे मिति इस्वी संवत् ६३-६५ सालमा लगाउन न्यायसंगत कुरा देखिन्छ ।

४) त्यो पत्र लेखे सन्दर्भ के थियो, र त्यसको विषयवस्तु के हो ?

सामान्य विचारले भन्न सकिन्छ: एउटा धर्मलाई छोडेर अर्को धर्ममा प्रवेश गर्दा कत्रो भीषण संघर्ष हुन्छ, सो कुराको साक्षी हिब्रूहरूको पुस्तक हो । पुरानो धर्मसित सम्बन्धरूपी बन्धनहरू कसिला हुन्छन्, र बाहिर निकालिएकोलाई असह्य कष्ट हुन्छ । यसो हुँदा तनावहरू कति-कति !! आफ्नो धर्म त्यागेकोलाई फेरि आफ्नो समाजमा फर्काउन लगाइएका दबावहरू अति नै !!

तर हिब्रूहरूको पुस्तकमा पुरानो धर्मसित हर हिसाबले समान भएको एउटा नयाँ धर्म अजाउनका निम्ति आफ्नो पुरानो धर्म त्याग्ने कुराको बारेमा पर्दिँदैन । तर त्यस पुस्तकको लेखकको भनाइअनुसार जब मानिसले ख्रीष्टका निम्ति यहूदी धर्मलाई त्याग्छ, तब खास कुरा, वास्तविक कुरा प्राप्त गर्नका निम्ति उसले त्यसको 'छाया' मात्र छोडेको हुन्छ । उसले रीतिहरू छोडेर तत्त्व भेट्टाएको छ । उसले सर्वोत्तम कुरा प्राप्त गर्न उहिले दिइएको धर्मलाई त्यागेको छ । सदा-सर्वदा रहिरहने कुरा पाउनका निम्ति उसले केही समयका निम्ति मात्र दिइएको क्षणिक, अल्पकालिक धर्मलाई किन नछोड्ने ? छोटकारीमा भन्नु हो भने, उसले सबैभन्दा उत्तम कुरा प्राप्त गर्न यसो गरेको हो ।

हाम्रो सामु पेस गरिएको समस्या यस प्रकारको छः उसले जनप्रिय धर्मलाई छोडेको छ, अप्रिय बन्नका निम्ति । उसले बहुमतलाई छोडेको छ, अल्पमतको हुनका निम्ति । उसले अत्याचारीहरूको पक्षलाई छोडेको छ, अत्याचार सहनेहरूको पक्षमा आउनका निम्ति । विचार गर्नुहोस् ! यस कुराले कति ठूला-ठूला समस्याहरू निम्त्याएको छ ?

त्यो हिब्रूहरूको पत्र यहूदी धर्मको पृष्ठभूमिबाट इसाई भएका मानिसहरूलाई लेखिएको हो । मण्डली-युगको शुरुमा यी यहूदीहरूले प्रभुका प्रेरितहरू र अन्य प्रचारकहरूको मुखबाट ख्रीष्टको सुसमाचार सुनेका थिए र उनीहरूद्वारा प्रचार गरिएको वचन पुस्टि गर्नुहुने पवित्र आत्माले गर्नुभएका कतिपय आश्चर्यकर्महरू र शक्तिका कामहरू देखेका थिए । तिनीहरूले यस मुक्तिको सुसमाचारप्रति निम्न तीन प्रकारले आफ्नो प्रतिक्रिया जनाएः

- क) कति मानिसहरूले प्रभु येशू ख्रीष्टमाथि विश्वास गरे । तिनीहरूको विश्वास साँचो विश्वास थियो । तिनीहरू साँचो हृदयले प्रभुकहाँ फर्के ।
- ख) सुसमाचार सुन्नेहरूमध्ये अरू कतिजना ख्रीष्टचान ता भए; तिनीहरूले बप्तिस्मा लिए, र स्थानीय मण्डलीका सदस्य बने । तर तिनीहरूले परमेश्वरको पवित्र आत्माबाट नयाँ जन्मको अनुभव गरेका थिएनन् ।
- ग) तिनीहरूमध्ये अरू मानिसहरू पनि थिए, जसले मुक्तिको सुसन्देशलाई सरासर इन्कार गरे ।

हिब्रूहरूको पुस्तक क) र ख)मा पेस गरिएका मानिसहरूसित सम्बन्धित छः मुक्ति पाएका यहूदीहरू र इसाई-भेष मात्र लिएका यहूदीहरू ।

अब यो कुरा पनि विचार गरौंः जब कुनै यहूदी मानिसले आफ्ना पितापुर्खाहरूबाट चलिआएको सनातान धर्मलाई त्याग्छ, तब मानिसहरूले उसलाई 'मेशुम्मेद' भनेर धर्म-परिवर्तन गरेको दलमुखी धर्मत्यागी सम्भन्धे । धेरैजसो उसलाई निम्न लिखित सजायहरूमध्ये कुनै न कुनै दिइन्थ्यो, जस्तोः

- उसको परिवारले उसबाट उसको उत्तराधिकार खोसिदिन्थ्यो
- उसलाई इस्राएली समाजबाट बहिष्कार गरिन्थ्यो
- उसलाई रोजगारबाट वञ्चित गरिन्थ्यो
- उसको सम्पत्ति हडप गरिन्थ्यो
- उसलाई मानसिक र शारीरिक सास्तीहरू दिइन्थे
- उसलाई ठट्टामा उदाएर उसलाई सार्वजनिक हाँसोको पात्र तुल्याइन्थ्यो
- उसलाई भयालखानामा हालिन्थ्यो
- उसलाई ढुङ्गाले हानेर मृत्युदण्ड दिइन्थ्यो

हुन त उसका निम्ति यी सास्तीहरूबाट उम्कने ठाउँ सधैं खुला भइरहन्थ्यो । उसले केवल ख्रीष्ट येशूलाई छोडेर यहूदी धर्ममा फर्कनु-पर्थ्यो । तब ऊ यी सबै सतावटहरूबाट मुक्त हुन्थ्यो । यो पुस्तक कति ठाउँहरूको गूढ अर्थमा लिनु हो भने, हामी उसलाई यहूदी धर्ममा फर्काउन खोज्नेहरूका निम्न कतिपय ठोस तर्कहरू पाउन सक्छौं, जस्तो:

- ◆ यहूदी धर्ममा अगमवक्ताहरूका लेखरूपी अमूल्य धन छ
- ◆ यहूदी धर्ममा परमेश्वरका जनहरूको पुरानो इतिहासअनुसार उनीहरूको जीवनमा स्वर्गदूतहरूको प्रमुख सेवा थियो
- ◆ परमप्रभुको व्यवस्था दिने प्रख्यात दाता मोशा तिनीहरूकै थिए
- ◆ इस्राएल राष्ट्र बन्नमा ठूलो भूमिका खेल्ने निपुण सेनापति यहोशू पनि तिनीहरूका थिए
- ◆ हारूनको वंशलाई नै महिमित पूजाहारीगिरी दिइएको थियो
- ◆ त्यो पवित्र निवासस्थान यहूदीहरूकै थियो, जहाँ परमेश्वरले आफ्नो प्रजासित वास गर्न छान्नुभएको थियो
- ◆ त्यो व्यवस्थारूपी पुरानो करार तिनीहरूकै हो, जुन व्यवस्था परमेश्वरले मोशाद्वारा तिनीहरूलाई दिनुभएको थियो

- ◆ तिनीहरूलाई दिइएका पवित्रस्थानका समाग्रीहरू र परमसुन्दर पर्दाहरू थिए
- ◆ 'योम किप्पुर' नामक प्रायश्चितको दिन लगायत पवित्रस्थानका सेवाहरू र परमप्रभुका पर्वहरू तिनीहरूका थिए ।
('योम-किप्पुर'चाहिँ यहूदी पात्रोअनुसार सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण दिनको रूपमा मानिन्छ ।)

यस प्रकारका तर्कहरू सुन्दा हामीलाई मानौं पहिलो शताब्दीका यहूदीहरूले एकैएक आफ्नो धर्मका महिमित गरिमाहरू पेस गरेको भान हुन्छ । तिनीहरूको सनातान धर्मका रीतिहरू यी नै हुन् । 'हामीसँग यत्रो धन छ; अनि तिमी इसाईहरूसँग के छ त ?' तिनीहरूका शब्दमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूप्रति ठूलो अपमान र तिरस्कार सुनिन्छ । 'हाम्रो धर्म आत्मिक धनले युक्त धर्म हो; तर तिमीहरूको चाहिँ – तिमीहरूसँग के पो छ त ? केवल एउटा माथिल्लो तलाको एउटा साधारण कोठा, एउटा टेबल र त्यस टेबलमाथि एउटा रोटी र दाखमद्यको एउटा कचौरा !! के तिमीहरूले यत्तिका निम्ति हाम्रो धनरूपी यहूदी धर्मलाई त्यागेका, भन्न त ?'

खास गरी हिब्रूहरूलाई पत्र लेख्ने लेखकले 'तिमीहरूसँग के पो छ त ?' भन्ने प्रश्नको उत्तर दिन्छन् । उनको उत्तर ख्रीष्ट हुनुहुन्छ । उहाँमा हामीसँग निम्न कुराहरू छन्, जस्तो:

- ⇒ ख्रीष्ट येशू अगमवक्ताहरूभन्दा महान् व्यक्ति हामीसँग हुनुहुन्छ
- ⇒ उहाँ स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ
- ⇒ उहाँ मोशाभन्दा महान् हुनुहुन्छ
- ⇒ उहाँ यहोशूभन्दा महान् हुनुहुन्छ
- ⇒ उहाँको पूजाहारीपद हारूनको पूजाहारीगिरीभन्दा महान् छ
- ⇒ उहाँ यहूदी धर्मको पवित्रस्थानभन्दा उत्तम स्वर्गीय पवित्रस्थानको सेवा गर्दै हुनुहुन्छ
- ⇒ उहाँ यहूदीहरूसित बाँधिएको करारभन्दा उत्तम करारको मध्यस्थ हुनुहुन्छ

⇒ उहाँ पुरानो नियमका पवित्रस्थानका छायारूपी समाग्रीहरूको वास्तविक रूप हुनुहुन्छ

⇒ उहाँ त्यो सर्वोत्तम बलिदान हुनुहुन्छ, जुन बलिदान एकैपल्टमा सदाका निम्ति दिइयो, जब उहाँले हाम्रा पापहरूका निम्ति आफूलाई पापबलिको रूपमा समर्पण गर्नुभयो । उहाँको एकमात्र बलिदान यहूदीहरूले निरन्तर चढाइरहेका अनगिन्ती बहर र बोकाहरूका बलिदानहरूभन्दा अति नै महान् हो ।

सूर्यको तेजमा ताराहरूको उज्यालो हाम्रो दृष्टिबाट हराइहाल्छ, ठीक त्यस्तै यहूदी धर्मका छायारूपी सबै प्रतिरूप र प्रतीकहरू प्रभु येशू र उहाँको त्राणको कामको महान् महिमाको तेजमा लोप भएर हराउँछन् ।

तर ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको सतावटको बारेमा के हो ? त्यो समस्या कसरी समाधान हुन्छ ? प्रभु येशूका अनुयायीहरूले धर्मोन्मत्तहरूबाट घोर विरोध सहनुपरे, यसको विषयमा कसो ? सच्चा विश्वासीहरूका निम्ति यो एउटा ठूलो खतरा हो । यस प्रकारको सतावटले तिनीहरूलाई निराशको भुमारीमा पारेर तिनीहरूलाई निरुत्साहित तुल्याउन सक्छ । तिनीहरूलाई उत्साहको खाँचो छ । परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरूमा तिनीहरूको विश्वास अटल र दरिलो हुनुपर्छ । आउँदो दिनमा तिनीहरूले इनाम पाउनु हो भने तिनीहरूलाई धीरजको आवश्यकता छ ।

उनीहरूमध्ये जो नामधारी इसाईहरू थिए, तिनीहरू पतित हुनु सम्भव थियो । तिनीहरूले ख्रीष्ट येशूलाई आफ्ना प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा स्वीकार त गरेका थिए, तर अब तिनीहरूको विषयमा, तिनीहरूले उहाँलाई पूरापूर इन्कार गर्छन् कि, र आफ्नो व्यर्थका धर्म-रीतिहरूतिर फर्कछन् कि भन्ने डर थियो । परमेश्वरका पुत्रलाई आफ्नो पाउमनि कुल्चनु, वाचाको रगतलाई अपवित्र ठान्नु र पवित्र आत्मालाई अपमान गर्नु भनेको यो हो । जानी-जानी गरेको यस पापका निम्ति न पश्चात्ताप गर्ने मौका दिइन्छ, न त्यस पापको क्षमा हुन्छ । हिब्रूहरूलाई लेखिएको त्यस पत्रमा घरी-घरी यस पापको विरोधमा चेताउनीहरू दिइएका छन् । हिब्री २:१ पदमा यस पापलाई ख्रीष्टको सुसन्देशबाट 'बगेर जानु' भनिएको छ । हिब्रू ३:७-१९

पदको खण्डमा यस पापको नाम हृदयलाई कठोर पार्नु र बागी हुनु भनिन्छ । हिब्रू ६:६ पदमा यस पापलाई पतित हुनु वा धर्मत्याग गर्नु भनिन्छ । हिब्रू १०:२५ पदमा यस कुरालाई 'एक ठाउँमा भेला हुन छोड्नु' भनिएको छ, अनि हिब्रू १०:२६ पदमा यसलाई 'इच्छापूर्वक पाप गर्नु' भनिएको छ । त्यसपछि हिब्रू १२:१६ पदमा यस कुरालाई 'एक गाँस खानाका निम्ति आफ्नो जन्म-अधिकार बेच्नु' भनिएको छ । अनि अन्तमा हिब्रू १२:२५ पदमा यस पापलाई 'स्वर्गबाट बोल्नुहुनेको कुरा नसुन्नु' भनिएको छ । यी सबै चेताउनीहरूले विभिन्नै दृष्टिकोणहरू लिएर एकै पापको विरोध गरेका छन् । यस पापको नाम धर्मत्याग हो ।

पहिलो शताब्दीको मण्डलीलाई हिब्रूहरूको पुस्तकका चेताउनी-हरूको खाँचो परेको थियो भने, वर्तमान समयमा त्यस पुस्तकको सन्देश सुन्नु भन्नु कति आवश्यक पर्छ, विचार गर्नुहोस् ! ख्रीष्ट येशूमा हामीलाई दिइएका अनन्त आशिष र सौभाग्यहरूको विषयमा हामीलाई बारम्बार सम्झना तुल्याइरहनुको खाँचो छ । हामीलाई विरोध गरिएको बेलामा र समस्याहरूको सामना गर्नुपरेमा हामीलाई उत्साह आवश्यक पर्छ । अनि सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले धर्मका रीतिहरूतिर नफर्कने चेताउनी पाउनुपर्छ । अथवा के हामीले प्रभु भलो हुनुहुन्छ भन्ने कुरा चाखेका र अनुभव गरेका होइनौं, कि कसो ?

त्यस पुस्तकको रूपरेखाः

१) ख्रीष्ट येशूको सर्वोत्तम व्यक्तित्व (हिब्रू १:१-४:१३)

- क) हिब्रू १:१-३: ख्रीष्ट येशू अगमवक्ताहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ
ख) हिब्रू १:४-२:१८: उहाँ स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ
ग) हिब्रू ३:१-४:१३: उहाँ मोशा र यहोशूभन्दा महान् हुनुहुन्छ

२) ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपदको सर्वश्रेष्ठता (हिब्रू ४:१४-१०:१८)

- क) हिब्रू ४:१४-७:२८: महापूजाहारी हुनुभएको ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपद हारूनको पूजाहारीगिरीभन्दा महान् छ
ख) हिब्रू ८:१-१३: उहाँको सेवकाइ हारूनको भन्दा श्रेष्ठ छ
ग) हिब्रू ९:१-१०:१८: उहाँको बलिदान पुरानो नियमका सबै बलिहरूभन्दा सर्वश्रेष्ठ छ

३) चेताउनी र अर्तीउपदेशहरू (हिब्रू १०:१९-१३:१७)

- क) हिब्रू १०:१९-३९: चेताउनी: ख्रीष्ट येशूलाई तुच्छ ठान्नुहुँदैन !
ख) हिब्रू ११:१-४०: अर्तीउपदेश: विश्वास गरिरह भन्ने प्रोत्साहन पुरानो नियमका कतिपय उदाहरणहरूबाट दिइन्छ
ग) हिब्रू १२:१-२९: अर्तीउपदेश: ख्रीष्ट येशूमा आशा गरिरह भन्ने प्रोत्साहन
घ) हिब्रू १३:१-१७: अर्तीउपदेश: विभिन्न क्षेत्रहरूमा ख्रीष्टीय सदाचार र व्यवहार देखाइदेओ भन्ने प्रोत्साहन

४) अन्तको आशीर्वाद (हिब्रू १३:१८-२५)

हिब्रूहरूलाई लेखिएको पत्रको टिप्पणी

१) हिब्रू १:१-४:१३: ख्रीष्ट येशूको सर्वोत्तम व्यक्तित्व

क) हिब्रू १:१-३: ख्रीष्ट येशू अगमवक्ताहरूभन्दा महान्
हुनुहुन्छ

हिब्रू १:१: हिब्रूहरूलाई लेखिएको पत्रमा बाहेक नयाँ नियमको अरू कुनै पत्रमा यति छिटो आफ्नो विषय शुरू गरिएको पाइँदैन। अभिवादन नगरीकन र आफ्नो परिचय केही पनि नदिईकन त्यसको लेखकले शुरूमै आफ्नो विषय उठाएका छन्, मानौं पवित्र जलनको आवेगले करमा परेर तिनले प्रभु येशू ख्रीष्टको सर्वोत्तम महिमाको एक-एक बुँदा प्रस्तुत गर्नुपर्छ भएभैं।

सर्वप्रथम, तिनले परमेश्वरको प्रकाशको कुरा उठाएर उहाँले अगमवक्ताहरूद्वारा दिनुभएको प्रकाश र पुत्रद्वारा दिनुभएको प्रकाशमा भिन्नता लगाउँछन्। अगमवक्ताहरूचाहिँ आत्माको प्रेरणा पाउने परमेश्वरका वक्ताहरू थिए। उनीहरू परमप्रभुका आदरणीय सेवकहरू थिए। उनीहरूको सेवकाइरूपी आत्मिक धन पुरानो नियमको शास्त्रमा सुरक्षित रहेको छ। तर ती अगमवक्ताहरूको सेवकाइ अधूरो र आंशिक मात्र थियो। उनीहरूमध्ये एक-एकजनालाई केही मात्रामा ईश्वरीय प्रकाश

त मिलेको थियो, तर हरेक जनाले पाएको प्रकाश आफैमा अपूरो थियो ।

ती अगमवक्ताहरूलाई किस्ता-किस्ता गरेर ईश्वरीय सत्यता दिइयो भने उनीहरूले विभिन्न तरिकाहरूले त्यो सत्यता मानिसहरूकहाँ पेश गरे । त्यो सत्यता व्यवस्थाको रूपमा, इतिहासको रूपमा, कविताको रूपमा वा भविष्यवाणीको रूपमा प्रस्तुत गरियो । कुनै बेलामा उनीहरूले ईश्वरीय प्रकाश मुखले मात्र भने र कुनै बेलामा उनीहरूले त्यो लेखमा दिए । यसैले कहिले दर्शनमा, कहिले सपनामा, कहिले सङ्केतार्थहरूमा, कहिले नाटकमा उनीहरूको सत्यको प्रकाश थियो । उनीहरूले जति तरिकाहरू अजनाए ता पनि परमेश्वरले उहिले यहूदीहरूलाई दिनुभएको प्रकाश आधारभूत, प्राथमिक र विकासयुक्त रहेको थियो र त्यसको प्रस्तुति पनि फरक-फरक थियो ।

हिब्रू १:२: पुरानो नियमको समयमा ती बेलाबखतमा हुँदै गरेका, ती आंशिक रूपमा मात्र र विभिन्न तरिकाले प्रस्तुत गरिएका ती भविष्यवाणीहरू छायाहरू हुन्; किनभने अबचाहिँ परमेश्वरले आफ्नो पुत्रमा आफ्नो अन्तिम सर्वश्रेष्ठ प्रकाश दिनुभएको छ, जुन प्रकाशले ती भविष्यवाणीहरूलाई ओभेल पारिदिएको छ । ती अगमवक्ताहरू ता माध्यमहरू मात्र थिए, जसद्वारा परमेश्वरको वचन आयो । तर प्रभु येशू ख्रीष्टचाहिँ मानिसहरूका निम्ति परमेश्वरको अन्तिम प्रकाश हुनुहुन्छ । प्रेरित यूहन्नाले सठीक भने: 'कुनै मानिसले पनि परमेश्वरलाई कहिल्यै देखेको छैन; जन्माइएका एउटै पुत्रले मात्र, जो पिताको छातीमा हुनुहुन्छ, उहाँले नै पिताको विषयमा बताउनुभएको छ' (यूहन्ना १:१८) । अनि प्रभु येशूले आफ्नो विषयमा यसो भन्नभयो: 'जसले मलाई देखेको छ, उसले पितालाई देखेको छ' (यूहन्ना १४:९) । यसर्थ ख्रीष्ट येशू परमेश्वरको पक्षबाट बोल्ने मात्र हुनुहुन्न, तर उहाँ आफै परमेश्वर हुनुहुन्छ । उहाँ परमेश्वर भएर हामीसँग बोल्नुहुन्छ ।

ती अगमवक्ताहरूभन्दा परमेश्वरका पुत्र अपार सर्वश्रेष्ठ हुनुहुन्छ । यस कुरामा जोड दिँदै त्यस पत्रको लेखकले पहिले परमेश्वरका पुत्रलाई सबै कुराहरूको हकवालाको रूपमा प्रस्तुत गर्छन् । यसको मतलब यही

हो: ईश्वरीय नियुक्तिद्वारा विश्वचाहिँ परमेश्वरका पुत्रकै भयो, र उहाँले चाँडै त्यसमाथि राज्य गर्नुहुनेछ ।

परमेश्वरले उहाँद्वारा संसारहरू बनाउनुभयो, अर्थात् सृष्टिको काममा कर्ताको रूपमा येशू ख्रीष्टको सक्रिय भूमिका थियो । उहाँले तारामण्डल, वायुमण्डल, धरती, मानव-जातिलाई सृष्टि गर्नुभयो र युग-युगका निम्ति ईश्वरीय योजना उत्पन्न गर्नुभयो । आत्मिक र शारीरिक सृष्टिको जुनसुकै थोक उहाँले नै बनाउनुभयो ।

हिब्रू १:३: ख्रीष्ट येशू परमेश्वरको महिमाको चमक हुनुहुन्छ । परमेश्वर पितामा पाइने सर्वश्रेष्ठताहरू जति छन्, ती सबै सर्वश्रेष्ठताहरू पुत्रमा पनि हुन्छन् । उहाँ परमेश्वरको महिमाको प्रकाश वा तेज हुनुहुन्छ । परमेश्वरका सबै नैतिक र आत्मिक सद्गुणहरू पुत्रमा पनि देखिन्छन् ।

प्रभु येशू परमेश्वरको सारा व्यक्तित्वको पक्का प्रतिरूप र प्रतिबिम्ब हुनुहुन्छ । परमेश्वर आत्मा हुनुहुन्छ; तब कुरा स्पष्ट छ: यसो भन्नुको अर्थ पिता र पुत्रको बीचमा शारीरिक समानता छ भन्न चाहेको होइन, तर पिता जस्तो हुनुहुन्छ, पुत्र हर हिसाबले पनि ठीक त्यस्तै हुनुहुन्छ भन्न चाहेको हो । त्योभन्दा दुरुस्तै सादृश्य हुन सक्दैन । पुत्र परमेश्वर हुनुहुन्छ; यसकारण उहाँले मानिसहरूकहाँ आफ्ना वचन, चालचलन र कर्महरूद्वारा परमेश्वरलाई जस्तैको त्यस्तै प्रकट गर्नुहुन्छ ।

अनि उहाँले आफ्नो सामर्थी वचनद्वारा विश्वलाई सम्हाल्नुहुन्छ । सृष्टिको शुरुमा उहाँ बोल्नुभयो र यसरी उहाँले संसारहरू उत्पन्न गर्नुभयो (हिब्रू ११:३) । उहाँ अभि बोल्नुहुन्छ, र यसरी नै उहाँको शक्तिशाली वचनले जीवन कायम राखेको छ, उहाँको वचनद्वारा सृष्टि गरिएका थोकहरूको अस्तित्व रहेको छ र उहाँकै वचनले विश्वको चाल र क्रम सुव्यवस्थित गरेको छ । सबै कुराहरू उहाँद्वारा स्थिर रहन्छन् (कलस्सी १:१७) । यहाँ गहन वैज्ञानिक समस्याको सरल समाधान हुन्छ: कुन शक्तिले अणुहरूलाई थामिराखेको छ भन्ने कुरा पत्ता लगाउन वैज्ञानीहरूले कम्ती दुःख गरेका छैनन् । तर सिक्नेले यहाँ के सिक्छ भने, प्रभु येशूचाहिँ महान् पालनहार हुनुहुन्छ; अनि उहाँले आफ्नो शक्तिशाली वचनद्वारा विश्वलाई सम्हालिराख्नुभएको छ ।

अब हाम्रा मुक्तिदाताको महिमाको अर्को बुँदा हेरौं र छक्क परौं ! यो अरू सबै कुराभन्दा अद्भुत र महान् छ । 'उहाँले आफैँद्वारा हाम्रा पापहरू शुद्ध पारिदिनुभयो ।' बुभिराखुहोस्: सृष्टकर्ता परमेश्वर र पालनहार परमेश्वर ख्रीष्ट येशूमा पापीहरूको पाप उठाइलैजानुहुने मुक्तिदाता हुनुभएको छ । विश्वलाई सृष्टि गर्नुहुँदा उहाँ बोल्नु मात्र परेको थियो; बोलेरै उहाँले त्यसलाई बनाउनुभयो । विश्वको चाल र क्रमका नियमहरू कायम राख्नका निम्ति उहाँलाई बोल्नु पुग्छ; किनभने त्यसमा कुनै नैतिक समस्या छैन । तर हाम्रा पापहरू सधैंका निम्ति हटाउनलाई उहाँ गोल्गथा नामक ठाउँमा काठको क्रूसमा मर्नुपर्यो । सर्वाधिकारी प्रभु पापबलिको पाठो बन्नलाई कति भुक्नुपरेको थियो, विचार गर्नुहोस् र अचम्म मान्नुहोस् ! आइजक बाट्सको भजनका शब्दहरूमा भनौं:

'यस्तो अद्भुत ईश्वरीय प्रेमले मेरो आत्मा, मेरो जीवन, अँ, मेरो सर्वस्वको माग गर्छ ।'

अन्तमा आउनुहोस्, हामी उहाँको पदोन्नति विचार गरौं ! उहाँ स्वर्गको सिंहासनमा विराजमान हुनुहुने प्रभु हुनुहुन्छ । उहाँ उच्च स्थानमा महामहिमको दाहिने हातपट्टि बस्नुभएको छ । उहाँ बस्नुभयो र आराम गर्दै हुनुहुन्छ । उहाँको यो विश्राम परिश्रमपछि पाइने विश्रान्ति होइन, तर काम गरिसिद्ध्याएपछि पाइने आत्म-सन्तुष्टिरूपी विश्राम हो । अब मुक्तिको काम पूरा भएको छ; उहाँले विश्राम लिनुभएको दृश्यले त्यो कुरा स्पष्ट पारेको छ ।

उच्च स्थानमा उहाँ महामहिमको दाहिने हातपट्टि हुनुहुन्छ । यो उहाँको आदरको सौभाग्यले पूर्ण उच्च स्थान हो (हिब्रू १:१३) । ख्रीष्ट येशूको महिमित विजयको फलस्वरूप परमेश्वरले उहाँलाई अति उच्च पारिदिनुभयो । परमेश्वरको दाहिने हातपट्टि बस्नुको अर्थ पूरा अधिकार पाउनु हो (मती २६:६४), साथै उहाँको दाहिने हातमा सुखचैनहरू छन् (भजन १६:११) । हाम्रा मुक्तिदाताका काँटीको दाग बसेका हातहरूमा विश्वव्यापी राज्यको राजदण्ड छ (१ पत्रुस ३:२२) ।

सृष्टिको समयदेखि लिएर गोल्गथासम्म र त्यसपछि स्वर्गको महिमामा प्रवेश गर्नुभएको प्रभुको बाटो हामीले अहिलेसम्म आत्मामा

पहिल्याउंदै जाँदा ती पुरानो नियमका अगमवक्ताहरूको दृश्य कहाँ हो कहाँ, निक्कै टाढोमा छोडिसकेका हामीलाई लाग्दछ। हुन पनि हो, एक समयमा उनीहरूको प्रकाश महत्त्वपूर्ण र चाखलाग्दो थियो, तर अब उनीहरूको स्थान ओभेलमा छ। एक समयमा उनीहरूले मसीहको आगमनको बारेमा गवाही दिए (प्रेरित १०:४३), अनि ती ख्रीष्ट आइ-सक्नुभयो; तब उनीहरू खुशीसाथ उहाँको छहारीमा बस्दैछन्।

ख) हिब्रू १:४-२:१८: उहाँ स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ

हिब्रू १:४: त्यस पत्रको तर्कको अर्को बुँदा यस प्रकारको छ: ख्रीष्ट येशूचाहिँ स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ। यो तर्क गर्न अनिवार्य छ; किनकि यहूदीहरूले स्वर्गदूतहरूको सेवकाइमा ठूलो महत्त्व दिएका थिए। हुन पनि हो, स्वर्गदूतहरूद्वारा व्यवस्था दिइयो (प्रेरित ७:५३ र गलाती ३:१९)। अनि परमेश्वरका जनहरूकहाँ घरी-घरी स्वर्गका दूतहरू देखा परेको विषयमा पुरानो नियमको इतिहास यसको साक्षी हो। हुन सक्छ, ख्रीष्ट येशूका निम्ति यहूदी धर्म त्याग्दा मानिसले आफूलाई आफ्नो जातीय र धार्मिक संस्कृतिरूपी वैभवबाट वञ्चित गर्छ भन्ने तर्क उठेको थियो होला। तर सत्य कुरा के हो भने, जसले ख्रीष्ट येशूलाई पायो, उसले स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् व्यक्तिलाई पायो। उहाँ परमेश्वरका पुत्र हुनुहुन्थ्यो (हिब्रू १:१-१०), र उहाँ मानिसको पुत्र हुनुहुन्थ्यो (हिब्रू २:५-१८)। यी दुईवटा कुराहरूमा उहाँ स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ।

ख्रीष्ट येशूले स्वर्गदूतहरूको भन्दा जति बढी श्रेष्ठ नाम हकद्वारा पाउनुभएको थियो, त्यति नै उहाँ तिनीहरूभन्दा उत्तम ठहरिनुभयो। उहाँको सर्वश्रेष्ठता केमा छ? उहाँले हकद्वारा पाउनुभएको नामको खातिर उहाँ स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्थ्यो, साथै उहाँले स्वर्गदूतहरूभन्दा माथिको दोस्रो सर्वश्रेष्ठता कमाएर हासिल गर्नुभयो।

उहाँले हासिल गर्नुभएको दोस्रो सर्वश्रेष्ठताचाहिँ उहाँको पुनरुत्थान, उहाँको स्वर्गारोहण र ख्रीष्ट प्रभुको स्तरमा पदोन्नति गर्नुभएको फल हो।

जब उहाँले शरीर धारण गर्नुभयो, तब मृत्युको दुःखले गर्दा उहाँ केही मात्रामा स्वर्गदूतहरूभन्दा कम हुनुभएको थियो (हिब्रू २:९)। तर परमेश्वरले उहाँलाई उच्च पारिदिनुभयो र उहाँलाई सर्वोच्च स्थानमा महिमाको सिंहासनमाथि विराजमान गराउनुभयो।

अनि हकद्वारा पाइएको उहाँको सर्वश्रेष्ठताचाहिँ के हो? परमेश्वरका पुत्र भएर पितासँगको सम्बन्धमा यो अनन्त नाताको फल हो। स्वर्गदूतहरूको भन्दा उच्च उहाँको नाम के हो? उहाँको नाम 'पुत्र' हो।

हिब्रू १:५: अब हिब्रू १:५ र ६ पदमा पुरानो नियमका खण्ड उद्धृत गरिएका छन्, जुन खण्डहरूले मसीहचाहिँ परमेश्वरका पुत्र हुनुहुन्छ भन्ने कुरा पुष्टि गर्छन्। पहिले, भजन २:७ पदमा परमेश्वरले उहाँलाई पुत्र भनेर सम्बोधन गर्नुहुन्छ: 'तिमी मेरा पुत्र हौ, आज मैले तिमीलाई जन्माएको छु।' एक प्रकारले, ख्रीष्टचाहिँ अनादिदेखि नै परमेश्वरका पुत्र हुनुहुन्थ्यो, यसरी नै उहाँ अनन्त पुत्रको रूपमा 'जन्मिनुभएको' थियो। अर्को प्रकारले, उहाँले शरीर धारण गर्नुहुँदा उहाँ जन्मिनुभयो। अनि फेरि अर्को प्रकारले, उहाँ पुनरुत्थानमा जन्मिनुभयो; उहाँ मरेकाहरूबाट बौरिउठ्नेहरूमा जेठा अर्थात् पहिला जन्मेका हुनुहुन्छ (कलस्सी १:१८)। भजन २:७ पद लिएर प्रेरित पावलले पिसिदियाको एन्टिओकको सभाघरमा ख्रीष्ट येशूको पहिलो आगमनमा यसको अर्थ लगाए (प्रेरित १३:३३)।

तर आउनुहोस्, हामी मुख्य कुरामा ध्यान दिऔं! परमेश्वरले कहिल्यै, अँ, कहिले पनि कुनै स्वर्गदूतलाई पुत्र भनेर सम्बोधन गर्नुभएन। स्वर्गदूतहरूलाई सामूहिक हिसाबले परमेश्वरका छोराहरू भन्ने नाम दिइयो (अय्यूब १:६, भजन ८९:६ ASV margin), तर सन्दर्भमा परमेश्वरका छोराहरूको अर्थ सृष्टिका थोकहरू बुझ्नुपर्छ। जब प्रभु येशूलाई परमेश्वरका पुत्रको नाम दिइन्छ, तब उहाँ परमेश्वरसित बराबर हुनुहुन्छ भन्ने अर्थमा यसो गरिन्छ।

अनि पुरानो नियमबाट लिएको दोस्रो पद २ शमूएल ७:१४ पद हो, जहाँ लेखिएको छ: 'म उनको पिता हुनेछु, र उनी मेरा पुत्र हुनेछन्।' यी शब्दहरूको अर्थ सुलेमानमा लगाउनुपर्छ; तर पवित्र आत्माले यी शब्दहरू

राजा दाऊदको ख्रीष्टरूपी महान् वंशमा लगाइदिनुभयो । अनि यहाँ लेखकको तर्क पनि यही हो: परमेश्वरले कुनै स्वर्गदूतको विषयमा यसो भन्नभएको छैन ।

हिब्रू १:६: ख्रीष्ट येशू अरू कुन कुरामा स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ? हामी यसको तेस्रो कारण पनि हेरौं! स्वर्गदूतहरूले उहाँलाई दण्डवत् गर्नुपर्छ । स्वर्गदूतहरू ता उहाँका सन्देशवाहक, उहाँका सेवकहरू हुन् । यो कुरा प्रमाणित गर्न लेखकले व्यवस्था ३२:४३ पद (Septuagint and Dead Sea Scrolls) र भजन ९७:७ (NKJV margin) पद उद्धृत गर्छन् ।

व्यवस्थाको यस पदले भविष्यमा हुने घटनामाथि ध्यान लगाउँछ, अँ, त्यस दिनमाथि, जब उहाँले जेठालाई फेरि संसारमा ल्याउनुहुनेछ । यसर्थ यो पद प्रभुको दोस्रो आगमनसित सम्बन्धित रहेछ । त्यस बेला स्वर्गदूतहरूले उहाँलाई दण्डवत् गर्नेछन् । तब उहाँचाहिँ परमेश्वर हुनुपर्छ, यसको मतलब यही हो । सत्य परमेश्वरलाई छोडेर अरू कसैलाई दण्डवत् गर्नुचाहिँ मूर्तिपूजा हो । तर यहाँ, यस ठाउँमा परमेश्वरले आफ्ना दूतहरूलाई प्रभु येशू ख्रीष्टको सामु दण्डवत् गर्ने आदेश दिनुहुन्छ ।

जेठा भन्ने शब्दको अर्थ पनि हेरौं! लूका २:७ पदअनुसार जेठाको अर्थ समयअनुसार सर्वप्रथम भएको बुझिन्छ । अनि भजन ८९:२७ पदअनुसार जेठाको अर्थ कि त पदमा, कि त आदरमा श्रेष्ठ बुझिन्छ । रोमी ८:२९ र कलस्सी १:१५ र १८, अनि यहाँ हिब्रू १:६ पदमा जेठा भन्ने शब्द प्रभु येशूको सर्वोच्च पद र उहाँ आदरमा सर्वश्रेष्ठ हुनुहुन्छ भन्ने अर्थमा प्रयोग गरिएको छ ।

हिब्रू १:७: परमेश्वरका सर्वश्रेष्ठ पुत्रको तुलनामा परमेश्वरले आफ्ना दूतहरूलाई वायु र आफ्ना सेवकहरूलाई आगोको ज्वाला तुल्याउनुहुन्छ । उहाँ स्वर्गदूतहरूको सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ, साथै उहाँ तिनीहरूको निर्देशन गर्ने मालिक पनि हुनुहुन्छ । बतासको वेगले कुदेर र आगोको जलनले फुर्तिला भएर तिनीहरूले उहाँको आज्ञा पालन गर्छन् ।

हिब्रू १:८: पुत्रलाई कुन कुरासित तुलना गर्न सकिन्छ? उहाँको तुलनामा आउने यस्तो कुनै कुरा नै छैन । अब उहाँमाथि बर्साइएको

महिमापुञ्ज हेर्नुहोस् ! पहिले, परमेश्वर स्वयम्ले उहाँलाई परमेश्वर भनेर सम्बोधन गर्नुभएको छ । भजन ४५ : ६ पदमा परमेश्वर पिताले मसीहलाई यी निम्न शब्दहरूद्वारा अभिवादन गर्नुभयो: 'हे परमेश्वर, तपाईंको सिंहासन युगानुयुग रहिरहन्छ।' ख्रीष्टको ईश्वरत्वमा कुनै शङ्का छैन; यो पद यसको अचूक प्रमाण हो । यो उद्धृत गरिएको खण्ड पुरानो नियमको धर्मशास्त्रको पारम्परिक लिपिबाट लिइएको हो । अनि याद गर्नुहोस्: हिब्रूहरूको त्यस पुस्तकको एक-एक अध्यायमा कम्तीमा पुरानो नियमको एउटा खण्ड उद्धृत गरिएको पनि छ ।

यस पदअनुसार ख्रीष्ट येशू अनन्त सर्वाधिकारी हुनुहुन्छ । किनभने उहाँको सिंहासनचाहिँ अनन्तसम्म रहिरहन्छ । उहाँको राज्य पृथ्वीको पल्लो छेउदेखि वल्लो छेउसम्म फैलिएर जानेछ र तबसम्म रहिरहनेछ, जबसम्म चन्द्रमाको न पूर्णिमा न ओंसी हुनेछ ।

यस पदअनुसार ख्रीष्ट येशू धर्मा राजा हुनुहुन्छ; किनभने उहाँको राज्यको राजदण्ड धार्मिकताको राजदण्ड हो । भजनकारले कविताको भाषा चलाएर के भन्न खोजे भने, यी राजाले पूरा इमानदारीको साथ र पूरा सच्चाइको साथ राज्य गर्नुहुन्छ ।

हिब्रू १:९: हर बखतमा र हर परिस्थितिमा धार्मिकतालाई प्रेम गर्नुहुने, तर अधर्मलाई घृणा गर्नुहुनेले आफ्नो सच्चाइको प्रमाण दिनुभएको छ । यस पदको खास सन्दर्भ सर्वप्रथम यस पृथ्वीमा ख्रीष्ट येशूको तेत्तीस वर्षको जीवनकाल हो, जुन अवधिभरि नै परमेश्वरको नजरमा न उहाँको चरित्रमा, न उहाँको व्यवहारमा कुनै त्रुटि वा कुनै खोट पाइयो । उहाँ राज्य गर्न पूरा रूपले योग्य हुनुहुन्छ ।

उहाँको व्यक्तित्वको सर्वश्रेष्ठताको खातिर परमेश्वरले उहाँलाई उहाँका साथीहरूलाई भन्दा बढी मात्रामा हर्षको तेलले अभिषेक गर्नुभएको छ । यसर्थ परमेश्वरले ख्रीष्ट येशूलाई सबै प्राणीहरूभन्दा माथिको सर्वोच्च स्थान दिनुभयो । तेलले यहाँ, यस ठाउँमा पवित्र आत्मालाई सङ्केत गर्छ । अरू सबैजनाभन्दा ख्रीष्ट येशूचाहिँ आत्माको शक्तिले सुसम्पन्न व्यक्ति हुनुहुन्थ्यो (यूहन्ना ३:३४) । उहाँका साथीहरू भन्नाले ती सबैजना बुझिन्छ, जो उहाँको सङ्गतमा रहेका थिए । तर साथीहरू भन्ने शब्दको

अर्थ तिनीहरू उहाँसित बराबर थिए भन्ने कुरा बुभुहुँदैन। उहाँका ती साथीहरू स्वर्गदूतहरू हुनु सम्भव छ, भन् बढ्ता गरी ती मित्रहरू उहाँका यहूदी दाजुभाइहरू हुनुपर्ला।

हिब्रू १:१०: प्रभु येशू ख्रीष्ट आकाश र पृथ्वीको सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ। यो कुरा भजन १०२:२५-२६ पदले बताउँछ; किनभने यस भजनमा मसीहले २४ पदमा यसो प्रार्थना गर्नुभयो: 'हे मेरा परमेश्वर, ... मलाई नलैजानुहोस्!' अनि गेत्समनी र गोलाथामा ख्रीष्ट येशूले चढाउनुभएको प्रार्थनाको उत्तरमा पिता परमेश्वरले उहाँलाई यसो भन्नुभयो: 'प्राचीनकालमा तपाईंले पृथ्वीको जग बसाल्नुभयो, अनि आकाशहरू तपाईंका हातका कामहरू हुन्।'

हामीले हिब्रू १:१० पदमा ख्याल गर्नुपर्छ, कि परमेश्वरले यहाँ, यस खण्डमा आफ्नो पुत्रलाई परमप्रभु अर्थात् यहोवा भनेर सम्बोधन गर्नुभयो। निस्सन्देह यसको निष्कर्ष यही हो: नयाँ नियमभित्र प्रस्तुत गरिनुभएको येशूचाहिँ पुरानो नियमको यहोवा परमेश्वर हुनुहुन्छ।

हिब्रू १:११-१२: हिब्रू १:११-१२ पदमा अल्पकालिक सृष्टि अनन्त सृष्टिकर्तासित तुलना गरिएको छ। उहाँका हातका कामहरू नष्ट हुनेछन्, तर उहाँ रहिरहनुहुनेछ। घाम, जून र ताराहरू, साथै पहाडपर्वतहरू, सागर र नदीहरू दिगो भएका देखा पर्छन्, तर ती कुराहरू खास अस्थायी हुन्छन् नै। भजनकारले ती कुराहरू लुगासँग तुलना गरेका छन्। एक, त्यो लुगा पुरानो हुन जान्छ, अनि दुई, त्यो लुगा काम नलाग्ने हुनेछ र लपेटिन्छ। अनि तीन, त्यो लुगा बदली हुन्छ र त्योभन्दा उत्तम चीज बन्छ।

हिउँले ढाकिएका सुन्दर हिमालहरू हेर्नुहोस्, सूर्य अस्ताउन लागेको सुनौलो क्षितिजको दृश्यले मग्न हुनुहोस्! अनगिन्ती ताराको गणले फलमल्ल गरिरहेको रातको आकाश नियालेर हेर्नुहोस्! त्यसपछि यी शब्दहरूको त्यस महिमाले पूर्ण ध्वनि सुन्नुहोस्: 'ओढ्नेलाई भैं तपाईंले तिनलाई लपेट्नुहुनेछ, र ती बदली हुनेछन्, तर तपाईं एकनास रहिरहनुहुन्छ, र तपाईंका वर्षहरूको अन्त हुनेछैन।'

हिब्रू १:१३: अब पुत्रको सर्वश्रेष्ठता देखाउन भजन ११०:१ पद उद्धृत गरिन्छ। यस भजनमा परमेश्वरले मसीहलाई यस प्रकारको निम्तो

दिनुभएको छः 'जबसम्म म तिम्रा शत्रुहरूलाई तिम्रो पाउदान बनाउँदैनं, तबसम्म मेरो दाहिने हातपट्टि बस !' अनि मनमा निम्न प्रश्न उठ्छः 'अनि कुनचाहिँ स्वर्गदूतलाई परमेश्वरले कहीं कुनै समयमा यस प्रकारको कुरा भन्नभयो ?' अनि लौ, यसको उत्तर पनि दिऔंः 'अहं, उहाँले कहिल्यै कुनै स्वर्गदूतलाई यसो भन्नभएन ।'

परमेश्वरको दाहिने हातपट्टि बस्नुको अर्थ सर्वोच्च आदरको स्थान हासिल गर्नु र असीम अधिकार पाउनु हो । सबै शत्रुहरू उहाँको पाउदान बन्नेछन्; यसर्थ सारा संसार उहाँको अधीनतामा आउनेछ, र सबै ठाउँहरूमा उहाँकै शासन चल्नेछ ।

हिब्रू १:१४: स्वर्गदूतहरूको काम शासन गर्नु होइन, तर सेवा गर्नु हो । स्वर्गदूतहरू आत्माहरू हुन्; परमेश्वरले तिनीहरूलाई मुक्तिका हकवाला हुनेहरूको सेवा गर्न सृष्टि गर्नुभयो । यो कुरा हामीले दुईवटा अर्थमा बुझ्न सक्छौं । एक, स्वर्गदूतहरूले तिनीहरूको सेवा गर्छन्, जसले अभिसम्म मुक्ति पाएका छैनन् । अथवा दुई, स्वर्गदूतहरूले हालैमा पृथ्वीमा जिउने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको सेवा गर्छन्; यिनीहरू पापको दण्ड र पापको शक्तिदेखि छुटकारा पाएका छन्, तर यिनीहरू पापको उपस्थितिबाट उम्केका छैनन् ।

यसर्थ रक्षक दूतहरू हुँदा रहेछन् ! के यस सत्यतामा हामी किन अचम्म मात्र ? परमेश्वरका छुनिएकाहरूको विरोधमा दुष्ट आत्माहरूले लगातार अवि्राम युद्ध गर्छन्; यसमा शङ्का छैन (एफेसी ६:१२) । तब मुक्तिका निम्ति ईश्वरीय बोलवट पाउनेहरूको देखरेख गर्ने पवित्र स्वर्गदूतहरू छन् भन्ने कुरामा अचम्म लाग्ने के छ र ?

तर रक्षक दूतहरू छन् भन्ने कुरामा किन अडिबस्ने, जब हामीले यस खण्डले भन्न खोजेको मुख्य बुँदा पक्रनुपर्छ ? यहाँको मुख्य तर्क यही होः स्वर्गदूतहरूको दर्जा परमेश्वरका पुत्रको दर्जाभन्दा निकै तल्लो हुन्छ, जसरी विश्वव्यापी सर्वाधिकारी र उहाँका सेवकहरूमा स्तरको सम्बन्धमा विशाल भिन्नता हुन्छ ।

हिब्रू २:१: हिब्रूको पुस्तकको लेखकले भर्खर ख्रीष्ट येशूचाहिँ परमेश्वरका पुत्र हुनुभएको नाताले स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ भन्ने

तर्क पेस गरिसकेका छन् । अब तिनले येशू ख्रीष्ट मानिसको पुत्र भएर पनि स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ भन्ने प्रमाण दिन्छन् । तर तिनले आफ्नो विषयवस्तु एकै क्षण राखेर पाठकहरूको मनमा पहिलो चेताउनी हालि-छोड्छन्; तिनको पत्रमा यस्ता गम्भीर चेताउनीहरू बीच-बीचमा हालिएका छन् । पहिलो चेताउनी के हो ? होशियार बस, सुसमाचारको सन्देशदेखि सुल्केर नजाओ !

मुक्ति दिने दाता कति महान् हुनुहुन्छ ! मुक्ति सिर्चैमा पाइने कति ठूलो दान हो ! ! यसकारण सुसमाचार सुन्नेहरूले यसको सन्देशमा खूबै ध्यान दिनुपर्छ । ख्रीष्ट येशूबाट टाढिने र उहाँको चित्र लिएर एउटा खोक्रो इसाई धर्म मात्र अजाउने डर जहिले पनि जारी रहन्छ । यसरी सत्यताबाट सुल्केर गएको यस कुरालाई धर्मत्याग वा धर्मपतन भनिन्छ; अनि यस प्रकारको पापबाट प्रभुकहाँ फर्केर आउनका निम्ति कसैलाई फेरि पनि पश्चात्ताप गर्ने मौका हुनेछैन ।

हिब्रू २:२: यहूदीहरूले आफ्नो इतिहासमा स्वर्गदूतहरूको सेवकाइमा विशेष महत्त्व दिने कुरा हामीले अघि भनिसकेका छौं । त्यो विचार पुष्टि गर्ने प्रमुख उदाहरण व्यवस्था दिइएको घटना लिनु उचित देखिन्छ, जब अनगिन्ती स्वर्गदूतहरू उपस्थित थिए (व्यवस्था ३३:२ र भजन ६८:१७) । अनि कुरा साँचो हो, व्यवस्था स्वर्गदूतहरूद्वारा बोलिएको वचन हो । व्यवस्था दिगो हुने, लागू हुने कुरा पनि उचितकै साँचो हो । अनि हरेक अपराध वा हरेक अनाज्ञाकारिताले उचित दण्ड पाउँथ्यो भन्ने कुरा सत्य ठहर्छ । यी कुराहरू हामी मात्र तयार छौं; यी कुराहरू स्वीकार गर्न योग्य छन् ।

हिब्रू २:३: तर अब यस तर्कको श्रेणी एक कदम चढ्छ । कुरा ठिककै हो: हरेक जसले व्यवस्था उल्लङ्घन गर्छ, उसले उचित दण्ड पाउँथ्यो; यसो हो भने सुसमाचारको वास्ता नगर्नेहरूको हालत कस्तो होला ? व्यवस्थाले मानिसहरूलाई तिनीहरूको कर्तव्य के हो, सो बताउँछ । तर सुसमाचार परमेश्वरले मानिसहरूका निम्ति के-के गर्नुभयो, यसको वर्णन हो । व्यवस्थाद्वारा पाप जानिन्छ भने सुसमाचारद्वारा मुक्ति जानिन्छ ।

यति ठूलो मुक्तिको वास्ता नगर्नु व्यवस्थाको कुनै नियम उल्लङ्घन गर्नुभन्दा खराब हो । परमेश्वरले व्यवस्था स्वर्गादूतहरूमार्फत मोशालाई दिनुभयो, अनि मोशाले त्यो व्यवस्था मानिसहरूलाई दिए । तर सुसमाचारमा प्रभु येशू ख्रीष्ट स्वयम्ले बोल्नुभएको हो । त्यति मात्र होइन, तर सुसमाचारको वचन प्रभु मुक्तिदाताको मुखबाट सुन्ने प्रेरितहरू र अरू प्रत्यक्ष गवाहीहरूद्वारा शुरुका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको बीचमा सुदृढ पारियो ।

हिब्रू २:४: परमेश्वर आफूले सुसमाचारको वचन चिन्ह र अचम्मका कामहरूद्वारा अनि अनेकौं सामर्थ्यका कामहरू र पवित्र आत्माका दान-वरदानहरूद्वारा सत्य साबित गरिदिनुभयो । चिन्हहरू भन्नाले हामीले ती आश्चर्यकर्महरू बुझ्नुपर्छ, जुन आश्चर्यकर्महरू प्रभु येशूले र उहाँका प्रेरितहरूले गर्नुभयो, जसमा कुनै आत्मिक सत्यता बुझाउने सङ्केत र अर्थ थियो । उदाहरणका निम्ति, यूहन्ना ६:१-१४ पदको खण्डमा उल्लेख गरिएको चिन्ह छ, जहाँ प्रभु येशूले पाँच हजार मानिसहरूलाई अघाउन्जेल खुवाउनुभयो । ‘जीवनको रोटी म नै हुँ’ भन्ने उहाँको उपदेश यस चिन्हमा आधारित थियो (यूहन्ना ६:२५-६९) । अचम्मका कामहरू ती आश्चर्यकर्महरू हुन्, जसद्वारा ती अलौकिक कामहरू देखे मानिसहरूलाई आश्चर्यचकित तुलाइन्छ । उदाहरणका निम्ति, प्रभु येशूले लाजरसलाई चार दिन मरिसकेको अवस्थाबाट बौराएर उठाउनुभयो (यूहन्ना ११:१-४४) । सामर्थ्यका कामहरू यस्ता अलौकिक कामहरू हुन्, जसको दिव्य शक्तिले प्रकृतिका नियमहरू उल्लङ्घन गर्छ । पवित्र आत्माका दान-वरदानहरूचाहिँ विश्वासी जनहरूलाई दिइएका विशेष ईश्वरीय क्षमताहरू हुन्, जसद्वारा तिनीहरूले आफ्ना सबै स्वाभाविक क्षमताहरू नाघेर पवित्र आत्माको शक्तिमा उहाँका निम्ति बोल्न र काम गर्न सक्छन् ।

ती सबै आश्चर्यकर्महरू किन देखाइए ? ती अचम्मका कामहरूद्वारा परमेश्वरले सुसमाचारको सत्यता सुदृढ पार्नुभयो । विशेष गरी उहाँले ती अलौकिक कामहरू यहूदीहरूका निम्ति गर्नुभयो; किनभने तिनीहरूले कुनै चिन्ह नदेखीकन विश्वासै नगर्ने मानिसहरू थिए । तर नयाँ नियम लिखित रूपमा उपलब्ध भएपछि पुष्टि गराउने यस प्रकारका

आश्चर्यकर्महरू दरकार भएनन् । बिस्तारै ती अचम्मका कामहरू बन्द भएका प्रमाणहरू पनि छन् । तर अबचाहिँ पवित्र आत्माको कहिल्यै यस्ता आश्चर्यकर्महरू गर्नुहुन्न भन्न मिल्दैन । यी अचम्मका कामहरू हाम्रो समयमा कदापि हुँदैनन् भनेर कसैले ठोक्नुवा दिएर निश्चित रूपले भन्न सक्दैन । यसो भन्न असम्भव छ ।

‘आफ्नै इच्छाअनुसार’ भन्ने शब्दहरूबाट के बुझिन्छ भने, अचम्मका कामहरू गर्ने अलौकिक शक्तिहरू हाम्रो होइन, तर पवित्र आत्माको पेवा हुन् । उहाँले जसलाई दिन चाहनुहुन्छ, उसैलाई ती वरदानहरू दिनुहुन्छ । ती वरदानहरू सर्वाधिकारी परमेश्वरका हुन् । कसैले ती वरदानहरू दाबी गर्न पाउँदैन, कसैले ती वरदानहरू प्रार्थनाको उत्तरमा पाएँ भनेर भन्न सक्दैन; किनभने परमेश्वरले सबैलाई यस्ता दानवरदानहरू दिने प्रतिज्ञा गर्नुभएकै छैन ।

हिब्रू २:५: परमेश्वरका पुत्रको नाताले ख्रीष्ट येशू स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ भन्ने कुरा हामीले अध्याय एकमा जान्न पायौं । अनि अबचाहिँ उहाँ मानिसको पुत्रको रूपमा पनि तिनीहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ भन्ने कुरा हामी सिक्नेछौं । विचारको तरङ्ग कहाँदेखि कहाँसम्म बग्दैछ, सो कुराको पछि लाग्दै गर्दा निम्न कुरा ख्याल गर्न उचित छ: ख्रीष्टले शरीर धारण गर्नुभएको कुरा यहूदी मानिसहरूको विचारमा विश्वास गर्न नसकिने कुरा थियो, अनि उहाँलाई क्रूससम्म होच्याइएको कुरा तिनीहरूको दृष्टिमा सरमलाग्दो थियो । यहूदीहरूका निम्ति येशू एक मानिस मात्र हुनुहुन्थ्यो; अनि तिनीहरूको विचारअनुसार येशू मानिस हुनुभएको नाताले उहाँको दर्जा स्वर्गदूतहरूको दर्जाभन्दा तल्लो हुनुपर्थ्यो । तर निम्न पदहरूले के प्रमाणित गर्छन् भने, मानिसको पुत्र हुनुभएर पनि येशू स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ ।

पहिलो बुँदा: पछि आउने संसारलाई परमेश्वरले स्वर्गदूतहरूको अधीनतामा राख्नुभएन । यस प्रकारको उर्दा कहीं पनि पाइँदैन । पछि आउने संसार भन्नाले त्यो आउन लागेको सुनौलो युग बुझिन्छ, जुन युगमा संसारभरि शान्ति र समृद्धि हुनेछ; यस युगको विषयमा अगमवक्ताहरूले धेरैपल्ट भविष्यवाणी गरेका थिए । हामी यस युगलाई ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्य भन्छौं र यसरी चिन्छौं ।

हिब्रू २:६: यहाँदेखि भजन ८:४-६ पदको खण्ड उद्धृत गरिएको छ । यस भजनका पदहरूअनुसार पृथ्वीमाथिको अधिकार स्वर्गदूतहरूलाई होइन, तर मानिसलाई दिइयो । एक प्रकारले, मानिस नगण्य हो, रपनि परमेश्वरले उसप्रति ध्यान दिनुहुन्छ । एक प्रकारले, मानिस महत्त्वपूर्ण होइन, तर पनि परमेश्वरले उसको वास्ता गर्नुहुन्छ ।

हिब्रू २:७: सृष्टिको हिसाबले हेर्नु हो भने मानिसको श्रेणी स्वर्गदूतहरूको श्रेणीभन्दा तल्लो ठहराइएको छ । स्वर्गदूतहरू ज्ञान, शक्ति र गतिशीलता आदि कुरामा मानिसभन्दा श्रेष्ठ हुन् । मानिसका क्षमताहरू सीमित छन् । मानिस मरणशील प्राणी हो । तर परमेश्वरका योजनाहरूअनुसार एक दिन मानिसलाई महिमा र आदरको मुकुट पहिनेछ । यो मानिसका निम्ति निर्धारित गरिएको परिपक्का कुरा हो । आउन लागेको युगमा मानिसबाट उसको शरीर र मनको सीमित क्षमता हटाइनेछ, र उसले यस पृथ्वीमा उच्च मान र उच्च स्थान पाउनेछ ।

हिब्रू २:८: यस आउन लागेको सुनौलो युगमा सबै कुराहरू अर्थात् दूतगणदेखि लिएर जनावर, चरा र माछाहरूरूपी प्राणी-जगत्, समस्त ग्रहहरू, अँ, विश्वको प्रत्येक विभाग मानिसको अधिकारमा सुम्पिइनेछ र उसको नियन्त्रणमा रहनेछ ।

शुरुदेखि मानिसका निम्ति परमेश्वरको उद्देश्य यही थियो । उदाहरणका निम्ति, परमेश्वरले मानिसलाई यसो भन्नुभएको थियो: ‘... अनि पृथ्वीलाई भरिदेओ, र त्यसलाई वशमा पार! अनि समुद्रका माछामाथि, आकाशका पक्षीमाथि र पृथ्वीमाथि चलफिर गर्ने हरेक जीवित प्राणीमाथि अधिकार गर!’ (उत्पत्ति १:२८) ।

त्यसो भए सबै कुरा मानिसको अधीनतामा किन छैन त? यस प्रश्नको उत्तर यो हुन्छ: मानिसले आफ्नो पापले गर्दा त्यो अधिकार गुमाइपठाएको थियो । आदमको पापले सृष्टिमाथि श्राप ल्याएको हो । नम्र प्राणीहरू हिंस्रक पशु भए । भूमिले काँडा र सुउँडीहरू उमार्न थाल्यो । प्रकृति मानिसको नियन्त्रणदेखि खुस्कियो र मानिसको अधिकारमा लगाम र प्रतिबन्ध लगाइयो ।

हिब्रू २:९: तर जब मानिसका पुत्र येशू यस संसारमाथि राज्य गर्न फेरि आउनुहुनेछ, तब मानिसको प्रभुत्व पुनर्स्थापना गरिनेछ । आदमले जे

गुमाइपठायो, त्यो सब र त्योभन्दा बढी मानिसका पुत्र येशूले पुनर्स्थापना गर्नुहुनेछ। हामी हालैमा सबै कुराहरू मानिसको अधीनतामा राखिएको देख्दैौं, तर हामी येशूलाई देख्छौं; अनि एक दिन पृथ्वीमाथि मानिसको प्रभुत्व हुने नै छ, त्यो कुञ्जी उहाँमै छ।

येशू कहिले स्वर्गदूतहरूभन्दा केही कम हुनुभयो त? विशेष त्यही समयमा, जब उहाँ तेत्तीस वर्षसम्म मानिस भएर यस संसारमा हुनुहुन्थ्यो। स्वर्गको वैभव छोडेर उहाँ बेतलेहेमको गोठमा आउनुभयो, त्यसपछि उहाँ अभ्र होचिनुभयो र गेत्समनीमा, गब्बाथामा र गोल्याथामा, अँ, चिहानसम्म जानुभयो। उहाँको भुकाइ-होच्याइ कहाँसम्म पुग्यो, विचार गर्नुहोस्! तर अबचाहिँ हेर्नुहोस्, उहाँलाई महिमा र आदरको मुकुट पहिराइएको छ। उहाँले दुःख र मृत्यु सहनुभएको फलस्वरूप उहाँ अति उच्च पारिनुभयो। उहाँको क्रूसको मृत्युले उहाँलाई महिमाको मुकुट कमाएछ।

यी सबै कुराको सम्बन्धमा परमेश्वरको अनुग्रहभित्रको मनसाय के थियो? ख्रीष्ट येशूले सबै मानिसहरूका निम्ति मृत्युको नमीठो स्वाद चाख्नुपस्को। ख्रीष्ट येशू हाम्रा प्रतिनिधि हुनुभयो र हाम्रो सट्टामा मर्नुभयो। उहाँ मानिस भएर मर्नुभयो र मानिसका निम्ति मर्नुभयो। उहाँमाथि विश्वास गर्ने सबैजना परमेश्वरको न्यायमा नपर्नु भन्ने हेतुले क्रूसमा उहाँले आफ्नो शरीरमा पापको विरोधमा परमेश्वरको सम्पूर्ण न्यायको दण्ड सहनुभयो।

हिब्रू २:१०: मुक्तिदाता प्रभु साह्रै होच्याइनुभयो; यसरी नै उहाँले मानिसको प्रभुत्व फिर्ता पाउनुभयो र मानिसको अधिकार पुनर्स्थापना गर्नुभयो। परमेश्वरको धार्मिक स्वभावसित यस कुराले पूरा मेल खाएको छ। पापले परमेश्वरको व्यवस्थामा गडबड ल्यायो; यसैले पहिले परमेश्वरले पापसित सठीक, न्यायसंगत व्यवहार गर्नुपर्को, त्यसपछि मात्र पापले ल्याएको गडबडमा सुधार आउन सक्छ, र परमेश्वरको व्यवस्था पुनर्स्थापित हुनेछ। यसकारण परमेश्वरको पवित्र स्वभावले के माग्यो भने, ख्रीष्ट येशूले दुःख सहनुपर्छ, आफ्नो पवित्र रगत बगाउनुपर्छ र क्रूसमा मर्नुपर्छ; यसरी पापको हरण गरिन्छ।

यहाँ, यस पदमा यी बुद्धिमान् आयोजकलाई 'उहाँ, जसका निम्ति सबै थोकहरू हुन्, र जसद्वारा सबै थोकहरू हुन आएका छन्' भनेर बयान गरिएको छ। पहिले, उहाँ सारा सृष्टिको उद्देश्य वा लक्ष्य हुनुहुन्छ। सबै कुराहरू उहाँको महिमा र आनन्दका निम्ति रचिएका हुन्। तर उहाँ सारा सृष्टिको मूलकारण र उत्पादक पनि हुनुहुन्छ। उहाँविना कुनै पनि थोक हुन आएन।

धेरै छोराहरूलाई महिमामा ल्याउनु नै परमेश्वरको महान् उद्देश्य थियो। हामी आफ्नो अयोग्यता सम्झँदाखेरि उहाँले हाम्रो ख्याल किन गर्नुभयो होला भन्ने कुरामा ताजुप मान्दछौं। तर उहाँ सबै अनुग्रहको परमेश्वर हुनुहुन्छ; यसकारण उहाँले हामीलाई उहाँको अनन्त महिमामा बोलाउनुभयो।

हामीलाई महिमामा ल्याउने मूल्य के हो? हाम्रा मुक्तिका कर्ताले दुःखहरू सहनुपर्‍यो, र दुःखहरू सहेर उहाँ सिद्ध हुनुभयो। प्रभु येशूको नैतिक स्वभाव विचार गर्नु हो भने, उहाँको स्वभाव सधैं सिद्ध, सधैं पापरहित थियो। उहाँको स्वभावको सम्बन्धमा उहाँ सिद्ध हुनुभएको हुनाले उहाँलाई सिद्ध बनाउनु असम्भव थियो। तर उहाँलाई हाम्रा मुक्तिदाताको रूपमा सिद्ध तुल्याउनु खाँचो थियो। हाम्रा निम्ति अनन्त मुक्ति कमाउनलाई उहाँले हाम्रा पापहरूले पाउनुपर्ने दण्ड भोग्नुपर्‍यो। हामीले उहाँको सिद्ध, निष्कलङ्क जीवनद्वारा कहिल्यै मुक्ति पाउनेथिएनौं। हाम्रो मुक्ति प्राप्त गर्न हाम्रो ठाउँमा उहाँको प्रतिस्थापी मृत्यु जुनै हालतमा पनि नभई नहुने थियो, अँ, बिलकुलै अनिवार्य थियो।

हामीलाई बचाउन परमेश्वरले एउटा उपाय निकाल्नुभयो, जुन उपाय उहाँको योग्य थियो। उहाँले आफ्नो एकमात्र पुत्रलाई पठाउनुभयो, र उहाँ हाम्रो सट्टामा मर्नुभयो।

हिब्रू २:११: अबका तीनवटा पदहरूको जोड येशूको मानवी सिद्ध स्वभावमा छ। आदमले गुमाइपठाएको अधिकार र प्रभुत्व येशू ख्रीष्टले फिर्ता ल्याउनु हो भने, उहाँ साँच्ची नै मानिस हुनुभएको कुरा प्रमाणित हुनुपरेको छ।

पहिले निम्न तथ्य पेस गरिएको छ: 'किनकि पवित्र पार्नुहुने र पवित्र पारिएकाहरू दुवै एकैजनाबाटका हुन्छन्।' पवित्र पार्ने र पवित्र

पारिएकाहरू सबै मानिसहरू हुन् भनेर यस वाक्यको अर्थ हो । अथवा आर.एस.भी.को अनुवादअनुसार 'दुवैको एउटा मूल हुन्छ ।' उनीहरू मानव हुन्; यसर्थ परमेश्वर उनीहरूको पिता हुनुहुन्छ ।

ख्रीष्ट येशू ती पवित्र पार्नुहुने हुनुहुन्छ । मानिसहरूलाई लिएर उहाँले तिनीहरूलाई परमेश्वरका निम्ति संसारबाट अलग पार्नुहुन्छ । धन्य ती मानिसहरू, जसलाई उहाँले यसरी नै अलग पार्नभएको छ ।

पवित्र पारिएको व्यक्ति अथवा पवित्र पारिएको चीज, जुन चीज पहिले साधारण थियो, त्यो चीज अबदेखि परमेश्वरका निम्ति अलग गरिएको छ: त्यो उहाँकै हो, त्यो उहाँको काममा लगाइन्छ, र उहाँ त्यसमा प्रसन्न हुनुहुन्छ । पवित्र पार्नुको विपरीत अर्थ अशुद्ध पार्नु हो ।

पवित्र बाइबलमा चार किसिमको पवित्रीकरणको विषयमा पढ्छौं, जस्तै मुक्ति पाउनुभन्दा अघिको पवित्रीकरण, पवित्र स्तरमा उठाईराख्ने पवित्रीकरण, व्यवहारिक पवित्रीकरण र सिद्ध पार्ने सम्पूर्ण पवित्रीकरण । १ थेस्सलोनिकी ५:२३ पदमा यसको विषयमा दिइएको टिप्पणी यहाँ पनि पेस गरिन्छ, जहाँ यी चार किसिमको पवित्रीकरणको विस्तृत बयान यस प्रकारले लेखिएको छ:

पवित्रीकरण

नयाँ नियमको शिक्षाअनुसार पवित्रीकरणको चारवटा श्रेणीहरू छन्: क) मानिसमा प्रभु येशूकहाँ फर्कनुभन्दा अघि हुने पवित्रीकरण, ख) प्रभुमा हामीलाई पवित्र स्तरमा उठाइराख्ने पवित्रीकरण, ग) व्यवहारिक अर्थात् हाम्रो जीवनभरि चलिरहने प्रगतिशील पवित्रीकरण र अन्तमा, घ) हामीलाई सिद्ध पार्ने सम्पूर्ण पवित्रीकरण ।

क) मुक्ति पाउनुभन्दा अघिको समयमा पनि मानिस पवित्र पारिएको हुन्छ अर्थात् उसलाई कुनै बाहिरी विशेष सौभाग्य मिलेको हुन्छ, जस्तै १ कोरिन्थी ७:१४ पदमा लेखिएको छ: 'विश्वास नगर्ने पतिचाहिँ विश्वासी पत्नीद्वारा पवित्र हुन्छ ।' यस प्रकारको पवित्रीकरण हामीले मुक्तिअघि भएको पवित्रीकरण भन्नुपर्ला ।

ख) जब कुनै मानिसले नयाँ जन्म पाउँछ, तब ख्रीष्ट येशूसित उसको आत्मिक एकताले गर्दा उसको स्तर भित्रै हुनेछ, तब एक पापी मानिस एक पवित्र जन भएको छ। प्रभु येशूले उसलाई संसारबाट लिएर परमेश्वरका निम्ति अलग पार्नुभएको छ। सन्दर्भका पदहरू यी नै हुन्: प्रेरित २६:१८, १ कोरिन्थी १:२, ६:११ र २ थेस्सलोनिकी २:१३ अनि हिब्रू १०:१० र १०:१४।

ग) पवित्रजनको स्तरमा उठाइएको मानिसका निम्ति अबचाहिँ व्यवहारिक पवित्रीकरण शुरु हुन्छ। यसो हुँदा ख्रीष्ट-विश्वासीको जीवन परमेश्वरका निम्ति संसारबाट, पापबाट र आफैबाट अलग पारिन्छ। यस पवित्रीकरणको क्रम चलेको प्रक्रियाको फलस्वरूप बढी, अँ, भन् बढी मात्रामा ख्रीष्ट येशूसितको समानता हो। प्रेरित पावलले विश्वासीहरूका निम्ति यही पवित्रीकरण होस् भनेर प्रार्थना गरे। सन्दर्भका पदहरू यी हुन्: १ थेस्सलोनिकी ४:३-४, ५:२३, २ तिमोथी २:२१। यस प्रकारको पवित्रीकरण पवित्र आत्माले हामीमा त्यस बेलामा पूरा गर्नुहुन्छ, जब हामी परमेश्वरको वचनप्रति आज्ञाकारी हुन्छौं (यूहन्ना १७:१७, २ कोरिन्थी ३:१८)। यो व्यवहारिक पवित्रीकरण हाम्रो जीवनभरि नै हामी बाँचुन्जेल चालू रहनुपर्छ। संसारमा कुनै ख्रीष्ट-विश्वासी सिद्ध हुनेछैन नै, नता उसले कुनै हालतमा पापरहित अवस्था हासिल गर्न सक्छ, यद्यपि पापरहित हुनु उसको लक्ष्य हुन्छ, जुन लक्ष्यतिर ऊ सधैं लम्किरहेको हुन्छ।

घ) सिद्ध र सम्पूर्ण पवित्रीकरण त्यस बेलामा प्राप्त गरिन्छ, जब ख्रीष्ट-विश्वासी स्वर्गमा पुग्छ। पवित्रीकरणको अन्तिम रूप यही हो। जुन समय ऊ स्वर्गमा प्रभुकहाँ जान्छ, त्यस समय ऊ नैतिक रूपले प्रभुजस्तो हुनेछ अर्थात् ऊ अन्तमा पापबाट सम्पूर्ण रूपले अलग रहनेछ (१ यूहन्ना ३:१-३)। अब उसको जीवनमा पवित्रीकरणको काम समाप्त भएको छ।

प्रिय पाठकहरू, तपाईंहरूले हिब्रूको पुस्तक पढ्नुहुँदा त्यसमा ठाउँ-ठाउँमा पवित्रीकरणको विषयमा पढ्नुहुन्छ। तब तपाईंले पढ्नुभएको विशेष खण्डमा कुन किसिमको पवित्रीकरणको विषयमा बताइएको छ, सो पत्ता लगाउनु तपाईंको काम हो। पत्ता लाउने कोशिश गर्नुहोस्!

प्रभु येशू पूरा रूपले मानिस बन्नभयो; यसकारण उहाँ आफ्ना अनुयायीहरूलाई 'भाइहरू' भन्नुदेखि लजाउनुहुन्न। के विश्वका शाश्वत सर्वाधिकारी मानिस बन्नभएको र आफूले सृष्टि गर्नुभएका मानिसहरूसित भाइजतिको नजिकको नाताको सम्बन्ध राख्नुभएको हो? के यो साँचो हो? हो, यो अद्भुत कुरा बिलकुल सत्य हो।

हिब्रू २:१२: यस प्रश्नको उत्तर हामीले भजन २२:२२ पदमा पाउँछौं, जहाँ उहाँले यसो भन्नुभयो: 'मेरा भाइहरूलाई म तपाईंको नाम सुनाउनेछु।' यही भजनको बाईस पदमा नै 'मण्डलीको बीचमा म तपाईंको प्रशंसा गाउनेछु' भनेकोमा हामीले उहाँलाई आफ्नो जनहरूसित एक भएर प्रशंसा गरिरहनुभएको पाउँछौं। आफ्नो मृत्युको पीडामा उहाँले त्यस दिनको बाटो हेर्नुभयो, जुन दिनमा मुक्ति पाएका जनहरूको अगुवा भईकन उहाँले पिता परमेश्वरको आराधना गर्नुहुनेछ।

हिब्रू २:१३: अझ दुईवटा पदहरू पुरानो नियमको धर्मशास्त्रबाट उद्धृत गरिएका छन्, जुन पदहरूले ख्रीष्ट येशू मानिस हुनुहुन्थ्यो भन्ने प्रमाण दिन्छन्। यशैया ८:१७ पदमा लेखिएअनुसार ख्रीष्ट येशूले परमेश्वरमाथि भरोसा राख्नुभएको रहेछ। परमप्रभुमाथिको भरोसाले उहाँ पूरा रूपले मानिस हुनुहुन्थ्यो भन्ने प्रमाण दिन्छ। किनभने मानिसमा मात्र पाउन सकिने सर्वोत्तम गुण परमेश्वरमाथिको भरोसा हो। त्यसपछि यशैया ८:१८ पदमा यसो लेखिएको छ: 'मलाई र ती छोराछोरीहरूलाई हेर, जुन छोराछोरीहरू परमेश्वरले मलाई दिनुभएको छ।' ख्रीष्ट येशूले त्यो कुरा आफ्नो विषयमा भन्नभएको रहेछ। यस वाक्यको मुख्य विचार यस प्रकारको छ: उहाँ र उहाँका छोराछोरीहरू एउटै पिताको घरानाका, एकै परिवारका साँझा-सदस्यहरू हुनुहुन्छ।

हिब्रू २:१४: जतिजनाले मानिसका पुत्र होच्याइनुभएकोमा एउटा सरमलागदौ कुरा देख्न खोज्छन्, तिनीहरू सबैलाई उहाँको दुःखकष्टबाट बगेर आएका चारवटा महान् आशिषहरूको बारेमा विचार गर्ने आग्रह यहाँ गरिन्छ।

पहिलो आशिष: शैतान नाश भयो। त्यो कसरी र कहिले हुन आयो? यस सम्बन्धमा निम्न कुरा सुन्नुहोस् र बुझ्ने कोशिश गर्नुहोस्:

परमेश्वरले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई पवित्र पार्ने, बचाउने र छुटकारा दिने उद्देश्यले तिनीहरूलाई ख्रीष्ट येशूको हातमा दिनुभयो । अनि उहाँका यी छोराछोरीहरू मानिस थिए; यसकारण प्रभु येशूले मासु र रगत भएको शरीर धारण गर्नुभयो । उहाँले आफ्नो ईश्वरत्वको बाहिरी रूप पन्साउनुभयो र आफ्नो ईश्वरीय स्वभावमा पर्दा लगाएभैं त्यसमा माटोरूपी पोशक लगाइदिनुभयो ।

तर प्रभु येशूले बेतलेहेमको गोठमा जन्म लिनुभएको मात्र भएन । उहाँ आधा बाटोसम्म मात्र आउनुभएन, तर उहाँ हाम्रा निम्ति गोलगथासम्म जानुभयो; किनभने हामीप्रति उहाँको प्रेम अति ठूलो छ ।

आउनुहोस्, अधिको प्रश्नकहाँ फर्केर जाऔं ! उहाँले शैतानलाई कहिले र कसरी नाश गर्नुभयो ? वचनले के भन्दछ ? आफ्नो मृत्युद्वारा उहाँले मृत्युमाथि शक्ति भएको शैतानलाई नष्ट गर्नुभयो । शैतानलाई नष्ट गर्नुभएको अर्थ उहाँले शैतानको अस्तित्व मेटाउनुभएको मतलब होइन । तर उहाँले शैतानको शक्ति रद्द गर्नुभयो, त्यसलाई व्यर्थ वा शुन्य तुल्याउनुभयो । सक्रिय शैतानले अब पनि संसारमा परमेश्वरका योजनाहरूको विरोध गरिरहेकै छ । तर क्रूसमा शैतानलाई मृत्युको चोट दिइयो । त्यसको निर्धारित समय छोटो छ, र त्यसको विनाश सुनिश्चित छ । त्यो त एक हार खाएको शत्रु मात्र हो ।

कुन हिसाबले मृत्युमाथि शैतानको शक्ति छ ? मेरो विचारमा, यसो भन्नुको तात्पर्य यो हुनुपर्छ: मृत्युमाथिको शक्ति भनेको शैतानले पापीको मृत्युको माग गर्छ । शुरुमा शैतानद्वारा संसारमा पाप आयो । परमेश्वरले आफ्नो पवित्रतामा 'जसले पाप गर्छ, ऊ मर्नुपर्छ' भन्ने आदेश दिनुभयो । यसकारण अब परमेश्वरको शत्रु भएको नाताले शैतानले सबै पापीहरूलाई परमेश्वरको सामु दोष लगाएर तिनीहरूको मृत्युदण्ड हुनुपर्छ भन्ने दाबी गर्न सक्छ ।

अन्यजातिहरूका देशहरूमा शैतानको शक्तिले निम्न प्रकारले काम गर्छ: शैतानले आफ्ना सहयोगीहरू चलाउँछ, अर्थात् धामीभाँक्रीहरूले आफ्नो तान्त्रिक शक्ति प्रयोग गरेर कुनै मानिसमाथि श्राप लगाइदिन्छन्, यहाँसम्म कि त्यस्तो श्रापमनि राखिएको मानिसको आकस्मिक अकाल मृत्यु हुन्छ, जसको मृत्युको कुनै खास कारण देखिँदैन ।

परमेश्वरको अनुमतिविना शैतानले कुनै विश्वासीमाथि मृत्यु ल्याउन सक्छ भन्ने विचार पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलदेखि बाहिरको कुरा हो (अय्यूब २:६) । यसकारण शैतानले विश्वासीको मृत्युको समय ठहराउने होइन । कहिलेकहीं त्यसले दुष्ट मानिसहरू चलाएर विश्वासीलाई मार्न पाउँछ । तर प्रभु येशूले आफ्ना चेलाहरूलाई अघि चेताउनी दिएर भन्नुभयो: 'शरीरलाई मार्नेहरूदेखि नडराओ, तर आत्मा र शरीर दुवैलाई नरकमा नाश गर्न सक्नुहुने परमेश्वरसँग डराओ !' (मत्ती १०:२८) ।

पुरानो नियमको समयमा हनोक र एलिया नमरीकन स्वर्ग गए । उनीहरू स्वर्ग किन गए ? निस्सन्देह, विश्वासी भएका नाताले उनीहरू ख्रीष्ट येशूको मृत्युमा उहाँसँग मरेको गन्तीमा आए, यद्यपि उहाँको मृत्यु भएकै थिएन, तर भविष्यमा घट्न बाँकी नै थियो ।

जब ख्रीष्ट येशू सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई उठाइलैजानका निम्ति आउनुहुनेछ, तब त्यस बेलामा जीवित भएका विश्वासीहरू नमरीकन स्वर्ग जानेछन् । तर यिनीहरूको विषयमा निम्न कुरा सत्य हो: यिनीहरू मृत्युदेखि उम्कनेछन्, किनकि यिनीहरूको खातिर परमेश्वरले ख्रीष्ट येशूको मृत्युमा आफ्नो पवित्रतामा पूरा सन्तुष्टि पाउनुभयो । बौरिउठ्नुभएको ख्रीष्ट येशूको हातमा पाताल र मृत्युका चाबीहरू छन् (प्रकाश १:१८) । यसर्थ पाताल र मृत्युमाथि उहाँको सम्पूर्ण अधिकार छँदैछ ।

हिब्रू २:१५: दोस्रो आशिष डरबाट छुटकारा हो; क्रूसको मृत्युसम्म होच्याइनुभएको ख्रीष्ट येशूले कमाउनुभएको दोस्रो आशिष यो हो । येशू क्रूसमा मर्नुभएको भन्दा अघिको समयमा मानिसहरू जीवनभरि नै मृत्युको डरको दासत्वमा रहेर जिएका थिए । मृत्युपछिको जीवन छ भन्ने विषयमा पुरानो नियमको समयमा कताकतै भल्ल भलक पाइन्थ्यो भने यस विषयमा प्रायः मानिसहरूको बीचमा अनिश्चितता, डरत्रास र उदास हुन्थ्यो । त्यस बेला जुन कुरा धमिलो हुन्थ्यो, त्यो कुरा अहिले छर्लङ्गै छ; किनभने सुसमाचारद्वारा ख्रीष्ट येशूले जीवन र अमरत्वलाई प्रकाशमा ल्याउनुभयो (२ तिमोथी १:१०) ।

हिब्रू २:१६: तेस्रो महान् आशिष मानिसहरूका पापहरूको प्रायश्चित्त हो । जुन बेला प्रभु येशू यस संसारमा आउनुभयो, त्यस बेला

उहाँले स्वर्गदूतहरूको भेष होइन, तर अब्राहामका सन्तानको रूप धारण गर्नुभयो । रूप लिनु भन्ने अनुवादचाहिँ epilambano भन्ने ग्रीक शब्दबाट उल्था गरिएको छ, जसको शाब्दिक अर्थ हातमा लिनु, पक्रनु हो । यसैबाट के.जे.भी. बाइबलको सठीक अनुवाद आएको छ: उहाँले स्वर्गदूतहरूको रूप धारण गर्नुभएन, तर उहाँले अब्राहामका सन्तानको रूप लिनुभएको छ । कहिलेकहीं यस ग्रीक शब्दले जोडले पक्रने अर्थ लिन्छ भने यसको अर्थ सहायता दिनु वा छुटकारा दिनु पनि हो, जसरी यहाँ, यस ठाउँमा यसको अर्थ हुनुपर्छ ।

अब्राहामका सन्तान भन्नाले अब्राहामको शरीरबाट निस्केर आएको वंश अर्थात् यहूदीहरू बुझ्न सकिन्छ, तर यसको अर्थ अब्राहामका आत्मिक सन्तान पनि हुनु सम्भव छ, जुन आत्मिक सन्तानचाहिँ पुरानो नियम र नयाँ नियमको समयका सबै विश्वासी जनहरू समावेश हुन्छन् । तर महत्त्व कुरा के हो भने, अब्राहामका सन्तानहरू स्वर्गदूतहरू होइनन्, उनीहरू मानिसहरू हुन् ।

हिब्र २:१७: अब्राहामका सन्तानहरू मानिस थिए; यसकारण उहाँ पनि हर हिसाबले र हर कुरामा आफ्ना भाइहरूसित समान हुनुपरेको थियो । यसैले उहाँ सम्पूर्ण रूपले मानिस हुनुभयो; उहाँ सिद्ध मानिस हुनुहुन्थ्यो । अरू मानिसहरूजस्तो उहाँका मानवीय इच्छा, विचार, आवेग, भावना र रुचिहरू हुन्थे, तर एउटै कुरामा उहाँ अरू मानिसहरूजस्तो हुनुहुन्नथियो: उहाँ पापरहित हुनुहुन्थ्यो । उहाँ आदर्श-मानिस हुनुहुन्थ्यो, तर हाम्रो स्वभावमा पाप पसेर आयो; हामी पापले ग्रस्त मानिस हौं । पाप त्यो पराई तत्त्व हो, जसले हामीलाई बिगारिदियो ।

हर हिसाबले ख्रीष्ट येशू मानिस हुनुहुन्थ्यो, उहाँ सिद्ध मानिस हुनुहुन्थ्यो; यसैले उहाँ परमेश्वरसँग सम्बन्ध राख्ने कुराहरूमा दयालु र विश्वासयोग्य महापूजाहारी हुन योग्य हुनुहुन्छ । उहाँ मानिसहरूप्रति दयालु हुनुहुन्छ, र उहाँ परमेश्वरप्रति विश्वासयोग्य हुनुहुन्छ । महापूजाहारीको मुख्य काम के हो ? उहाँले मानिसहरूका पापहरूको प्रायश्चित्त गर्नुपर्छ । पापहरूको प्रायश्चित्त पूरा गर्न उहाँले एउटा यस्तो महान् काम गर्नुभयो, जुन काम अरू कुनै प्रधान पूजाहारीले गर्न सकेनन्;

उहाँले आफूलाई निष्कलङ्क पापबलिको रूपमा अर्पण गर्नुभयो ।
स्वेच्छापूर्वक उहाँ हाम्रो ठाउँमा हाम्रो सट्टामा मर्नुभयो ।

हिब्रू २:१८ : चौथो आशिषचाहिँ उहाँ पापको परीक्षामा परेकाहरूका निम्ति सहायक हुनुहुन्छ । परीक्षामा पर्नुहुँदा उहाँ आफूले दुःखकष्ट भोग्नुभयो; यसकारण उहाँ पापको परीक्षामा परेकाहरूलाई सहायता गर्न योग्य हुनुहुन्छ । उहाँले अरूलाई सहायता किन गर्न सक्नुहुन्छ ? किनभने जुन समस्यामा उनीहरू परेका छन्, उहाँ पनि त्यही समस्याबाट भएर जानुभयो; उनीहरूको अनुभवजस्तै उहाँको उही अनुभव छ ।

यहाँ पनि हामीले एउटा स्पष्टीकरण दिनुपर्छ । प्रभु येशू परीक्षामा पर्नुभएको अर्थ उहाँको परीक्षा बाहिरी परीक्षा थियो, तर आफू-भिन्नबाट उहाँ कहिल्यै परीक्षामा पर्नुभएन । जब उजाडस्थानमा शैतानले प्रभुको परीक्षा गर्‍यो, तब उहाँ आफूदेखि बाहिरको परीक्षामा पर्नुभयो । शैतान उहाँकहाँ आयो, र उहाँलाई बाहिरी कुराहरूले लोभ्याउन खोज्यो । तर मनभित्रका अभिलाषाहरू र कुइच्छाहरूद्वारा हाम्रा प्यारा मुक्तिदाता प्रभुलाई कहिल्यै, अँ, कहिले पनि पापको परीक्षामा पार्नु असम्भव थियो । उहाँभित्र न पाप थियो, न पापमा फस्न सक्ने केही थियो । परीक्षामा पर्नुहुँदा उहाँलाई कष्ट थियो । पापको परीक्षासित सङ्घर्ष गर्दा हामीलाई कष्ट हुन्छ, तर उहाँ परीक्षामा पर्नुहुँदा उहाँलाई कष्ट थियो । भिन्नता यसैमा छ ।

ग) ख्रीष्ट येशू मोशा र यहोशूभन्दा महान् हुनुहुन्छ

(हिब्रू ३:१-४:१३)

हिब्रू ३:१ : मोशा इस्त्राएलीहरूका महापुरुषहरूमध्ये एक थिए । यसकारण त्यो हिब्रूको पुस्तक लेख्ने लेखकको रणनीति के थियो भने, ख्रीष्ट येशूचाहिँ मोशाभन्दा आकाश-पातालजत्तिकै महान् हुनुहुन्छ भन्ने कुरा प्रमाणित गर्नु नै तिनको तेस्रो बुँदा थियो ।

तिनका पाठकहरू पवित्र भाइहरू थिए, जसले सुसमाचारद्वारा स्वर्गीय बोलावट पाए र जो त्यसमा सहभागी भए । सबै सच्चा ख्रीष्ट-

विश्वासीहरू पवित्रजनहरू हुन् । ख्रीष्ट येशूमा उनीहरूको आत्मिक स्तर यही हो । अनि उनीहरूले यस स्तरअनुसार एउटा पवित्र जीवन जिउनुपर्छ, उनीहरूको व्यवहार पनि पवित्र हुनुपर्छ । ख्रीष्टमा उनीहरू पवित्र ठहरिसके; अब उनीहरू आफैमा पनि पवित्र हुनुपर्छ ।

उनीहरूको बोलावट एउटा स्वर्गीय बोलावट हो भने इस्राएलीहरूको बोलावट पृथ्वीसित सम्बन्धित बोलावट थियो । पुरानो नियमका पवित्रजनहरूले ईश्वरीय बोलावटअनुसार प्रतिज्ञाको देशमा भौतिक आशिषहरू पाएका थिए । (यद्यपि तिनीहरूको स्वर्गीय आशा पनि थियो ।) तर मण्डलीको युगमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई वर्तमान समयमा स्वर्गीय स्थानहरूमा आत्मिक आशिषहरू प्राप्त गर्ने र भविष्यमा स्वर्गमा पैतृक-सम्पत्ति अर्थात् हकको सम्पत्ति पाउने बोलावट भएको छ ।

ख्रीष्ट येशू हाम्रो सम्पूर्ण ध्यान पाउन योग्य हुनुहुन्छ । आउनुहोस्, हामी आफ्नो स्वीकारअनुसार उहाँमाथि प्रेरित र महापूजाहारीको रूपमा ध्यान दिऔं ! उहाँलाई प्रेरित अर्थात् स्वर्गको राजदूतको रूपमा स्वीकार गर्नु भनेको उहाँलाई हामीकहाँ आउनुभएको परमेश्वरको प्रतिनिधि मान्न हो । अनि उहाँलाई महापूजाहारीको रूपमा स्वीकार्नु भनेको उहाँ हाम्रो प्रतिनिधि भई हाम्रो कुरा लिएर परमेश्वरकहाँ लानुहुन्छ भन्ने कुरा मानि-लिनु हो ।

हिब्रू ३:२: एउटै कुरामा ख्रीष्ट येशू मोशासित मिल्नुभएको छ । जसरी मोशा परमेश्वरको घरमा विश्वासयोग्य थिए, त्यसरी नै प्रभु येशू पनि परमेश्वरप्रति विश्वासयोग्य हुनुहुन्थ्यो । परमेश्वरको घर भन्नाले केवल भेट हुने पाललाई सम्झनुहुँदैन, तर मोशाले जुनै पनि क्षेत्रमा परमेश्वरको पक्ष लिएर उहाँको प्रतिनिधि गरे अर्थात् उनको समस्त सेवकाइ नै बुझ्नुपर्छ । परमेश्वरको घरचाहिँ इस्राएलको घराना हो, किनभने तिनीहरू उहिलेदेखि नै यस संसारमा उहाँको निजी प्रजा थिए ।

हिब्रू ३:३: तर ख्रीष्ट येशू र मोशाको बीचको समानता यतिमै सीमित छ । अरू सबै कुराहरूमा ख्रीष्ट येशू मोशाभन्दा महान् हुनुहुन्छ; यसमा कुनै विवाद छैन । पहिले, ख्रीष्ट येशू मोशाभन्दा बढी आदरको योग्य ठहरिनुभयो; किनकि घरको भन्दा घर बनाउनुहुने निर्माणकर्ताको

बद्धता आदर हुनुपर्छ । प्रभु येशू परमेश्वरको घरको निर्माणकर्ता हुनुहुन्छ, अनि मोशा केवल परमेश्वरको घरको एक सदस्य थिए ।

हिब्रू ३:४: कुन दोस्रो कुरामा ख्रीष्ट येशू मोशाभन्दा महान् हुनुहुन्छ ? उहाँ परमेश्वर हुनुहुन्छ । हरेक घर कसैले बनाएको हुनुपर्छ । जसले सबै थोकहरू सृष्टि गरेर बनाउनुभयो, उहाँचाहिँ परमेश्वर हुनुहुन्छ । यूहन्ना १:३, कलस्सी १:१६ र हिब्रू १:२ र १:१० पदहरूमा हामीले के सिक्छौं भने, प्रभु येशू नै सृष्टिमा सक्रिय रचनाकार हुनुहुन्छ । यसकारण येशू ख्रीष्ट परमेश्वर हुनुहुन्छ भन्ने निष्कर्षमा आइपुगनु अनिवार्य कुरा हो ।

हिब्रू ३:५: तेस्रो कुरामा पनि ख्रीष्ट येशू मोशाभन्दा महान् हुनुहुन्छ । उहाँ पुत्र हुनुहुन्छ । परमेश्वरको घरमा मोशा एक विश्वासयोग्य सेवक थिए (गन्ती १२:७), जसले सबै मानिसहरूका आँखाहरू पछि आउनुहुने मसीहमाथि लगाउने पार्न सधैं चेष्टा गरे । पछिबाट भनिने कुराहरूको साक्षी दिँदै उनले ख्रीष्ट येशूमा हुने मुक्तिको सुसन्देशलाई पूर्वसङ्केत गरे । यसकारण प्रभु येशूले एक ठाउँमा यसो भन्नुभयो: *‘तिमीहरूले मोशालाई विश्वास गरेका हुँदा हौ त तिमीहरूले मलाई पनि विश्वास गर्नेथियो; किनकि उनले मेरो विषयमा लेखेका थिए’* (यूहन्ना ५:४६) । इम्माउसको बाटोमा जब उहाँले दुईजना चेलाहरूसित वार्तालाप गर्नुभएको थियो, तब उहाँले मोशा र सबै अगमवक्ताहरूबाट शुरु गरेर सबै पवित्र शास्त्रहरूमा आफ्नो विषयमा भएका कुराहरूको अर्थ तिनीहरूलाई खोलिदिनुभयो (लूका २४:२७) ।

हिब्रू ३:६: तर ख्रीष्ट येशू सेवकको रूपमा होइन, तर पुत्रको रूपमा आफ्नै घरमाथि अधिकारी हुनुहुन्थ्यो । अनि उहाँको सम्बन्धमा पुत्रत्व भनेको परमेश्वर पितासित समान हुनु हो । परमेश्वरको घर उहाँकै घर हो ।

अब लेखकले वर्तमान समयका निम्ति परमेश्वरको घर के हो, सो अर्थ खोल्छन् । प्रभु येशूका सबै सच्चा विश्वासीहरू परमेश्वरको घर हुन्, जसरी लेखिएको छ: *‘उहाँको घर हामी नै हौं, यदि हामीले यस आशारूपी भरोसा र आनन्द अन्तसम्म बलियो गरी पक्रिराख्यौं भने ।’*^{१)} यो पद पहिलो पल्ट पढ्दाखेरि ‘अरे ! हाम्रो मुक्ति हामीले बलियो गरी पक्रिरहेको

फल पो हो कि' जस्तै लाग्न सक्छ। तब ख्रीष्ट येशूले क्रूसमा पूरा गर्नुभएको त्राणको कामबाट हुने मुक्तिको विषयमा के भयो त ? के साँच्चै हाप्रो सहनशीलताद्वारा हाप्रो मुक्ति प्राप्त हुने भयो ? होइन, वास्तवमा यस पदको अर्थ यो हो: विश्वास गरेको कुरा बलियो गरी पक्रिराखेले 'म परमेश्वरको घरानाको हुँ' भन्ने प्रमाण पो दिन्छ। अन्तसम्म स्थिर रहनेले आफ्नो विश्वासको वास्तविकताको प्रमाण दिन्छ। जजसको ख्रीष्ट येशू र उहाँका प्रतिज्ञाहरूमाथिको भरोसा वा हिम्मत हराउँछ, तिनीहरू व्यर्थका रीतिहरू, विधिहरू र अनुष्ठानहरूकहाँ फर्केर जाँदा नयाँ जन्म कहिल्यै नपाएको प्रमाण दिन्छन्। अनि निम्न चेताउनी यस प्रकारको धर्मपतनको विरोधमा दिइएको हो।

हिब्र ३:७: अब लेखकले आफ्नो पत्रमा यो दोस्रो चेताउनी बीचमा हालेका छन्। यो दोस्रो चेताउनी आफ्नो हृदय कठोर पार्ने खतराको सम्बन्धमा छ। उजाड़स्थानमा इस्राएलीहरूका हृदय कठोर भए; यसैले अरू मानिसहरूको हृदय पनि कठोर हुनु सम्भव छ। पवित्र आत्माले भजन ९५:७-११ पदको खण्ड लिएर उहिलेका मानिसहरूसँग बोल्नुभयो, र त्यही खण्ड लिएर उहाँ हामीसँग पनि बोल्दै हुनुहुन्छ र हामीलाई यो प्रश्न सोध्दै हुनुहुन्छ: 'के तिमीहरूले आज उहाँको आवाज सुन्दैछौ ?'

हिब्र ३:८: जब-जब परमेश्वर बोल्नुहुन्छ, तब-तब हामी उहाँको कुरा सुन्नलाई छिटो हुनुपर्छ। उहाँको वचनमा शङ्का गर्नेले उहाँलाई भूटा तुल्याउँछ। यस्तो व्यक्तिले आफूमाथि परमेश्वरको क्रोध निम्त्याउँछ।

इस्राएलीहरूको इतिहास हेर्नुहोस्, उजाड़स्थानमा तिनीहरूलाई के-के भएको थियो ? पुरानो नियमको इतिहास तिनीहरूको गनगन, तिनीहरूको कुइच्छा र लालच, तिनीहरूको मूर्तिपूजा, तिनीहरूको अविश्वास, तिनीहरूको विद्रोहको साक्षी हो। उदाहरणका निम्ति, रेफिदिम भन्ने ठाउँमा तिनीहरूलाई पानीको अभाव हुँदा तिनीहरूले गनगन गरे; परमेश्वर तिनीहरूको बीचमा हुनुहुन्छ भन्ने कुरामा तिनीहरूले शङ्का गरे (प्रस्थान १७:१-१७)। अर्को उदाहरण पारानमा घटेको घटना हेर्ने: जब कनान देशको भेद लिने चासुसीहरू फर्के, तब उनीहरूले आफ्नो अविश्वासमा इस्राएलीहरूलाई खराब खबर दिएर तिनीहरूको बीचमा

निराश र शङ्काको बीउ छरिदिए (गन्ती १३:२५-२९) । यसैले मानिसहरूले मिस्र देशमा फर्कने निर्णय लिए, यद्यपि मिस्र देश तिनीहरूको दासत्वको देश थियो (गन्ती १४:४) ।

हिब्रू ३:९: तब परमेश्वर क्रोधित हुनुभयो । यसकारण उहाँले इस्राएली मानिसहरू चालीस वर्षसम्म उजाड़स्थानमा घुमिरहून् भन्ने आदेश दिनुभयो (गन्ती १४:३३-३४) । मिस्र देशबाट निस्केर आएका यति धेरै सिपाहीहरूमध्ये दुईजनाले मात्र कनान देशमा प्रवेश गर्न पाए – कालेब र यहोशू (गन्ती १४:२८-३०) । अरू सबैजना अर्थात् बीस वर्ष र त्यसभन्दा माथिकाहरू उजाड़स्थानमा मरे ।

यस कुरामा पनि विशेष अर्थ होला, कि जसरी इस्राएलीहरूले चालीस वर्षसम्म उजाड़स्थानमा बिताए, त्यसरी नै ख्रीष्ट येशूको मृत्युपछि पवित्र आत्माले पनि लगभग चालीस वर्षसम्म इस्राएली जातिसँग व्यवहार गर्नुभयो । इस्राएलीहरूले ख्रीष्टको सुसन्देशको विरोधमा आफ्नो हृदय कठोर पारे । इस्वी संवत् ७० सालमा यरूशलेम नष्ट भयो र यहूदीहरू संसारभरि अन्यजातिहरूको बीचमा तितरबितर भए ।

हिब्रू ३:१०: त्यस उजाड़स्थानमा परमेश्वर इस्राएलीहरूसित क्रोधित हुनुभएको फलस्वरूप उहाँले तिनीहरूमा ठूलो दोष पाएर तिनीहरूलाई यस प्रकारको कडा आरोप लगाउनुभयो । उहाँको दुई किसिमको आरोप थियो: इस्राएलीहरूको हृदय सधैं परमप्रभुदेखि भड्किहिँड्थ्यो र परमप्रभुका मार्गहरूको सम्बन्धमा तिनीहरू हठी भई सदा अनजान रहन्थे ।

हिब्रू ३:११: आफ्नो क्रोधमा परमेश्वरले शपथ खानुभयो: तिनीहरूले कुनै हालतमा पनि उहाँको विश्राममा प्रवेश गर्नेछैनन् नै । यसर्थ तिनीहरूले कनान देशमा पस्न पाउनेछैनन् ।

हिब्रू ३:१२: अबदेखि हिब्रू ३:१२-१५ पदको खण्डमा पवित्र आत्माले इस्राएलीहरूको त्यो अनुभव लिएर त्यसलाई हाम्रो परिस्थितिमा लागू गर्नुहुन्छ । यी हिब्रू पाठकहरूलाई अन्य ठाउँमा भैं यहाँ पनि भाइहरू भनेर सम्बोधन गरिन्छ । यस सम्बोधनबाट उनीहरू सबै सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरू थिए भन्न मिल्दैन । 'विश्वासी' कहलिएकाहरू सबैजना होशियार बस्नुपरेको छ, नत्र ता तिनीहरूमध्ये कसैमा एउटा हानिकर

अविश्वासको खराब हृदय आउन सक्छ, जसले यस्तोलाई भड्काएर जीवित परमेश्वरदेखि टाढा लैजान्छ । यस प्रकारको खतरा सधैं भइरहन्छ ।

हिब्र ३:१३: उपरोक्त खतराबाट बाँच्ने उपाय के हो ? एक-अर्कालाई अर्ती दिनु यसको बाँच्ने उपाय हो । कठिनाइहरू र आपद्द्विपाद्मा परेको समयमा परमेश्वरका जनहरूले एक-अर्कालाई दिन-दिनै अर्ती दिनुपर्छ, नत्र कहीं कसैले एउटा खोक्रो धर्मका निम्ति ख्रीष्टलाई त्याग्ला कि ? किनभने ख्रीष्ट येशूले बाहेक अरु कुनै कुराले पनि पापसित प्रभावकारी व्यवहार गर्न सक्दैन ।

याद गर्नुहोला, कि एक-अर्कालाई अर्ती दिने जिम्मा धर्मगुरु, अगुवाजन वा पाष्टरहरूलाई मात्र होइन, तर सबै दाजुभाइहरूलाई दिइएको हो । जबसम्म वर्तमान समयलाई आज भनिन्छ, तबसम्म अर्ती दिने काम भइरहनुपर्छ । जबसम्म परमेश्वरले मानिसहरूको सामु ख्रीष्ट येशूमाथि राखिएको विश्वासद्वारा अनुग्रहबाट मुक्ति पाउने प्रस्ताव राख्नुहुन्छ, तबसम्म हामीले एक-अर्कालाई यसको प्रबोध गराउनुपर्छ । ग्रहणयोग्य समय आज हो; आज मुक्ति पाउने दिन हो ।

पापको छलद्वारा मानिसको हृदय कठोर हुन्छ नै; कठोर हृदय भएको मानिस विश्वासबाट पछि हट्छ-हट्छ । पाप गर्नु भन्दाअगाडि धेरै पल्ट पापको भेष कति आकर्षित देखा पर्दो रहेछ । यहाँ, यस खण्डमा पापले 'मेरो प्रबन्धमा ख्रीष्ट येशूका निम्ति भोग्नुपर्ने निन्दाबाट उम्कने बाटो छ' भनी भन्छ । पापले पवित्रताका उच्च स्तरहरू भुइँमा भारिदिन्छ र मानिसका रुचिहरूअनुसार तिनीहरूलाई मनलाई आकर्षण गर्ने रीति-विधिहरू दिन्छ, साथै संसारमा धनी तुल्याउने प्रतिज्ञा गर्छ । तर पछिबाट पाप कति घृणित र डरलाग्दो हुन्छ । त्यसले मानिसहरूलाई पापको क्षमाहीन, आशारहित अवस्थामा छोडिदिन्छ, जहाँबाट पश्चात्ताप गर्ने मौका मिल्दैन ।

हिब्र ३:१४: यहाँ लेखकद्वारा हामीलाई याद दिलाइन्छ, कि हामीले शुरुको भरौसा वा शुरुको निश्चयता अन्तसम्म बलियो गरी पक्रिराख्यौं भने ख्रीष्टमा हाम्रो भाग हुन्छ । यस प्रकारका पदहरूको दुरुपयोग त्यस बेलामा गरिन्छ, जब कसैले तिनलाई लिएर 'मुक्ति पाएको मानिसले पछिबाट

मुक्ति गुमाउन सक्छ' भन्ने कुरा सिकाउँछ । तर यस प्रकारको अर्थ लगाउन मिल्दैन; किनभने यस सम्बन्धमा पवित्र बाइबलको सुदृढ, अकाट्य साक्षी यो हो, कि मुक्ति सित्तैमा दिइन्छ, यो परमेश्वरको अनुग्रहको वरदान हो; मुक्ति मानिसले कमाउने होइन, तर ख्रीष्ट येशूको रगतको मोलमा किनिएको हो । यसैले मानिसले विश्वासद्वारा मुक्ति पाउँछ । अनि असल कामहरूले उक्त मानिसले मुक्ति पाएको प्रमाण दिन्छन् । साँचो विश्वास हो भने, त्यो अन्तसम्म स्थिर रहन्छ । हाम्रो मुक्ति थामिराख्ने विचारले हामी बलियो गरी पक्रिराख्दैनौं, तर हामीले साँचो गरी मुक्ति पाएको प्रमाण दिनलाई पो यसो गर्छौं । विश्वास मुक्तिको जरा हो भने धीरज त्यसको फल हुन्छ । यसकारण ख्रीष्टमा हाम्रो भाग हुने वा नहुने सवालको सही जवाफ यस प्रकारको छ: 'जो विश्वासमा स्थिर रहन्छ, उसैले म ख्रीष्टको हुँ भन्ने साँचो प्रमाण दिन्छ ।'

हिब्रू ३:१५: इस्राएलीहरूको दुःखलाग्दो अनुभवबाट कतिपय कुराहरू हाम्रो परिस्थितिमा लागू गरेको खण्डको अन्तमा लेखकले फेरि पनि भजन ९५:७-८ पदका शब्दहरू दोहोर्‍याउँछन्: 'आज, तिमीहरूले उहाँको आवाज सुन्यौं भने रिस उठाइएको बेलामा भैं आफ्ना हृदयहरू कठोर नपार!' यो हृदयस्पर्शी निवेदन एक समयमा इस्राएलीहरूलाई गरियो, तर हालैमा सुसमाचारलाई त्यागेर मोशाको व्यवस्थातिर फर्केर जान खोज्ने हरेक मानिसलाई फेरि पनि गरिन्छ ।

हिब्रू ३:१६: इस्राएलीहरूको धर्मत्याग ऐतिहासिक दृष्टिकोणले अर्थ लगाउँदै यो अध्याय समाप्त हुन्छ । क्रमैसँग तीनवटा प्रश्नहरू र तिनका उत्तरहरू दिँदै लेखकले यसरी नै क) इस्राएलीहरूले विद्रोह गरेका, ख) तिनीहरूले परमेश्वरलाई रिस उठाएका र ग) तिनीहरूले पाएको उचित दण्डरूपी प्रतिफल खोजेर निकालेका छन् ।

क) विद्रोह: मोशाको अगुवाइमा मिस्रदेखि निस्केर आउनेहरू सबै ती विद्रोहीहरू हुन् । केवल कालेब र यहोशू तिनीहरूमध्येका थिएनन् ।

हिब्रू ३:१७: ख) रिस-उठाइ: चालीस वर्षसम्म ती विद्रोहीहरूले परमप्रभुको रिस उठाएका थिए । तिनीहरू लगभग छ लाख मानिसहरू

थिए। चालीस वर्ष बितेपछि मरुभूमिभरि जताततै छ लाख चिहानहरू थिए।

हिब्रू ३:१८: ग) प्रतिफल: तिनीहरूले कनान देशभित्र पस्न पाएनन्। यो तिनीहरूको अनाज्ञाकारिताको फल थियो।

यो प्रश्न र यिनका उत्तरहरूले यिनलाई सरासर पढ्ने पाठकहरूलाई प्रगाढ़ प्रभाव पार्छन्, विशेष गरी तिनीहरूलाई, जो सच्चा इसाईहरूको सानो तुच्छ ठानिएको बगालरूपी भुण्डलाई छोडेर बहुमत मानिसहरूको धर्ममा जाऔं कि भन्ने खतरामा परेका छन्। भक्तिको भेष धारण गर्ने, तर त्यसको शक्तिलाई इन्कार गर्नेहरू यिनीहरू हुन्। के बहुमत सधैं सही हुन्छ र? यस अध्यायको कुरा याद गर्नुहोस्: इस्राएलीहरूको इतिहास त्यसको साक्षी हो: छ लाख मानिसहरू गलत थिए, अनि दुईजना मात्र ठीक थिए।

श्री ए.टि. पियर्सनले इस्राएलीहरूको भयङ्कर पापको गम्भीरता यस प्रकारले बयान गर्छन्: 'इस्राएलीहरूको अविश्वासद्वारा परमेश्वरको रिस किन उठायो, यसका चारवटा कारण यस प्रकारका छन्:

१) तिनीहरूको अविश्वासले परमेश्वरको सत्यतामा हमला गर्‍यो र उहाँलाई भूटा तुल्यायो।

२) तिनीहरूको अविश्वासले परमेश्वरको शक्तिमा हमला गर्‍यो; किनभने तिनीहरूले उहाँलाई कमजोर र कनान देशभित्र ल्याउन असमर्थ हुनुहुन्छ भन्थाने।

३) तिनीहरूको अविश्वासले परमप्रभुमा अदलबदल वा परिवर्तनको छाया छैन भन्ने कुरामा हमला गर्‍यो; किनकि तिनीहरूले आफ्नो मुखले यसो नभने पनि तिनीहरूले आफ्नो व्यवहारद्वारा के सङ्केत गरे भने, परमप्रभु परिवर्तनशील परमेश्वर हुनुहुन्छ; किनभने उहाँले अधिको समयमा देखाउनुभएका आश्चर्यकर्महरू फेरि पनि देखाउन सक्नुहुन्न क्यारे।

४) तिनीहरूको अविश्वासले परमेश्वर पिताको विश्वासयोग्यतामा हमला गर्‍यो; किनकि तिनीहरूको विचारमा जुन कुरा परमप्रभुले पूरा गर्न चाहनुहुन्न, त्यस कुराको व्यर्थ आशा उहाँले तिनीहरूमा किन पैदा गर्नुहुन्छ त?'²⁾

कालेब र यहोशू तिनीहरूजस्ता थिएनन् । उनीहरूले परमेश्वरलाई पूरा आदर दिए; किनभने उनीहरूले परमेश्वरको वचन सठीक र अचूक ठाने; उनीहरूले उहाँको अपार शक्तिमा कुनै सीमा देखेनन् र कुनै शङ्का गरेनन् । उनीहरूले कुनै हालतमा अदलबदल नहुने उहाँको दयालु स्वभावमा विश्वास राखे; उनीहरूको विचारमा, जुन कुरा परमप्रभुले पूरा गर्न चाहनुहुन्नथियो, त्यसको सम्बन्धमा उहाँले कहिल्यै आशा पैदा गर्नुहुनेथिएन भनेर उनीहरूले उहाँको विश्वासयोग्यतामा पूरा भरोसा गरे ।

हिब्रू ३:१९: घ) निष्कर्षः विद्रोही सन्तानहरूको अविश्वासले तिनीहरूलाई प्रतिज्ञाको देशदेखि बाहिर राख्यो र त्यसभित्र पस्न दिएन । अनि अविश्वासले नै हरेक युगको मानिसलाई परमेश्वरको अधिकारको भागबाट वञ्चित गर्छ-गर्छ । यसबाट नैतिक नियम सुस्पष्ट हुन्छः अविश्वासको खराब हृदयदेखि होशियार !

अबको खण्डचाहिँ हिब्रूको पुस्तकमा बुभन गाह्रो परेका खण्डमध्ये एक हो । यसकारण तर्कको तरङ्ग कहाँदेखि कहाँसम्म बढेछ, सो सम्बन्धमा टिप्पणीकारहरूमा पनि एकता छैन । तर यस खण्डले मोटामोटी सिकाउन खोज्ने विषयमा कुनै शङ्का छैन ।

हिब्रू ४:१-१३ पदको खण्डमा विषयवस्तु परमेश्वरको विश्राम हो, जसभित्र पस्नलाई मानिसले प्रयत्न गर्नुपर्छ । यस खण्डको अध्ययन गर्नुभन्दा पहिले पवित्र बाइबलमा विभिन्न विश्रामहरूको बारेमा लेखिएको छ भन्ने कुरा ख्याल गर्नु उचित छ ।

१) परमेश्वरले सृष्टि गर्नुभएको छ दिनपछि सातौँ दिनमा विश्राम गर्नुभयो (उत्पत्ति २:२) । यो पहिलो विश्रामचाहिँ परिश्रम गरेर परमेश्वर कामले थाक्नुभएकोले लिनुभएको विश्रान्ति होइन, तर सृष्टिको काम गरिसिद्ध्याउनुभएपछि उहाँले यस काममा लिनुभएको आत्म-सन्तुष्टिरूपी विश्राम हो । यो पहिलो विश्राम आत्म-सन्तुष्टिको विश्राम थियो (उत्पत्ति १:३१) । परमेश्वरले उपभोग गर्नुभएको यो विश्राम पापले गर्दा भङ्ग भयो; किनभने संसारमा पापले प्रवेश गर्‍यो । त्यस समयदेखि उसो परमेश्वरले विश्राम नलिईकनै निरन्तर काम गरिरहनुभएको छ, जसरी प्रभु येशूले भन्नुभयो: 'मेरा पिता अहिलेसम्म काम गर्दै हुनुहुन्छ, र म पनि काम गर्दैछु' (यूहन्ना ५:१७) ।

२) कनान देशचाहिँ इस्त्राएलीहरूका निम्ति विश्रामको देश हुनु थियो । तर तिनीहरूमध्ये धेरैजनाले कहिल्यै त्यसभिन्न प्रवेश गर्न पाएनन्; अनि जतिजनाले कनान देशमा पस्न पाए, तिनीहरूले परमेश्वरद्वारा तिनीहरूका निम्ति ठहराइएको विश्राम उपभोग गर्न सकेनन् । कनान देशले परमेश्वरको अन्तिम, अनन्त विश्रामलाई चित्रण गर्छ र यसैले त्यस अनन्त विश्रामको प्रतीक हो । कोरह, दाताम र अबिरामजस्ता कनान देशमा नपुगेकाहरूले वर्तमान समयका धर्मत्यागीहरूको चित्रण गर्छन् । धर्मत्यागीहरूले आफ्नो अविश्वासले गर्दा परमेश्वरको विश्राममा प्रवेश गर्नेछैनन् ।

३) वर्तमान समयमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले आफ्नो विवेकमा विश्राम लिएका छन्; किनभने उनीहरूलाई थाहै छ, कि आफ्ना पापहरूको दण्ड जेजति थियो, त्यो दण्डरूपी दाम प्रभु येशूले क्रूसमा पूरा गर्नुभएको त्राणको कामद्वारा तिरिदिनुभयो । यस प्रकारको विश्राम मुक्तिदाता प्रभुले यसो भनेर हामीलाई दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो: 'मकहाँ आओ, र म तिमीहरूलाई विश्राम दिनेछु ।' (मत्ती ११:२८) ।

४) ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले प्रभुको सेवा गर्दा अर्को विश्राम उपभोग गर्छन् । मत्ती ११:२८ पदमा प्रभुले मुक्ति पाएको विश्रामको कुरा गर्नुभएको छ भने, यहाँ मत्ती ११:२९ पदमा उहाँको सेवामा उपभोग गरिने विश्राम छ, जसरी लेखिएको छ: 'मेरो जुवा आफूमाथि उठाओ र मबाट सिक, र ... तिमीहरूले आ-आफ्नो मनमा विश्राम पाउनेछौ' (मत्ती ११:२९) ।

५) अन्तमा आएर अनन्त विश्रामको कुरा पनि छ । स्वर्गमा पिताको घरमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले अनन्त विश्राम पाउनेछन् । भविष्यमा हुने त्यस विश्रामलाई हिब्रू ४:९ पदमा 'विश्रामदिनको विश्राम' भनिएको छ । अरू जति विश्रामहरू छन्, तिनैले त्यस अन्तिम विश्रामको चित्रण गर्छन् र त्यस अनन्त विश्रामको पूर्वस्वाद दिन्छन् । त्यो अन्तिम अनन्त विश्रामचाहिँ हिब्रूको पुस्तकको यस खण्डको मुख्य विषयवस्तु नै हो (हिब्रू ४:१-१३) ।

हिब्रू ४:१: अब विश्राम दिने प्रतिज्ञा छैन भन्ने कुरा कसैले नसम्झोस्! किनभने बितेको समयमा त्यो प्रतिज्ञा गरिएको विश्राम

कहिल्यै पूरा भएन, र अभ पूरा हुनु बाँकी नै छ । विश्रामको प्रतिज्ञा जारी नै छ ।

तर सबै इसाई भनाउँदाहरूले एउटा कुरा निश्चय गर्नुपर्छः प्रतिज्ञाको कुरादेखि रहित हुनुहुँदैन । हाम्रो स्वीकार खोक्रो र फुस्रो हो भने हामी ख्रीष्ट येशूदेखि विमुख हुन्छौं कि, र हामीलाई मुक्ति दिन नसक्ने कुनै दुर्बल धर्म-सिद्धान्त अजाउँछौं कि भन्ने खतरा छ ।

हिब्रू ४:२: ख्रीष्टको सुसमाचार हामीलाई पनि प्रचार गरियो । ख्रीष्ट येशूमा अनन्त जीवन छ, उहाँमाथि विश्वास गर्नेहरूलाई मुक्ति छ । सुसमाचार यही हो । इस्राएलीहरूलाई पनि कनान देशमा विश्राम पाओ भन्ने सुसन्देश प्रचार गरियो । तर विश्राम दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञारूपी सन्देशबाट तिनीहरूलाई कुनै फायदा भएन ।

तिनीहरूको असफलताको कारण के थियो । यस विषयमा हामी दुई पदमा कुनचाहिँ मूललिपिअनुसार पढ्छौं, यसका दुईवटा कारण निस्कन सक्छन् । के.जे.वी. र एन.के.जे.वी.का अनुवादहरूअनुसार सुत्रेहरूभित्र वचन विश्वाससित मिसिएन । अर्को शब्दमा भन्नु हो भने तिनीहरूले परमेश्वरको वचन सुन्न त सुने, तर तिनीहरूले न उहाँको वचनमाथि विश्वास गरे, न वचनअनुसार काम गरे । तिनीहरूको असफलताको कारण यही थियो ।

तर एन.के.जे.वी.-अनुवादको यस पत्राको छेउमा भएको टिप्पणीअनुसार 'तिनीहरूले उनीहरूसँग विश्वासमा एक भएनन्, जसले वचनको ख्याल गरे' अरे । यस टिप्पणीअनुसार अर्थ यो हुन्छः इस्राएलीहरूले कालेब र यहोशूको कुरा मानेनन्, जुन कुरा यी दुई चासुसीले तिनीहरूलाई विश्वासयोग्यतासाथ सुनाए; किनकि यी दुईजनाले परमेश्वरको प्रतिज्ञामाथि विश्वास गरेका थिए ।

जे भए पनि, प्रतिज्ञाको देशमा परमेश्वरले तिनीहरूका निम्ति तयार गर्नुभएको विश्राममा तिनीहरूले आफ्नो अविश्वासको खातिर प्रवेश गर्न सकेनन् । यहाँ मुख्य कुरा यो हो ।

हिब्रू ४:३: यस पदमा तर्कको तरङ्ग हराएको जस्तो छ । यहाँ तीनवटा वाक्य छन्, जसको बीचको सम्बन्ध टुटेको छ अथवा हामीलाई

भेट्टाउन गाह्रो पछि । तर परमेश्वरको विश्रामको कुरा हरेक वाक्यमा भेट्टिन्छ; अनि मुख्य विषय त्यही हो ।

पहिले, हामी के सिक्छौं भने, हामी जसले विश्वास गरेका छौं, हामी परमेश्वरको विश्राममा प्रवेश हुन्छौं । विश्वास त्यो चाबी हो, जसले विश्रामको ढोका खोलिदिन्छ । हामीले अघि भनिसक्यौं, कि वर्तमान समयमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले आफ्नो विवेकमा विश्राम उपभोग गरेका छन्; किनभने उनीहरूलाई थाहै छ, कि आफ्ना पापहरूको सम्बन्धमा उनीहरूले न्यायमा परमेश्वरलाई लेखा दिनुपर्नेछैन (यूहन्ना ५:२४) । तर यो कुरा पनि उस्तै साँचो हो, कि विश्वास गर्नेहरू मात्र स्वर्गको महिमामा परमेश्वरको अन्तिम विश्राममा प्रवेश गर्नेहरू हुन्छन् । अनि यहाँ, यस ठाउँमा त्यस भविष्यमा हुन आउने विश्रामको कुरा गरिएको छ ।

दोस्रो वाक्यले नकारात्मक रूपले त्यही कुरा दोहोर्‍याउँछ: 'जस्तो उहाँले भन्नुभएको छ: मैले आफ्नो क्रोधमा शपथ खाएँ, कि तिनीहरूले मेरो विश्राममा प्रवेश गर्नेछैनन् नै' (भजन ९५:११ पद उद्धृत गरिएको) । विश्वास प्रवेश गर्ने चाबी हो भने अविश्वास ढोका थुन्ने आग्लो र ताल्चा हो । ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गर्नेहरूसँग विश्राम पाउने निश्चयता छ । प्रतिज्ञा गरिएको देशको विश्राममा प्रवेश गर्ने सम्बन्धमा अविश्वास गर्ने इस्राएलीहरू निश्चित हुन सकेनन्, किनभने तिनीहरूले परमेश्वरको वचन विश्वासै गरेनन् ।

तेस्रो वाक्यको अर्थ बुझ्नु सबैभन्दा गाह्रो छ, जहाँ यस्तो लेखिएको छ: 'यद्यपि संसारको उत्पत्तिदेखि नै कामहरू समाप्त भइसकेका थिए ।' हुन सक्छ, सबैभन्दा सजिलो व्याख्या तब निस्कन्छ, जब हामीले यो वाक्य यसभन्दा अघिको वाक्यसँग जोड्छौं, जहाँ परमेश्वरले भन्नुहुन्छ: 'तिनीहरूले मेरो विश्राममा प्रवेश गर्नेछैनन् नै ।' यहाँ परमेश्वरले भविष्यत् काल प्रयोग गर्दै आफ्नो विश्रामको विषयमा त्यो अभि जारी नै छ भन्न चाहनुभयो, यद्यपि कति मानिसहरूले आफ्नो अविश्वास र अनाज्ञा-कारिताको कारणले परमेश्वरको विश्राममा प्रवेश गर्ने आफ्नो मौका गुमाइपठाए । परमेश्वरले संसारको जग बसाल्नुभएको दिनमा आफ्ना कामहरू गरिसिद्ध्याउनुभए पनि उहाँको विश्राम अभि पनि उपलब्ध छ, अभि पनि हुनु बाँकी नै छ ।

हिब्रू ४:४: परमेश्वरले सृष्टिका सबै कामहरू गरिसिद्ध्याउनु-भएपछि विश्राम लिनुभएको कुरा पवित्र शास्त्रको यस खण्डबाट प्रमाणित गर्न यहाँ, यस ठाउँमा उत्पत्ति २:२ पद उद्धृत गरिएको छ । यो पद कहाँ लेखिएको थियो, सो सम्बन्धमा अनजान रहेर लेखकले अस्पष्ट जानकारी दिएका होइनन्, तर त्यस समयमा बाइबलको कुनै पुस्तकका अध्याय र पदहरू नभएको हुनाले तिनले यसो गरेका हुन्; यो तिनको लेखे शैली सम्भनुपर्छ । उक्त खण्ड उत्पत्ति २:२ पदबाट लिइएको थियो, जहाँ यसो लेखिएको छ: 'अनि परमेश्वरले सातौँ दिनमा आफ्ना सबै कामहरूबाट विश्राम लिनुभयो ।'

यहाँ यस पदमा भूतकाल प्रयोग गरिएको हुनाले परमेश्वरको विश्राम बितिसकेको सम्भनुहुँदैन । उहाँको विश्राम जारी नै छ, भविष्यमा हुन आउनेछ; त्यो विश्राम वर्तमान् समयमा हामीसँग सम्बन्धित छ । आउनुहोस्, हामी त्यो कुरा अहिले हेरौं !

हिब्रू ४:५: सृष्टिका कामहरू सबै समाप्त भएपछि परमेश्वरले विश्राम लिनुभएको सन्दर्भबाट कतिले ठानेभैं हामीसँग यसको सम्बन्ध नरहेको, त्यो विश्राम अघिबाट नै समाप्त भइसकेको सम्भनुहुँदैन भन्ने उद्देश्यले लेखकले 'तिनीहरूले मेरो विश्राममा प्रवेश गर्नेछैनन् नै' भनेर फेरि पनि भजन ९५:११ पद उद्धृत गरेका छन् र आफ्नो तर्क पुष्टि गरेका छन्; किनभने यस पदअनुसार त्यो विश्राम भूतकालमा होइन, तर भविष्यत् कालमा हुनेछ । तिनले भन्न चाहेको कुरा यस प्रकारको छ: आफ्नो विचारमा, तपाईंहरूले परमेश्वरको विश्राम उत्पत्ति दुई अध्यायमा घटेको घटनामा सीमित नराख्नुहोला । याद गर्नुहोस्, परमेश्वरले आफ्नो विश्रामको विषयमा त्यो अफ पनि उपलब्ध हुन्छ भन्ने कुरा पछिबाट भन्नुभएको हो ।

हिब्रू ४:६: तर्कको क्रमलाई यहाँसम्म पछ्याउँदै हामीले यति जान्न सक्थौं, कि सृष्टिको समयदेखि नै परमेश्वरले मानिसलाई विश्रामको प्रस्ताव गर्नुभएको रहेछ । उहाँको विश्रामभिन्न पस्ने प्रवेश-द्वार खुलै छ ।

उजाड़स्थानमा घुमिहिँड्ने इस्त्राएलीहरूले आफ्नो अविश्वास वा अनाज्ञाकारिताको कारणले कनान देशरूपी विश्राममा प्रवेश गरेनन् । तर

तिनीहरूको असफलताबाट विश्राममा प्रवेश दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञा अबचाहिँ जारी नरहेको कुरा बुझ्नुहुँदैन ।

हिब्रू ४:७: अब अर्को कदम चालौं ! इस्राएलीहरू कनान देशबाट वञ्चित भएको समयदेखि राजा दाऊदको समयसम्म लगभग पाँच सय वर्ष बिते । अनि परमेश्वरले अझ पनि 'आज' भन्दै हामीलाई विश्राममा पस्ने मौका दिँदै हुनुहुन्छ । लेखकले भजन १५:७-८ पद हिब्रू ३:७, ८ र १५ पदमा उद्धृत गरिसकेका छन्, र यहाँ फेरि पनि उद्धृत गर्छन्; किनभने उजाडस्थानमा घुमिहिँड्ने इस्राएलीहरूमा विश्राममा प्रवेश गर्न पाउने परमेश्वरको प्रतिज्ञा सीमित थिएन, न ता तिनीहरूको समयमा शेष भएको थियो भन्ने कुरा तिनले देखाउन खोजेका हुन् । राजा दाऊदको समयमा परमेश्वरले अझ पनि मानिसहरूलाई आग्रह गर्नुभयो: 'ममाथि भरोसा राख ! आफ्नो हृदय कठोर नपार !'

हिब्रू ४:८: हुन त यहोशूको साथमा केही इस्राएलीहरूले कनान देशमा प्रवेश गरे । तर तिनीहरूले पनि त्यस अन्तिम विश्राममा पस्न पाएनन्, जुन विश्राम परमेश्वरले उहाँलाई प्रेम गर्नेहरूका निम्ति तयार गर्नुभयो । कनान देशमा लडाइँहरू चल्दैथिए; कनान देशमा पाप थियो, अनि त्यहाँ रोगबिमार, शोकचिन्ता, दुःखकष्ट र मृत्यु थियो । तिनीहरूले विश्रामको विषयमा परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभएका सबै कुराहरू प्राप्त गरेका भए उहाँले पक्का पनि राजा दाऊदको समयमा विश्राम दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञा फेरि दोहास्वाउनुहुनेथिएन ।

हिब्रू ४:९: उपर्युक्त पदहरूबाट निम्न निष्कर्षमा पुगिन्छ: त्यसो भए परमेश्वरका जनहरूका निम्ति विश्रामदिनको विश्राम अझ बाँकी नै छ । यहाँ लेखकले विश्रामका निम्ति 'सब्वतिस्मोस्' भनेर अर्को ग्रीक शब्द चलाएका छन्, जुन शब्द 'सब्वत' अर्थात् विश्राम-दिनसित सम्बन्धित छ । सन्दर्भले अनन्त विश्रामसित सम्बन्ध जोड्छ, जुन अनन्त विश्राम तिनीहरू सबैले उपभोग गर्नेछन्, जजसलाई ख्रीष्ट येशूको अनमोल रगतले दाम तिरेर किनेको छ । त्यस विश्राम-दिनको अन्त कहिल्यै हुनेछैन । अनन्तसम्म हामीले त्यसलाई मात्रै नै छौं ।

हिब्रू ४:१०: परमेश्वरको विश्राममा प्रवेश गर्ने जोसुकै होस्, उसले आफ्ना कामहरूबाट विश्राम लिन्छ, जसरी परमेश्वरले सातौं दिनमा विश्राम लिनुभयो । उसले काम गर्न छोड्छ र आराम पाउँछ ।

मुक्ति पाउनुभन्दा अघिको समयमा हामीले आफ्नो मुक्ति कामले कमाउन खोज्यौं होला । तर जब ख्रीष्ट येशूले क्रूसमा हाम्रा निम्ति त्राणको काम पूरा गर्नुभएको रहेछ भन्ने हामीले बुभ्यौं, तब हामीले आफ्ना व्यर्थका प्रयासहरू छोडेर बौरिउठ्नुभएको मुक्तिदाता प्रभुमाथि विश्वास र भरोसा गर्छौं ।

मुक्ति पाएपछि हामी ख्रीष्ट येशूका निम्ति, जसले हामीलाई प्रेम गरेर आफूलाई हाम्रा निम्ति अर्पण गर्नुभयो, उहाँको सेवामा खुशीसाथ आफ्नो बल खर्च गर्छौं । हाम्रा सबै असल कामहरू हामीभित्र वास गर्नुभएको पवित्र आत्माको फल हुन् । उहाँको सेवा गर्दा-गर्दै हामी थाक्न त थाक्छौं, तर कहिल्यै हरेस खाँदैनौं ।

परमेश्वरको अनन्त विश्राममा प्रवेश गरिसकेपछि हामीले यहाँका सबै परिश्रमबाट सधैंका निम्ति विश्राम लिनेछौं । स्वर्गमा हामी निस्क्रिय हुनेछैनौं । हामीले परमेश्वरको आराधना गर्नेछौं, हामीले उहाँको सेवा गरिरहनेछौं, तर त्यसमा न थकावट, न सतावट, न क्लेश, न कष्ट हुनेछ ।

हिब्रू ४:११: अघि उल्लेख गरिएका पदहरूबाट कुरा स्पष्ट भयो: परमेश्वरको विश्राम अझ पनि उपलब्ध छँदैछ । यहाँको पदअनुसार हामीले त्यस विश्रामभित्र प्रवेश गर्ने प्रयत्न गर्नुपर्छ । यसर्थ ख्रीष्ट येशू हाम्रो एकमात्र आशा हुनुहुन्छ भन्ने कुरामा हामी परिपक्का हुनुपर्छ, यसका निम्ति हामीले प्रयास गर्नुपर्छ । हामीले जुनै पनि परीक्षामा पर्दा स्थिर रहने प्रयत्न गर्नुपर्छ, नत्र मुखले ख्रीष्ट येशूमाथिको विश्वास स्वीकार गरेपछि कष्ट र सतावटमा परेको बेलामा उहाँलाई त्यागिदिने डर हुन्छ ।

इस्त्राएलीहरूको लापरवाही हेर्नुहोस् ! तिनीहरूले परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरूको विषयमा खेलाँची गरे । अचम्म, तिनीहरूले मिस्र देशको, आफ्नो दासत्वको देशको तृष्णा गरे ! कसरी ? विश्वासद्वारा परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू आत्मसात् गर्ने कति पनि प्रयास नगरीकन तिनीहरू अल्छी भए । फलस्वरूप तिनीहरू कनान देशमा कहिल्यै पुगेनन् । तिनीहरूको खराब उदाहरण देखेर हामी चेतुपर्छ ।

हिब्रू ४:१२: अबका दुईवटा पदमा हाम्रो अविश्वास कहिल्यै गुप्त रहनेछैन भन्ने गम्भीर चेताउनी दिइएको छ । एक, परमेश्वरको वचनले त्यसलाई प्रकट गर्छ-गर्छ । (यहाँ वचनका निम्ति ग्रीक शब्द 'लोगोस्' हो जुन शब्द प्रेरित यूहन्नाले आफ्नो सुसमाचारको पुस्तकको प्रारम्भमा प्रयोग गरे; यो एक सुपरिचित शब्द हो । यसो भए पनि यहाँ चलाइएको वचन भन्ने शब्दको सन्दर्भ जीवित वचन येशू होइन, तर परमेश्वरको लिखित वचन अर्थात् पवित्र बाइबल नै हुन्छ ।)

परमेश्वरको वचनचाहिँ ...

- ⇒ जिउंदो हुन्छ: सधैं सक्रिय, सधैं जीवित
- ⇒ प्रभावशाली हुन्छ: शक्तिले पूर्ण
- ⇒ जुनै दुईधारे तरवारभन्दा लाग्ने हुन्छ: खूबै धारिलो
- ⇒ प्राण र आत्मालाई छेँड्न पार्ने हुन्छ: मानिसमा हुने प्राण र आत्मा देखिंदैन, उसका यी दुई मुख्य अङ्ग अभौतिक छन् ।
- ⇒ जोर्नी र मासीलाई अलग-अलग पार्ने हुन्छ: जोर्नीहरूले शरीरका अङ्गप्रत्यङ्गहरूको चालमा साथ दिन्छन् । मासीचाहिँ हड्डीहरू-भिन्न लुकेको छ, तर त्यसले हड्डीहरूलाई सजीव राख्छ ।
- ⇒ हृदयका विचार र मनसायहरू खुट्ट्याउने हुन्छ: हाम्रा विचारहरू र हाम्रो हृदयभिन्न उत्पन्न भएका उद्देश्यहरू असल कि खराब, जेजस्तो भए पनि वचनले त्यो पत्ता लगाइहाल्छ र तिनको जाँच गर्छ । हामीले वचनको जाँच गर्नु होइन, तर वचनले पो हामीलाई जाँचदछ ।

हिब्रू ४:१३: दुई, हाम्रो अविश्वास पत्ता लगाउनुहुने हाम्रा जीवित प्रभु येशू हुनुहुन्छ । 'सृष्टिको कुनै वस्तु पनि उहाँको नजरबाट छिपेको छैन ।' उहाँको दृष्टिबाट कुनै कुरा पनि लुक्दैन । उहाँ सर्वज्ञानी हुनुहुन्छ; उहाँ सर्वव्यापी हुनुहुन्छ । यसर्थ विश्वको कुनै कुनामा के-के भइरहेको छ, सो सबै उहाँले निरन्तर देख्नुहुन्छ र पूरा जान्नुहुन्छ । यहाँको पदको सन्दर्भ हेरेर महत्त्वपूर्ण कुरा के हो भने, उहाँले हाम्रो हृदयमा साँचो, खाँटि विश्वास छ कि, अथवा हाम्रो विश्वास खोक्रो छ, यसको कुरा जान्नुहुन्छ । केवल दिमागले हो-हो भन्न मात्र पुग्दैन ।

२) हिब्रू ४:१४-१०:१८ : ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपदको सर्वश्रेष्ठता

क) महापूजाहारी हुनुभएको ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपद
हारूनको भन्दा महान् छ (हिब्रू ४:१४-७:२८)

हिब्रू ४:१४: यस खण्डका पदहरूले लेखकको तर्कको मुख्य विषयमा फर्कन्छन्, जुन मुख्य विषय तिनले हिब्रू ३:१ पदमा पेस गरेका छन्: ख्रीष्ट येशू आफ्ना जनहरूको महान् महापूजाहारी हुनुहुन्छ। आफ्ना मानिसहरूका निम्ति उनीहरूका खाँचोहरूमा उहाँ कहिल्यै नसिद्धिने स्रोत हुनुहुन्छ; उहाँ उनीहरूलाई हर परिस्थितिमा लड्नुपड्नुदेखि बचाउन सक्नुहुन्छ। हिब्रू ४:१२-१३ पदमा उहाँ त्यो वचन हुनुहुन्थ्यो, जसले सबै कुराहरूको जाँच गर्छ। अबचाहिँ उहाँ सहानुभूति देखाउनुहुने दयालु महापूजाहारी हुनुहुन्छ, जसले गुण-दोष खुट्ट्याउने वचनले हामीलाई पूरा जाँच गरिसकेपछि र हाम्रो दोष प्रकट गरेपछि उहाँकहाँ जाँदाखेरि हामीलाई कृपा र अनुग्रह देखाउनुहुन्छ।

हाम्रा अद्भुत प्रभुका सर्वश्रेष्ठ गुणहरू ख्याल गर्नुहोस् !

क) उहाँ महान् महापूजाहारी हुनुहुन्छ। मोशाको व्यवस्थाअन्तर्गत धेरैजना प्रधान पूजाहारीहरू भए, तर तिनीहरूमध्ये कसैलाई पनि महान् महापूजाहारीको मान दिइएन।

ख) उहाँ वायुमण्डल र तारामण्डलरूपी आकाश नाघेर तेस्रो स्वर्ग जानुभयो, जुन स्वर्ग परमेश्वरको वासस्थान हो। उहाँको स्वर्गारोहण र

उहाँको स्वर्गीय महिमा यसको सन्दर्भ हो । उहाँ पिताको दाहिने हातमा विराजमान् हुनुहुन्छ ।

ग) उहाँ मानिस हुनुहुन्छ; किनभने उहाँको नाम येशू हो; उहाँले त्यो नाम आफ्नो जन्ममा पाउनुभयो, र विशेष गरी त्यस नामले उहाँलाई मानिसका पुत्रको रूपमा चिनिन्छ ।

घ) उहाँ परमेश्वर हुनुहुन्छ अर्थात् परमेश्वरका पुत्र हुनुहुन्छ । ख्रीष्ट येशूको सम्बन्धमा परमेश्वरका पुत्रको नामले उहाँ पिता परमेश्वरसित एकसमान हुनुहुन्छ भन्ने कुरा देखाउँछ । उहाँ मानिस हुनुभएको हुनाले हाम्रो पक्षबाट उहाँ योग्य हुनुहुन्छ । उहाँ परमेश्वरका पुत्र हुनुभएको हुनाले उहाँ परमेश्वरको पक्षबाट योग्य हुनुहुन्छ । यसकारण उहाँ महान् महापूजाहारी हुनुभएको छ । उहाँको पद यही हो ।

हिब्र ४:१५: आउनुहोस्, अब हामी उहाँको अनुभव पनि नियालेर हेरौं ! उस्तै-उस्तै अनुभव नभएसम्म कसैले कसैलाई सहानुभूति देखाउन सक्दैन । हाम्रा प्रभु मानिस हुनुभएको हुनाले उहाँले हामीले गरेका अनुभवहरू गर्नुभयो, र यसैले हामीले कुन प्रकारका परीक्षाहरू सहनुपरेको छ, सो कुरा उहाँ बुझ्नुहुन्छ । तर हाम्रा भूलहरूप्रति उहाँलाई खेद लाग्दैन, किनभने यी भूलचूकहरू उहाँको अनुभवदेखि बाहिरका कुरा हुन् ।

परमेश्वरलाई धन्यवाद होस् ! मुटु चिर्ने हरेक वेदनामा

हाम्रा शोकहरूसित सुपरिचित हुनुभएको मानिसका पुत्रको भाग हुँदो रहेछ !

उहाँ सबै कुरामा हामीजस्तै परीक्षामा पर्नुभयो, तर उहाँले कहिल्यै पाप गर्नुभएन । पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलले प्रभु येशूको पापरहित सिद्ध अवस्था आफ्नो धन सम्पत्ती रक्षा गरेको छ, र हामीले पनि हाम्रा प्रभुमाथि कुनै कलङ्क पर्न दिनुहुँदैन । उहाँले पापै जान्नुभएन (२ कोरिन्थी ५:२१) । उहाँले कहिल्यै कुनै पनि पाप गर्नुभएन (१ पत्रुस २:२२) । उहाँमा पाप छँदैछैन (१ यूहन्ना ३:५) ।

प्रभु येशूका निम्ति पाप गर्नु असम्भव थियो । परमेश्वर भएर उहाँले पाप गर्न सक्नुभएन नै । अनि मानिस भएर पनि उहाँले पाप गर्नुभएन ।

उहाँ सिद्ध मानिस हुनुहुन्थ्यो; यसर्थ आफ्नो इच्छानुसार उहाँले कहिल्यै केही पनि गर्नुहुन्नथियो; उहाँ परमेश्वर पिताप्रति सबै कुरामा, हर अवस्थामा र हरेक हालतमा आज्ञाकारी हुनुहुन्थ्यो (यूहन्ना ५:१९) । अनि पक्का पनि परमेश्वर पिताले उहाँलाई कहिल्यै पाप गर्न लाउनुहुन्नथियो ।

उहाँले पाप गर्न सक्नुहुन्नथियो भने उहाँको परीक्षामा के मतलब थियो भन्ने तर्क न्यायसंगत होइन; किनभने उहाँको परीक्षाको एउटा उद्देश्य उहाँले पाप गर्न सक्नुभएन भन्ने कुरा प्रमाणित गर्नु थियो ।³⁾

सुन निखुर भएकोले त्यसको जाँच मतलबहीन ठान्नुहुँदैन । सुनमा अशुद्धता भए त्यसको जाँचले यो निकालिदिनेथियो । त्यस्तै, उहाँले पाप गर्न सक्नुभएन भने उहाँ पक्का मानिस हुनुहुन्नथियो भन्ने तर्क पनि ठीक होइन । किनभने पाप मानिसमा हुनुपर्ने गुणै होइन; पाप बाहिरबाट मानिसभित्र घुसेको हो । पापले हाम्रो रूप बिगास्त्यो; तर उहाँको मानवत्व निस्कलङ्क थियो, सिद्ध थियो ।

मानिस भएर प्रभु येशूले पृथ्वीमा पाप गर्न सक्नु हो भने त मानिस भएर उहाँले स्वर्गमा पनि पाप गर्न सक्नुहुनेथियो, होइन र? किनभने पिताको दाहिनेपट्टि उच्च पारिनुभएपछि उहाँले आफ्नो मानवीय स्वभाव तल छोड्नुभएन । पृथ्वीमा उहाँलाई पाप गर्नु असम्भव थियो र स्वर्गमा पनि उहाँलाई पाप गर्नु असम्भव नै छ ।

हिब्रू ४:१६: निर्भयसाथ अनुग्रहको सिंहासनको सामु आओ भनेर हामीलाई अनुग्रहले पूर्ण निम्तो छ । तर यसका निम्ति हाम्रो साहस कहाँबाट लिने ? हामीलाई मुक्ति दिन उहाँ हाम्रा निम्ति मर्नुभयो र हाम्रो रक्षा गर्न उहाँ जीवित हुनुहुन्छ भन्ने ज्ञान हाम्रो साहस आउने स्रोत हो । उहाँले हामीलाई आओ भन्ने निमन्त्रण गर्नुभयो, यसैले उहाँबाट हार्दिक स्वागत पाउने कुरामा हामी सुनिश्चित छौं ।

पुरानो नियमको समयका मानिसहरूले परमेश्वरको नजिक आउन पाएनन् । प्रधान पूजाहारीले मात्र उहाँको नजिक जान पाउँथे, अनि त्यो वर्षमा एकपल्ट मात्र । तर हामीचाहिँ दिनरातको जुनसुकै समयमा पनि उहाँको उपस्थितिमा जान पाउँछौं, र खाँचो परेको समयमा हाम्रो सहायताका निम्ति उहाँको कृपा पाउनेछौं र उहाँबाट अनुग्रह प्राप्त गर्नेछौं ।

उहाँको कृपाले हामीले नगर्नुपर्ने तर गरिपठाएका सबै कुराहरूलाई ढाक्छ भने उहाँको अनुग्रहले हामीलाई हामीले गर्नुपर्ने कामहरू पूरा गर्ने शक्ति दिन्छ; किनकि आफ्नै शक्तिले हामीले ती कामहरू पूरा गर्न सक्दैनौं ।

श्री जी. सी. मोगनको यस लेखले हामीलाई सहायता गर्छ, जुन लेखमा उनले यसो लेखेका छन्:

‘म यो कुरा बुझाउन कहिल्यै थाक्दिनँ: “खाँचो परेको समयमा ...” भन्ने वाक्य ग्रीक भाषाका शब्दहरूबाट अनुवाद गरिएको हो, जसको खास अर्थ ‘सङ्कटबिन्दु’ हो । यसकारण सठीक क्षणमा सहायताका निम्ति अनुग्रह पाउनुहोस् ! जुनसुकै परिस्थितिमा, जुनै पनि समयमा हामीलाई अनुग्रह परेको खण्डमा परमेश्वरको अनुग्रह हाजिर छ । के हाम्रो परीक्षा हुँदछ ? के शैतानले हामीलाई हमला गर्दछ ? यस प्रकारको आपत्ता उहाँकहाँ आफ्ना आँखाहरू उठाउनुहोस्, किनभने यस आपत्कालमा उहाँको अनुग्रह तपाईंका निम्ति तयार छ । आफ्नो विन्ती चढाउन बेलुकाको प्रार्थनाको समय किन पर्खनुहुन्छ ? तर जहाँ हामी हुन्छौं, शहरको सडकमा किन नहोस्, पापको परीक्षामा परेको अग्नि-क्षणमा गुहार मानुहोस् ! तत्कालै खीष्ट येशूकहाँ जानुहोस्, उहाँको चरणमा शरण पर्नुहोस्, र उहाँले आपद्कालमा सठीक क्षणमै तपाईंलाई अनुग्रह दिनुहुनेछ ।’⁴

यहाँसम्म हामीले के देख्यौं भने, खीष्ट येशू अगमवक्ताहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ, स्वर्गदूतहरूभन्दा महान् हुनुहुन्छ, मोशाभन्दा महान् हुनुहुन्छ । अबचाहिँ उहाँको पूजाहारीपदको महत्त्वपूर्ण विषय लिएर महापूजाहारी हुनुभएको खीष्ट येशूको पूजाहारीपद हारूनको भन्दा महान् छ भन्ने कुरा हामी अध्ययन गर्नेछौं ।

जुन समयमा परमेश्वरले मोशालाई सिनाई पर्वतमा दस आज्ञारूपी व्यवस्था दिनुभयो, त्यस समयमा उहाँले यहूदीहरूको बीचमा पूजाहारीको व्यवस्था पनि दिनुभयो, जुन व्यवस्थाअनुसार मानिसहरू परमप्रभुको नजिक जान सके । उहाँको हुकुमअनुसार पूजाहारी लेवी कुलको हुनुपर्छ र विशेष गरी हारूनको परिवारबाट भएको हुनुपर्छ । यस पूजाहारीगिरीलाई लेवीय वा हारूनवंशी पूजाहारीगिरी भनिन्छ ।

पुरानो नियममा परमेश्वरको नियुक्तअनुसार अर्को पूजाहारीपदको विषयमा पनि लेखिएको छ, जो मेल्लिकसेदेकको रीतिअनुसारको पूजाहारीपना हो। मेल्लिकसेदेकचाहिँ अब्राहामको समयमा अर्थात् मोशाको व्यवस्था दिइएको धेरै समय अघि नै जिउने मानिस थिए। तिनी राजा थिए, र पूजाहारी पनि थिए। हाम्रो सामु भएको खण्डमा लेखकले येशू ख्रीष्ट मेल्लिकसेदेकको रीतिअनुसारको पूजाहारी हुनुहुन्छ भन्ने कुरा पेस गर्नेछन्, जुन मेल्लिकसेदेकको पूजाहारीपद हारूनवंशी पूजाहारीगिरीभन्दा श्रेष्ठ हो।

पाँच अध्यायका पहिला चार पदहरूले हारूनवंशी पूजाहारीगिरीको बयान गर्छन्, त्यसपछि हिल्ल ५:५-१० पदसम्म ख्रीष्ट येशू महापूजाहारी हुनु योग्य हुनुहुन्छ भन्ने कुरा देखाइनेछ, ती दुईवटा कुरा आमुनेसामुने राखेर र तुलना गरेर तिनमा भएको भिन्नता छर्लङ्ग बुझिन्छ।

हिल्ल ५:१: हारूनवंशी पूजाहारीगिरीअनुसार प्रधान पूजाहारी मानिसहरूको बीचबाट लिइएका छन्। उनी मानिस हुनुपर्छ। परमेश्वर-सित सम्बन्ध राख्ने कुराहरूमा उनले मानिसहरूका निम्ति काम गर्नुपर्छ। उनको नियुक्ति यो हो। उनी लेवी कुलका थिए। उनले मानिसहरू र परमेश्वरको बीचमा मध्यस्थको काम गर्नु थियो। उनका मुख्य कामहरूमध्ये उनको प्रमुख काम के थियो भने, उनले दानहरू, साथै पापहरूका निम्ति बलिदानहरू चढाउँथे। दानहरू भन्नाले परमेश्वरका निम्ति चढाइने भेटीहरू बुझिन्छ। बलिदानहरू भनेको विशेष भेटीहरू बुझ्नुपर्छ, जसमा पापको प्रायश्चित्तका निम्ति परमेश्वरको सामु बलिपशुको रगत बहाइन्छ।

हिल्ल ५:२: उनले कमजोर मानिसहरूलाई माया गर्न सक्ने हुनुपर्छ, र अनजान हुनेहरू र बाटो बिराउनेहरूप्रति दयालु व्यवहार देखाउन सक्नुपर्छ। उनकै कमजोरीहरूले उनलाई आफ्ना मानिसहरूका समस्याहरू बुझ्ने तुल्याउँछन्।

अनजान भएका र बाटो बिराउनेहरूको जुन सन्दर्भ यस पदले दिन्छ, त्यस सन्दर्भले पुरानो नियमको कुरा याद दिलाउँछ, जहाँ ती बलिदानहरू

जानी-जानी गरेका पापहरूका निम्ति थिएनन् । जानी-जानी गरेका पापहरूका निम्ति मोशाको व्यवस्थामा कुनै प्रबन्ध नै थिएन ।

हिब्रू ५:३: प्रधान पूजाहारीलाई मानिस भएकोमा के फायदा थियो भने, उनी मानिसहरू र तिनीहरूका समस्याहरूसित एक हुन सक्थे । तर त्यसमा बेफायदा पनि थियो; किनभने उनमा पापको स्वभाव थियो । यसकारण उनले आफ्ना निम्ति, साथै मानिसहरूका पापहरूका निम्ति पनि बलिहरू चढाउनुपर्थ्यो ।

हिब्रू ५:४: प्रधान पूजाहारी हुनु कि नहुनु मानिसले पेसा छानेजस्तो चुन्ने काम थिएन । प्रधान पूजाहारीले परमेश्वरको बोलावट पाएको हुनुपर्छ, जसरी हारूनले ईश्वरीय बोलावट पाएका थिए । परमेश्वरको यो बोलावट हारून र उनको वंशमा सीतित थियो । हारूनको परिवारलाई छोडेर अरू कसैले भेट हुने पालमा वा मन्दिरमा परमेश्वरको सेवा गर्न पाउँदैनथियो ।

हिब्रू ५:५: यहाँ लेखकले ख्रीष्ट येशूको कुरा गर्न थाल्छन् । उहाँ किन महापूजाहारीको योग्य हुनुहुन्छ ? उहाँको परमेश्वरबाटको नियुक्ति, उहाँको मानवीय स्वभाव र उहाँले प्राप्त गर्नुभएका योग्यताहरूले गर्दा उहाँ यस कामका निम्ति पूरा सक्षम हुनुहुन्छ ।

महापूजाहारीको रूपमा ख्रीष्ट येशूको नियुक्ति परमेश्वरबाट भएको थियो । यो नियुक्ति परमेश्वरको सर्वाधिकारिभित्रको कुरा रहेछ । वंशावलीसित यस नियुक्तिले कुनै सम्बन्ध राख्दैन । परमेश्वरसितको सम्बन्धको कुरा गर्नु हो भने सांसारिक पूजाहारी, ऊ जो भए पनि, उसको भन्दा ख्रीष्ट येशूको परमेश्वरसितको घनिष्ठ उत्तम सम्बन्ध थियो; किनभने हाम्रा महापूजाहारीचाहिँ अद्वीतिय हुनुहुन्छ, उहाँ परमेश्वरका पुत्र हुनुहुन्छ, जसको जन्म अनादिकालमा भएको थियो, जो मानिसको रूपमा जन्मनुभयो र जो पुनरुत्थानमा पनि जेठा हुनुभयो ।

हिब्रू ५:६: ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपद सर्वोत्तम रीतिअनुसारको थियो, जसरी भजन ११०:४ पदमा परमेश्वरले आफ्ना पुत्रलाई भनेर यसो उर्दा गर्नुभएको छ: 'मेल्लिकसेदेकको रीतिमुताबिक तिमि सधैंका निम्ति पूजाहारी हौं ।' यस पूजाहारीपदको सर्वश्रेष्ठता कुन-कुन कुरामा छ, सो हामी सात अध्यायमा विस्तृत रूपले हेर्नेछौं । तर यहाँको मुख्य कुरा

पक्रिराख नभुलौः उहाँको पूजाहारीपद सधैंका निम्ति हो भने हारूनवंशी पूजाहारीगिरी सधैंका निम्ति थिएन ।

हिब्रू ५:७: ख्रीष्ट येशू पापरहित परमेश्वरका पुत्र हुनुहुन्छ; त्यति मात्र होइन, उहाँ साँच्चै मानिस पनि हुनुहुन्छ । अनि येशू मानिस हुनुहुन्थ्यो भन्ने कुरा प्रमाणित गर्न लेखकले अब येशू प्रभुका विभिन्न अनुभवहरू पेस गर्छन्, जुन अनुभवहरू उहाँले आफ्नो शरीरमा हुनुभएका दिनहरूमा गर्नुभएको थियो । उहाँको जीवन, विशेष गरी गेत्समनीको बगैंचामा भएको उहाँको दर्दनाक अनुभव विचार गर्नुहोस्, जुन जीवन र अनुभव निम्न शब्दहरूले बयान गरिएका छन्: उहाँले बेसरी कराई-कराई र आँसु बहाई-बहाई प्रार्थना र विन्तीहरू चढाउनुभयो । उहाँको जीवन र सेवकाइ बयान गर्ने यी शब्दहरूबाट के बुझिन्छ भने, उहाँ परमेश्वरमाथि भर पर्ने मानिस हुनुहुन्थ्यो, उहाँ जीवनभरि नै परमेश्वरप्रति आज्ञाकारी रहनुहुन्थ्यो, अनि पापलाई छोडेर उहाँ मानिसमा हुने सबै मनोभावनाहरूसित सुपरिचित हुनुहुन्थ्यो ।

मर्नु नपरोस् भन्ने ख्रीष्ट येशूको प्रार्थना थिएन; किनभने यसैका निम्ति अर्थात् पापहरूका निम्ति मर्न उहाँ यस संसारमा आउनुभयो (यूहन्ना १२:२७) । उहाँको प्रार्थना के थियो त? उहाँले मृत्युको पन्जाबाट छुटकारा पाउन खोज्नुभयो, उहाँको आत्मा अधोलोकमा नछोडियोस् भनेर । अनि यस प्रार्थनाको उत्तरमा परमेश्वरले उहाँलाई मरेकाहरूबाट बौराएर उठाउनुभयो । उहाँको प्रार्थनाको सुनाइ भयो; किनकि उहाँमा भक्तिभय थियो ।

हिब्रू ५:८: यस पदमा फेरि पनि हामीलाई उहाँ मानिसको शरीर धारण गर्नुभएको महान् रहस्यसित जुध्नु छ । अचम्म, परमेश्वर कसरी मानिस बन्नभयो र मानिस भएर पापी मानिसहरूका निम्ति मर्नुभयो ? !

उहाँ पुत्र हुनुहुन्थ्यो, अथवा अभ उक्त अनुवादअनुसार 'उहाँ पुत्र हुनुभए ता पनि ... ।' अनि उहाँ धेरै पुत्रहरूमध्ये एक हुनुहुन्न, तर परमेश्वरका एकमात्र जन्माइनुभएको पुत्र हुनुहुन्छ । अद्भुत कुरा यो हो: उहाँ पुत्र हुनुभए ता पनि आफूले भोग्नुभएका दुःखहरूबाट उहाँले आज्ञापालन गर्न सिक्नुभयो । अर्थात् स्वर्गमा रहेर उहाँले यी अनुभवहरू

कहिल्यै गर्नुभएन, जुन दुःखका अनुभवहरू उहाँले यस संसारमा गर्नुपरेको थियो, जब उहाँ मानिस भएर यस संसारमा आउनुभयो। हरेक बिहान उहाँको कान परमेश्वरका आदेशहरू सुन्न खुला रहन्थ्यो, पिताले उहाँलाई त्यस दिनका निम्ति कुन-कुन काम अह्राउनुहुन्छ भनेर (यशैया ५०:४)। मानिसको रूपमा उहाँले व्यवहारिक हिसाबले आज्ञाकारी हुन सिक्नुपर्‍यो; किनभने पुत्रको रूपमा उहाँ सदैव पिताको इच्छाको अधीनतामा रहनुहुन्थ्यो।

हिब्रू ५:९: 'अनि सिद्ध बनीकन' - यी शब्दहरूको अर्थ उहाँको स्वभावसित सम्बन्धित छैन; किनभने प्रभु येशू सधैं सम्पूर्ण रूपले सिद्ध हुनुहुन्थ्यो। उहाँका वचनहरू, उहाँका कामहरू, उहाँको चालचलन दोषरहित थिए। तब कुन हिसाबले उहाँ सिद्ध बन्नभयो? यस प्रश्नको उत्तर यस प्रकारको छ: हाम्रा मुक्तिदाता बन्नमा उहाँ सिद्ध हुनुभयो। उहाँ सधैं स्वर्गमा रहनुभएको भए हाम्रा सिद्ध मुक्तिदाता बन्नहुनेथिएन। तर उहाँ मानिस बन्नभयो, उहाँ मर्नुभयो र बौरिउठ्नुभयो, र उहाँ स्वर्गमा चढी जानुभयो। यसरी हामीलाई हाम्रा पापहरूबाट बचाउन उहाँले आफ्नो काम पूरा गर्नुभयो। अनि अबचाहिँ उहाँ स्वर्गको महिमामा संसारका सिद्ध मुक्तिदाता हुनुहुन्छ, जुन महिमा उहाँको त्राणको कामले कमाएको छ।

उहाँ स्वर्गमा फर्की जानुभयो, र त्यहाँ उहाँको आज्ञापालन गर्ने सबैजनाका निम्ति उहाँ अनन्त मुक्ति दिने कर्ता हुनुहुन्छ। सबै मानिसहरूका निम्ति उहाँ मुक्ति दिने स्रोत हुनुहुन्छ, तर उहाँको आज्ञापालन गर्नेहरूले मात्र मुक्ति पाउनेछन्।

मुक्ति कुन कुरामा निर्भर रहन्छ? उहाँको आज्ञापालन गरेकोमा भर पर्छ। अरू धेरै बाइबलका पदहरूअनुसार मुक्तिको सर्त विश्वास हो। तब यी दुईलाई हामी कसरी एक पारौं? पहिले हामीले बुझ्नुपर्छ: हाम्रो आज्ञापालन विश्वासको आज्ञापालन हुनुपर्छ (रोमी १:५, १६:२५-२७)। परमेश्वरले माग गरेको आज्ञापालन उहाँको वचनमाथि राखिएको विश्वास हो। तर यो कुरा पनि साँचो हो, कि मुक्ति दिलाउने विश्वास आज्ञापालन गर्ने विश्वास हुन्छ। नयाँ नियमको शिक्षाअनुसार आज्ञापालन नगरीकन विश्वास गर्नु असम्भव छ।

हिब्रू ५:१०: प्रभु येशूले महापूजाहारीका निम्ति हुने आधारभूत काम यति सुन्दर प्रकारले गरिसिद्ध्याउनुभएपछि परमेश्वरले उहाँलाई 'मेल्लिकसेदेकको रीतिमुताबिक महापूजाहारी' भनेर सम्बोधन गर्नुभयो ।

यहाँ, यस ठाउँमा हामीले आफूलाई याद दिलाउनु उचित छ, कि ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपद मेल्लिकसेदेकको रीतिमुताबिक भए पनि उहाँका पूजाहारी-सेवाकार्यहरू र हारूनवंशी पूजाहारीहरूका सेवाकार्यहरू उस्तै-उस्तै थिए । यहूदी पूजाहारीहरूले गरेको सेवाचाहिँ ख्रीष्ट येशूले पूरा गर्नुहुने सेवाको कामको प्रतिबिम्ब वा छाया-चित्रण हो ।

हिब्रू ५:११: यहाँनिर लेखकले आफ्नो विषय राखेर त्यसलाई एकक्षण बन्द गर्नुपर्छ । मेल्लिकसेदेकको रीतिअनुसार भएको ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपदको विषयमा अघि बढ्ने इच्छा भए पनि तिनले यसो गर्न सक्दैनन् । आफ्ना पाठकहरूलाई हप्काउन तिनी परमेश्वरको आत्माको करमा परे; किनकि तिनीहरू अझ पनि परिपक्व थिएनन्, आत्मिक लामो समयसम्म दूधेबालक रहेका थिए । समय छँदै तिनले तिनीहरूलाई गम्भीर चेताउनी दिँदै तिनीहरूको चेतना खोल्न चाहन्छन्; किनभने तिनीहरूलको विषयमा तिनीहरू विश्वासबाट पछि हट्न लागेको डर थियो ।

हाम्रो आत्मिक अवस्था जस्तो छ, ईश्वरीय सत्यता जान्ने-बुझ्ने हाम्रो क्षमता पनि उस्तै छ । बिचरा, मानिसहरूको आत्मिक अवस्थाले तिनीहरूको आत्मिक समभशक्तिलाई सीमित राख्दो रहेछ भन्ने कुरा कति साँचो हो !! कान बन्ध वा कान बोधा हुनेहरूले अपार सत्यता ग्रहण गर्न सक्दैनन् । फिक्का-फिक्का तिनीहरूलाई ठिक्क । अनि हाम्रो विषयमा केकसो ? प्रभु येशूले हामी उहाँका चेलाहरूलाई धेरै कुराहरू भन्न चाहनुहुन्छ, तर हामीले ती कुराहरू सुन्न सक्दैनौं (यूहन्ना १६:१२) ।

हिब्रू ५:१२: ती हिब्रू भाइहरूलाई पत्र लेख्ने लेखकले तिनीहरूलाई याद दिलाउँछन्, कि तिनीहरूले धेरै समयसम्म शिक्षादिक्षा पाएका कारणले तिनीहरू अरू मानिसहरूलाई सिकाउनुमा सक्षम भइसक्नु-पर्नेथियो । तर दुःखको कुरा: तिनीहरूलाई अझै पनि परमेश्वरको वचनको क-ख-ग सिकाउने शिक्षकको खाँचो परेको थियो ।

'तिमीहरू शिक्षकहरू भइसक्नुपर्नेथियो ।' परमेश्वरको इच्छा र उद्देश्यअनुसार हरेक ख्रीष्ट-विश्वासी अरू मानिसहरूलाई सिकाउन सक्ने

परिपक्वतामा आइपुग्नुपर्छ । कम्तीमा हरेकले अरू कुनै एकजनालाई सिकाओस् ! हुन त हो, कसैलाई शिक्षाको वरदान दिइएको हो; तर यो पनि उस्तै सत्य छ: हरेक ख्रीष्ट-विश्वासीले कुनै न कुनै शिक्षा दिने सेवामा संलग्न हुनुपर्छ । शिक्षाको काम थोरैजनाको पेवा हुनु कहिल्यै परमेश्वरको मनसाय थिएन ।

‘तिमीहरूलाई खँदिलो खानेकुरा होइन, तर दूधै चाहिन्छ ।’ जुन बालकबालिकाले दूध खाने अवस्था कहिल्यै छोड्दैन र लिटो वा भातजस्तो खँदिलो खानेकुरा खान कहिल्यै सिक्दैन, त्यो बालकबालिका बिरामी हुनुपर्छ । ठीक त्यस्तै आत्मिक वृद्धिमा पनि अवरोध आउनु सम्भव छ (१ कोरिन्थी ३:२) ।

हिब्रू ५:१३: ख्रीष्ट-विश्वासीहरू, जसको खानेकुरा दूधै मात्र हुन्छ, धार्मिकताको वचनको सम्बन्धमा सिपालु हुन सक्दैनन् । तिनीहरूले वचन सुन्न त सुन्छन्, तर पालन गर्दैनन् । यसो हुँदा तिनीहरूले व्यवहारमा नल्याएका सबै कुराहरू गुमाइपठाउँछन् । यस्ताहरू जहिलेतहिले दूधेबालकहरू रहन्छन् । आत्मिक कुराहरूको विषयमा तिनीहरूको खुट्ट्याउने शक्ति कम हुन्छ । मानिसहरूको चलाकी र छलले पूर्ण धूर्ततामा तिनीहरू हरेक शिक्षारूपी बतासद्वारा यताउता हुत्याइन्छन् (एफेसी ४:१४) ।

हिब्रू ५:१४: खँदिलो खानेकुरा पूरा बढेकाहरूका निम्ति हो, जसका ज्ञानेन्द्रियहरू काममा लगाईकन असल र खराब खुट्ट्याउन अभ्यस्त अर्थात् सक्षम भएका हुन्छन् । परमेश्वरको वचनबाट जब उनीहरूले प्रकाश पाउँछन्, तब उनीहरूले त्यो ज्ञान व्यवहारमा उतार्छन्; यसरी उनीहरू आत्मिक कुराहरू छानबिन गर्नुमा सिपालु बन्छन्, र यसो गर्दा उनीहरू नैतिक पतन हुनुदेखि र भूटा शिक्षारूपी खाडलमा पर्नुदेखि बाँच्छन् ।

यस पदको सन्दर्भ याद गर्नुहोला: यहाँ पाठकवर्गलाई ‘तिमीहरू असल र खराबको बीचमा खुट्ट्याउन सक्षम हुनु’ भन्ने आज्ञा दिएर तिनीहरूले इसाई धर्म र यहूदी धर्मको बीचमा छुट्ट्याउन सक्नुपर्छ भनेको हो । यहूदी धर्म सरासर खराब भन्न मिल्दैन; किनभने लेवीय धर्मव्यवस्था परमेश्वरले दिनुभएको हो । तर पछि आउनुहुने ख्रीष्ट येशूतिर आँल्याउनु

त्यसको खास उद्देश्य थियो । लेवीय धर्मव्यवस्थाका रीतिविधिहरू जुन कुराहरूको छाया र नकली प्रतीक थिए, ती कुराहरूको सकली वास्तविकता प्रभु येशू ख्रीष्ट हुनुहुन्छ । तर अब ख्रीष्ट येशू आइसक्नुभयो; तब उहाँलाई छोडेर उहाँको नकल छाया मात्र गर्ने चित्ररूपी रीति-विधिहरूतिर फर्कनु पाप हो । ख्रीष्ट येशूप्रति हाम्रो प्रेम, श्रद्धाभक्ति र प्रभुव्रतलाई भङ्ग गर्न खोज्ने जुनसुकै कुरालाई दुष्ट जारकर्म सम्भन्नुपर्छ । प्रभुका परिपक्व जनहरूले कमसल हारूनवंशी पूजाहारीगिरी र ख्रीष्ट येशूको सर्वोत्तम पूजाहारीपदको बीचमा छुट्ट्याउन सक्छन् ।

हिब्रू ६:१: पाँच अध्यायको एघार पदबाट शुरु भएको हप्की र चेताउनी छ अध्यायभरि अघि बढ्दै जान्छ । हिब्रू छ अध्यायचाहिँ नयाँ नियमभित्र सबैभन्दा बढी विवाद पैदा गरिने खण्ड हो । ख्रीष्टभक्तहरू यस खण्डको व्याख्यामा मिल्न वा एक हुन सकेनन्; यसकारण यहाँ, यस खण्डमा हाम्रो व्याख्या धर्मसिद्धान्तजस्तो मताग्रही वा मतवाद हुनुहुँदैन । जुन अर्थ लगाउने प्रयास हामी यहाँ तपाईंहरूको समक्ष पेस गर्छौं, त्यस प्रयासरूपी व्याख्याले त्यसको सन्दर्भ ध्यानमा राखेर नयाँ नियमको बाँकी भागसित सकेसम्म मिलाउन खोजेको हो ।

सबैभन्दा पहिले, हिब्रूहरूको पत्रका पाठकहरूले यहाँ 'ख्रीष्टको शिक्षाको शुरुका कुराहरू' देखि अघि बढ्ने आदेश पाएका छन् । 'ख्रीष्टको शिक्षाको शुरुका कुराहरू'को वाक्य 'ख्रीष्टको शुरुको वचन' वा 'ख्रीष्टको प्राथमिक वचन' भनेर पनि अनुवाद गर्न सकिन्छ । हाम्रो बुभाइअनुसार त्यो प्राथमिक वचनचाहिँ पुरानो नियममा सिकाइएको आधारभूत धर्म-शिक्षा हो, जसको उद्देश्य इस्राएलीहरूलाई मसीहको आगमनका निम्ति तयार गराउनु थियो । यस आधारभूत धर्म-शिक्षाका सिद्धान्तहरूको एक-एक बुँदा हिब्रू ६:१^ब र २ पदमा सूचित गरिएका छन् । अनि हाम्रो व्याख्याको प्रयासले के देखाउन खोज्छ भने, यहाँ सूचित गरिएका सिद्धान्तहरू ख्रीष्टका आधारभूत सिद्धान्तहरू होइनन्, तर एक प्रकारको बालकक्षाका प्राथमिक शिक्षाहरू हुन्, जसद्वारा एक जग बसालिएको थियो, जसमाथि ख्रीष्टको शिक्षारूपी पक्का घरको निर्माण गर्न सकिन्थ्यो । ती प्राथमिक शिक्षाहरू कुनै हालतमा पनि बौरिउठ्नुभएको र स्वर्गको महिमामा

महिमित हुनुभएको ख्रीष्ट येशूको शिक्षाको स्तरमा आइपुग्न सक्दैनन् । यसकारण ती प्राथमिक शिक्षाहरू हामीले तल छोड्नुपर्छ । लेखकको आदेश यही हो । तिनलाई छोड्नु भनेको तिनलाई बेकम्मा सम्भेर मिल्काउनु होइन । तर ती बालकक्षारूपी प्राथमिक शिक्षाहरूदेखि कदम चालेर हामी परिपक्वतातिर अघि बढ्नुपर्छ भन्ने यस आदेशको अर्थ हो । यसो भन्न मिल्छ: यहूदी धर्मको समय आत्मिक बालकक्षामा पढ्ने समय थियो, जसको प्रौढ अवस्था इसाई धर्म हो ।

जग बसालेपछि त्यस जगमाथि पक्का घर बनाउन शुरु गर्नुपर्छ । पुरानो नियमद्वारा शिक्षारूपी जग बसालिएको थियो; यस प्राथमिक शिक्षामा छवटा बुँदाहरू समावेश छन्, जो अबदेखि यहाँ सूचित गरिन्छन् । यिनलाई हामीले शुरुका कुराहरू सम्भन्नुपर्छ । तर नयाँ नियमको शिक्षाचाहिँ परिपक्वतामा पुर्‍याउने त्यो खास सेवकाइ हो, जसभित्र ख्रीष्ट येशू, उहाँको व्यक्तित्व र उहाँको कामको विषयमा महान् सत्यताहरू प्रस्तुत गरिएका छन् ।

पुरानो नियमको प्राथमिक शिक्षाको पहिलो बुँदा 'मरेका कामहरूबाट पश्चात्ताप गर्नु' हो । पश्चात्ताप गर भन्ने आज्ञा पुरानो नियमका अगमवक्ताहरूले, साथै मसीहका अग्रदूत, बप्तिस्मा दिने यूहन्नाले बारम्बार प्रचार गर्थे । उनीहरूले मरेका कामहरूबाट फर्कने आह्वान गर्थे; कामहरू तब मरेका कामहरू हुन्, जब ती कामहरू विश्वासका कामहरू होइनन् ।

शायद मरेका कामहरू ती कामहरू पनि होलान्, जुन कामहरू ख्रीष्ट येशू आउनुभन्दा अघि ठीक थिए, तर अबचाहिँ तिनलाई मरेका सम्भन्नुपर्छ । उदाहरणका निम्ति, परमप्रभुको भवनरूपी मन्दिरमा उहाँको आराधना गरेका सम्भिएका सबै सेवाकार्यहरू ख्रीष्ट येशूले पूरा गर्नुभएको त्राणको कामले रद्द गरिएका छन् ।

लेखकको सूचिअनुसार प्राथमिक शिक्षाको दोस्रो बुँदाचाहिँ 'परमेश्वरमाथि विश्वास गर्नु' हो । परमेश्वरमाथि विश्वास गर्ने आज्ञा पनि पुरानो नियमले जोड दिएको आज्ञा हो । प्रायः नयाँ नियमभरि नै ख्रीष्ट येशू हाम्रो विश्वासको वस्तु र चरमबिन्दु हुनुहुन्छ । ख्रीष्ट येशूमाथि राखिएको विश्वासले परमेश्वरमाथिको विश्वास हटाएको छैन । तर

परमेश्वरमाथि विश्वास गर्नु तर ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास नगर्नु – यस्तो विश्वास अब ग्रहणयोग्य ठहरिँदैन ।

हिब्रू ६:२: प्राथमिक शिक्षाको तेस्रो बुँदा 'बप्तिस्माहरू' हुन्, जुन बप्तिस्माहरू इसाई बप्तिस्मा होइनन् ।⁵⁾ यहाँ भनेका बप्तिस्माहरू विधिवत् धोइपखाली र स्नानहरू हुन् । इस्राएलीहरूको जनजीवनमा र तिनीहरूका पूजाहारीहरूको सेवकाइमा हातखुट्टा धुनु र स्नान गर्नु आदि रीतिहरू साह्रै महत्त्वपूर्ण थिए (हिब्रू ९:१०, मर्कूस ७:३-४) ।

प्राथमिक शिक्षाको चौथो बुँदा 'हातहरू राख्ने काम' हो । हात रखाइको विधिको बयान लेवी १:४, ३:२ र १६:२१ पदमा गरिएको छ । बलिपशुको टाउकोमाथि कि त बलि चढाउने मानिसले, कि त पूजाहारीले हात राख्थ्यो, जसको अर्थ आफूलाई बलिसित एक तुल्याउनु हो । यस प्रकारले एउटा आत्मिक चित्र देखिन्थ्यो: मानौं बलिपशुले सम्बन्धित व्यक्तिहरूका पापहरू बोकेर लैजान्छ । यस विधिले प्रतिस्थापी प्रायश्चित्तको कामको सुन्दर नक्सा दिन्छ । हाम्रो बुभाइअनुसार यहाँ, यस पदमा बताइएको हात रखाइको सन्दर्भ शुरूको मण्डलीमा प्रेरितहरू र अरू मानिसहरूले हातहरू राखेको चलन होइन (प्रेरित ८:१७, १३:३ र १९:६) ।

प्राथमिक शिक्षाको पाँचौं बुँदा 'मरेकाहरूको पुनरुत्थान' हो । अय्यूब १९:२५-२७, भजन १७:१५ र यशैया ५३:१०-१२ पदको केन्द्रिय भावमा मरेकाहरूको पुनरुत्थानको सम्बन्धमा शिक्षा पाइन्छ । पुरानो नियममा मरेका पुनरुत्थानको शिक्षा अस्पष्ट थियो भने त्यो अब नयाँ नियममा छर्लङ्ग हुन्छ (२ तिमोथी :१०) ।

यहाँ प्रस्तुत गरिएको पुरानो नियमको प्राथमिक शिक्षाको अन्तिम बुँदा अर्थात् छैटौं बुँदा 'अनन्त न्याय' हो (भजन ९:१७, यशैया ६६:२४) ।

यी बालकक्षारूपी सिद्धान्तहरूले यहूदी धर्मलाई प्रस्तुत गरे र ख्रीष्ट येशूको आगमन तयार गर्ने काम गरे । इसाईहरूले यतिमा आफूलाई सीमित राख्नुहुँदैन, यिनमा सन्तुष्टि मात्र हुँदैन । उनीहरू अब ख्रीष्ट येशूमा पाइने पूरा प्रकाशतिर अघि बढ्नुपर्छ । हिब्रूहरूको पत्रका पाठकहरूले छाया

छोड़ेर वास्तविकतामा आउनुपर्छ । तिनीहरूले प्रतिबिम्ब होइन, तर त्यसको खास वस्तु पक्रनुपर्छ । तिनीहरूले खोलरूपी खोसा होइन, तर गूढीरूपी दाना भेट्टाउनुपर्छ । तिनीहरूले आफ्ना पितापुर्खाहरूदेखि चलिआएको धर्मका मरेका रूप-विधानहरू पछाडि छोड़ेर ख्रीष्ट येशूमा भएका जीवित वास्तविकताहरूमा आइपुगनुपर्छ ।

हिब्र ६:३: परमेश्वरले अनुमति दिनुभयो भने लेखकले तिनीहरूलाई यसो गर्न सहायता गर्न खोज्छन् ।^७ तर यो काम सीमित राख्ने उनीहरू हुन्, परमेश्वर होइन; किनभने उहाँले तिनीहरूलाई पूरा बढेको आत्मिक प्रौढको कदसम्म बढ्न र आइपुग्न सधैंभरि सहायता गर्नुहुन्छ । तर तिनीहरूले साँचो विश्वास र त्यस विश्वासमा सहनशीलता देखाएर सुनेको वचनप्रति सकारात्मक कदम उठाउनुपर्छ – तिनीहरूको जिम्मेवारी यही थियो ।

हिब्र ६:४: अहिले हामी धर्मत्यागको विरोधमा पेस गरिएको चेताउनीको मुटु छुन्छौं । अनि यो चेताउनी यी मानिसहरूको सम्बन्धमा दिइएको हो, जुन मानिसहरूलाई पश्चात्ताप गराउनु असम्भव हुन्छ । स्पष्ट छ: ती मानिसहरूले अघि कुनै समयमा पश्चात्ताप त गरे, यद्यपि तिनीहरूसँग ख्रीष्ट येशूमाथिको विश्वास थियो भन्ने कुराको विषयमा वचन चुप लाग्छ । अनि यहाँ छर्लङ्ग लेखिएको छ: तिनीहरूलाई पश्चात्ताप गर्ने गरी फेरि नयाँ तुल्याउन सकिँदैन ।

ती मानिसहरू को-को हुन्? यस प्रश्नको उत्तर हामी हिब्र ६:४-५ पदमा पाउँछौं । तिनीहरूले उपभोग गर्न पाएका ठूला-ठूला सौभाग्यहरू ख्याल गर्दा हामीले एउटा कुरा याद गर्नुपर्छ: मुक्ति नपाएका मानिसहरूले पनि यहाँ बताइएका सबै कुराहरू उपभोग गर्न सक्छन् । ती मानिसहरूको नयाँ जन्म भएको कुरा कहीं लेखिएको छैन । अनि तिनीहरूसँग बचाउने विश्वास थियो कि थिएन, येशूको रगतमा तिनीहरूको उद्धार र छुटकारा भयो कि भएन वा तिनीहरूसित अनन्त जीवन थियो कि थिएन, सो बताइएको छैन । तर विश्वासी गनिन अनिवार्य कुराहरू यी हुन् ।

तिनीहरूको विषयमा के लेखिएको छ, सो हेरौं: तिनीहरूले कुनै समयमा आत्मिक ज्योति पाए । यसर्थ तिनीहरूलाई परमेश्वरको अनुग्रह

ल्याउने ख्रीष्टको सुसमाचार प्रचार गरिएको थियो । मुक्तिको बाटोको विषयमा तिनीहरू अनजान थिएनन् । यहूदा इस्करियोतिलाई पनि आत्मिक प्रकाश दिइएको थियो, तर त्यसले त्यस दिव्य ज्योतिलाई अस्वीकार गर्‍यो ।

तिनीहरूले स्वर्गीय वरदानलाई चाखे । प्रभु येशूचाहिँ त्यो स्वर्गीय वरदान हुनुहुन्छ । तिनीहरूले उहाँको स्वाद चाखे, तर उहाँमाथि विश्वास गरेर उहाँलाई कहिल्यै ग्रहण गरेनन् । किनभने खानेकुरा नखाई-नपिईकन चाख्नु मात्र पनि सम्भव छ नि, कि कसो ? जब मानिसहरूले क्रूसमा भुन्डिनुभएको येशू प्रभुलाई पित्त मिसाइएको दाखमद्य पिउन दिए, तब उहाँले त्यसलाई चाख्नुभयो, तर पिउनुभएन (मत्ती २७:३४) । ख्रीष्ट येशूलाई चाख्न मात्र पुग्दैन । जबसम्म हामीले मानिसका पुत्रको मासु खाँदैनौं र उहाँको रगत पिउँदैनौं, अर्थात् जबसम्म हामीले साँचो तवरले उहाँलाई हाम्रा व्यक्तिगत प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्दैनौं, तबसम्म हामीमा जीवन हुँदैन (यूहन्ना ६:५३) ।

तिनीहरू पवित्र आत्मामा सहभागी भए । भाइहरूहो, फ्रन्टेर एकैपल्टमा पवित्र आत्मासितको सहभागिताले मुक्ति पाएको कुरा जनाउँछ भन्ने निष्कर्षमा नपुगौं ! किनकि मुक्ति नपाएका मानिसहरूको जीवनमा पवित्र आत्माले मुक्ति पाउनुभन्दा अघि पनि काम गर्नुहुन्छ । उहाँले विश्वास नगर्नेहरूलाई 'पवित्र' पार्नुहुन्छ (१ कोरिन्थी ७:१४), अर्थात् उहाँले तिनीहरूलाई विश्वासी पति-पत्नी भएको सौभाग्यशाली स्थानमा राख्नुहुन्छ । उहाँले विश्वास नगर्ने मानिसहरूलाई पापको विषयमा, धार्मिकताको विषयमा र न्यायको विषयमा कायल पार्नुहुन्छ (यूहन्ना १६:८) । उहाँले मानिसहरूलाई पश्चात्ताप गर्ने अवस्थासम्म बाटो देखाउनुहुन्छ, र ख्रीष्ट येशूतिर ओँल्याउनुहुन्छ, जो तिनीहरूको एकमात्र आशा हुनुहुन्छ । यसरी नै पवित्र आत्माका आशिषहरूमा सहभागी हुने मानिसहरूमा उहाँ वास नहुनु सम्भव छ ।

हिब्र ६:५: तिनीहरूले परमेश्वरको उत्तम वचनको स्वाद चाखे । तिनीहरूले ख्रीष्टको सुसमाचार सुने, र तिनीहरू त्यसप्रति अद्भुत रूपले प्रभावित भए र आकर्षित भए । तर तिनीहरू ढुङ्गेनी जमिनमा परेको

बीउजस्तै छन्। जब तिनीहरू वचन सुने, तब तिनीहरूले त्यसलाई खुशीसाथ भट्टै ग्रहण गरे, तर तिनीहरूमा जराचाहिँ भएन। यसकारण तिनीहरू केही समयसम्म मात्र टिके, त्यसपछि जब वचनको खातिर सङ्कट र खेदो आइपरे, तब तिनीहरू पछि हटे (मती १३:२०-२१)।

तिनीहरूले आउँदो युगका शक्तिहरूको स्वाद पाए। यहाँ शक्तिहरूको अर्थ आश्चर्यकर्महरू हो। अनि आउँदो युगचाहिँ ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्य, त्यो शान्ति र समृद्धिको युग हो; किनभने यसपछि आउने युगमा प्रभु येशूले सारा पृथ्वीमाथि अधिकार गरेर हजार वर्षसम्म राज्य गर्नुहुनेछ। मण्डलीका शुरुका दिनहरूमा सुसमाचारको प्रचारको साथसाथै त्यसलाई पुष्टि गर्ने अचम्मका कामहरू पनि भइरहन्थे (हिब्रू २:४)। ती आश्चर्यकर्महरू ख्रीष्टको हजार वर्षको राज्यमा हुने चिन्हहरू र सामर्थ्यका कामहरूको पूर्वबोध दिने अलौकिक कामहरू थिए। यहाँका मानिसहरूले पहिलो शताब्दीमा यी अचम्मका कामहरू देखे मौका पाएका थिए, अनि वास्तवमा, तिनीहरू तिनमा सहभागी भएको हुनुपर्छ। उदाहरणका निम्ति, हामी आफ्नो ध्यान एकक्षण प्रभुले रोटी र माछा लिएर हजारौं मानिसहरूलाई तृप्त पार्नुभएको अचम्मको काममा लगाऔं! यस घटनामा प्रभु येशूले पाँच हजार मानिसहरूलाई तिनीहरू अघाउन्जेल खुवाउनुभयो। त्यसपछि भीड़का मानिसहरूले उहाँलाई समुद्रको पारिपट्टिसम्म पछ्याइरहे। तर मुक्तिदाता प्रभुलाई थाहै थियो, कि ती मानिसहरूले यस आश्चर्यकर्ममा अलौकिक शक्तिहरू चाखे ता पनि तिनीहरूले साँचो गरी उहाँमाथि विश्वास गर्दैनथिए। यसकारण उहाँले तिनीहरूलाई भन्नुभयो: 'साँचो, साँचो म तिमीहरूलाई भन्दछु, तिमीहरूले चिन्हहरू देखेका हुनाले होइन, तर रोटीहरू खाएर अघाएका हुनाले मलाई खोज्दछौं' (यूहन्ना ६:२६)।

हिब्रू ६:६: '... तिनीहरू पतित भए भने।' उपरोक्त सौभाग्यहरू उपभोग गरेर पनि पतित हुनु सम्भव छ। तर यस्ताहरूलाई पश्चात्ताप गर्ने गरी फेरि पनि नयाँ तुल्याउनु असम्भव छ। तिनीहरूले धर्मत्यागको पाप गरेका छन्। तिनीहरू त्यस्तो मोड़मा आइपुगे, जुन मोड़मा सबै सौभाग्यरूपी बत्तीहरू निभ्छन्; तिनीहरू नरकको बाटोमा छन्;

तिनीहरूमाथि निस्पृह अन्धकारको छाया परेको छ, तर तिनीहरूलाई यो कुरा थाहै छैन ।

धर्मत्यागीहरूको पापको दोष कति ठूलो छ, सो कुरा निम्न शब्दहरूले बयान गर्न खोज्दछन्: 'किनकि तिनीहरूले आफ्ना निम्ति परमेश्वरका पुत्रलाई फेरि पनि क्रसमा चढाउँछन् र उहाँलाई खुल्लमखुल्ला रूपले शर्ममा पार्छन्' (हिब्रू ६ : ६^थ) । लापरवाहीको कारणले यस्ताहरूले उहाँको अनादर गरेका होइनन्, तर दुष्ट भएर यिनीहरूले जानी-जानी उहाँको तिरस्कार गरेका छन् । यो त उहाँलाई विश्वासघात गर्नु, उहाँको विरोधी-पक्षमा भर्ता हुनु र उहाँलाई र उहाँको त्राणको कामको खिल्ली उड़ाउनु हो ।

धर्मत्याग

धर्मत्यागीहरू ख्रीष्टको सुसमाचार सुनेका मानिसहरू हुन्, जसले आफूलाई इसाई भइटोपले र जो कुनै स्थानीय मण्डलीका सदस्यहरू पनि बने, तर जसले पछिबाट स्वीकार गरेको आफ्नो विश्वास त्याग्छन् र स्वेच्छापूर्वक ख्रीष्ट येशूसितको सम्बन्ध विच्छेद गर्छन्, ख्रीष्टिय सङ्गितलाई पनि छोड्छन् र अबचाहिँ प्रभु येशू ख्रीष्टका वैरीहरूको ठाउँ ओगट्छन् । धर्मत्यागको पाप अविश्वास गर्नेहरूको पाप हो । धोकामा परेकाहरूले यस्तो पाप गर्न सक्दैनन् । तर जानी-बुभीकन र दुष्ट भएर इच्छापूर्वक प्रभुको विरोधमा जानेहरूको पाप यही हो ।

धर्मत्यागको पाप सर्वसाधारण अइसाई मानिसले गरेको पाप सम्भिनहुँदैन, जसले ख्रीष्टको सुसमाचार सुनेर त्यससित कुनै सरोकार, चासो वा वास्ता राख्दैन । उदाहरणका निम्ति, कुनै यस्तो मानिस होला, जसले पवित्र आत्माद्वारा घरी-घरी मुक्तिको निम्तो पाउँछ, तर जसले कुनै प्रतिक्रिया देखाउँदैन । यस्तो मानिसलाई धर्मत्यागी भन्न मिल्दैन । यस्तो मानिसले अझ पनि मुक्ति पाउन सक्छ, जब उसले आफूलाई मुक्तिदाता प्रभुको हातमा सुम्पिदिन्छ । हुन पनि हो, ऊ आफ्नो अविश्वासमा मर्त्यो भने ऊ सधैंका निम्ति नष्ट हुनेछ । तर जबसम्म उसमा प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्ने क्षमता छ, जबसम्म उसका निम्ति आशा छ ।

धर्मत्याग र पछि हट्नु पनि एउटै कुरा होइन। ख्रीष्टको साँचो विश्वासी भङ्किएर ख्रीष्ट येशूदेखि निक्कै टाढा पुग्न सक्छ। उसको पापले गर्दा परमेश्वरसित उसको सङ्गति बिग्रेको छ। उसलाई इसाई हो कि होइन भनेर चित्र सकिँदैन, उसको अवस्था त्यहाँसम्म पुग्न सक्छ। तर जब उसले आफ्नो पाप स्वीकार गरेर त्यसलाई छोड्छ, तब हामीले उसलाई सङ्गतिमा फेरि ग्रहण गर्नुपर्छ (१ यूहन्ना १:९)।

धर्मत्याग त्यो क्षमा नहुने पाप पनि होइन, जसको विषयमा हामीले सुसमाचारका पुस्तकहरूमा पढ्छौं। त्यो त तिनीहरूको पाप थियो, जसले प्रभु येशूका आश्चर्यकर्महरू दुष्ट आत्माहरूको शासक शैतानका कामहरू हुन् भन्ने दाबी गरे। प्रभु येशूका सबै अचम्मका कामहरू पवित्र आत्माको शक्तिमा गरिएका थिए। प्रभुका ती आश्चर्यकर्महरू शैतानले गरेका कामहरू हुन् भन्नु पवित्र आत्माको निन्दा गर्नु थियो। त्यो त पवित्र आत्मालाई शैतान भन्नु समान थियो। प्रभु येशूले भन्नुभएअनुसार त्यस प्रकारको पाप कहिल्यै क्षमा हुनेछैन, न यस युगमा न आउने युगमा (मर्कूस ३:२२-३०)। धर्मत्यागको पाप र पवित्र आत्माको विरोधमा गरेको निन्दाको समानता एउटै कुरामा छ: दुवै पापहरू कहिल्यै क्षमा नहुने पापहरू हुन्। तर तिनको बीचको समानता यसैमा मात्र छ।

मेरो विचारमा, धर्मत्यागको पाप र १ यूहन्ना ५:१६^ब पदमा बयान गरिएको पाप एउटै हो, जहाँ त्यस पापलाई मृत्युमा पुऱ्याउने पाप भनिन्छ। प्रेरित यूहन्नाले आफ्नो पत्रमा निम्न किसिमका मानिसहरूको विषयमा लेखे: तिनीहरूले आफूलाई इसाई सम्बन्धे; तिनीहरूले स्थानीय मण्डलीमा सक्रिय भई त्यसका सेवासङ्गतिहरूमा भाग लिइरहेका थिए। त्यसपछि तिनीहरूले ग्नोस्टिकहरूको भूटो शिक्षा अज्जाए, र तिनीहरू गूढज्ञानवादी बने। अन्तमा तिनीहरूले मनमुटावमा इसाईहरूको सङ्गति सधैंका निम्ति छोडे। तिनीहरूले जानी-बुझीकन ख्रीष्टिय सङ्गतिमा लात हाने; यसर्थ तिनीहरूले आफू नयाँ जन्म भएका सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरू थिएनन् भन्ने प्रमाण दिए (१ यूहन्ना २:१९)। तिनीहरूले येशूचाहिँ ख्रीष्ट हुनुहुन्छ भन्ने कुरा खुल्लमखुल्ला रूपले इन्कार गरे (१ यूहन्ना २:२२)। यसो गरेर तिनीहरूले मृत्युमा पुऱ्याउने पाप गरे। विश्वासमा फर्काउन

तिनीहरूको पुनर्स्थापनाका निम्ति प्रार्थना गर्नु व्यर्थ थियो (१ यूहन्ना ५:१६^थ) ।

हिब्रू छ अध्याय र त्योजस्ता बाइबलका अरू खण्डहरू पढ्दाखेरि कति ख्रीष्टका गम्भीर चेलाहरू विचलित हुन्छन् । शैतानले यस प्रकारका पदहरू लिएर विशेष गरी शारीरिक, मानसिक वा अनुभूतिगत समस्याहरू भएका ख्रीष्टचानहरूलाई अत्यासमा र अन्योलमा पार्न खोज्छ । उनीहरूलाई 'अहह, म त ख्रीष्ट येशूदेखि पछि हटेर साह्रै पतित भएँ-भएँ; अहो, अब विश्वासमा फर्किने उपाय छैन मेरो !' भन्ने डरले छोपेको छ । 'हृददेखि बाहिर गएछु, मोड्ने ठाउँ म कहीं देखिदैन, र मलाई यहाँबाट छुटाउने कोही छैन' भन्ने उनीहरूको फिक्री छ । तर उनीहरूको यस फिक्रीले उनीहरूको विषयमा निश्चित गवाही दिन्छ, कि उनीहरू वास्तवमा धर्मत्यागी होइनन् । किनकि धर्मत्यागीलाई यस प्रकारको डर हुँदैन नै । कठोर भई त्यसले निर्लज्जसाथ ख्रीष्ट येशूलाई तिरस्कार गर्छ, उहाँसितको सम्बन्ध विच्छेद गर्छ ।

यसो भए धर्मत्यागको पाप ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले गर्न नसक्ने पाप पो रहेछ ! तब यस प्रकारको पाप कसले गर्न सक्छ त भन्ने प्रश्न उठ्छ । हिजोआज कसले धर्मत्यागको पाप गर्छ त ? म यसको एउटा उदाहरण दिन्छु: मानिलिनुहोस्, एक यस्तो जवान मानिस होला, जसले 'म ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गर्छु' भन्ने गवाही देला र जो केही समयसम्म विश्वासमा बढेको जस्तो देखा पर्ला । तर त्यसपछि उसको जीवनमा कुनै घटना घट्ला । हुन सक्छ, विश्वासको खातिर उसलाई घोर सतावट होला; हुन सक्छ, ऊ व्यभिचारजस्तो नराम्रो, ठूलो पापमा फस्ला । अथवा कलेज जाँदा उसले ख्रीष्टको विरोधमा विकाशवादजस्तो नास्तिक सिद्धान्त सिकाउने शिक्षकहरूको वादविवाद सुन्नुपर्ला, जसले गर्दा ऊ विचलित र व्याकुल बन्ला । त्यसपछि प्रभु येशूको सत्यता पूरा जान्दा-जान्दै उसले त्यसबाट आफ्नो मुख फर्काउला । उसले ख्रीष्ट येशूलाई पूरा रूपले तिरस्कार गर्ला; अनि दुष्ट भएर उसले इसाई विश्वासको हरेक आधारभूत र पवित्र मानिएको शिक्षा खुट्टाले कुल्चेला र लात हान्ला । यस्तोलाई फेरि पश्चात्ताप हुने गरी प्रभुकहाँ फर्काउन असम्भव छ । पवित्र बाइबलले

यस्तोलाई धर्मत्यागी भन्छ । अनि अनुभवले पनि यो कुरा पुष्टि गर्छ; किनभने हामीले धेरैजनालाई चिनेका छौं, जसले ख्रीष्ट येशूलाई परित्याग गरे, तर तिनीहरूमध्ये एकैजनालाई पनि पछि फेरि प्रभुकहाँ फर्केको देखेनौं ।

हामी यस युगको अन्तमा आइपुगेका छौं; यसकारण धर्मत्यागको ज्वार बढ्ने नै छ (२ थेस्सलोनिकी २:३, १ तिमोथी ४:१) । यसकारण पछि हटेर प्रभुलाई पूरा रूपले त्याग्ने सम्भावना जारी छ, र त्यसको विरोधमा चेताउनी दिनु जरुर देखिन्छ । दिनदिनै यसको महत्त्व बढ्दैछ ।

हिब्रू ६:७: अबचाहिँ हिब्रूको पुस्तकका लेखकले धरती-जगत्बाट साँचो ख्रीष्ट-विश्वासी र धर्मत्यागीको बीचको भिन्नता देखाउने प्रतिरूप निकाल्छन् । साँचो ख्रीष्ट-विश्वासीलाई (पद ७) र धर्मत्यागीलाई (पद ८) जमिनसित तुलना गरिएको छ । हिब्रू ६:४-५ पदमा उल्लेख गरिएका कुराहरू ती दुवैजनाका आत्मिक सौभाग्यहरू हुन्, जसको तुलना मौलाउने पुष्टिकर भरीसँग गरिएको छ । ती जमिनबाट उम्रेका वनस्पतिचाहिँ व्यक्ति विशेषले पाएका सौभाग्यहरू लिएर तीसित जेजस्तो गरेको वा नगरेको, सो प्रतिक्रिया देखाउँछ । अनि जमिनको उब्जनीले जमिन आशिषित वा श्रापित भएको देखाउँछ ।

साँचो ख्रीष्ट-विश्वासीचाहिँ त्यो जमिनजस्तो हो, जसले बर्सिएको पानी पिउँछ, काम लाग्ने सातपात उमाछ र परमेश्वरबाट आशिष पाउँछ ।

हिब्रू ६:८: धर्मत्यागीचाहिँ त्यो जमिनजस्तो हो, जो राम्ररी सिचिएको छ, तर जसले काँडा र सिउँडीहरू मात्र उमाछ, जुन काडा र सिउँडीहरू पापका फलहरू हुन् । त्यस जमिनले मलजल ग्रहण गर्छ, तर काम लाग्ने वनस्पतिहरू उमादैन । यस किसिमको जमिन बेकम्मा हुन्छ । त्यो श्रापित भइसक्यो; त्यसको अन्त जलाइनु हो ।

हिब्रू ६:९: नौ र दस पदबाट यहाँ, यस खण्डमा बयान गरिएका धर्मत्यागीहरू विश्वासी होइनन् भन्ने हाम्रो तर्क पुष्टि गर्ने दुईवटा बलिया सङ्केतहरू पाउँछौं । पहिलो सङ्केत: अचानक सर्वनाम बदली भएको छ । धर्मत्यागीहरूको विषयमा लेख्दाखेरि लेखकले 'तिनीहरू' भन्ने सर्वनाम प्रयोग गर्छन् भने सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई तिनले सधैं 'तिमीहरू' भनेर सम्बोधन गर्छन् ।

दोस्रो सङ्केत अभ बढी स्पष्ट छ । तिनले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई यसो भन्छन्: 'तर प्रियहरूहो, हामीले यसरी बोले ता पनि तिमीहरूको विषयमा असल कुराहरू, अँ, मुक्तिसँग सम्बन्ध राख्ने कुराहरूको भरोसा राखेका छौं।' यस वाक्यको मतलब ठीक प्रकारले बुझेमा हिब्रू ६:४-६ पदमा उल्लेख गरिएका कुराहरू, साथै पद ८ मा बयान गरिएको कुरा मुक्तिसित सम्बन्धित होइन रहेछ भनी बुझिन्छ ।

हिब्रू ६:१०: मुक्तिसँग सम्बन्ध राख्ने दुईवटा कुराहरू यी पवित्रजनहरूको जीवनमा प्रकट भएका छन्: उनीहरूको काम र उनीहरूको प्रेमको परिश्रम । उनीहरूको विश्वास उनीहरूको जीवनमा असल कामहरूद्वारा प्रकट भयो । अनि उनीहरूमा उनीहरूलाई साँचो इसाई चिनाउने मार्का वा छाप थियो: विश्वासको घरानाकाहरूका निम्ति सक्रिय प्रेम । उनीहरूले प्रभुको खातिर उहाँका जनहरूको निरन्तर सेवा गरिरहे ।

हिब्रू ६:११: अबका दुई पदहरू तेस्रो किसिमका मानिसहरूका निम्ति लेखिएको देखिन्छ, जसको विषयमा लेखक शङ्कामा परेको थियो । यिनीहरू बहकिएर यहूदी धर्ममा फर्केर जाने खतरामा परेका थिए ।

पहिले, यिनीहरूका निम्ति तिनको चाहना छ: 'आशाको पूरा निश्चयताका निम्ति अन्तसम्म यस प्रकारको प्रयत्न देखाओ, जुन प्रकारको प्रयत्न सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको योग्य हुन्छ।' यिनीहरू तबसम्म ख्रीष्ट येशूका निम्ति निरन्तर लगिपरून्, जबसम्म यिनीहरू स्वर्गमा पुग्नेछैनन्; किनभने स्वर्ग नै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको लक्ष्यरूपी अन्तिम आशा हो । यिनीहरूको विषयमा यस कुराले सत्य प्रमाण दिन्छ ।

हिब्रू ६:१२: यिनीहरू अल्ले हुनुहुँदैन । यिनीहरूका खुट्टाहरूले खोचिन पाउँदैनन्, न यिनीहरूको मन शिथिल हुन पाउँछ । यिनीहरू लक्ष्यतिर लम्किएर अघि बढ्नुपर्छ । यिनीहरू सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासी-हरूको देखासिकी गर्नुपर्छ, जुन सच्चा विश्वासीहरूले विश्वास र धीरजद्वारा प्रतिज्ञाहरूका हकदार भएका छन् ।

हिब्रू ६:१३: अब हामी हिब्रू छ अध्यायको अन्तिम खण्डमा आइपुगेका छौं । यस खण्डको सम्बन्ध बाह्र पदसित जोड्छ, जहाँ पूरा विश्वास/भरोसा र धीरजको साथ लक्ष्यतिर अघि बढ्ने अर्ती दिइएको छ ।

उत्तेजना दिलाउन, साथै विश्वासीहरूको आशाको सुनिश्चयताका निम्ति यहाँ अब्राहामको उदाहरण दिइन्छ ।

एक प्रकारले ख्रीष्ट-विश्वासीको हालत विशोक छ; किनकि ख्रीष्ट येशूका निम्ति उसले सबै कुराहरू त्यागेको छ, तर यसको बदलीमा उसले कुनै भौतिक चीज देखाउन सक्दैन, जुन चीज उसले पाएको छ । सबै पाउनुपर्ने कुराहरू भविष्यमा हुनेछन् । तब उहाँले दिनुभएको आशा व्यर्थको हुँदैन भन्ने कुरामा कसरी निश्चित हुन सकिन्छ ?

यस प्रश्नको उत्तर परमेश्वरको त्यस प्रतिज्ञामा छ, जुन प्रतिज्ञा परमेश्वरले अब्राहामलाई दिनुभयो । किनभने त्यस प्रतिज्ञामा जीवाणु वा बिउको रूपमा ती सबै आशिषहरूको कबुल समावेश हुन्छ, जुन आशिषहरू परमेश्वरले हामीलाई ख्रीष्ट येशूमा दिनुहुन्छ र दिनुहुनेछ । जब परमेश्वरले अब्राहामलाई त्यो प्रतिज्ञा दिनुभयो, तब उहाँले आफूभन्दा ठूलो अरू कसैको नाममा शपथ खान नसकेर आफ्नो नाममा शपथ खानुभयो ।

हिब्र ६:१४: अब्राहामलाई दिइएको त्यो प्रतिज्ञा उत्पत्ति २२:१६-१७ पदमा यसो लेखिएको छ: 'परमप्रभु भन्नुहुन्छ, मैले आफ्नो नाममा शपथ खाएको छु; ... निश्चय म तिमीलाई आशिषमाथि आशिष दिनेछु र ... तिम्रो वृद्धिमाथि वृद्धि गर्नेछु ।' परमेश्वर आफैँ त्यस प्रतिज्ञाको जमानी हुनुहुन्छ । अनि यसकारण त्यो प्रतिज्ञा पूरा हुने नै छ; किनभने परमेश्वरले नै प्रतिज्ञा गरिएको कुरा पूरा गर्नुहुनेछ ।

हिब्र ६:१५: अब्राहामले परमेश्वरमाथि विश्वास गरे । उनले धीरज धरे । उनले प्रतिज्ञा गरिएको कुरा प्राप्त गरे । अनि वास्तवमा अब्राहामले परमेश्वरमाथि विश्वास गरेर आफूलाई कुनै जोखिममा हालेनन् । यसमा हानि होला भन्ने सम्भावना थिएन । विश्वमा सबैभन्दा भरपर्दो र सुनिश्चित कुरा परमेश्वरको वचन हो । परमेश्वरको जुनै पनि प्रतिज्ञा किन नहोस्, उहाँको हरेक प्रतिज्ञा पूरा हुने नै छ; त्यसको विषयमा ढुक्क हुनुहोस्, किनभने त्यो पूरा भइसकेको ठान्न सकिन्छ ।

हिब्र ६:१६: मानिस-मानिसको बीचका मामिलाहरूमा तिनीहरूले आफैँभन्दा ठूलो व्यक्तिको नाममा शपथ खान्छन् । उदाहरणका निम्ति,

अदालतमा मानिसहरूले ईश्वरको नाम लिएर सत्य बोल्छु भन्ने शपथ खान्छन् । तिनीहरूले आफू बोलेको बिलकुल साँचो हो भन्ने कुरा पक्कापक्की गर्न परमेश्वरलाई साक्षी राख्छन् ।

जब मानिसहरूले कुनै प्रतिज्ञा पक्कापक्की गर्नलाई शपथको सहारा लिन्छन्, तब तिनीहरूको बीचमा प्रायः वादविवाद टुङ्गो हुन्छ; किनकि यसैबाट अब प्रतिज्ञा भङ्ग हुँदैन भन्ने कुरा बुझिन्छ ।

हिब्रू ६:१७: परमेश्वरमाथि विश्वास गर्ने उहाँका जनहरूलाई उहाँ आफूले जै कुरा प्रतिज्ञा गर्नुभएको थियो, त्यो कुरा अवश्य पूरा हुने नै छ भन्ने सम्बन्धमा उनीहरू सुनिश्चित होऊन् भन्ने इच्छा गर्नुभयो । खास गरी उहाँको प्रतिज्ञा यसो गर्न काफी हुनेथियो । तर आफ्नो प्रतिज्ञामा केही थपेर उहाँले त्यो कुरा अभ्र पुष्टि गर्न चाहनुभयो । यसकारण उहाँले आफ्नो प्रतिज्ञामा एउटा शपथ थप्नुभयो ।

प्रतिज्ञाका हकदारहरू उनीहरू सबै हुन्, जससँग विश्वास छ र त्यो विश्वास उनीहरूसँग भएको हुनाले विश्वासयोग्य अब्राहामका सन्तान भएका छन् । यहाँ बताइएको प्रतिज्ञाचाहिँ अनन्त मुक्तिको प्रतिज्ञा हो, जुन अनन्त मुक्ति ती सबैजनाले पाउनेछन्, जसले प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्दछन् । जब परमेश्वरले अब्राहामलाई एउटा छोरा दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो, तब अब्राहामलाई प्रतिज्ञा गरिएको छोराको पूरा र अन्तिम रूप ख्रीष्ट येशू हुनुहुन्थ्यो । यसकारण त्यस प्रतिज्ञामा ती सबै आशिषहरू समावेश भएका छन्, जुन आशिषहरू ख्रीष्ट येशूसितको संयुक्तिबाट हामीकहाँ बगेर आउँछन् ।

हिब्रू ६:१८: अब ख्रीष्ट-विश्वासीसँग दुईवटा कहिल्यै बदलिन नसक्ने कुराहरू छन्: परमेश्वरको प्रतिज्ञारूपी वचन र उहाँको शपथ । यी दुईवटा कुराहरूभन्दा सुरक्षित र सुनिश्चित अरू कुनै कुरा हामीले कल्पना गर्न सक्दैनौं, असम्भव ! !⁽⁸⁾

प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्ने सबैजनालाई मुक्ति दिन्छु भनेर परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभएको छ; अनि आफ्नो यस प्रतिज्ञामा उहाँले अभ्र एउटा शपथ थपेर त्यो प्रतिज्ञा पुष्टि गर्नुभएको छ । फलस्वरूप निम्न निष्कर्ष अनिवार्य हो: ख्रीष्ट-विश्वासी अनन्तसम्म सुरक्षित हुनेछ र सुरक्षित रहिरहनेछ ।

अनि हिब्रू छ अध्यायको बाँकी भागमा लेखकले चारवटा चित्रहरूको सहारा लिन्छन्, जुन चित्रहरूद्वारा तिनले ख्रीष्टिय आशा हर प्रकारले भरपर्दो हुन्छ भन्ने कुरा देखाउँछन्: क) शरणनगर, ख) लङ्गर, ग) अग्रदूत र घ) महापूजाहारी ।

पहिले, सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई ती मानिसहरूसित तुलना गरिएको छ, जो नष्ट हुन लागेको संसारबाट स्वर्गीय शरणनगरमा भाग्दैछन् । स्वर्गीय यरूशलेमका यी भगुवाहरूलाई परमेश्वरले उत्साह दिँदै हुनुहुन्छ र उनीहरूलाई आफ्नो प्रतिज्ञारूपी वचन र आफ्नो शपथमाथि आधारित एक अचूक आशा दिनुभएको छ ।

हिब्रू ६:१९: हाम्रो जीवनमाथि आइपर्ने आँधीबेहरीहरू र दुःख-कष्टहरू अनेक छन्; त्यस्ता आँधीबेहरीहरू र दुःखकष्टहरूमा पर्दाखेरि यस अचूक आशाले आत्माको लङ्गरको काम गर्छ । शङ्का र निराशारूपी उर्लिरहेका प्रचण्ड छालहरूको तरङ्सित हामी बगेर नजाऔं भन्ने हेतु कुन कुराले हामीलाई बचाउँछ ? हामी स्वर्गको महिमामा प्रवेश गर्ने नै छौं भन्ने कुरा भइसकेभैं सुनिश्चित हुन्छ भन्ने के त्यस बोधले होइन र ?

त्यो लङ्गर यस चञ्चल, परिवर्तनशील संसाररूपी बालुवाको धापमा खसालिएको छैन नै, तर त्यसले स्वर्गमा हुने पवित्रस्थानमा पक्राउ गरेको छ । हाम्रो आशा त्यो लङ्गर हो; यसैले हाम्रो आशा महा पवित्रस्थानलाई पवित्रस्थानदेखि छेक्ने पर्दाको भित्रपट्टिको स्थानमा, परमेश्वरको उपस्थितिमा सुरक्षित रहिरहन्छ । जुन ठाउँमा हाम्रो आत्माको लङ्गर हुन्छ, त्यस ठाउँमा हामी पनि अवश्य पुग्ने नै छौं ।

हिब्रू ६:२०: अग्रदूतको रूपमा प्रभु येशू त्यस परमपवित्रस्थानमा पुग्नुभयो । उहाँ जहाँ प्रवेश गरेर रहनुहुन्छ, त्यहाँ उहाँका जनहरू सबै पनि पुग्नेछन्, उहाँ यसको बैना हुनुहुन्छ । हामी केही बढाइचढाइ नगरीकन स्वीकार गर्छौं: यस संसारमा जिइरहेको सबभन्दा सीधासादा ख्रीष्ट-विश्वासी किन नहोस्, तर स्वर्गको विषयमा स्वर्गमा पुगिसकेका पवित्र जनहरू ऊभन्दा निश्चित छैनन्; जति उनीहरूको निश्चयता हुन्छ, ठीक त्यति नै उसको स्वर्गको निश्चयता पनि सुदृढ हुन्छ ।

श्री डी. ऑण्डर्सन-बेरीले यसो लेखेका छन्:

‘यो “अग्रदूत” भन्ने शब्द नयाँ नियमभरि अरू कुनै ठाउँमा चलाइएको छैन। अनि अग्रदूतको विचार लेवीय व्यवस्थाअन्तर्गत प्रकट भएको थिएन; किनभने तिनीहरूको व्यवस्थाअनुसार प्रधान पूजाहारी इस्राएलीहरूको प्रतिनिधिको रूपमा महा पवित्रस्थानमा प्रवेश गर्थे। त्यस ठाउँमा कसैले प्रधान पूजाहारीलाई पछ्याउन पाउँदैनथियो। तर हाम्रा अग्रदूत फरक हुनुहुन्छ। उहाँ जहाँ हुनुहुन्छ, त्यहाँ हामी पनि हुनेछौं, उहाँ त्यसको बैना हुनुहुन्छ। यस सम्बन्धमा अग्रदूत भन्नाले क) भविष्यमा हामी स्वर्ग पुग्नेछौं भन्ने कुरा उहाँले घोषणा गरिसक्नुभयो; ख) हाम्रा निम्ति उहाँले स्वर्ग र त्यसको सारा वैभव आफ्नो अधिकार लिइसक्नुभयो; अनि ग) आफ्ना जनहरूलाई स्वर्गमा स्वागत गर्न र उनीहरूलाई महामहिमको सामु उपस्थित गराउन उहाँ अघि नै स्वर्गमा पुगिसक्नुभयो। यसो गर्न उहाँ पूरा सक्षम हुनुहुन्छ।’

यहाँ प्रयोग गरिएको चौथो चित्र महापूजाहारीरूपी चित्र हो। हाम्रा प्रभु मेल्लिकसेदेकको रीतिमुताबिक सधैंका निम्ति महापूजाहारी हुनुभयो, र हुनुहुन्छ। उहाँको पूजाहारीपद अनन्त छ; यो उहाँको पूजाहारीपद हाम्रो अनन्त सुरक्षाको पक्कापक्की हो। प्रभु येशूको मृत्युद्वारा परमेश्वरसित हाम्रो मिलाप भएको छ, यसमा कुनै पनि शङ्का छैन, त्यो सुनिश्चित छ। ठीक त्यस्तै निश्चय प्रभु येशूको जीवनद्वारा हामी बाँच्छौं (रोमी ५:१०); किनकि उहाँ महापूजाहारी भएर परमेश्वरको दाहिने हातपट्टि हुनुहुन्छ।

ख्रीष्ट येशूलाई मेल्लिकसेदेकको रीतिमुताबिकको महापूजाहारी प्रस्तुत गर्दाखेरि हामीले हिब्रू ५:१० पदमा यो विषय शुरु गरिएको, तर बीचमा यसलाई छोडिएको याद गर्छौं। किनकि लेखकले धर्मत्यागको सम्बन्धमा निक्कै लामो समयसम्म चेताउनी दिइरहे। तर अब तिनी आफ्नो विषयमा फर्कन तयार छन्। महापूजाहारी हुनुभएको ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपद हारूनको भन्दा महान् छ। बडो दक्षतापूर्वक तिनी आफ्नो तर्कको मूलधारामा फर्केछन्।

हिब्रू ७:१: मेल्किसेदेकचाहिँ एक रहस्यमय व्यक्ति थिए, जो मानिसको इतिहासरूपी मञ्चमा छोटो समयका निम्ति मात्र देखा परेका थिए (उत्पत्ति १४:१८-२०) । सयौँ वर्षपछि राजा दाऊदले उनको नाम लिए (भजन ११०:४), त्यसपछि फेरि सयौँ वर्षपछि हिब्रूको पुस्तक लेखे लेखकले फेरि उनको नाम लिए । उनको विषयमा कुरा प्रत्यक्ष छः परमेश्वरले उनको जीवनका बेलिबिस्तारहरू यस प्रकारले मिलाउनुभयो, कि तिनैले हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टको सर्वोत्तम नक्सा कोर्दछन् ।

हिब्रू ७:१-३ पदको खण्डमा हामी मेल्किसेदेकको जीवनका केही ऐतिहासिक बुँदाहरू उल्लेख गरिएको पाउँछौं । तिनैद्वारा हामीलाई थाहा लाग्छ, कि मेल्किसेदेकचाहिँ राजा र पूजाहारी थिए । उनी शालेमका राजा हुन्थे, जुन शालेमको नाम पछि यरूशालेम भएको थियो । उनी सर्वोच्च परमेश्वरको पूजाहारी पनि थिए । यसर्थ उनी आफ्नो प्रजाका राजनीतिक र आत्मिक अगुवा थिए । वास्तवमा, राज्य र धर्म आपसमा मिलेको र अलग-अलग नभएको परमेश्वरको आदर्श हो । तर जब पापी मानिसहरूले शासन चलाउँछन्, तब सरकार र मण्डली अलग-अलग हुनुपर्छ । तर जब ख्रीष्ट येशूले धार्मिकताको साथ राज्य गर्नुहुनेछ, तब मात्र उहाँले शासन र धर्म एक तुल्याउन सक्नुहुनेछ (यशैया ३२:१ र १७) ।

लडाइँ जितेका अब्राहाम फर्किरहेका थिए; त्यस बेलामा तिनको मेल्किसेदेकसितको भेट भयो । अनि त्यस भेटमा मेल्किसेदेकले तिनलाई आशीर्वाद दिए । हिब्रू ७:७ पदका निम्ति पर्खनुहोस्, किनकि त्यस पदमा यसको अर्थ स्पष्ट पारिन्छ । हामीसँग पुरानो नियमको धर्मशास्त्र मात्र भएदेखि ती मतलबहीन लाग्ने नालीबेलीहरूको गहिरो अर्थ हामीले कहिल्यै बुझ्नेथिएनौं ।

हिब्रू ७:२: अब्राहामले लडाइँ गरेर जितेका लुटका मालको दसौँ अंश ती रहस्यमय राजा-पूजाहारीलाई दिए । अनि फेरि पनि हिब्रू ७:४, ६ र ८-१० पदमा नपुगी हामी अब्राहामले मेल्किसेदेकलाई दिएको यस दस अंशमा लुकेर रहेको मतलब बुझ्न सक्दैनौं ।

पवित्र शास्त्र बाइबलमा कुनै मानिसको नामले त्यही मानिसको परिचय दिन्छ । मेल्किसेदेकको नाम र उनको उपाधिको बारेमा निम्न कुरा

सिक्छौं । उनको नामको अर्थ धार्मिकताको राजा हो । अनि उनको उपाधिचाहिँ शालेमको राजा अर्थात् शान्तिको राजा हो ।

यहाँ उनलाई पहिले धार्मिकताको राजा, त्यसपछि मात्र शान्तिको राजा भनेकोमा अर्थ छ; किनभने जहाँ धार्मिकता छैन, त्यहाँ शान्ति हुन सक्दैन ।

ख्रीष्ट येशूको त्राणको काममा त्यो कुरा प्रत्यक्ष छ; किनभने क्रूसमा 'करुणा र सत्यता आपसमा मिलेका छन् र धार्मिकता र शान्तिले एक-अर्कालाई चुम्बन गरेका छन्' (भजन ८५:१०) । हाम्रा पापहरूको विरोधमा परमेश्वरका जति धार्मिक दाबी वा मागहरू थिए, ती सबै माग र दाबीहरू मुक्तिदाता प्रभुले क्रूसमा पूरा गर्नुभयो; यसैकारणले हामी परमेश्वरसित मेलमिलाप राख्न सक्छौं ।

हिब्र ७:३: यस पदअनुसार मेलिकसेदेकको बुवाआमा थिएनन्; उनको वंशावली पनि छैन, उनको न जन्म, न मृत्यु थियो । बाफरे बाफ, रहस्य अझ कसिलो हुन गएको छ । हामीले सन्दर्भ हेरेरै यी कुराहरू बुझेछौं; नत्र मेलिकसेदेक त स्वर्गबाट वा कुनै ग्रहबाट पृथ्वीमा दर्शन गर्न आएको अलौकिक व्यक्ति सम्झिन पुग्छौं, अथवा उनलाई परमेश्वरको विशेष सृष्टि ठान्छौं ।

तर बुझे चाबी यी कुराहरूको सन्दर्भमै छ । विषयचाहिँ पूजाहारीपद हो । लेखकले मेलिकसेदेकको पूजाहारीपद र हारूनको पूजाहारीपद आपसमा तुलना गर्छन् । हारूनवंशी पूजाहारीगिरीमा भर्ती हुनु हो भने मानिस लेवी कुलमा, अँ, हारूनको घरानामा जन्मेको हुनुपर्छ । यसकारण वंशावली महत्त्वपूर्ण थियो । प्रधान पूजाहारीको योग्यता जन्मबाट शुरु भयो र तिनको मृत्युमा अन्त पनि भयो ।

तर मेलिकसेदेकको पूजाहारीपद फरक छ । पूजाहारी परिवारमा जन्मेर उनले यो अधिकार प्राप्त गरेनन् । परमेश्वरले उनलाई छान्नुभयो र अलग गर्नुभयो । उहाँले उनलाई पूजाहारी तुल्याउनुभयो । उनको पूजाहारीपदको सम्बन्धमा न उनको बुवा, न उनकी आमा, न उनको वंश सूचित गरिएको छ । उनको विषयमा यो महत्त्वपूर्ण थिएन । वर्णनअनुसार उनको जन्म र उनको मृत्युको पनि जानकारी छैन; यसर्थ उनको पूजाहारीपद रहिरहन्छ, यसको टुङ्गो भएकै छैन ।

मेल्लिकसेदेकका बुवाआमा थिएनन्; उनी कहिल्यै जन्मेनन् र कहिल्यै मरेनन् भन्ने निष्कर्षमा पुग्नुहुँदैन । यहाँ भन्न खोजेको तात्पर्य यो होइन । तर अरू मानिसहरूका निम्ति यी कुराहरू जति महत्त्वपूर्ण किन नहोऊन्, उनको पूजाहारीपदको सम्बन्धमा यसको बयान छैन; किनकि उनको पूजाहारीपद यी कुराहरूमा आधारित थिएन । यसकारण तिनलाई चाहिएन ।

कतिले भूल-विचार गरेभैं मेल्लिकसेदेकचाहिँ परमेश्वरका पुत्र थिएनन् । किनभने एउटै कुरामा उनी परमेश्वरका पुत्रतुल्य थिए: उनको पूजाहारीपदको अन्त थिएन ।

अबदेखि लेखकले मेल्लिकसेदेकको पूजाहारीपदचाहिँ हारून्को पूजाहारीपदभन्दा महान् छ भन्ने कुरा देखाउन थाल्छन् । प्रमाणस्वरूप निम्न तीनवटा तर्कहरू पेस गरिएका छन्: क) दस अंशहरू र आशीर्वादबाट उठेको तर्क, ख) हारून्वंशी पूजाहारीगिरीमा एउटा हेरफेर आएको छ, जसले त्यसको ठाउँमा काम गर्छ; यस सम्बन्धमा उठेको तर्क, र ग) मेल्लिकसेदेकको पूजाहारीपदको निरन्तरताबाट उठेको तर्क ।

हिब्रू ७:४: दस अंशहरू र आशीर्वादबाट उठेको तर्क हिब्रू ७:४-१० पदको खण्डमा पेस गरिएको छ । 'अब मेल्लिकसेदेक कति महान् रहेछन्, सो कुरामा ध्यान देओ !' भन्ने आदेशबाट लेखकको तर्क शुरु हुन्छ; किनभने उनी यति महान् थिए, कि कुलपति अब्राहामले उनलाई लडाइँ गरेर जितेका लुटको मालको दसौँ अंश दिए । हिब्रूका वंशान्तर्गत अब्राहाम मुख्य थिए; तब मेल्लिकसेदेकचाहिँ अब्राहामभन्दा अझ महान् हुनुपर्छ भन्ने निष्कर्ष पुगिन्छ ।

हिब्रू ७:५: लेवीय पूजाहारीहरूको सम्बन्धमा भन्नु हो भने, तिनीहरूले आफ्ना सङ्गी-हिब्रू दाजुभाइहरूबाट दसौँ अंशहरू लिन अधिकार पाएका थिए । ती पूजाहारीहरूले, र बाँकी यहूदी मानिसहरूले पनि आफ्नो नाता-साइनु अब्राहामसँग जोडे, जो विश्वासयोग्यहरूका पिता मानिन्थे ।

हिब्रू ७:६: तर जब मेल्लिकसेदेकले अब्राहामबाट दसौँ अंश लिए, तब यो व्यवस्थाको नियमअनुसार नभएको एउटा अनौठो लेनदेन थियो ।

अब्राहामले त्यस विशेष जातिको पिता हुन पाएका थिए, जुन जातिबाट मसीह आउनुहुनेथियो । ती अब्राहामले मेल्किसेदेकको आदर गरे, जुन मेल्किसेदेक परमेश्वरको चुनिएको इस्राएली जातिको थिएनन् । यसर्थ मेल्किसेदेकको पूजाहारीपदले जातीय सिमानाहरू नाघेको देख्छौं ।

अर्को विशेष कुरा के हो भने, मेल्किसेदेकले अब्राहामलाई आशीर्वाद दिए । आशीर्वाद दिँदा उनले यसो भने: 'स्वर्ग र पृथ्वीका मालिक सर्वोच्च परमेश्वरबाट अब्राम धन्यका होऊन् !' (उत्पत्ति १४:१९-२०) ।

हिब्रू ७:७: मानिसले मानिसलाई आशीर्वाद दिएको बेलामा ठूलोले सानोलाई आशिष दिएको बुझिन्छ । सानो भन्नाले स्तरमा सानो बुभुपर्छ, व्यक्तिगत वा नैतिक हिसाबले सानो होइन ।

पुरानो नियमको आधारमा पेस गरिएका यी उपर्युक्त तर्कहरू पढ्दाखेरि हिब्रू पाठकहरूको यी तर्कप्रतिको प्रतिक्रिया केकस्तो थियो होला भन्ने कल्पना गर्ने कोशिस गर्नुहोस् ! तिनीहरूको विचारमा, अब्राहाम इस्राएली जातिका महापुरुष थिए, र यसकारण तिनीहरूले उनलाई कुलपति भनेर सधैं सम्मान दिन्थे, जुन सम्मान उनलाई दिनु उचित पनि थियो । तर अब यहाँ तिनीहरूले के सिक्नुपर्छो भने, अब्राहामले एकजना गैर-यहूदी पूजाहारीलाई आफूभन्दा श्रेष्ठ माने । विचार गर्नुहोस् ! के यो कुरा तिनीहरूको धर्मशास्त्र बाइबलमा लेखिएको होइन र? तब कसरी तिनीहरूले यो कुरा कहिल्यै ख्याल नगरे त ?

हिब्रू ७:८: हारूनवंशी पूजाहारीहरूको नियमअनुसार मरणशील मानिसहरूले दसौं अंशहरू लिने गर्थे । यसकारण एक पूजाहारीदेखि अर्को पूजाहारी हुने गरी हरेकले आ-आफ्नो पुस्तामा आफ्नो मृत्यु नहोउन्जेल सेवा गर्थ्यो; तिनीहरूको पालो यस्तो हुन्थ्यो । तर मेल्किसेदेकको विषयमा कुरा अर्को छ; किनभने उनी मरेनन् । यसकारण उनले एउटा नित्य रहिरहने अनुपम र अद्वितीय पूजाहारीपदको प्रतिनिधित्व गर्न सक्छन् ।

हिब्रू ७:९: जब मेल्किसेदेकले अब्राहामबाट दसौं अंशहरू लिएका थिए, तब उनले वास्तवमा ती दसौं अंशहरू लेवीबाट पनि लिए । अनि लेवीचाहिँ त्यस कुलका मूलपति थिए, जुन कुल पूजाहारी-कुल थियो । यसर्थ हारूनवंशी पूजाहारीहरूले मेल्किसेदेकलाई दसौं अंशहरू दिए भन्न

पनि मिल्छ । यसरी नै तिनीहरूले मेलिकसेदेक आफूभन्दा श्रेष्ठ हुन् भन्ने कुरा स्वीकार गरे ।

हिब्रू ७:१०: अब लेवीले मेलिकसेदेकलाई दसौं अंशहरू दिए भन्ने कुरा कुन हिसाबले भन्न मिल्छ ? सर्वप्रथम: वास्तवमा, दसौं अंश दिने दाताचाहिँ अब्राहाम थिए, जो लेवीका बराज्यू थिए । लेवीको जन्म नभए पनि लेवी अब्राहामको शरीरमा छँदैथिए; किनभने निर्धारित ईश्वरीय ठहरअनुसार लेवी अब्राहामको वंश भएर जन्मिनु आवश्यक थियो । अनि यहाँ अब्राहामले मेलिकसेदेकलाई दसौं अंशहरू दिँदा उनले आफ्नो सम्पूर्ण वंशको प्रतिनिधित्वको रूपमा यसो गरे । यसकारण लेवी र लेवी कुलबाट आएको पूजाहारीगिरीचाहिँ मेलिकसेदेक र उनको पूजाहारीपदभन्दा कम वा द्वितीय ठहरियो ।

हिब्रू ७:११: अब हारूमवंशी पूजाहारीगिरीभन्दा मेलिकसेदेकको पूजाहारीपद उत्तम हो भन्ने सम्बन्धमा दोस्रो तर्क प्रस्तुत हुँदछ । हारूमवंशी पूजाहारीगिरीमा एउटा हेरफेर आएको छ, जसले त्यसकै ठाउँमा काम गर्छ; यस सम्बन्धमा उठेको दोस्रो तर्क यहाँ हिब्रू ७:११-२० पदको खण्डमा पेस गरिन्छ । ख्रीष्टको पूजाहारीपद आएको हुनाले त्यसले हारूमवंशी पूजाहारीगिरीलाई हटाएको छ । यदि हारूमवंशी पूजाहारीगिरीमा परमेश्वरको उद्देश्य पूरा भएको भए यस प्रकारको हेरफेरको खाँचो हुनेथिएन ।

वास्तवमा, लेवीय व्यवस्थाद्वारा सिद्धता प्राप्त गर्नु असम्भव थियो; त्यसले न पापहरू हटाउन सक्थ्यो, न उपासना गर्नेहरूको विवेकलाई चुप गराउन सक्थ्यो । यसकारण मोशाको व्यवस्थाअन्तर्गत स्थापित भएको पूजाहारीगिरी अन्तिम पूजाहारीगिरी थिएन ।

अबचाहिँ अर्को पूजाहारीगिरी लागू भयो । सिद्ध पूजाहारी आउनुभयो, अनि उहाँको पूजाहारीपद हारूमको रीतिमुताबिक होइन, तर मेलिकसेदेकको रीतिमुताबिक ठहराइएको छ ।

हिब्रू ७:१२: पूजाहारीगिरी बदली भयो भने, त्यसको नियम पनि बदली हुनुपर्छ । यो तर्क कति क्रान्तिकारी तर्क हो !! 'तिम्रो म्याद पूरा भयो, पूरा भयो' भन्दै गुँजिरहेको मृत्युको घण्टीले जस्तै त्यसले पुरानो

पूजाहारीगिरीलाई बिदा दिएर नयाँ पूजाहारीगिरीलाई स्वागत गर्ने काम गर्छ । अबचाहिँ हामी लेवीय व्यवस्थाको अधीनतामा छैनौं ।

हिब्रू ७:१३: पूजाहारीगिरीको नियम किन बदली हुनुपर्छ ? यसको कारण यसैबाट प्रत्यक्ष छ: प्रभु येशूचाहिँ यहूदा कुलका हुनुहुन्थ्यो, जुन कुलका मानिसहरूले लेवीय व्यवस्थाअनुसार पूजाहारी-सेवा गर्न पाउँदैनथिए ।

हिब्रू ७:१४: यहूदा कुलको साइनुमा हाम्रा प्रभु जन्मनुभयो । अनि मोशाको व्यवस्थाले कहिल्यै यहूदा कुलको कुनै मानिसलाई पूजाहारीको सेवा गर्ने अधिकार दिँदैनथियो । तर प्रभु येशू महापूजाहारी हुनुहुन्छ । कसरी ? किनकि पूजाहारीगिरीको नियम बदली भएको छ ।

हिब्रू ७:१५: पूजाहारीगिरीको नियम पूरा बदली भएको प्रमाण स्वरूप लेखकले अर्को बुँदा पेस गर्छन् । मेलिकसेदेकको समानतामा अर्को किसिमको पूजाहारी आउनुभएको छ । अनि पूजाहारीको कामका निम्ति उहाँका योग्यताहरू हारूनका छोराहरूका योग्यताहरूभन्दा फरक छन् ।

हिब्रू ७:१६: लेवीय पूजाहारीगिरीअन्तर्गत शारीरिक वंशको विषयमा जति कानुनी सर्तहरू थिए, ती सर्तहरू पूरा गर्ने मानिस पूजाहारी हुनु योग्य थियो । यसका निम्ति मानिस लेवी कुलको, हारूनको घरानाको हुनु थियो ।

तर प्रभु येशूलाई मेलिकसेदेकको रीतिअनुसार पूजाहारी हुन योग्य तुल्याउने उहाँको योग्यता के थियो ? उहाँको अविनाशी जीवन उहाँको योग्यता थियो । त्यसमा कुनै वंशको कुरा आएन, तर उहाँको व्यक्तिगत स्वभाव यति शक्तिशाली थियो । उहाँ सदा-सर्वदा जिउनुहुनेछ, सधैं जीवित रहिरहनुहुनेछ ।

हिब्रू ७:१७: अनि ठीक यही कुरा भजन ११०:४ पदले पुष्टि गर्दछ, जहाँ राजा दाऊदले मसीहको भविष्यत् पूजाहारीपदलाई सङ्केत गर्दै यसो भने: 'मेलिकसेदेकको रीतिमुताबिक तिमि सधैंका निम्ति पूजाहारी हो ।' अनि यहाँ जोड दिने शब्दचाहिँ 'सधैंका निम्ति' हो । उहाँको पूजाहारी-सेवाको काम कहिल्यै टुङ्गो हुँदैन; किनभने उहाँको जीवनको अन्त पनि कहिल्यै हुँदैन ।

हिब्रू ७:१८: हारूनवंशी पूजाहारीगिरी कमजोर र लाभहीन भएको हुनाले त्यो पूजाहारीगिरी स्थापित गर्ने नियम रद्द गरियो । ख्रीष्ट येशूको आगमनले त्यसलाई खारिज गर्‍यो ।

कुन विचारले लेवीय व्यवस्था कमजोर र लाभहीन छ त ? के त्यो व्यवस्था परमेश्वरबाट दिइएको होइन र ? के उहाँले हामीलाई कुनै कमजोर र काम नलाग्ने चीज दिनुहुन्छ ? यस प्रश्नको उत्तर यसैमा छ: लेवीय पूजाहारीगिरीचाहिँ परमेश्वरको उद्देश्यमा अन्तिम पूजाहारीगिरी थिएन । परमेश्वरको आदर्शरूपी पूजाहारीगिरी पछि आउँदैथियो, जसको तयारी लेवीय पूजाहारीगिरीले गरेको थियो । त्यो त पछि आउने सिद्ध र अन्तिम पूजाहारीगिरीको आंशिक, अधूरो र अस्थायी चित्रण मात्र थियो ।

हिब्रू ७:१९: लेवीय व्यवस्था किन कमजोर र काम नलाग्ने भयो ? किनभने त्यसले कुनैलाई र कसैलाई सिद्ध तुल्याउन सकेन । लेवीय व्यवस्थाअन्तर्गत मानिसहरूले कहिल्यै मन्दिरको महा पवित्रस्थानमा परमेश्वरको उपस्थितिमा जान सक्दैनथिए । यसर्थ परमेश्वर र आफ्नो प्रजाको बीचमा निक्कै दूरी हुनुपर्छ; यस बीचमा लगाइएको दूरीले सधैं पापको मुद्दा अभि पनि छिनाफानो भएको रहेछ भन्ने नमीठो याद दिलाउँछ; किनकि पाप एकैपल्टमा सधैंका निम्ति हटाउन बाँकी नै थियो ।

तर अब एक उत्तम आशा प्रस्तुत गरिएको छ, जसको सहारा लिएर हामी परमेश्वरको नजिक जान्छौं । अनि त्यो उत्तम आशा हाम्रा प्रभु येशू हुनुहुन्छ । जतिजनाले उहाँलाई तिनीहरूको एकमात्र आशा तुल्याएका छन्, उनीहरू सबैजनाले जुनसुकै समयमा जुनै अवस्थामा पनि परमेश्वरकहाँ सिद्ध प्रवेश-मार्ग पाउँछन् ।

हिब्रू ७:२०: पूजाहारीगिरीको रीतिको सम्बन्धमा हेरफेर भयो र पूजाहारीगिरीको नियम पनि बदली भयो; यति मात्र होइन, तर त्यस नयाँ पूजाहारीगिरीको स्थापना गर्ने तरिका पनि अर्को थियो । ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपदको विषयमा परमेश्वरले शपथ खानुभयो । त्यसको विशेषता यसैमा छ । अनि परमेश्वरको यस शपथले त्यस कहिल्यै बदली नहुने, अनन्त पूजाहारीपदको स्थापना गर्छ । यस सम्बन्धमा श्री ए. डब्लू. रैन्सबुरीले यसो भनेका छन्: 'सर्वशक्तिमान् परमेश्वरको शपथले हाम्रा

धन्य प्रभु येशूको पूजाहारीपद पूरा सक्षम भएको, हर तरहले पर्याप्त भएको र अनन्तसम्म रहिरहनेछ भन्ने पक्कापक्की गरेको छ ।' 10)

हिब्रू ७:२१: हारूनवंशी पूजाहारीहरू शपथविना पूजाहारीपदमा नियुक्त भए। यसर्थ तिनीहरूको पूजाहारीगिरी अस्थायी थियो, अल्पकालिक थियो।

तर परमेश्वरले ख्रीष्ट येशूसित शपथ खाएर उहाँलाई पूजाहारीको रूपमा नियुक्त गर्नुभयो। भजन ११०:४ पदमा परमेश्वरको शपथका शब्द यस प्रकारका छन्: 'परमप्रभुले शपथ खानुभएको छ, र यस सम्बन्धमा पछुताउनुहुनेछैन: मेल्किसेदेकको रीतिमुताबिक तिमी सधैंका निम्ति पूजाहारी हौं।' अनि यस विषयमा श्री जी. हेन्डर्सनले यसो भनेका छन्:

'ख्रीष्ट येशूको नियुक्त पुष्टि गर्न परमेश्वरले आफ्नो अनन्त सर्वाधिकारको वास्तविकता र आफ्नो अपरिवर्तनशील स्वभाव हाल्नुभएको छ। यी ईश्वरीय सद्गुणहरू बदली हुन्छन् भने त्यो नयाँ पूजाहारीगिरी पनि बदली हुन सक्छ, नत्र त्यो सधैंका निम्ति रहिरहनेछ।' 11)

हिब्रू ७:२२: त्यसो भए ख्रीष्ट येशू एउटा उत्तम वाचाको जमानी हुनुहुन्छ। हारूनवंशी पूजाहारीगिरी पुरानो नियमको एक अंश थियो। तर ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपद नयाँ नियमसित सम्बन्धित छ। नयाँ पूजाहारीपद नयाँ नियममा आधारित हुन्छ।

नयाँ नियमचाहिँ अनुग्रहको सर्तबाहेक अरू कुनै सर्त नराखिने त्यो करार हो, जुन करार परमेश्वरले इस्राएलको घराना र यहूदाको घरानासित त्यस समयमा बाँध्नुहुनेछ, जुन समय प्रभु येशूले पृथ्वीमाथि आफ्नो राज्य स्थापित गर्नुहुनेछ (यर्मिया ३१:३३-३४)। वर्तमान समयमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले यस नयाँ नियमरूपी करारका कतिपय आशिषहरू उपभोग गरिरहेका छन्, तर यस करारले पूरा रूप त्यस बेलामा मात्र धारण गर्नेछ, जुन बेला इस्राएलको पुनर्स्थापना हुनेछ र इस्राएली जातिको पुनरुद्धार हुनेछ।

प्रभु येशू नयाँ नियमको जमानी हुनुहुन्छ। यसर्थ उहाँ आफू यस सम्बन्धमा जिम्मेदार हुनुहुन्छ। उहाँको मृत्यु, उहाँको दफन, उहाँको

पुनरुत्थानमा त्यही धार्मिक जग तयार भयो, जुन जगको आधारमा परमेश्वरले आफ्नो करारका सर्तहरू पूरा गर्नुहुन्छ। ख्रीष्ट येशूको अनन्त पूजाहारीपदले गर्दा नयाँ करारको एक-एक सर्त एउटै नबिराई पूरा हुने नै छ।

हिब्रू ७:२३: हामी अब मेल्लिकसेदेकको पूजाहारीपदको उत्तमता केमा भर पर्छ, सो कुरा देखाउने तेस्रो तर्कमा आइपुगेका छौं।

इस्त्राएलीहरूका पूजाहारीहरू धेरै थिए। इस्त्राएली राष्ट्रको इतिहासअनुसार जम्मै चौरासी प्रधान पूजाहारीहरू थिए। अनि अरू पूजाहारीहरू अनगिन्ती थिए। प्रधान पूजाहारीको मृत्युले गर्दा तिनको कामको जिम्मा घरिघरि एकजनादेखि अर्को र फेरि अर्को मानिसको हातमा जान्थ्यो। यी नभई नहुने, त्यस सेवाको क्रम भङ्ग गर्ने बाधाहरूद्वारा यस सेवकाइमा धक्का पर्ने भयो।

हिब्रू ७:२४: तर ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपदमा यस प्रकारका बाधाहरू वा घटीकमी छैनन्; किनभने उहाँ सधैंभरि जीवित रहनुहुनेछ। उहाँको पूजाहारी-सेवाको काम कहिल्यै एकजनादेखि अर्को मानिसको हातमा सर्दैन। उहाँको निरन्तर सेवामा नराम्रो असर पर्ने बाधाहरू छैनन्। उहाँको पूजाहारीपदमा अदलबदल हुनेछैन, साथै त्यो एकजनादेखि अर्कोको जिम्मामा कहिल्यै सर्नेछैन पनि।

हिब्रू ७:२५: उहाँ सदासर्वदा जीवित रहनुहुनेछ; यसकारण उहाँद्वारा परमेश्वरकहाँ आउनेहरू सबैलाई पूरा रूपले मुक्ति दिनलाई उहाँ सामर्थी हुनुहुन्छ। मुक्ति दिनु भन्ने शब्दको अर्थ पापी मानिसहरूलाई तिनीहरूका पापको सजायबाट बचाउने सम्बन्धमा प्रायः प्रयोग गरिन्छ। तर यहाँ लेखकले यो शब्द अर्को अर्थमा प्रयोग गरेका छन्, जस्तो पवित्र जनहरूलाई पापको प्रभाव वा पापको पन्जबाट बचाउने ख्रीष्ट येशूको उद्धार-कार्य यहाँ यस शब्दको खास अर्थ हो। किनभने उहाँ यहाँ मुक्तिदाताको रूपले होइन, तर महापूजाहारीको रूपले कार्यरत हुनुहुन्छ। ख्रीष्ट-विश्वासीहरूमध्ये कोही पनि हराउन सक्दैन; किनभने अनन्तसम्म नित्य रहिरहने उनीहरूको सुरक्षा उहाँले उनीहरूका निम्ति गर्नुभएको निरन्तर अन्तर्विन्तीमा निर्भर छ। अनि उहाँले उनीहरूलाई सधैंका निम्ति

मुक्ति दिन सक्नुहुन्छ; किनकि परमेश्वरको दाहिने हातपट्टि उनीहरूका निम्ति गरिने उहाँको वर्तमान सेवकाइ जारी रहन्छ; त्यसमा मृत्युले कहिल्यै कुनै बाधा ल्याउन सक्नेछैन ।

हिब्रू ७:२६: हारूनवंशी पूजाहारीगिरीको तुलनामा ख्रीष्ट येशूको पूजाहारीपदमा अरू उत्तमता के छ त ? उहाँको सर्वश्रेष्ठता यसको उत्तमता हो । ख्रीष्ट येशू परमेश्वरको दृष्टिमा पवित्र हुनुहुन्छ । उहाँ निर्दोष हुनुहुन्छ अर्थात् मानिसहरूसित उहाँको व्यवहार इमानदार र निष्कपट हो । उहाँको स्वभावमा कुनै कलङ्क नै छैन । उहाँ पापीहरूबाट अलग हुनुहुन्छ, परमेश्वरको दाहिने हातमा । उहाँ आफ्नो अनन्त वैभवमा स्वर्गहरूभन्दा पनि उच्च हुनुहुन्छ । हाम्रा निम्ति यस प्रकारको महापूजाहारी उचित छ ।

हिब्रू ७:२७: लेवीय पूजाहारीहरूले गरेभैं हाम्रा महापूजाहारीले दिनदिनै बलिदानहरू चढाइरहनुपर्दैन । किनभने त्यो त उहाँले एकैपल्टमा गरिसिद्ध्याउनुभयो । उहाँले आफ्ना पापहरूका निम्ति बलिदान चढाउनु दरकार छैन; किनभने उहाँ हर तरहेले पापरहित हुनुहुन्छ । अनि उहिलेका पूजाहारीहरूसित बेग्लै हुने उहाँको तेस्रो अद्भुत कुरा यस प्रकारको छ: मानिसहरूका पापहरूका निम्ति उहाँले आफूलाई बलिदान चढाउनुभयो । महापूजाहारीले आफूलाई बलि गर्नुभयो । कति अचम्म अनुपम येशूको अनुग्रह ! !

हिब्रू ७:२८: लेवीय व्यवस्थाले सिद्ध नभएका मानिसहरूलाई पूजाहारीको रूपमा नियुक्त गर्थ्यो । तिनीहरूको स्वभावमा कमजोरी थियो, तिनीहरूमा असफलता थियो । तिनीहरू केवल विधिवत् रूपले पवित्र थिए ।

लेवीय व्यवस्था दिइएको निक्कै समयपछि परमेश्वरले शपथ खाएर सधैंका निम्ति सिद्ध पारिनुभएको पुत्रलाई महापूजाहारीको रूपमा नियुक्त गर्नुभयो । यस शपथको सन्दर्भ हिब्रू ७:२१ पद हो, जहाँ भजन ११०:४ पद उद्धृत गरिएको छ ।

यहाँसम्म हामीले अध्ययन गरेको खण्डबाट तत्कालै केही व्यवहारमा ल्याउने कुराहरू देखा पर्छन्, जस्तो: अबदेखि उसो मानिसहरू पूजाहारी हुँदैनन्; किनभने प्रभु येशूको ईश्वरीय अनन्त पूजाहारीपद छ । यसकारण

वर्तमान् समयमा मोशाको व्यवस्थाअनुसार पूजाहारीगिरीका नियमहरू स्थापित गर्न खोज्ने मानिसहरूको प्रयास मूर्खता ठहरिन्छ । तिनीहरूको यो प्रयास हाम्रा महान् महापूजाहारीको काममा बाधा पार्नुबाहेक अरू केही पनि होइन ।

ख) ख्रीष्ट येशूको सेवकाइ हारूनको भन्दा श्रेष्ठ छ (हिब्रू ८:१-१३)

हिब्रू ८:१: आठ अध्यायमा ख्रीष्ट येशूको सेवकाइ हारूनको सेवकाइभन्दा श्रेष्ठ किन ठहरिन्छ, त्यस विषयमा दुईवटा कारण पेस गरिन्छन्: हिब्रू ८:१-५ पदको खण्डअनुसार उहाँ उत्तम पवित्रस्थानमा सेवा गर्दै हुनुहुन्छ, अनि हिब्रू ८:६-१३ पदको खण्डअनुसार उहाँको सेवकाइ उत्तम करारको सेवा हो ।

अब लेखकले आफ्नो तर्कको मुख्य बुँदा पेस गर्न लागेका छन् । यहाँसम्म भन्न खोजेको छोटकारीको सार नदिएर तिनी अघि बढ्छन्, र आफ्नो पत्रमा लेख्दै-लेख्दा आइपुग्न लागेको आफ्नो अभिधारणा व्यक्त गर्छन् ।

हामीसँग कुन प्रकारको महापूजाहारी हुनुहुन्छ ? अनि 'हामीसँग' भन्ने शब्दमा जयघोष गुञ्जिरहेको छ । किनभने यहूदीहरूले शुरुका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई साह्रै हेप्ये । तिनीहरूले यसो भन्थे: 'हामीसँग भेट हुने पालरूपी परमेश्वरको वासस्थान छ, हामीसँग पूजाहारीगिरी छ, हामीसँग दान र बलिदानहरू छन्, हामीसँग रीतिविधिहरू छन्, हामीसँग मन्दिर छ, हामीसँग प्रधान पूजाहारीका सुन्दर-सुन्दर वस्त्रहरू छन्' आदि । तर अब ख्रीष्ट-विश्वासीहरूसँग तिनीहरूलाई उत्तर दिन सक्ने बलियो जवाफ छ: 'हो, तिमीहरूसँग छाया त छ, तर वास्तविकता हाम्रो हो । हो, तिमीहरूसँग विभिन्न रीतिविधिहरू त छन्, तर हामीसँग ख्रीष्ट येशू हुनुहुन्छ । अँ, हामीसँग त्यही व्यक्ति हुनुहुन्छ, जसका छाया-चित्रहरू मात्र तिमीहरूसँग छन् । हाम्रा महापूजाहारी स्वर्गहरूमा महामहिमको सिंहासनको दाहिने

हातमा विराजमान हुनुहुन्छ । उहाँबाहेक कुनचाहिँ प्रधान पूजाहारी होलान्, जसले आफ्नो त्राणको काम सिद्ध्याएर आरामसँग बस्न पाएका छन् ? र उहाँबाहेक कुनचाहिँ मानिस होला, जो कहीं यस प्रकारको सम्मान र अधिकारको सर्वोच्च स्थानमा विराजमान भएको छ ?'

हिब्रू ८:२: ख्रीष्ट येशू स्वर्गको पवित्रस्थानमा आफ्ना जनहरूको सेवा गर्दै हुनुहुन्छ । त्यो पवित्रस्थान परमेश्वरको साँचो निवासस्थान हो, जसको नकल र नमुना यस संसारमा भएको निवासस्थानले गरेको थियो । परमेश्वरको साँचो निवासस्थान प्रभुले खडा गर्नुभयो, मानिसले होइन; त्यो सांसारिक निवासस्थानचाहिँ मानिसबाट खडा गरिएको थियो ।

हिब्रू ८:३: प्रधान पूजाहारीको मुख्य काम दानहरू र बलिदानहरू चढाउनु थियो; त्यसो भए हाम्रा महापूजाहारीले पनि यसो गर्नुपर्छ ।

दानहरूको अर्थमा परमेश्वरका निम्ति चढाइएका सबै किसिमका भेटीहरूलाई 'दानहरू' भनिन्छ । बलिदानहरूमा कुनै पशुलाई बलि गरिन्थ्यो । ख्रीष्ट येशूसँग परमेश्वरका निम्ति चढाउने वस्तु के थियो ? यस प्रश्नको स्पष्ट उत्तर हामी नौ अध्याय नपुगी पाउँदैनौं ।

हिब्रू ८:४: यो पद उपर्युक्त प्रश्नको उत्तर नदिईकन अघि बढ्छ । लेखकले हामीलाई कुन कुरा याद दिलाउँछन् भने, ख्रीष्ट येशू यस संसारमा हुनुभएको भए उहाँले त्यस निवासस्थान अर्थात् मन्दिरमा कुनै दान वा बलिदान चढाउन पाउनुहुनेथिएन । हाम्रा प्रभु यहूदा कुलको हुनुहुन्थ्यो । उहाँ न लेवी कुलको, न हारूनको घरानाको मानिस हुनुहुन्थ्यो । यसकारण उहाँ यस संसारमा भएको पवित्रस्थानभित्र सेवा गर्नु योग्य हुनुहुन्नथियो । जब सुसमाचारका पुस्तकहरूमा प्रभु येशू मन्दिरभित्र जानुभयो भन्ने कुरा पढ्छौं (लूका १९:४५), तब उहाँ मन्दिरको वरिपरि भएका खुला सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा मात्र जानुभयो; उहाँ कुनै हालतमा पनि पवित्रस्थानमा वा महा पवित्रस्थानमा जानुभएन भन्ने कुरा बुझ्नुपर्छ ।

यसको सिलसिलामा निम्न प्रश्न उठ्छ: के प्रभु येशूले यस संसारमा हुनुहुने बेलामा कहीं महापूजाहारीको काम गर्नुभयो ? अथवा के स्वर्ग उचालिजानुभएपछि मात्र उहाँले महापूजाहारीको सेवा शुरु गर्नुभयो, कि कसो ? तर चार पदमा तर्कको बुँदा यस प्रकारको छ: संसारमा उहाँ लेवीय

पूजाहारीपदअनुसार सेवा गर्न अयोग्य हुनुहुन्थ्यो। यसर्थ उहाँले यरूशलेमको मन्दिरमा सेवा गर्न पाउनुहुन्नथियो। तर भन्नको तात्पर्य यो होइन, कि मेल्लिकसेदेकको रीतिअनुसार पनि उहाँले कुनै पूजाहारी-सेवा गर्न पाउनुहुन्नथियो। यूहन्ना १७ अध्यायमा उहाँको महापूजाहारीको प्रार्थना बयान गरिएको छ। अनि गोल्थाथामा जब उहाँले आफूलाई एक पवित्र र सिद्ध पापबलि-स्वरूप चढाउनुभयो, तब के त्यो कुरा पूजाहारीको काम थिएन र? (हेब्र २:१७ पद हेर्नुहोला)। उहाँको त्यो बलिदान अवश्य पूजाहारीको कार्यको रूपमा मान्नपर्छ।

हिब्रू ८:५: पृथ्वीमा भएको निवासस्थानचाहिँ स्वर्गको पवित्रस्थानको प्रतिरूप थियो। निवासस्थानको बनावट यस प्रकारको थियो, कि परमेश्वरको निजी प्रजाले उहाँको उपस्थितिमा उहाँको आराधना कुन किसिमले पूरा गर्नुपर्छ, सो सुन्दर नक्सा त्यसमा देखा पस्यो। पहिले त्यसको आँगनमा एउटा ढोका थियो, त्यसपछि होमबलिको वेदी थियो, त्यसपछि हातखुट्टा धुने विशाल बाटा। त्यसपछि पूजाहारी पवित्रस्थानमा पस्थ्यो, अनि प्रधान पूजाहारीचाहिँ महा पवित्रस्थानमा पस्थे, जहाँ परमेश्वरको उपस्थिति थियो, र उहाँले आफूलाई प्रकट गर्नुहुन्थ्यो।

संसारमा भएको निवासस्थान कहिल्यै परमेश्वरको अन्तिम पवित्रस्थान यही हो भन्ने हिसाबले दिइएको थिएन। त्यो त वास्तविक पवित्रस्थानको नमुना र छाया मात्र थियो। जब परमेश्वरले मोशालाई सिनाई पर्वतमा बोलाउनुभयो, तब उहाँले तिनलाई त्यो निवासस्थान बनाउने आदेश दिनुभयो। उहाँले तिनलाई त्यसको सुनिश्चित, सुस्पष्ट रूपरेखा दिनुभयो। तर त्यसको नमुना त्यस आत्मिक उच्च, स्वर्गीय वास्तविक पवित्रस्थानको नमुना थियो।

लेखकले यस कुरामा किन बढी जोड दिएका छन्? यहूदी धर्ममा फर्की भन्ने परीक्षामा परेकाहरूको मनमा 'तिमीहरू वास्तविक कुराका छायाहरू पक्रन कसरी वास्तविकतालाई छोडेर जान्छौं?' भन्ने कुरा अङ्कित पार्न यसको मुख्य उद्देश्य थियो। बरु तिनीहरू छायाहरूलाई छोडेर वास्तविकताकहाँ आउनुपरेको थियो, होइन र?

पुरानो नियमका भवन र प्रचलनहरू स्वर्गका वास्तविकताहरूका नमुना थिए भन्ने कुरा हिब्रू ८:५ पदले स्पष्ट रूपले सिकाउँछ। यसकारण

जसले प्रतीकात्मक व्याख्या गर्छन्, तिनीहरूलाई यस पदले सत्य ठहराउँछ, यदि यस प्रकारको व्याख्या काल्पनिक होइन, तर पवित्र शास्त्र बाइबलअनुरूप गरिन्छ ।

हिब्रू ८:६: यो पद दुईवटा विषयको बीचमा आएको छ । अधि उच्च पवित्रस्थान त्यसको विषय थियो भने यसपछि उत्तम करारको विषय आउँछ ।

पहिले, यहाँ दुईवटा कुराको तुलना गरिन्छ । ख्रीष्ट येशूको सेवकाइ हारूनवंशी पूजाहारीहरूको सेवकाइभन्दा महान् छ; किनकि उहाँ जुन करारको मध्यस्थको काम गर्नुहुन्छ, त्यो करार पुरानो करारभन्दा उत्तम करार हो ।

अनि नयाँ करार पुरानो करारभन्दा किन उत्तम हो, यसको कारण पनि बताइएको छ: किनकि नयाँ करार उत्तमभन्दा उत्तम प्रतिज्ञाहरूमाथि स्थापित भएको छ ।

ख्रीष्ट येशूको सेवकाइ सर्वोत्तम हो; किनभने उहाँले बलिपशु होइन, तर आफूलाई बलि गर्नुभयो । उहाँले बहरहरू र बोकाहरूको रगत होइन, तर आफ्नो अनमोल रगत छुटकाराको दामस्वरूप पेस गर्नुभयो । उहाँले पापहरू ढाक्नु मात्र कहाँ हो र, उहाँले ती पापहरू पूरा हटाइदिनुभयो । उहाँले आफ्ना विश्वासी जनहरूलाई सालैपिच्छे पापहरूको सम्भना गराउने विधि दिनु होइन, तर उनीहरूलाई एउटा शुद्ध र सिद्ध विवेक दिनुभयो । उहाँले हाम्रा निम्ति परमेश्वरको उपस्थितिमा जान पाउने प्रवेश-द्वार खोल्नुभयो । अब हामी टाढा, परमेश्वरको उपस्थितिदेखि बाहिर रहनुपर्दैन ।

ख्रीष्ट येशू उत्तम करारको मध्यस्थ पनि हुनुहुन्छ । उहाँ परमेश्वर र मानिसहरूको बीचमा खडा रहेर पक्ष र विपक्षको बीचमा विच्छेदको सम्बन्ध जोड्ने पुलको काम गर्नुहुन्छ । ती दुईवटा करारहरू श्री त्रिफिथ थोमसले यसरी संक्षिप्त तुलना गरेका छन्:

‘नयाँ करार किन उत्तम छ ? किनभने त्यो करार सर्तहरूद्वारा प्रतिबन्धमा राखिएको होइन, तर त्यो त परमसत्ता हो; त्यो करार शारीरिक होइन, तर आत्मिक हो; त्यो मुलुकी होइन, तर विश्वव्यापी हो; त्यो अस्थायी

होइन, तर अनन्त हो; त्यो जातिगत होइन, तर व्यक्तिगत हो; त्यो बाहिरी भेष होइन, तर भित्री वास्तविकता हो ।' 12)

त्यो नयाँ करार एउटा उत्तम करार हो; किनकि त्यो उत्तम प्रतिज्ञा-हरूमाथि स्थापित भएको हो । व्यवस्थारूपी करारले ती मानिसहरूलाई आशिष दिन्छु भन्यो, जसले त्यसको आज्ञापालन गर्छन्, तर अनाज्ञाकारीहरूलाई मृत्यु-दण्ड दिने चेताउनी दियो । धार्मिकता व्यवस्थाको माग थियो, तर त्यसले कसैलाई धार्मिकता पैदा गर्ने शक्ति दिएन ।

नयाँ करारचाहिँ अनुग्रहको सर्तबाहेक सर्तरहित करार हो । त्यसले त्यस मानिसलाई धर्मी ठहराउँछ, जसको धार्मिकता छैन । त्यसले मानिसहरूलाई धर्मी जीवन जिउन सिकाउँछ, तिनीहरूलाई धर्मी हुने शक्ति पनि दिन्छ र अझ धार्मिकतापूर्वक जिउनेहरूलाई इनाम दिन्छ ।

हिब्रू ८:७: पहिलो करार सिद्ध थिएन; किनकि त्यसले मानिसहरू र परमेश्वरको बीचमा कुनै आदर्श-सम्बन्ध स्थापित गर्न सकेन । त्यो पुरानो करार अन्तिम करारको रूपमा दिइएको थिएन । ख्रीष्ट येशूको आगमन तयार गर्नु त्यसको मूल-उद्देश्य थियो । त्यो पहिलो करार छँदै दोस्रो करारको नाम किन लिने ? किनभने पहिलो करार परिपूर्ण थिएन ।

हिब्रू ८:८: वास्तवमा दोष पहिलो करारमा थिएन; किनभने 'व्यवस्था पवित्र छ, अनि आज्ञा पवित्र, धर्ममय र असल छ' (रोमी ७:१२) । दोष ती मानिसहरूमा थियो, जसलाई यो व्यवस्था दिइयो । व्यवस्थालाई के दोष, जब मानिसरूपी कच्चा माल कमजोर थियो ? अनि ठीक यही कुरा यहाँ लेखिएको छ: 'उहाँ तिनीहरूमा दोष भेट्टाउँदै भन्नुहुन्छ, ... ।' पहिलो करारमा दोष थिएन, तर ती मानिसहरूमा दोष थियो, जससित उहाँले त्यो करार बाँध्नुभएको थियो । पहिलो करारको जग 'आज्ञापालन गर्छु' भन्ने मानिसको प्रतिज्ञा थियो (प्रस्थान १९:८ र २४:७); यसकारण त्यो लामो समयसम्म टिक्न सकेन । शुरुदेखि अन्तसम्म नयाँ करार एउटा वृत्तान्त हो, जसमा परमेश्वर के-के गर्न राजी हुनुहुन्छ, सो कुरा बयान गरिएको छ । नयाँ करारको शक्ति यसैमा छ ।

अब लेखकले यर्मिया ३१:३१-३४ पदको खण्ड उद्धृत गर्छन्; किनभने तिनले यहूदीहरूको पवित्र शास्त्रबाट परमेश्वरले नयाँ करारको

प्रतिज्ञा गर्नुभएको कुरा देखाउन चाहन्छन्। यहाँको समस्त तर्क नयाँ भन्ने शब्दमा केन्द्रित छ। पुरानो करार यथेष्ट र दोषरहित भएदेखि नयाँ करार किन चाहियो ?

तर परमेश्वरले इस्राएलको घराना र यहूदाको घरानासँग एउटा नयाँ वाचा बाँध्ने विशेष प्रतिज्ञा गर्नुभयो। अघि भनेभैं त्यो नयाँ करार खास गरी इस्राएलीहरूसँग बाँधिन्छ, मण्डलीसित होइन। अनि त्यस नयाँ करारले तब मात्र आफ्नो पूर्ण रूप लिन्छ, जब ख्रीष्ट येशू संसारमा फर्केर आउनुहुनेछ र उहाँले पश्चात्ताप गरेको र छुटकारा पाएको इस्राएली जातिमाथि शासन गर्नुहुनेछ। तर त्यस करारका कतिपय आशिषहरू सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले वर्तमान समयमा उपभोग गर्न पाइरहेका छन्। यसकारण मुक्तिदाता प्रभुले आफ्ना चेलाहरूलाई दाखमद्यको कचौरा दिँदै यसो भन्नुभयो: 'यो कचौरा मेरो रगतमा भएको त्यो नयाँ वाचा हो; जहिले-जहिले तिमीहरू यो पिउँछौं, मेरो सम्झनामा यो गर्ने गर!' (१ कोरिन्थी ११:२५)। यस सम्बन्धमा श्री हेन्डर्सनले यस प्रकारको टिप्पणी गरेका छन्:

'यसरी नयाँ करारको प्राथमिक अर्थ पहिले इस्राएलसित सम्बन्धित छ, र त्यसपछि यसको आत्मिक अर्थमा मात्र वर्तमान समयमा मण्डलीसित सम्बन्धित छ। पवित्र आत्माको शक्तिमा हामीले नयाँ करारका आशिषहरू उपभोग गरिरहेका छौं; तर परमेश्वरको प्रतिज्ञाअनुसार भविष्यमा इस्राएलका निम्ति नयाँ करारका आशिषका प्रदर्शनहरू अभ धेरै हुनेछन्।' (१३)

हिब्रू ८:९: परमेश्वरले नयाँ करारको सम्बन्धमा गर्नुभएको विशेष प्रतिज्ञाअनुसार नयाँ करार त्यो पुरानो करारजस्तो हुनेछैन, जुन करार उहाँले तिनीहरूलाई हातमा समाएर मिस्र देशबाट निकालेको दिनमा तिनीहरूसँग बाँध्नुभएको थियो। नयाँ करार कुन हिसाबले पुरानो करारभन्दा फरक हुनेछ ? उहाँले यहाँ भन्नुभएको छैन; तर हुन सक्छ, यस प्रश्नको उत्तर यस पदको बाँकी भागले यसरी भावात्मक रूपले दिन्छ: 'किनभने तिनीहरू मेरो वाचामा लागि रहेनन् र मैले तिनीहरूको वास्ता गरिनँ, परमप्रभु भन्नुहुन्छ।' व्यवस्थारूपी करार विफल भयो; किनकि त्यो करार सर्तबद्ध

करार थियो; किनभने व्यवस्थाले जुन आज्ञापालन मानिसहरूबाट खोजेको थियो, त्यो आज्ञापालन तिनीहरूले गर्न सकेनन्। परमेश्वरले नयाँ करारलाई अनुग्रहको सर्तहित करार तुल्याउनुभएको हुनाले त्यो नयाँ करार विफल हुन सक्दैन; किनकि नयाँ करारको पालन उहामा निर्भर रहन्छ, जो विफल हुन सक्नुहुन्न।

यर्मियाको पुस्तकबाट उद्धृत गरिएको खण्डमा कुनै आमूल हेरफेर भएको छ, जस्तै: यता यर्मिया ३१:३२ पदमा 'म तिनीहरूको पति भए ता पनि ...' भन्ने वाक्य, उता हिब्रको पुस्तकमा 'मैले तिनीहरूको वास्ता गरिनँ' भयो, जसको अर्थ 'म तिनीहरूदेखि तर्केर गएँ' पनि हो। जुन पवित्र आत्माले यर्मियाका शब्दहरू लेख्ने प्रेरणा दिनुभएको थियो, त्यही पवित्र आत्माले हिब्रको पुस्तकको लेखकलाई दोस्रो पाठान्तर चुन्ने अगुवाइ गर्नुभयो। पवित्र बाइबलको संरक्षक पनि उही पवित्र आत्मा हुनुहुन्छ।

हिब्र ८:१०: यहाँ, यस खण्डमा 'म बाँधेछु', 'म हालिदिनेछु', 'म लेखिदिनेछु' भन्ने शब्दहरूमा ध्यान दिनुहोस्! पुरानो करारले मानिसहरूलाई 'यो गर, त्यो गर' भन्ने आज्ञा गर्छ। परमेश्वरले के-के गर्नुहुन्छ, सो कुरा नयाँ करारले मात्र हामीलाई बताउँछ। इस्त्राएलीहरूको अनाज्ञाकारिताका दिनहरू बितेपछि परमेश्वरले तिनीहरूको मनमा आफ्ना व्यवस्थाहरू हाल्नुहुनेछ र तिनीहरूको हृदयमा लेखिदिनुहुनेछ, यस हेतुले कि सारा मनले तिनीहरूले ती नियमहरू जानून् र सारा हृदयले तिनीहरूले परमेश्वरका आज्ञाहरू प्रेम गर्नुन्। दण्ड पाउँछु भन्ने डरले होइन, तर पूरा इच्छुक भएर तिनीहरूले उहाँको आज्ञापालन गर्नेछन्; किनभने तिनीहरूले उहाँलाई प्रेम गर्छन्। अबदेखि उसो उहाँका व्यवस्थाहरू ढुङ्गाका पाटीहरूमा होइन, तर हृदयका मासुरूपी पाटीहरूमा लेखिन्छन्।

'म तिनीहरूको परमेश्वर हुनेछु र तिनीहरू मेरो प्रजा हुनेछन्।' यो घनिष्ठ सम्बन्धको भाषा हो। पुरानो नियमले मानिसहरूलाई टाढामा उभिन लगाएको थियो भने, परमेश्वरको अनुग्रहले मानिसहरूलाई नजिक आउने निम्तो दिन्छ। 'म तिनीहरूको परमेश्वर हुनेछु र तिनीहरू मेरो प्रजा हुनेछन्' भन्ने वाक्यले अटुट सम्बन्ध र निःसर्तवान् सुरक्षाको बारेमा पनि बोल्छ। रगतले किनिएको यो बन्धन कुनै हालतमा कुनै कुराले पनि तोडिँदैन।

हिब्रू ८:११: नयाँ करारमा सारा विश्वका मानिसहरूले प्रभुलाई चित्र पाउनेछन् भन्ने कुरा पनि समावेश छ। ख्रीष्ट येशूले संसारमा राज्य गर्नुहुनेछ; उहाँको महिमित राज्यको अवधिमा एक मानिसले अर्को मानिसलाई अथवा एक भाइले अर्को भाइलाई 'परमप्रभुलाई चिन!' भनेर सिकाउनुपर्नेछैन; किनभने सानोदेखि लिएर ठूलोसम्म सबै मानिसहरूसित परमप्रभुलाई चिन्ने अन्तर्ज्ञान हुनेछ। 'जसरी पानीले समुद्रलाई ढाकेको हुन्छ, त्यसरी नै पृथ्वी परमप्रभुको ज्ञानले भरपूर हुनेछ' (यशैया ११:९)।

हिब्रू ८:१२: सबैभन्दा राम्रो कुरा के हो भने, नयाँ करारले अधर्मी मानिसहरूलाई कृपाको प्रतिज्ञा गर्छ। तिनीहरूका पापहरू कहिल्यै परमेश्वरको सम्भनामा आउनेछैनन्। मोशाको व्यवस्थाअन्तर्गत 'हरेक अपराध र अनाज्ञाकारिताले ठीक-ठीक प्रतिफल पायो' (हिब्रू २:२), यसर्थ व्यवस्थाले हाम्रा अधर्महरूप्रति आँखा भिम गर्दैन, अलिकति दयामाया पनि गर्दैन।

यति मात्र होइन, तर मोशाको व्यवस्थाले पापहरूसित सठीक, प्रभावकारी कारवाही पनि गर्न सकेन। त्यसले पापहरूका निम्ति प्रायश्चित्तको प्रबन्ध ता गर्‍यो, तर त्यसले पापहरू हरण गर्न सकेन। (याद गर्नुहोला: हिब्रू भाषामा प्रायश्चित्तको शाब्दिक अर्थ ढाक्नु हो।) व्यवस्थाले निर्धारित गरेका बलिदानहरूद्वारा मानिसहरू विधिवत् रूपले शुद्ध त भएका थिए; यसकारण तिनीहरूले इस्राएल जातिको धार्मिक जीवनमा भाग लिन पाउँथे। तर त्यो विधिवत् शुद्धता केवल बाहिरी शुद्धता थियो। त्यसले मानिसको भित्री भाग शुद्ध पार्न सकेन। त्यसले नैतिक शुद्धता प्रधान गरेन, न विवेकलाई शुद्ध पार्यो।

हिब्रू ८:१३: परमेश्वरले त्यस नयाँ करारको स्थापना गर्नुभयो। यसको मतलब यो हो: पुरानो करार अब चाहिएन। यो कुरा सत्य हो। यसकारण मोशाको व्यवस्थामा फर्कनु – त्यो हुँदै-हुँदैन। यस प्रकारको विचार हामीबाट परै जाओस्! तर त्यस हिब्रूहरूको पुस्तकमा सम्बोधन गरिएका कति विश्वासीहरूले ठीक त्यही कुरा गर्न लागेका थिए। तिनीहरूलाई नै लेखकको चेताउनीले ताकेको छ। मोशाको व्यवस्थारूपी करार पुरानो भयो। त्योभन्दा उत्तम करार आएको छ। परमेश्वरले यसको कदम चाल्नुभयो, अनि के हामी उहाँसित यसको कदम नचाल्ने ?

ग) हिब्रू ९:१-१०:१८ : उहाँको बलिदान पुरानो नियमका सबै बलिहरूभन्दा सर्वश्रेष्ठ छ

हिब्रू ९:१: हिब्रू ८:३ पदमा लेखकले 'प्रत्येक प्रधान पूजाहारीलाई दानहरू र बलिदानहरू चढाउने हेतुले नियुक्त गरिन्छ; यसकारण तिनीसँग चढाउनलाई केही थोक हुनुपर्छ' भनेर प्रासङ्गिक टीका हाले। त्यो प्रसङ्ग उठाएर तिनी हाम्रा महान् महापूजाहारीको बलिदानको विषयमा कुरा गर्न र त्यो सर्वोच्च बलिदान पुरानो नियमका बलिहरूसँग तुलना गर्न तयार छन्। उक्त विषयको परिचय दिन तिनले पुरानो नियमको निवासस्थानको बनावट र त्यसका सेवाका रीतिहरूको छोटो विवरण दिन्छन्।

हिब्रू ९:२: यहाँ जुन निवासस्थानको कुरा गरिन्छ, त्यो निवासस्थानचाहिँ तम्बूजस्तो डेरा थियो, जसभित्र सिनाई पर्वतमा इस्त्राएलीहरूले छाउनी हालेको समयदेखि राजा सुलेमानले मन्दिर नबनाएसम्म परमप्रभु परमेश्वर इस्त्राएलीहरूको बीचमा वास गर्नुहुन्थ्यो। निवासस्थानको वरिपरि एउटा आँगन थियो। त्यस आँगनका निम्ति पित्तलका खाँबाहरूको बीचमा मिहिन मलमलका पर्दाहरू भुण्डिएर निवासस्थानको चारैतिर एउटा बार लगाइएको थियो। त्यस आँगनको बारमा पूर्वपट्टि एउटा मूलढोका थियो, जसद्वारा इस्त्राएली मानिसहरू पस्थे। पस्नसाथ मानिस होमबलिको वेदीको सामु आउँथ्यो, जसको छेउमा बलिपशुहरू मारिन्थे र जसमाथि ती बलिदानहरू जलाइन्थे। त्यसपछि एउटा पित्तलको विशाल बाटा थियो, जसमा पूजाहारीहरूले आफ्ना हातखुट्टा धुने गर्थे।

उक्त निवासस्थानको लमाइ पैतालीस फूट, त्यसको चौडाइ पन्ध्र फूट र त्यसको उच्चाइ पन्ध्र फूट थियो। त्यस निवासस्थानका दुईवटा कोठाहरू थिए। पहिलो कोठाचाहिँ पवित्रस्थान भनिन्थ्यो, जसको लमाइ तीस फूट थियो। दोस्रो कोठा महा पवित्रस्थान थियो, जसको लमाइ पन्ध्र फूट थियो।

तम्बूको ढाँचा काठको थियो । त्यसको छाना बाखाका ऊनका पर्दाहरूको थियो, जसमाथि भेडाका छालाहरूको ओढा, र त्यसमाथि अभ्र सिलका छालाहरूको अर्को घामपानी छल्ने ओढा लगाइयो । यी ओढाहरू तम्बूमाथि, त्यसको पछाडि र त्यसका दुई पट्टि हुन्थे । तर त्यसको सामुनेको भागमा एउटा बुट्टादार पर्दा थियो ।

पवित्रस्थानमा तीनवटा सरसामान थिए: क) भेटीका रोटीहरूको सुनको टेबल, जसमाथि इस्राएलीहरूका बाह्र कुलको एक-एक कुलअनुसार एक-एक रोटी हुने गरी बाह्रवटा रोटीहरू राखिन्थे । ती रोटीहरू हाजिरी रोटीको नामले चिनिन्थे, किनभने हप्तापिच्छे ती रोटीहरू परमेश्वरको सामु, परमेश्वरको उपस्थितिमा राखिन्थे ।

ख) सुनको सामदान, जसका सात बाहु उँभोतिर फर्केका थिए र तीमाथि सातवटा दियाहरू बलिरहन्थे ।

ग) सुनको धूपवेदी, जसमाथि बिहान-बेलुकी पवित्र धूप जलाइन्थ्यो ।

हिब्रू ९:३: बीचको पर्दाको पछाडि अर्को कोठा थियो, जसलाई महा पवित्रस्थान भनिन्थ्यो । यहाँ परमप्रभु परमेश्वरले आफूलाई एउटा तेजिलो बादलद्वारा प्रकट गर्नुहुन्थ्यो । सारा पृथ्वीमा एकमात्र ठाउँ यही थियो, जहाँ मानिसले प्रायश्चित्तको रगत लिएर परमेश्वरको नजिक जान सक्थ्यो ।

हिब्रू ९:४: यस निवासस्थानको महा पवित्रस्थानमा अर्थात् त्यसको दोस्रो कोठाभित्र वाचाको सन्दुक थियो । त्यो सन्दुक काठको ठूलो बाकस थियो, जो चारैतिर सुनले मोहोरिएको थियो । यस सन्दुकभित्र दस आज्ञारूपी व्यवस्थाका दुईवटा ढुङ्गाका पाटीहरू लगायत हारूनको कोपिला लागेको लौरो र मन्ना भएको सुनको भाँडो थियो । पछिबाट जब सुलेमानको पालोमा मन्दिर निर्माण गरियो, त्यस बेला यस सन्दुकभित्र ती ढुङ्गाका पाटीहरू छोडेर केही पनि थिएन (१ राजा ८:९) ।

चार पदले भनेअनुसार महा पवित्रस्थानमा सुनको धूपवेदी पनि थियो । तर धूपवेदी अनुवाद गरिएको ग्रीक शब्द धूपवेदी मात्र होइन, तर धूपौरो पनि अनुवाद गर्न सकिन्छ ।¹⁴ किनकि प्रस्थान ३०:६ पदअनुसार

धूपवेदीचाहिँ पवित्रस्थानमा राखिन्थ्यो । तर धूपौराचाहिँ – प्रधान पूजाहारी यस सुनको धूपौरामा धूप हालेर महा पवित्रस्थानभिन्न जास्ये । यसकारण धूपौरा यस शब्दको सठीक अनुवाद मानिन्छ । लेखकले त्यो धूपौरा महा पवित्रस्थानको थोक सम्भेका छन्; किनकि प्रायश्चित्तको दिनमा प्रधान पूजाहारीले धूपवेदीबाट त्यस धूपौरामा धूप हालेर महा पवित्रस्थानभिन्न जाने गर्थे ।

हिब्रू ९:५ : करारको सन्दुकको सुनको ढकनीचाहिँ कृपा-आसन भनिन्छ । त्यस कृपा-आसनको दुवैपट्टि खरूबहरूको आकृति थिए । ती खरूबहरू एक-अर्काको आमुरेसामुरे थिए, तिनीहरूका पखेटा कृपा-आसनमाथि फिँजिएका थिए, अनि तिनीहरूका चेहरा कृपा-आसनतिर फर्केका थिए ।

लेखकले निवासस्थानको छोटो विवरण यहाँ राख्छन्; किनकि त्यस निवासस्थानको बेलिबिस्तार गर्नु तिनको उद्देश्य नै होइन । निवासस्थानका सरसामानहरू के-के थिए, यसको जानकारी, साथै निवासस्थान हुँदा परमेश्वरको नजिक कसरी गइन्थ्यो, सो मार्गको चित्ररूपी रूपरेखा दिन तिनी चाहन्छन् ।

हिब्रू ९:६ : अबचाहिँ लेखकले ख्रीष्ट येशूको सर्वोत्तम बलिदान र यहूदी धर्मका बलिहरूको तुलना गर्न लागेका छन् । यसकारण तिनले पहिले व्यवस्थाअनुसार चढाइरहने बलिदानहरूको सूचि दिन्छन् । बलिदानहरू थुप्रै थिए । तीमध्ये कुन-कुनचाहिँ छान्ने ? तिनले लेवीय व्यवस्थाको सबैभन्दा मुख्य बलिदान छान्दछन्: प्रायश्चित्तको दिनमा चढाउनुपर्ने बलिदान (लेवी १६:) । यहूदीहरूको धर्म-पात्रोअनुसार सबैभन्दा मुख्य दिन प्रायश्चित्तको दिन थियो । त्यस दिन प्रधान पूजाहारीले बलिदान चढाउँथे । तर यदि ख्रीष्ट येशूको बलिदान त्यस प्रायश्चित्तको दिनमा चढाइएको बलिदानभन्दा उत्तम भएको प्रमाण दिन सके, तिनको तर्कको जित हुन्छ ।

साधारण पूजाहारीहरूले पहिलो कोठामा अर्थात् पवित्रस्थानमा प्रवेश गर्न पाउँथे । विधिअनुसार तिनीहरूको कार्यबार पूरा गर्न तिनीहरू निरन्तर त्यस कोठामा जाने गर्थे । तर जनताका साधारण मानिसहरूलाई पवित्रस्थानमा जानु मनाही थियो । तिनीहरू आँगनमा रहनुपर्थ्यो ।

हिब्रू ९:७: महा पवित्रस्थानभित्र सारा संसारको एकजना मानिसले मात्र जान पाउँथे, अनि ती मानिस इस्राएलीहरूका प्रधान पूजाहारी थिए । अनि ती एकजना मानिस, जो संसारका सबै जातिहरूमा एउटै जातिको, त्यस जातिको एउटै कुलको, त्यस कुलको एउटै परिवारको मानिस थिए, तिनले वर्षको एकै दिनमा अर्थात् प्रायश्चित्तको दिनमा मात्र एकपल्ट महा पवित्रस्थानभित्र जान पाउँथे । अनि जब तिनी भित्र जान्थे, तब तिनले आफ्ना निम्ति र मानिसहरूका भूलचूकहरूका निम्ति प्रायश्चित्त गर्न एउटा भाँडामा रगत लिएर जानुपर्थ्यो ।

हिब्रू ९:८: यस कार्यसित एउटा गहन आत्मिक सत्यता जोडिएको छ । पवित्र आत्माले हामीलाई के सिकाउनुभयो भने, पापले मानिसहरू र परमेश्वरको बीचमा दूरी ल्याएको थियो । यसकारण परमेश्वरकहाँ जाने मानिसले एकजना मध्यस्थ लिएर यसो गर्नुपर्थ्यो; अनि ती मध्यस्थचाहिँ बलिपशुको रगत लिएर मात्र परमेश्वरको नजिक जान सक्थे । यहाँबाट एउटा सुन्दर वस्तु-पाठ प्रस्तुत गरिएको छ: परमेश्वरका उपासना गर्नेहरूका निम्ति उहाँको उपस्थितिमा प्रवेश गर्ने बाटो अझ खोलिएको रहेनछ ।

जबसम्म त्यो पहिलो निवासस्थान खडा रह्यो, तबसम्म प्रवेश गर्ने अधिकार अधूरो रह्यो । जी. एन. डार्बीको अनुवाद मलाई यहाँ सठीक लाग्छ, जसले यसो भन्छ: *‘जबसम्म पहिलो निवासस्थानको ठहर/अस्थित्व रह्यो, तबसम्म ।’* किनकि सुलेमानको पालोमा त्यस निवास-स्थानको सट्टामा एउटा मन्दिर खडा गरियो । तर ख्रीष्ट येशूको मृत्यु, दफन र पुनरुत्थान नभएसम्म खास गरी त्यस पहिलो निवासस्थानको ठहर रहेको थियो; अर्थात् परमेश्वरको नजिक जाने सम्बन्धमा जुन आत्मिक नियमहरू त्यसले पेस गर्‍यो, ती आत्मिक नियमहरू त्यस दिनसम्म अझ लागू भएका थिए, जुन दिनमा मन्दिरको पर्दा टुप्पादेखि फेदसम्म च्यातियो ।

हिब्रू ९:९: निवासस्थानका थोक, कार्य र नियमहरू त्यस समयको दृष्टान्त थिए, जुन समयमा दानहरू र बलिदानहरू अझ चढाइन्थे । ती

कुराहरू पछि आउन लागेको उत्तम कुराको चित्रण गर्ने नक्साहरू थिए । किनकि ती कुराहरू ख्रीष्ट येशूको सिद्ध त्राणको काम अपूर्ण रूपले देखाउन सक्ने वस्तुहरूको प्रदर्शन थिए ।

ती दानहरू र बलिदानहरूले बलि चढाउने मानिसको विवेक कहिल्यै शुद्ध पार्न सकेनन्; किनकि पापहरूको क्षमा मिलेको भए बलि चढाउने मानिसको विवेक पनि सफा अर्थात् पापको दोषदेखि मुक्त हुनेथियो । तर कहिल्यै त्यसो भएन ।

हिब्रू ९:१०: वास्तवमा, लेवीय व्यवस्थाका दान र बलिदानहरूले विधिवत् अशुद्धपनासित मात्र व्यवहार गर्थे । लेवीय व्यवस्थाको ध्यान शुद्ध र अशुद्ध खानेकुरा र पिउने कुराहरूमाथि थियो । विधिअनुसार किसिम-किसिमका स्नानहरू र धोइपखालीका कामहरूले मानिसहरूको विधिवत् अशुद्धता हटाउँथे । ती कुराहरूले मानिसहरूको नैतिक अशुद्धतालाई छुँदै-छोएनन् ।

ती दान र बलिदानहरूले ती मानिसहरूलाई लाभ गर्थे, जुन मानिसहरू परमेश्वरसित एउटा करारको सम्बन्धमा रहे । मानिसहरूले परमेश्वरको सेवा गर्न पाऊन् भन्ने हेतुले ती मानिसहरूलाई विधिवत् शुद्धता प्रधान गर्नु नै ती दान र बलिदानहरूको काम थियो । ती दान र बलिदानहरूको सम्बन्धमा न मुक्तिसित, न पापबाट कसरी शुद्ध हुनु हो, सो कुरासित सम्बन्धित थियो । ती मानिसहरूको विश्वास परमप्रभुमाथि राखिएको थियो, जसले तिनीहरूलाई त्यस विश्वासको आधारमा बचाउनुभयो, यद्यपि ख्रीष्ट येशूको त्राणको काम तिनीहरूका निम्ति अभिभविष्यमा हुन बाँकी थियो ।

अन्तमा, यी दान र बलिदानहरू अल्पकालिक थिए, र तिनका रीतिविधिहरू सुधारको समयसम्म मात्र लागू थिए । ती कुराहरूले ख्रीष्ट येशूको आगमनको बाटो देखाउँदै उहाँको सिद्ध बलिदानतिर आँलाएका थिए । अनि यहाँ बताइएको सुधारको समयले ख्रीष्ट येशूदेखिको इसाई युगलाई सङ्केत गरेको हो ।

हिब्रू ९:११: अनि ख्रीष्ट येशू आउनुभएको हो । उहाँ पछि आउने असल-असल कुराहरूको महापूजाहारी हुनुहुन्छ ।¹⁵⁾ पछि आउने असल

कुराहरू के हुन् ? ती असल कुराहरू यी महान्-महान् आशिषहरू हुन्, जुन आशिषहरू खीष्ट येशूलाई आफ्नो प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्नेहरूले उहाँबाट पाउँछन् ।

उहाँको पवित्रस्थान अझ महान् र अझ सिद्ध निवासस्थान हो । त्यो पवित्रस्थान हातले बनाइएको होइन; यसर्थ यस संसारमा प्रयोग गर्ने सर-सामग्रीहरूले त्यसको निर्माण भएको छैन । त्यो स्वर्गको पवित्रस्थान हो; त्यो परमेश्वरको वासस्थान हो ।

उहाँको सेवा गर्ने स्थान
हातले बनाइएको मन्दिर होइन,
तर उहाँको सेवा गर्ने स्थल स्वर्ग नै हो,
जहाँ उहाँ महापूजाकारीको काम गर्दै हुनुहुन्छ ।
व्यवस्थाका छायारूपी चित्रहरू जति छन्,
ती सबै उहाँमा पूरा भए;
ती छयाहरू अब गायब भए ।

थोमस केल्ली

हिब्रू ९:१२: हाम्रा प्रभु येशू एकैपल्ट सधैंका निम्ति महा पवित्रस्थानमा पस्नुभयो । जुन बेला उहाँको स्वर्गारोहण भयो, त्यस बेला उहाँ परमेश्वरको उपस्थितिमा पुग्नुभयो, किनकि उहाँले गोलगथामा त्राणको काम पूरा गर्नुभयो । एकैपल्ट सधैंका निम्ति भन्ने शब्दहरूबाट हामीले सदा आनन्द उठाउनुपर्छ । त्राणको काम पूरा भयो; प्रभुलाई मुरी-मुरी धन्यवाद होस् ! !

उहाँले बहरहरू र बोकाहरूको रगत होइन, तर आफ्नै रगत चढाउनुभयो । बलिपशुहरूको रगतमा पापहरू हरण गर्ने शक्ति नै छैन । धार्मिक रीतिविधिहरू उल्लङ्घन गर्ने मानिसका अपराधहरूको सम्बन्धमा मात्र बलिपशुको रगतले काम गर्थ्यो । तर खीष्ट येशूको रगतमा अपार शक्ति छ । बिगत दिनहरूमा आजको दिनसम्म जिएका सबै मानिसहरूका सबै पापहरू, वर्तमान् समयमा जिउने सबै मानिसहरूका सबै पापहरू र भविष्यमा जिउने सबै मानिसहरूका सबै पापहरू शुद्ध पार्नलाई उहाँको

रगत पर्याप्त हुन्छ । तर उहाँको रगतको शुद्ध पार्ने शक्ति ती मानिसहरूको जीवनमा मात्र कार्यकारी हुन्छ, जुन मानिसहरू विश्वासको साथ उहाँकहाँ आउँछन् । तर उहाँको रगतको शुद्ध पार्ने शक्ति असीमित छ ।

ख्रीष्ट येशूले आफ्नो बलिदानद्वारा अनन्त छुटकारा प्राप्त गर्नुभयो । पुरानो नियमका प्रधान पूजाहारीहरूले वर्ष-दिनको प्रायश्चित्त प्राप्त गरेका थिए । पहिलेको छुटकारा र अहिलेको छुटकारामा आकाश-पातालको भिन्नता छ ।

हिब्रू ९:१३: ख्रीष्ट येशूको बलिदान र व्यवस्थाका रीतिविधिहरूमा विशाल भिन्नता छ । यो कुरा देखाउन लेखकले यहाँ रातो कोरलीको विधि पेस गर्छन् । व्यवस्थाको समयमा इस्राएली मानिसले कुनै लास छोयो भने, ऊ विधिवत् हिसाबले सात दिनसम्म अशुद्ध भयो । उसलाई शुद्ध पार्ने उपाय यस प्रकारको थियो: त्यस कोरलीको खरानी मुहानको स्वच्छ पानीमा फिटेर कसैले अशुद्ध मानिसमाथि तेस्रो दिनमा र सातौं दिनमा छर्कनुपर्थ्यो । त्यसपछि ऊ शुद्ध भयो ।

यस विषयमा श्री जे. जी. म्यान्टलले यसो भनेका छन्:
 'कोरलीको खरानीमा पापबलिका आवश्यक सबै गुणहरूको गाढा कड़ापना थियो । त्यो खरानी जुनै समयमा चाहिएको खण्डमा सजिलोसँग उपलब्ध हुन्थ्यो । एउटा रातो कोरलीको खरानी सयौं वर्षका निम्ति पर्याप्त थियो । यसैले यहूदीहरूको इतिहासभरि नै छवटा कोरलीहरू मात्र दरकार थिए; किनभने यसको थोरैभन्दा थोरै खरानी मुहानको स्वच्छ पानीमा फिटेमा त्यसले प्रशस्त मात्रामा चोख्याउने गुण प्रदान गर्थ्यो (गन्ती १९:१७) ।' 16)

हिब्रू ९:१४: कोरलीको खरानीमा बाहिरी अशुद्धतालाई शुद्ध पार्ने यत्रो शक्ति हुन्थ्यो भने, ख्रीष्ट येशूको रगत भन् कति शक्तिशाली हुन्छ ! ! त्यसले मनका गाढाभन्दा गाढा पापहरू धोएर शुद्ध पार्छ ।

उहाँको बलिदान 'अनन्त आत्माद्वारा' चढाइयो । यसको भनाइको अर्थ विभिन्न हुन सक्छ । कतिजनाको व्याख्याअनुसार 'अनन्त आत्माद्वारा' भन्ने शब्दको अर्थ उहाँको बलिदान उहाँको मनमा उठेको स्वेच्छाको फल थियो, जब बलिपशुहरूका बलिदानहरू ती जनावरहरूको इच्छाविना

चढ़ाइन्थे । अरूको रायअनुसार त्यो अनन्त आत्मा प्रभु येशूको व्यक्तिगत अनन्त आत्मा थियो । तर हाम्रो विश्वास छ, ती अनन्त आत्माचाहिँ पवित्र आत्मा हुनुहुन्छ । पवित्र आत्माको शक्तिद्वारा उहाँले आफूलाई बलि गर्नुभयो ।

उहाँको बलिदान परमेश्वरका निम्ति र परमेश्वरकहाँ चढ़ाइयो । उहाँ त्यो निष्कलङ्क, पापरहित परमेश्वरको पापबलिको पाठो हुनुहुन्थ्यो । उहाँको नैतिक शुद्धता-सिद्धताले उहाँलाई हाम्रो पाप उठाइलैजानु योग्य तुल्यायो । बलिपशुहरूको शरीर निष्खोट हुनुपर्थ्यो । तर उहाँचाहिँ – उहाँको नैतिकतामा कुनै खोट थिएन ।

उहाँको रगतले हाम्रो विवेक मरेका कामहरूबाट यस हेतुले शुद्ध पार्छ, कि हामीले जीवित परमेश्वरको सेवा गर्न सकौं । त्यस शुद्धीकरणले शरीरलाई शुद्ध पार्दैन, न विधिवत् शुद्धपना प्रदान गर्दछ, तर त्यो शुद्धीकरण विवेकलाई शुद्ध पार्ने नैतिक नवीकरण हो । त्यसले मरेका कामहरूबाट शुद्ध पार्छ । ती मरेका कामहरूचाहिँ आफूलाई शुद्ध पार्न खोज्ने मानिसहरूका व्यर्थ प्रयासहरू हुन् । उहाँको रगतले मानिसहरूलाई जीवितरहित कामहरूबाट छुटकारा दिन्छ, कि तिनीहरूले जीवित परमेश्वरको सेवा गरून् ।

हिब्रू ९:१५: अघिल्लो पदमा पुरानो नियमअनुसार चढ़ाइएको रगतभन्दा नयाँ करारको रगतमा उत्तमता छ भन्ने जोड दिइएको छ । यही प्रसङ्गले निम्न निष्कर्षमा पुग्दाउँछ: ख्रीष्ट येशू नयाँ करारको मध्यस्थ हुनुहुन्छ । यस सम्बन्धमा श्री के. एस. व्यूष्टको व्याख्या यस प्रकारको छ:

‘मध्यस्थको शब्द “मेसितेस” भन्ने ग्रीक शब्दबाट अनुवाद गरिएको छ, जसको अर्थ हो: मध्यस्थ त्यो व्यक्ति हो, जसले दुईजनाको बीचमा मेलमिलाप गराउँछ र पक्ष-विपक्षको बीचमा मित्रता पुनर्स्थापित गर्छ; मध्यस्थ त्यो व्यक्ति हो, जसले दुई पक्षको बीचमा आएर ती दुईलाई एक-अर्कासितको सम्भौतामा ल्याउँछ र करार बाँध्न लगाउँछ । अनि यहाँचाहिँ ख्रीष्ट येशू पवित्र परमेश्वर र पापी मानिसहरूको बीचमा जाने र मेलमिलाप गराउने मध्यस्थ हुनुहुन्छ । आफ्नो क्रसको मृत्युद्वारा उहाँले पाप हटाउनुभयो; किनभने पापचाहिँ त्यो अवरोध थियो, जसले मानिसलाई परमेश्वरबाट अलग पार्थ्यो र उसलाई उहाँको सङ्गतिबाट

वञ्चित गरायो । तर जब एउटा पापी मानिसले विश्वासद्वारा ख्रीष्ट येशूको बलिदानले उसका निम्ति कमाएको पुण्यफल ग्रहण गर्छ, तब तत्कालै उसको पापको दोष हटिजान्छ र अबदेखि उसो उसलाई पापको सजाय हुनेछैन, उसको जीवनबाट पापको शक्तिको प्रक्राउ तोडियो, उसले एउटा ईश्वरीय नयाँ स्वभाव पाएको छ; परमेश्वर र उसको बीचमा सम्बन्ध जोडिएको छ । अब न कुनै कानुनले, न व्यक्तिगत कुनै कारणले उसलाई परमेश्वरबाट अलग पार्न सक्छ ।’ 17)

‘ती बोलाइएकाहरूले अनन्त हकको प्रतिज्ञा पाऊन् ।’ यसर्थ उनीहरू जसले बोलावट पाएका छन्, उनीहरूले उनीहरूलाई प्रतिज्ञा गरिएको अनन्त हकको सम्पत्ति पाउनेछन् । ख्रीष्ट येशूको त्राणको कामको पुण्यफल-स्वरूप दुवै पुरानो नियम र नयाँ नियमका पवित्रजनहरूले अनन्त मुक्ति र अनन्त छुटकारा उपभोग गर्छन् ।

ख्रीष्टपूर्वको समयमा जिउने विश्वासीहरूले कुन आधारमा यस अनन्त हकको सम्पत्तिमा सहभागी हुन सक्छन् त ? यहाँ यस पदमा यस प्रश्नको उत्तर पाइन्छ: एक मृत्यु भएको छ; ख्रीष्ट येशूको मृत्युद्वारा त्यो सम्भव भयो । व्यवस्थाअन्तर्गत गरिएका अपराधहरूबाट छुटकारा दिनका निम्ति उहाँको मृत्यु भएको छ ।

एक प्रकारले, परमेश्वरले पुरानो नियमका मानिसहरूलाई ‘उधारोमा’ मुक्ति दिनुभयो । तिनीहरूको विश्वासले तिनीहरूलाई धर्मी ठहरायो । हामी पनि यस्तै धर्मी ठहरिन्छौं । तर तिनीहरूको समयमा ख्रीष्ट येशू मर्नुभएको थिएन । तब परमेश्वरले तिनीहरूलाई कसरी बचाउनुभयो ? ख्रीष्ट येशूले भविष्यमा पूरा गर्नुहुने त्राणको कामको आधारमा उहाँले तिनीहरूलाई बचाउनुभयो । किनभने त्यो पूरा हुने नै छ भन्ने कुरा उहाँ जान्नुहुन्थ्यो । गोलगथामा ख्रीष्ट येशूले कस्तो महान् काम पूरा गर्नुहुनेछ, यस सम्बन्धमा पुरानो नियमका मानिसहरूलाई केही ज्ञान थिएन, वा अल्पज्ञान थियो । तर परमेश्वर जान्नुहुन्थ्यो । ख्रीष्ट येशूले पूरा गर्नुभएको त्राणको कामको पुण्यफल त्यो उधारो थियो । परमेश्वरले आफ्नो विषयमा तिनीहरूलाई दिनुभएको प्रकाशमा तिनीहरूले विश्वास गरेपछि उहाँले त्यस त्राणको कामको पुण्यफलरूपी मोल उधारोको रूपमा तिनीहरूको हिसाबमा, तिनीहरूको खातामा लगाइदिनुभयो ।

एक प्रकारले, पुरानो करारअन्तर्गत मानिसहरूका अपराधहरूको ठूलो ऋण थुप्रिएको थियो । अनि ख्रीष्ट येशूले आफ्नो मृत्युद्वारा पहिलेको युगका विश्वासीहरूलाई तिनीहरूका अपराधहरूबाट छुटकारा दिनुभयो । परमेश्वरले तिनीहरूलाई जुन प्रकारले ख्रीष्ट येशूको त्यस भावी कार्यद्वारा बचाउनुभयो, यस प्रकारको कामलाई 'सहनशील भएर पापहरूको वास्ता नगर्नु' अथवा 'धीरज धरेर पापहरूमा ध्यान नदिनु' भनिन्छ । यसको विषयमा रोमी ३:२५-२६ पदको खण्डमा गरिएको छलफल हेर्नुहोला ।

हिब्रू ९:१६: हकको कुरा गर्नसाथ लेखकलाई एउटा कुरा याद भयो: दित्सा-पत्र वा इच्छा-पत्र लागू हुनुभन्दा अघि त्यस प्रकारको पत्र लेखेको मृत्यु भएको पक्का प्रमाण हुनुपर्छ । मृत्युको प्रमाण-पत्रले यसको काम गर्छ ।

हिब्रू ९:१७: हुन सक्छ, इच्छा-पत्र लेखे व्यक्तिले धेरै वर्ष अघि नै आफ्नो अन्तिम इच्छा व्यक्त गरेर त्यो इच्छा-पत्र सुरक्षित राख्यो होला । तर जबसम्म इच्छा-पत्र लेखे व्यक्तिको मृत्यु हुँदैन, तबसम्म उसको इच्छा-पत्र लागू हुँदैन । ऊ जिउँदो रहन्जेल उसको सम्पत्ति उसले आफ्नो इच्छा-पत्रमा निर्धारित गरेका व्यक्तिहरूलाई बाँड्न सकिँदैन ।

हिब्रू ९:१८: अबचाहिँ विषय बदली हुन्छ: मानिसको इच्छा-पत्रदेखि परमेश्वरले मोशाद्वारा दिनुभएको पुरानो नियमको करारमा जान्छ । (इच्छा-पत्र र करार भन्ने शब्दहरू 'दिअथेके' नामक एकै ग्रीक-शब्दबाट अनुवाद गरिएका छन् ।) पुरानो नियमको करारमा पनि कसैको मृत्यु भएको हुनुपर्छो; किनभने बलिपशुको रगत बगाएरै त्यो करार पनि लागू भएको हो ।

उहिलेको समयमा हरेक करार बलिपशुको रगत बगाएरै लागू भएको थियो । बलिपशुको रगतले नै त्यस करारमा पेस गरिएका सबै सर्तहरू पूरा गरिनेछन् भन्ने प्रमाण दिन्थ्यो र बन्धकको काम गर्थ्यो ।

हिब्रू ९:१९: मोशाले इस्राएलीहरूको सामु व्यवस्थाका सबै नियमहरू पढेर सुनाएपछि उनले पानी, रातो ऊन र हिसपको साथमा बाछा र बोकाहरूको रगत लिएर र व्यवस्थाको पुस्तकमाथि र सबै मानिसहरूमाथि छर्किदिए । यस प्रकारको गम्भीर विधिद्वारा मोशाले पुरानो नियमको करारमाथि अबचाहिँ त्यो पूरा लागू भयो भन्ने छाप लगाए ।

प्रस्थान २४:१-११ पदको खण्डमा मोशाले वेदीमाथि र मानिसहरूमाथि रगत छर्के भन्ने कुरा पढ्छौं, तर व्यवस्थाको पुस्तकमाथि छर्किने कुरा छैन, न पानी, रातो ऊन र हिसपको बयान छ। यसर्थ त्यहाँको वृत्तान्त र यहाँको विवरण एक-अर्कोको पूरकको रूपमा एकसाथ लिनु उचित होला।

पुरानो करारका दुईवटा पक्ष को-को हुन्। एक तर्फ परमेश्वर हुनुहुन्थ्यो, जसको प्रतिनिधि वेदीले गर्छ, अनि अर्को तर्फ यहूदी मानिसहरू थिए। अनि व्यवस्थाको पुस्तक त्यस करारको सन्धि-पुस्तक थियो। त्यसमाथि छर्किएको रगतचाहिँ दुवै पक्षहरूले करारमा निर्धारित गरिएका सर्तहरू पूरा गर्नेछन् भन्ने बन्धक थियो। हामी व्यवस्थाका सबै वचनहरू पालन गर्नेछौं भन्ने मानिसहरूको प्रतिज्ञा थियो भने, परमेश्वरले 'तिमीहरू आज्ञाकारी भएमा म तिमीहरूलाई आशिष दिनेछु' भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो।

हिब्रू ९:२०: करारको रगत छर्किँदा मोशाले यसो भने: 'वाचाको रगत यही हो, जुन वाचा परमेश्वरले तिमीहरूसित बाँध्नुभएको छ।' तर व्यवस्थाका वचनहरू पालन गर्नमा मानिसहरू चुके भने त्यस कार्यले तिनीहरूको जीवनलाई बन्धकको रूपमा दाबी गर्‍यो।

हिब्रू ९:२१: त्यस प्रकारले मोशाले निवासस्थानमाथि र सेवामा प्रयोग गरिने सबै भाँडावर्तनमाथि रगत छर्के। यो रीतिविधि पुरानो नियममा उल्लेख गरिएको छैन। प्रस्थान चालीस अध्यायमा निवास-स्थानको स्थापना हुँदा रगत छर्किएको बयान छैन। तर यहाँ भन्न चाहिएको कुराको प्रतीकार्थ स्पष्ट छ: पापी मानिसको सम्पर्कमा आएको जुनसुकै कुरा पनि अशुद्ध हुन्छ र त्यसलाई शुद्ध पार्नुको खाँचो छ।

हिब्रू ९:२२: व्यवस्थाअन्तर्गत प्रायः सबै कुराहरू रगतद्वारा शुद्ध पारिन्थे। यसमा छोडिएका कुराहरू पनि थिए, जस्तै इस्त्राएलीहरूको जनसङ्ख्यामा गनिनु हो भने प्रायश्चित्तको दामस्वरूप मानिसले चाँदीको आधा शेकेल दिनुपर्थ्यो। यसरी बलिपशुको रगतको सट्टामा प्रायश्चित्तको दाम लिइन्थ्यो (प्रस्थान ३०:११-१६)। लेवी ५:११ पदमा अर्को उदाहरण छ: त्यस पदअनुसार कतिपय विधिवत् अशुद्धताहरू थिए, जुन

अशुद्धताहरू मैदाको होमबलिले शुद्ध पार्थ्यो । रगत छर्किने कार्य नचाहिने केही उदाहरणहरू त छन्, जो पापको प्रायश्चित्त अथवा पापको ढाकछोप गर्ने सम्बन्धमा प्रयोगमा आए । तर साधारणतः प्रायश्चित्तका निम्ति बलिपशुको रगत चाहिन्थ्यो । पापको क्षमाका निम्ति कुनै छूट छैन, पाप-क्षमाका निम्ति सधैं अनिवार्य रूपले रगत बगाइनुपर्छ ।

हिब्रू ९:२३: हिब्रू नौ अध्यायको बाँकी भागमा पुरानो नियमको करार र नयाँ नियमको करार आपसमा तुलना गरिन्छ र तिनीहरूको बीचका भिन्नताहरू देखाइन्छ ।

पहिले, यस संसारमा भएको निवासस्थान बहरहरू र बोकाहरूको रगतद्वारा शुद्ध पारिनुपर्थ्यो । यस प्रकारको धार्मिक कार्यद्वारा विधिवत् शुद्धता प्राप्त गरिन्थ्यो । प्रतीकरूपी पवित्रस्थानलाई प्रतीकात्मक शुद्धीकरणद्वारा पवित्र गरिन्थ्यो ।

स्वर्गको पवित्रस्थान वास्तविक पवित्रस्थान हो, जसको नकल नमुना संसारमा भएको निवासस्थानले गरेको थियो । अनि त्यो स्वर्गको पवित्रस्थान यीभन्दा उत्तम बलिदानहरूद्वारा शुद्ध पारिनुपर्छ । ख्रीष्टका बलिदानहरू भन्नाले त्यही एकमात्र बलिदानलाई सङ्केत गरिएको छ । यस प्रकारको अलङ्कार आदरकारी बहुवचन भनिन्छ ।

कसैलाई अचम्म लाग्न सकिन्छ । अरे, स्वर्गका स्थानहरूलाई पनि शुद्ध पारिनुपर्छ, कसरी ? यस कुराको जवाफ शायद अय्यूब १५:१५ पदमा पाइन्छ कि ? जहाँ यसो लेखिएको छ: 'स्वर्गहरू पनि उहाँको दृष्टिमा शुद्ध छैनन् ।' स्वर्ग अशुद्ध हुने प्रमुख कारण शैतान हो; किनभने त्यसले आफ्नो पहिलो पाप स्वर्गमा गरेको थियो (यशैया १४:१२-१४) । अनि भाइहरूलाई दोष लगाउनेको रूपमा शैतान अझ पनि परमेश्वरको उपस्थितिमा जान पाउँछ (प्रकाश १२:१०) ।

हिब्रू ९:२४: जुन पवित्रस्थानमा ख्रीष्ट येशूले प्रवेश गर्नुभयो, त्यो पवित्रस्थान मानिसका हातले बनाइएको थिएन । उहाँले त स्वर्गभित्र प्रवेश गर्नुभयो । मानिसले बनाएको पवित्रस्थान वास्तविक पवित्रस्थानको प्रतिरूप मात्र थियो । अबचाहिँ स्वर्गमा ख्रीष्ट येशू हाम्रा निम्ति परमेश्वरको सामु देखा पर्नुहुन्छ ।

वास्तविक कुरालाई छोडेर त्यसको नकल गर्ने छायामा फर्कनु कसले यसो गर्न चाहन्छ, सो बुझ्न सकिँदैन । स्वर्गको पवित्रस्थानमा महान् महापूजाहारीको रूपमा सेवा गर्नुहुने ख्रीष्ट येशूलाई छोडेर नकली निवासस्थानमा सेवा गर्ने इस्राएली पूजाहारीहरूका फर्कनु, असम्भव !!

हिब्रू ९:२५: हारूनवंशी प्रधान पूजाहारीले घरिघरि बलिदानहरू चढाउँथे; ख्रीष्ट येशूले यसो गर्नुभएन । प्रायश्चित्तको दिनमा, वर्षको एकै दिनमा यहूदीहरूका प्रधान पूजाहारी महा पवित्रस्थानमा जान्थे; त्यत्ति बेला उनले आफ्नो रगत होइन, तर बलिपशुहरूको रगत चढाउँथे ।

हिब्रू ९:२६: ख्रीष्ट येशूले घरिघरि बलिदानहरू गर्नुपरेको भए उहाँले घरिघरि मृत्युका पीडा र कष्टहरू पनि सहनुपर्नेथियो; किनभने उहाँले आफ्नो ज्यान बलि गर्नुभयो । संसारको उत्पत्तिको समयदेखि आजको दिनसम्म उहाँले घरिघरि क्रूसका पीडा र कष्टहरू भोग्नु – असम्भव, र अनावश्यक पनि !!

नयाँ नियमको करारअन्तर्गत ...

- क) **एकैपल्टमा ख्रीष्टको त्राणको काम पूरा भयो;** किनकि एकैपल्ट मात्र उहाँ देखा पर्नुभयो । उहाँको त्राणको काम फेरि कहिल्यै दोहोरिनुपर्नेछैन नै ।
- ख) **ख्रीष्ट अउनुभएको समय एउटा विशेष समय, एउटा शुभ-समय थियो;** किनभने यस युगको अन्तमा उहाँ देखा पर्नुभयो । पुरानो नियमको युगले मानिसको असफलता र शक्तिहीनता छर्लङ्ग देखाएपछि परमेश्वरले निर्धारित गर्नुभएको सठीक समयमा येशू प्रभु आउनुभयो ।
- ग) **ख्रीष्टको त्राणको काम सिद्ध छ;** किनकि पाप हटाउन उहाँ देखा पर्नुभयो । अनि उहाँले पाप हटाउनुभयो; शब्दहरूको जोड यसैमा छ । यसकारण वर्षेपिच्छे प्रायश्चित्त गरिरहनुपर्दैन । पापको क्षमा अनन्त छ ।
- घ) **ख्रीष्टको बलिदान उहाँको व्यक्तिगत बलिदान थियो;** किनभने आफ्नै बलिदानद्वारा उहाँले पाप हटाउनुभयो । हाम्रा पापहरूले पाउनुपर्ने दण्ड उहाँले आफ्नै शरीरमा भोगिदिनुभयो ।

शर्म, अपमान र गिल्ला सहेर
 प्रभु मेरो ठाउँमा अपराधी ठहरिनुभयो;
 उहाँले आफ्नै अनमोल रगतरूपी छापले
 मेरा पापहरूको क्षमा पारित गर्नुभयो;
 हल्लेलूयाह ! मेरा महान् मुक्तिदाता प्रभुलाई सदा स्तुति होस् !
 फिलिप पी. ब्लिस्स

हिब्रू ९:२७: सत्ताइस र अठाइस पदमा पुरानो नियमको करार र नयाँ नियमको करारको बीचमा अर्को भिन्नता छ: व्यवस्थाले पापीहरूलाई दोषी ठहराएर तिनीहरूका निम्ति एकपल्ट मरण र त्यसपछि न्याय नियुक्त गरेको छ। मोशाको व्यवस्था पापी मानिसहरूलाई दिइयो। तिनीहरूले व्यवस्थाका नियमहरू जस्तो पालन गर्नुपर्नेथियो, त्यस्तै पालन गर्न सकेनन्। यसकारण व्यवस्थाको अधीनतामा रहनेहरू सबैका निम्ति व्यवस्थाचाहिँ तिनीहरूलाई दोषी ठहराउने स्रोत र माध्यम बन्यो।

हिब्रू ९:२८: तर नयाँ नियमको करारले ख्रीष्ट येशूको अनुपम बलिदान प्रस्तुत गरेको छ; किनकि उहाँ धेरैजनाका पापहरू बोक्न एकपल्ट बलि हुनुभयो। अनि नयाँ करारले ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमनरूपी धन्यको आशा प्रस्तुत गरेको छ; किनभने उहाँको बाटो हेर्नेहरूकहाँ मुक्तिका निम्ति उहाँ दोस्रो पल्ट देखा पर्नुहुनेछ। तर जब उहाँ फेरि आउनुहुनेछ, तब उहाँले पापसित व्यवहार गर्नुहुनेछैन; किनकि पापको समस्या उहाँले एकैपल्टमा क्रूसको त्राणको कामद्वारा समाधान गर्नुभयो, समाप्त गर्नुभयो। उहाँ आफ्ना जनहरूलाई स्वर्गमा लैजान आउनुहुनेछ। उनीहरूको मुक्तिको अन्तिम कदमरूपी चरण यही हुनेछ। उनीहरूले महिमित शरीरहरू पाउनेछन्, र सधैंका निम्ति प्रभुको साथमा रहनेछन्, जहाँ पापले उनीहरूलाई फेरि कहिल्यै फेला पार्न सक्दैन-सक्दैन।

उहाँको बाटो हेर्नेहरू भन्ने शब्दहरूले सबै सच्च ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई समावेश गर्ने परिभाषा हो। प्रभु येशूको आगमनको अगाडि के-के घटना घट्नेछन्, ती घटनाहरूको क्रमको सम्बन्धमा उनीहरूको एकमत नभए पनि प्रभुका सबै जनहरूले उहाँको आगमनको बाटो हेरिरहेकै छन्।

आत्मिक विश्वासीहरू मात्र स्वर्गमा उठाइनेछन् भन्ने शिक्षा पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलको शिक्षा होइन; किनभने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई स्वर्गमा उठाइलाने बेलामा को-को उठाइनेछन्, सो सम्बन्धमा पहिले, 'ख्रीष्टमा मरेकाहरू' र त्यसपछि 'हामी, जो त्यस बेला जीवित छौं, र त्यस समयसम्म रहनेछौं' भनिएको छ (१ थेस्सलोनिकी ४:१६-१७) । यसर्थ सबै सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरू, चाहे मरेका, चाहे जिउँदै, उठाइ-लगिएकाहरूमा समावेश हुन्छन् । १ कोरिन्थी १५:२३ पदमा यस अलौकिक घटनामा सहभागी हुनेहरूलाई 'ख्रीष्टमा हुनेहरू' भनिएको छ ।

हिब्रू ९:२४-२८ पदको खण्डमा ख्रीष्ट येशू तीनपल्ट देखा पर्नुभएको वा देखा पर्नुहुने कुरा गरिएको छ भन्ने कुरामा हामीले धेरैपल्ट जोड गरिसकेका छौं । यसकारण हामी यहाँ छोटकारीमा यसको जानकारी दिन्छौं:

- क) हिब्रू ९:२६: उहाँ देखा पर्नुभयो । उहाँको पहिलो आगमन यस वाक्यको सङ्केत हो । किनभने हामीलाई पापको दण्डबाट बचाउन उहाँ यस संसारमा आउनुभयो । यसलाई मुक्तिको भूतकाल कार्य भनिन्छ ।
- ख) हिब्रू ९:२४: उहाँ अहिले देखा पर्नुहुन्छ । पापको पक्राउबाट बचाउन उहाँ हालैमा परमेश्वरको सामु देखा पर्नुहुन्छ; उहाँको वर्तमान सेवकाइ यस वाक्यको सङ्केत हो । मुक्तिको सम्बन्धमा वर्तमान समयमा यो उहाँको काम हो ।
- ग) हिब्रू ९:२८: उहाँ देखा पर्नुहुनेछ । यस वाक्यले उहाँको दोस्रो आगमनको सङ्केत गरेको छ, जुन आगमन नजिकै छ । त्यति बेला उहाँले हामीलाई पापको उपस्थितिबाट बचाउनुहुनेछ । मुक्तिको सम्बन्धमा उहाँको भविष्यत्-कालको काम हो ।

हिब्रू १०:१: व्यवस्थाचाहिँ पछि आउने असल कुराहरूको छाया मात्र थियो । त्यसले हामीलाई ख्रीष्ट येशू र उहाँको त्राणको कामतिर औंलायो, तर व्यवस्था वास्तविकता तुल्याउनु, कसरी ? वास्तविकताको कुरूप दिने प्रतिस्थापना हो यो ! ! ख्रीष्ट येशूको ठाउँमा व्यवस्थालाई बढी मन पराउनु

र व्यक्तिको ठाउँमा उसको फोटो मन पराउनु बराबर हो । महान्भन्दा महान् प्रभुको अपमान हो यो ! !

व्यवस्थाका नियमहरूको कमजोरता केमा थियो ? व्यवस्थाअनुसार मानिसहरूले ती बलिदानहरू घरिघरि चढाइरहनुपरेको थियो । ती बलिदानहरूले पवित्र परमेश्वरका दाबीहरू पूरा गर्न सकेनन्, नत्र ती बलिदानहरू दोहोरिनु के खाँचो थियो ? बलिदानहरू दोहोरिनुको मतलब ती बलिदानहरूको पूरा अयोग्यता प्रमाणित गर्नु हो । यहाँ दोहोर्‍याउने काम भइरहने कुरा जनाउने शब्दहरूमा ध्यान दिनुहोला, जस्तै: उही बलिदान-हरू, निरन्तर चढाइएका बलिदानहरू, सालैपिच्छे चढाइरहने बलि-दानहरू ।

ती बलिदानहरूले तिनलाई चढाउने मानिसहरूलाई कुनै हालतमा पनि सिद्ध तुल्याउन सक्दैन-सकेनन् । यहाँ सिद्ध तुल्याउनुको अर्थ ती बलिदानहरूले मानिसहरूको विवेक शुद्ध पार्न सकेनन्, तर तिनीहरूमा पापको कलङ्क र पापको सम्भ्रना रहिरह्यो । इस्राएलीहरूले पापको दोष सधैंका निम्ति हटेको र विवेक शुद्ध भएको अनुभव कहिल्यै गर्न सक्दैनथिए; किनभने तिनीहरूलाई दोष्याउने विवेक कहिल्यै चुप रहेन ।

हिब्रू १०:२: ती बलिदानहरूले मानिसहरूलाई तिनीहरूको पापबाट सधैंका निम्ति पूरा दोषमुक्त गरेका भए परमप्रभुको भवनकहाँ जाने, निवासस्थानको वार्षिक यात्रा तिनीहरूले गर्न छोड्नेथिए । त्यो यात्रा बन्द हुनेथियो । घरिघरि ती बलिदानहरू चढाइरहनुपर्ने – कस्तो भिजो अक्षम काम !! मानिलिनुहोस्: जीवित रहनका निम्ति घण्टैपिच्छे औषधि खाइरहनुपर्ने मानिसले 'म निको भएँ' भन्ने दाबी कहिल्यै गर्न सक्दैन ।

हिब्रू १०:३: विवेकलाई शान्त गराउनु परै जाओस्, लेवीय व्यवस्थाले हरेक वर्ष पापको आलो सम्भ्रना गराएर मानिसहरूको विवेकलाई घोचिदिन्थ्यो, ताजा बनाइदिन्थ्यो । प्रायश्चित्तको दिनको सुन्दर रीतिविधिमा हरेक वर्ष पापहरूको आलो सम्भ्रना लुकेर बस्थ्यो; तिनीहरूका पापहरूको दोष छोपियो, तर तिनीहरूका पापहरूको हरण भएकै थिएन ।

हिब्रू १०:४: बहरहरू र बोकाहरूको रगतमा पापहरूको हरण गर्ने शक्ति नै थिएन। अघि बताएभैं ती बलिदानहरूले विधिवत् भूलचूक-हरूसित व्यवहार गर्थे। ती बलिदानहरूले धर्म-रीतिको हिसाबमा शुद्ध तुल्याए; तर विभिन्न अभिलाषाहरूद्वारा भ्रष्ट भएको मानिसको स्वभाव र उसका दुष्ट अधर्महरूको सम्बन्धमा केही सुधार ल्याउन ती बलिदानहरू निकम्मा र फलहीन थिए।

हिब्रू १०:५: लेवीय व्यवस्थाका बलिदानहरूको कमजोरता एकातिर पारेर अब हामीले ख्रीष्ट येशूको बलिदानको शक्तिको सर्वश्रेष्ठतामा ध्यान दिनुपर्छ। शुरुमा हामी ख्रीष्ट येशूले मानिसको रूपमा जन्म लिनुभएको बेलामा उहाँले मनमनमा आफूसित कुरा गर्नुभएका शब्दहरू पढ्न पाउँछौं। भजन ४०:६-८ पदको खण्ड यहाँदेखि उद्धृत गरिएको छ। प्रभुले ख्याल गर्नुभयो, कि पुरानो नियमको करारका बलिदान र भेटीहरूमा परमेश्वर प्रसन्न हुनुहुन्न। परमेश्वरले ती बलिदानहरू चढाउने नियम त दिनुभयो, तर उहाँको इच्छा र अन्तिम उद्देश्य तिनमा पूरा भएन। ती बलिदानहरूले पापहरू हटाउन सकेनन्। तिनीहरूको काम यो थिएन। तिनीहरूले परमेश्वरको पापबलिको पाठो येशूतिर ओँल्याउने काम गर्नुपरेको थियो। उहाँ नै संसारको पाप उठाइलैजानुहुन्छ। बलिपशुहरूको रगतैरगतका धाराहरूमा वा मारिएका बलिपशुहरूका रासैरासमा के परमेश्वर कहीं कुनै समयमा खुशी हुनुहुन्छ र ?

परमेश्वरलाई बेखुशी तुल्याउने अर्को कुरा थियो: मानिसहरूले रीतिविधिहरू पालन गरेर उहाँलाई प्रसन्न तुल्याउन खोजे, तर तिनीहरूभित्र पापले पूर्ण र भ्रष्ट स्वभाव छँदै थियो। मानिसहरूमध्ये धेरैजना थिए, जसले विधिवत् तवरले ती बलिदानहरू चढाउन त चढाउँथे, तर तिनीहरूको मनमा पश्चात्ताप र पाप गरेको अफसोस अलिकति पनि थिएन। बलिपशुका बलिदानहरूद्वारा तिनीहरूले परमेश्वरलाई खुशी तुल्याउन चाहन्थे, तर उहाँले तिनीहरूमा चूर्ण हृदयरूपी बलिदान खोज्नु-हुन्थ्यो। तिनीहरूलाई के थाहा ? परमेश्वर विधिवादी परमेश्वर हुनुहुन्न।

पुरानो नियमका बलिदानहरूमा असन्तोष हुनुहुने परमेश्वरले आफ्ना पुत्रका निम्ति एउटा मानवीय शरीर तयार गर्नुभयो, जुन शरीर उहाँको

मानुष्यताको अभिन्न अङ्ग भयो । उहाँ पूरा रूपले मानिस बन्नभयो । अनि यहाँ हाम्रो सामु त्यो अपार र अनुपम आश्चर्यकर्म पेस गरिन्छः अनन्त वचन देह हुन आउनुभयो; परमेश्वरले मानिसको चोला यस हेतुले धारण गर्नुभयो, कि मानिस भएर उहाँले मानिसहरूका निम्ति मृत्यु चाख्नु ।

चाखलागदो कुरा के हो भने, 'तपाईंले मेरा निम्ति एउटा शरीर तयार गर्नुभएको छ' भनेर भजन ४०:६ पदका शब्दहरू उद्धृत गरिएको वाक्य भजनमा यस प्रकारको छ: 'तपाईंले मेरा कानहरू खोल्नुभएको छ।' खोल्नुको अर्थ खल्तो खन्न वा छेंड्नु पनि हो । खीष्ट येशूको खुला कानले उहाँ परमेश्वरबाट आदेशहरू पाउन सधैं तयार हुनुभएको र उहाँले तिनलाई तत्कालै आज्ञापालन गर्नुभएको उहाँको तत्परतालाई सङ्केत गर्छ । हुन सक्छ, त्यस छेडिएको कानले त्यस हिब्रू दासको सङ्केतिक चित्रण पनि गर्ला (प्रस्थान २१:१-६), जुन दासको कान मालिकले सुतारीले ढोकामा छेडेको थियो । त्यो अबदेखि उसो ऊ राजीखुशीसाथ आफ्नो मालिकको भएको चिन्ह थियो । यसर्थ जब खीष्ट येशूले मानिसको चोला धारण गर्नुभयो, तब मानौं उहाँले यसो भन्नुभयो: 'म आफ्नो मालिकलाई प्रेम गर्छु; म स्वतन्त्र भएर जानेछैनँ ।'

हिब्रू १०:६: भजन ४० को त्यस खण्डबाट उद्धृत गर्दै जाँदा मसीहले अधिको कुरा दोहोर्याएर भन्नुभयो: 'होमबलि र पापबलिहरूमा तपाईं प्रसन्न हुनुभएन ।' बलिपशुको रगतले पाप धुन सक्दैन । विचरा, त्यो पशु त आफ्नो इच्छाविना भुक्तभोगी शिकार भएछ । तिनीहरूद्वारा परमेश्वरको अन्तिम अभिप्राय पूरा भएन । ती बलिहरू प्रतिरूप र छाया-चित्रण मात्र थिए, जसको प्रकाशरूपी छाया खीष्ट येशूको बलिदानमाथि परेको थियो । आफैमा सीमित रहेर ती बलिदानहरू मतलबहीन थिए ।

हिब्रू १०:७: परमेश्वरलाई प्रसन्न तुल्याउने कुरा के हो ? दाम जति चुकाउनु किन नपरोस्, परमेश्वरको इच्छा जुनै हालतमा पूरा हुनैपर्छ भन्ने मसीहको परमेश्वरको इच्छा पूरा गर्ने तत्परता यसको एकमात्र कारण हुँदो रहेछ । होमबलिको वेदीमाथि आफूलाई पापबलिको रूपमा अर्पण गरेर उहाँले परमेश्वरको इच्छा पालन गर्ने आफ्नो तत्परता र आज्ञाकारिता प्रमाणित गर्नुभयो । हाम्रा प्रभुको मुखमा यी शब्दहरूले निम्न अर्थ लिए:

पुरानो नियमको पुस्तकको शुरुदेखि अन्तसम्म ख्रीष्ट येशूको विषयमा एउटै गवाही छः परमेश्वरको इच्छा पूरा गर्नुभएकोमा उहाँको हृदयको परमआनन्द र हर्ष थियो ।

हिब्रू १०:८ : आठ पददेखि दस पदसम्म ख्रीष्टले मनमनै कुरा गर्नुभएको उपर्युक्त खण्डको आत्मिक अर्थ के हो, सो लेखकले स्पष्ट पार्छन् । पुरानो नियमको करारका पशुबलिहरूको रद्द गर्ने अन्त आइसक्यो, र नयाँ कुरा पेस गर्ने उद्घाटनरूपी पर्दा हटाइयोः अबदेखि चाहिँ ख्रीष्ट येशूको सिद्ध बलिदान, परमेश्वरको उद्देश्य पूरा गर्ने त्यो बलिदान, त्यो अन्तिम बलिदान मात्र रहनेछ । लेखकले भजन ४० बाट जुन शब्दहरू उद्धृत गर्छन्, भजनका शब्दहरूबाट घटाएर प्रस्तुत गर्ने तिनको उद्देश्य व्यवस्थाअनुसार चढाइएका बलिदानहरूमा परमेश्वर कति बेखुशी हुनुभएको कुरामा जोड दिनु हो ।

हिब्रू १०:९ : परमेश्वरको जुन इच्छामा प्रभु येशू पूरा आज्ञाकारी हुनुभयो, त्यस उहाँको इच्छाअनुसार येशू ख्रीष्टको शरीरको एकैचोटिको बलिदानद्वारा हामी पवित्र पारिएका छौं । यस सम्बन्धमा श्री जर्ज ल्याण्डिसले यसो भनेका छन्:

‘यस पदमा स्वरीय पवित्रीकरणको कुरा गरिएको छ । हिब्रू १२:१४ पदमा उल्लेख गरिएको पवित्रीकरणलाई छोडेर हिब्रूहरूको पुस्तकभरि नै सधैं हामीलाई पवित्र स्तरमा उठाइराख्ने पवित्रीकरणको विषयमा लेखिएको छ । अनि यस प्रकारको पवित्रीकरण अल्पसङ्ख्य प्रगतिशील, अग्रसर विश्वासीहरूलाई मात्र दिइएको होइन, तर सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई दिइएको छ (१ कोरिन्थी ६:११) । यो परमेश्वरको इच्छा हो, र ख्रीष्ट येशूको बलिदानको फल पनि हो । हामीचाहिँ परमेश्वरद्वारा अलग पारिएका, परमेश्वरमा अलग पारिएका र परमेश्वरका निम्ति अलग पारिएका हौं । तर वचनद्वारा ख्रीष्ट-विश्वासीको जीवनमा भइरहने परमेश्वरको आत्माको प्रगतिशील कार्य अर्को कुरा हो (यूहन्ना १७:१७-१९, १ थेस्सलोनिकी ५:२३) । ती दुई कुराको खिचड़ी नबनाउनुहोस् !’ 18)

हिब्रू १०:११: यता हारूनवंशी पूजाहारीहरूको सेवा छ भने, उता ख्रीष्ट येशूको सेवकाइ छ। यी दुई प्रकारको सेवाहरू तुलना गरिन्छ र तिनीहरूको बीचमा विशाल भिन्नता केमा छ, सो देखाइन्छ। हारूनवंशी पूजाहारीले दिनहुँ सेवा गरिरहन्थे। न निवासस्थानमा, न मन्दिरमा बस्नलाई कुनै कुर्सी थियो। विश्राम कहाँबाट पाउने, जब तिनीहरूको सेवा कहिल्यै सकिँदैनथियो, जब तिनीहरूको काम कहिल्यै पूरा हुँदैनथियो? घरीघरी तिनीहरूले एकै किसिमका बलिदानहरू चढाउने गर्थे; कहिल्यै नसिद्धिने तिनीहरूको नित्यकर्मको के काम? त्यसले पापहरू हटाउने होइन, तिनलाई छुँदै पनि छुँदैनथियो, न त्यसले विवेकलाई दोषमुक्त पारेर आराम दिन्थ्यो।

ती बलिदानहरूले पापहरू कहिल्यै हरण गर्न सकेनन्, र कहिल्यै हरण गर्ने सक्दैनन् पनि। यस विषयमा श्री ए. बी. ब्रसले यसो लेखेका छन्: 'लेवीय व्यवस्थाअन्तर्गत हारूनचाहिँ महत्त्वपूर्ण व्यक्ति थिए; त्यसो भए पनि अन्तमा तिनी रीतिविधिहरूको सेवक मात्र थिए; किनकि तिनले वास्तवमा मूल्यहीन विधिहरू मात्र पूरा गर्ने गर्थे।' 19

हिब्रू १०:१२: हाम्रा प्रभुले पापहरूका निम्ति एउटै बलिदान चढाउनुभयो। उहाँलाई धन्यवाद होस्! अबदेखि उसो अरू कुनै बलिदानको आवश्यकता पर्नेछैन।

*अब अरू कसैको रगत चाहिँदैन, अँ, कुनै वेदी पनि चाहिँदैन;
किनभने खास बलिदान भइसकेको छ।*

*अब कुनै आगोको ज्वाला पर्दैन, माथि उठिरहने धूवाँ पनि पर्दैन;
कहिल्यै अरू कुनै पापबलिको पशु मार्नुपर्दैन।*

*किनकि उहाँ जो स्वर्गको खानदानी पुत्र हुनुहुन्थ्यो,
उहाँको अनमोल रगत बहाइएको छ;*

त्यसले तपाईंको मन र विवेक दोषमुक्त पार्नेछ;

त्यसले गाढाभन्दा गाढा रङ्का दागहरू धोइदिन्छ।

होराटियस बोनार

उहाँले एकैपल्टमा छुटकाराको काम गरिसिद्ध्याउनुभयो; उहाँ सदाका निम्ति परमेश्वरको दाहिने हातमा बस्दै हुनुहुन्छ। यस पदको अनुवाद दुई प्रकारले गर्न सकिन्छ। एक अनुवाद यस प्रकारको छ: उहाँले पापहरूका निम्ति एउटै बलिदान सदाको लागि चढाउनुभयो; अथवा सम्भवतः दोस्रो अनुवाद यस प्रकारको छ: उहाँ परमेश्वरको दाहिने हातमा सदाका निम्ति बस्नुभयो। किनभने यी दुई कुरा सत्य छन्। तर मेरो विचारमा, उहाँ परमेश्वरको दाहिने हातमा सदाका निम्ति बस्नुभयो भन्ने अनुवाद सठीक हो। अविश्रामपूर्वक उहाँ बस्दै हुनुहुन्छ; किनभने पापबाट चुक्ता गर्ने ठूलो दाम एकैपल्टमा सदाका निम्ति तिरियो। उहाँ परमेश्वरको दाहिने हातपट्टि सम्मान, अधिकार र आत्मीयताको स्थानमा बस्दै हुनुहुन्छ।

यस कुरामा कसैले यसो भन्दै आफ्नो आपत्ति जनाउला: 'ख्रीष्ट येशू सदाका निम्ति कहाँ बसिरहनुहुनेछ; एक दिन उहाँ न्यायका निम्ति खडा हुनुहुनेछ।' त्यस मानिसको आपत्ति र हाम्रो कुरामा कुनै अमेल छैन। पापका निम्ति एकै बलिदान दिएर उहाँले त्राणको काम पूरा गर्नुभयो; अनि यस कुराको सम्बन्धमा उहाँ सधैंका निम्ति आराम लिनुहुन्छ। कुरा सही हो, न्यायको सम्बन्धमा उहाँ सदा बस्नुहुन्न, तर यसका निम्ति एक दिन उठ्नुहुनेछ।

हिब्रू १०:१३: जबसम्म प्रभु येशूका शत्रुहरू उहाँको चरणमा पाउदानको रूपमा राखिँदैनन्, तबसम्म उहाँ पखिरहनुहुन्छ। त्यो दिन आउनेछ, जब उहाँको सामु हरेक घुडा टेकिनेछ, र पिता परमेश्वरको महिमाका निम्ति हरेक जिब्रोले उहाँलाई प्रभु भनेर स्वीकार गर्नेछ (फिलिप्पी २:१०-११)। त्यस दिन पृथ्वीमा खुल्लमखुल्ला उहाँलाई दिनुपर्ने इज्जत-सम्मान उहाँलाई दिइनेछ, र उहाँ सबै मानिसहरूको सामु प्रतिष्ठित हुनुहुनेछ।

हिब्रू १०:१४: ख्रीष्ट येशूको बलिदानको सर्वश्रेष्ठता केमा देखिन्छ? त्यस बलिदानद्वारा उहाँले पवित्र पारिएकाहरूलाई सदाका निम्ति, अँ, अनन्तसम्म सिद्ध पार्नुभएको छ। यहाँ यस पदमा 'पवित्र पारिएकाहरू' भन्नाले परमेश्वरका निम्ति संसारबाट अलग पारिएकाहरू सबैजनालाई अर्थात् सबै सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई बुझिन्छ। उनीहरूलाई दुई प्रकारले सिद्ध पारिएको छ। पहिले, परमेश्वरको सामु

उनीहरूको स्तर वा ठहर सिद्ध छ । उनीहरू पिताको सामु ग्रहणयोग्य भई उभिन सक्छन्; किनभने उहाँको प्रिय पुत्रको योग्यतामा उनीहरू ग्रहणयोग्य भए । दोस्रो, पापको दोष र पापको दण्डको सम्बन्धमा उनीहरूको विवेक सिद्ध भएको छ । उनीहरूलाई थाहै छ: प्रभु येशूद्वारा पापको ऋणबाट चुक्ता हुने दाम पूरा रूपले तिरियो; अनि परमेश्वरले यसको भुक्तानी दोस्रो पल्ट खोज्नुहुन्न नै ।

हिब्रू १०:१५: पवित्र आत्मा पनि यही कुरा समर्थन गर्नुहुने साक्षी हुनुहुन्छ । नयाँ नियमको करारअन्तर्गत पापहरूसित सठीक व्यवहार गरिन्छ र पापहरूको समस्या एकैपल्ट सदाका निम्ति समाधान हुन्छ । पवित्र आत्माले पुरानो नियमको पवित्र शास्त्रको खण्ड-खण्डबाट सो कुरा समर्थन गर्नलाई गवाहीहरू लिएर पुष्टि गर्ने काम गर्नुहुन्छ ।

हिब्रू १०:१६: यर्मिया ३१:३१ पदमा परमप्रभुले आफ्नो प्रजासँग एउटा नयाँ करार बाँधेछु भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो, जुन निजी प्रजा उहाँले यस संसारमा सबै जातिहरूको बीचबाट छान्नुभएको थियो ।

हिब्रू १०:१७: त्यसको सिलसिलामा उहाँले यर्मिया ३१:३४ पदमा फेरि भन्नुभयो: 'तिनीहरूका पापहरू र तिनीहरूका अधर्महरू म फेरि कहिल्यै सम्भन्ना गर्नेछैनं ।' हामीलाई ताजुप लाग्छ, कि यस पदमा पापहरूको क्षमा पूरा रूपले र एकैचोटि सधैंका निम्ति पाइने प्रतिज्ञा गरिए ता पनि कोही मानिसहरूले यहूदी धर्मका कहिल्यै नटुङ्गिने अनगिन्ती बलिदानहरूकहाँ फर्कन खोजेछन्; अनि तिनीहरूले यो प्रतिज्ञा पूरा भइरहेको सुदिनमा यसो गर्न चाहेछन्, त्यो भन् अचम्म ! !

हिब्रू १०:१८: नयाँ नियमको करारअन्तर्गत पाइने पापको क्षमाको प्रतिज्ञाको अर्थ यो हो: 'अबदेखि उसो पापका निम्ति कुनै बलिदान बाँकी रहँदैन ।' अबदेखि उसो ख्रीष्ट येशूको बलिदानबाहेक अरू कुनै प्रकारको बलिदान चाहिँदैन भन्ने शब्दहरूमा लेखकले आफ्नो पत्रको शैक्षिक खण्ड अन्त गरेका छन् । अबदेखि उसो हामीलाई अरू कुनै बलिदानको आवश्यकता पर्दैन भन्ने कुरा हाम्रा कानहरूमा, हाम्रो हृदय र हाम्रो मनमा निरन्तर गुञ्जिरहोस् भन्ने तिनको इच्छा छ; किनभने तिनले अबचाहिँ हाम्रा कर्तव्यहरू के-के हुन्, सो व्यवहारिक अङ्कन हामीमाथि लगाउन लागेका छन् ।

३) हिब्रू १०:१९-१३:१७: चेताउनी र अर्तीउपदेशहरू

क) हिब्रू १०:१९-३९: चेताउनी: होशियार, ख्रीष्ट येशूलाई
तुच्छ ठान्नुहुँदैन !

हिब्रू १०:१९: पुरानो नियमको समयमा मानिसहरूलाई परमेश्वरबाट टाढा राखिन्थ्यो भने, अब ख्रीष्ट येशूमा हामी उहाँको क्रसको रगतद्वारा नजिक ल्याइएका छौं। यसकारण हामीले परमेश्वरको नजिकै जाने प्रोत्साहन पाएका छौं।

यस अर्ती-आदेशअनुसार सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरू पूजाहारी भएका छन्; किनभने हामीले येशूको रगतद्वारा महा पवित्रस्थानभित्र प्रवेश गर्ने हिम्मत प्राप्त गरेका छौं। यहूदी धर्मको व्यवस्थाअन्तर्गत मानिसहरूलाई पवित्रस्थान र महा पवित्रस्थानमा पस्न मनाही गरिएको थियो। पवित्रस्थानभित्र पूजाहारीहरूले जान पाउँथे भने, महा पवित्रस्थानमा प्रधान पूजाहारीले मात्र पस्न पाउँथे। अब यो नियम पूरा बदली भएको छ। अबदेखि उसो यस्तो कुनै विशेष स्थान रहेन, जहाँ विशेष जातिका मानिसहरूले मात्र परमेश्वरलाई भेट्न सक्छन्। त्यसो भन्दा त अबचाहिँ सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले संसारको जुनैसुकै ठाउँबाट हर समयमा विश्वासद्वारा परमेश्वरको उपस्थितिमा प्रवेश गर्न पाउँछन्।

‘नयाँ र जीवित मार्ग हुँदा बीचको छेक्ने पर्दा नाघेर
मेरो उपस्थितिमा आऊ’ भनेर परमेश्वरले मलाई आग्रह गर्नुभएको छ।
नडराईकन म आँट गर्छु; हिम्मत बाँधेर म उहाँको आदेश पालन गर्छु।

किनभने त्यहाँ ख्रीष्ट येशू मेरा प्रभुको साथमा
 म कृपा-आसनमाथि विराजमान हुनुहुने परमेश्वरसित भेट हुन्छु ।
 उहाँको सामु मेरो योग्यता के हो त ?
 ख्रीष्टको रगत मेरो सम्पूर्ण योग्यता हो ।
 जब म परमेश्वरको उपासना गर्छु,
 तब पहिले उहाँको सामु पहिलो-फलरूपी ख्रीष्टलाई चढाउँछु ।
 किनकि उहाँलाई देखेर परमेश्वर उहाँमा प्रसन्न हुनुहुन्छ;
 त्यसरी नै म अयोग्य व्यक्ति ग्रहणयोग्य बन्छु-बन्छु ।

अज्ञातको रचना

हिब्रू १०:२०: हाम्रो प्रवेश एउटा नयाँ र जीवित मार्ग हो । यहाँ 'नयाँ मार्ग' भनेको भर्खरै उद्घाटन गरिएको वा भर्खरै खानिएको बाटो हो । जीवित मार्गले पुनरुत्थान हुनुभएको प्रभु येशूलाई सङ्केत गर्छ; किनभने उहाँ जिउंदो मुक्तिदाता हुनुहुन्छ । त्यो मार्ग उहाँले हाम्रा निम्ति आफ्नो शरीररूपी पर्दाद्वारा खोल्नुभयो । यसर्थ निवासस्थानको पवित्रस्थान र महा पवित्रस्थानको बीचको पर्दाचाहिँ प्रभु येशूको शरीरको प्रतिचित्र हुँदो रहेछ भन्ने कुरा यहाँ स्पष्ट रूपले सिकाइएको छ । परमेश्वरको उपस्थितिमा प्रवेश-मार्ग खोल्नका निम्ति पहिले त्यो बीचको छेक्ने पर्दा तोड्नुपरेको थियो । यसकारण उहाँको शरीर मृत्युमा तोडिएको हो । याद रहोस्: ख्रीष्ट येशूको पापरहित जीवनद्वारा हामीलाई परमेश्वरको नजिक जाने त्यो प्रवेश मिलेको छैन, तर उहाँको प्रतिस्थापी मृत्युले त्यो प्रवेश खोलेको हो । परमेश्वरको पाठोलाई मृत्युका चोटहरू लगाइए; यसकारण हामी परमेश्वरको उपस्थितिमा जान पाउँछौं । जब हामी प्रार्थना वा आराधना गर्न परमेश्वरको सामु आउँछौं, तब हर पल्ट याद गरौं: परमेश्वरको नजिक जान पाउने यो सौभाग्यचाहिँ अति नै ठूलो दामले किनिएको सौभाग्य हो ।

हिब्रू १०:२१: परमेश्वरको उपस्थितिमा जाने हिम्मत र आँट छँदै हामीसँग अर्को कुरा पनि छ: परमेश्वरको घरमाथि हाम्रा महान् महापूजाहारी हुनुहुन्छ । हामी पूजाहारी हौं (१ पत्रुस २:९, प्रकाश १:६), त्यसो भए ता पनि हामीलाई महापूजाहारीको खाँचो पर्दछ । ख्रीष्ट येशू हाम्रा महान् महापूजाहारी हुनुहुन्छ । अनि वर्तमान समयमा हाम्रा निम्ति

गरिरहने उहाँको निरन्तर सेवकाइको फलस्वरूप हामी परमेश्वरको सामु सधैं ग्रहणयोग्य हुन्छौं र हामीलाई सधैं स्वागत छ ।

हिब्र १०:२२: 'आओ, हामी नजिक जाओ !' यो ख्रीष्टको रगतले कमाइएको ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको सौभाग्य हो । हाम्रो भेट यस संसारका ठूलाठाला यशस्वी व्यक्तिहरूसँग हुने होइन, तर विश्वको सर्वाधिकारी परमेश्वरसित हाम्रो भेट हुने निम्तो छ । कति अद्भुत कुरा; यसका निम्ति शब्द छैन । तर उहाँको यो निम्तो हाम्रा निम्ति कति मूल्यवान् छ, सो कुरा हाम्रो व्यवहारले देखाउँछ । यस निम्तोप्रति हाम्रो प्रतिक्रिया के हो त ?

उहाँको सिंहासनको सामु कसरी जाने ? यसका निम्ति हाम्रो आत्मिक तयारी चार किसिमको हुनुपर्छ:

क) साँचो मनले; इस्राएलीहरू मुखले परमेश्वरको नजिक आउँथे; तिनीहरूले आफ्ना ओठले उहाँको आदर गर्थे; तर तिनीहरूको हृदय उहाँबाट टाढा हुन्थ्यो (मत्ती १५:८) । अनि हाम्रो अवस्था के हो ? हामी इमानदारीपूर्वक उहाँको नजिक जानुपर्छ, र साँचो मनले उहाँलाई पुकार्नुपर्छ ।

ख) विश्वासको पूरा निश्चयतामा; परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरूमाथि पूरा भरोसा राखेर उहाँको अनुग्रहमा हामी ग्रहणयोग्य हुन्छौं भन्ने कुरामा सुदृढ रहेर हामी उहाँको उपस्थितिमा जानुपर्छ ।

ग) खराब विवेकबाट शुद्ध हुनलाई आफ्नो हृदयमा छिट्काउ लिएर; नयाँ जन्मको अनुभवले हामीबाट त्यो खराब विवेक हटाउँछ, अरू कुनै कुराले होइन । जब हामी पहिले पल्ट आफ्नो जीवन ख्रीष्ट येशूको हातमा अर्पण गर्छौं, तब उहाँको अनमोल रगतको मूल्य हामी बुझ्न थाल्छौं; किनकि मानौं हामी उहाँको रगत आफ्नो हृदयमा छर्कन्छौं, जसरी इस्राएलीहरूले निस्तारको पाठोको रगत आफ्ना घरका ढोकाहरूमा लगाएका थिए । यसरी हामीबाट त्यो खराब विवेक हटेर जान्छ । तब हामी यस प्रकारले गवाही दिन्छौं:

विवेकले हामीलाई फेरि कहिल्यै दोष लगाउँदैन;
किनकि उहाँको अनमोल रगतले हामीलाई

एकैपल्टमा सधैंका निम्ति धोएर शुद्ध पारेको छ,
 अँ, येशूको बहुमूल्य रगतले हामीलाई परमेश्वरको दृष्टिमा
 निष्कलङ्क तुल्याएको छ ।

फ्रन्सिस बेवन

घ) आफ्नो शरीर शुद्ध पानीले धोएर; यहाँ प्रयोग गरिएको भाषा सङ्केतात्मक भाषा हो: आफ्नो शरीर भन्नाले हाम्रो जीवन बुझिन्छ; अनि शुद्ध पानी भनेको हामीले कि त परमेश्वरको वचन (एफेसी ५:२५-२६), कि ता पवित्र आत्मा बुझ्नुपर्छ (यूहन्ना ७:३७-३९) । पवित्र आत्माले हाम्रो जीवन शुद्ध पार्नुहुँदा परमेश्वरको वचन प्रयोग गर्नुहुन्छ; यसरी दिन प्रतिदिन हामीलाई चाहेर-नचाहेर लाग्ने कलङ्कहरू हट्छन् । ख्रीष्ट येशूको मृत्युले हाम्रो पापको दोष एकैपल्टमा सधैंका निम्ति हटाइदिएको हुनाले हामी शुद्ध भएका छौं भने, घरिघरि पापको कलङ्कबाट हामीलाई शुद्ध हुन आवश्यक छ; अनि यो काम पवित्र आत्माले परमेश्वरको वचनद्वारा गर्नुहुन्छ (यूहन्ना १३:१०) ।

परमेश्वरको उपस्थितिमा जाने मानिसको तयारीमा चारवटा कुरा चाहिन्छ: इमानदारीता, निश्चयता, मुक्तिको अनुभव र दैनिक पवित्रीकरण ।

हिब्रू १०:२३: दोस्रो अर्ती-आदेश यस प्रकारको छ: 'हाम्रो आशाको अङ्गीकार हामी नचुकीकन बलियो गरी पक्रिराखौं!' हाम्रो एकमात्र आशा ख्रीष्ट येशूमा छ । यो हाम्रो दृढ स्वीकार हो, र यसबाट हामी एक इन्च पनि हट्दैनौं; संसारको कुनै चीजले पनि हामीबाट यो आशा खोस्न पाउँदैन ।

यहूदी धर्मका वर्तमान युगमा उपभोग गर्न पाउने भौतिक आशिषहरूका निम्ति आउने युगमा उपभोग गर्न पाउने ख्रीष्ट येशूमा भएका आत्मिक आशिषहरू साटौं कि भन्ने परीक्षामा परेकाहरूलाई यहाँ सम्भना गरिन्छ: 'जसले प्रतिज्ञा गर्नुभयो, उहाँ विश्वासयोग्य हुनुहुन्छ।' उहाँका प्रतिज्ञाहरू विफल हुँदै-हुँदैनन् । अनि उहाँमाथि भरोसा गर्नेहरूले कहिल्यै हरेखानुपर्नेछैनन् । मुक्तिदाता प्रभुले जस्तो प्रतिज्ञा गर्नुभयो,

ठीक त्यस्तै उहाँ आउनुहुने नै छ । अनि उहाँका जनहरू सधैंका निम्ति उहाँको साथमा हुनेछन्, अँ, उनीहरू अनन्तसम्म उहाँजस्ता हुनेछन् ।

हिब्रू १०:२४: विश्वासी-विश्वासीको बीचमा एक-अर्काप्रति आफ्नो प्रेम प्रकट गर्ने र असल कामहरूमा लागि रहने तरिकाहरू खोजेर निकाल्नलाई हामीले एक-अर्कालाई उत्साह दिनुपर्छ । नयाँ नियमको शिक्षाअनुसार प्रेमचाहिँ मनको भावना होइन, तर हाम्रो इच्छाको अधीनतामा रहने काम हो । परमेश्वरको आज्ञा छ: प्रेम गर ! यसकारण हामी प्रेम गर्न सक्छौं, र हामीले प्रेम गर्नेपर्छ । प्रेम जरा हो भने, असल कामहरू त्यसको फल हुन् । हाम्रो उदाहरण र हाम्रो शिक्षाबाट हामीले प्रेमले युक्त र सुकर्ममा जोशिलो भएको जीवन कस्तो छ, सो देखाउनुपर्छ र आफ्ना सङ्गी-विश्वासीहरूलाई यस किसिमको जीवन जिउन हौसला दिनुपर्छ ।

प्रेम गर्ने हृदयहरू केजस्ता हुन् ?

ती हृदयहरू सुन्दर-सुन्दर फूलबारी हुन् ।

तब प्रेमका विचारहरू के हुन् ?

ती विचारहरू असल बीउजस्ता हुन् ।

अनि प्रेमपूर्ण बोलीवचन के हुन् ?

ती शब्दहरू सुन्दर-सुन्दर फूलहरूसमान हुन् ।

अनि हाम्रा सुकर्महरू के हुन् ?

ती सुकर्म फूलबारीका मीठा-मीठा फलहरू हुन् ।

विविधको रचना

हिब्रू १०:२५: अरूले जेसुकै गरून्, हामीले एकै ठाउँमा भेला हुन छोड्नुहुँदैन; हामीले स्थानीय मण्डलीको सङ्गितलाई त्याग्नुहुँदैन । यो अर्ता सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई दिइएको छ । हामी आफ्नो स्थानीय मण्डलीमा विश्वासयोग्यतासाथ उपस्थित हुनैपर्छ । अनि यस कुरामा शङ्का छैन: जसले यसो गर्छ, उसले सामूहिक आराधना र सबैसँग मिलेर गरेको सेवामा आत्मिक बल, सान्त्वना र आनन्द पाउँछ, अँ, आत्मिक खुराक पनि पाउँछ ।

यो अर्ती ती इसाईहरूका निम्ति बढी महत्त्वपूर्ण हुन्छ, जुन इसाईहरू खेदो र सतावटमा परेका छन् । कतै लुकेर जेलमा वा निन्दामा पर्नुदेखि अथवा दुःखकष्ट पाउनुदेखि बाँच्ने रहर त हुन्छ । तर गुप्त चेला हुनुहुँदैन ।

तर यस पदमा दिइएको अर्तीले विश्वासबाट पतित नहुने चेताउनी दिन्छ । यहाँ स्थानीय मण्डलीको सङ्गतिलाई छोड्नु भनेको इसाई मतलाई पिठ्युँ फर्काएर यहूदी धर्ममा फर्कनु हो । किनकि यो पत्र लेखिएको बेलामा कसै-कसैले यस्तो गरिरहेका थिए ।

ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमन जति नजिक हुँदै जान्छ, उति नै बढी हामीले एक-अर्कालाई उत्साह दिनु खाँचो पर्छ । प्रभु येशू आउनुहुनेछ; तब सतावटमा परेका विश्वासीहरू, बहिष्कृत र अपमानित विश्वासीहरू विजेता हुनेछन् । तर त्यस दिनसम्म स्थिरता र धीरजको खाँचो छ ।

हिब्रू १०:२६: अब लेखकले चौथो चेताउनी पेस गर्छन्, जो एक कडा चेताउनी हो । अधिका चेताउनीहरूले ताकेको धर्मत्यागलाई अहिले जानी-बुझी गरिएको पाप भनिन्छ, जसको विरुद्ध यस चौथो चेताउनीले गर्छ ।

यो कस्तो किसिमको पाप हो, यस सम्बन्धमा इसाईहरूको बीचमा एक मत छैन । बुभाइमा केको समस्या छ, सो तल छोटकारीमा सूचित गरिन्छ:

- क) कि त यस प्रकारको पाप गर्ने एक साँचो ख्रीष्ट-विश्वासी हो, जसले ख्रीष्ट येशूलाई पूर्ण रूपले त्यागेर नष्ट हुनेछ ।
- ख) कि त यस प्रकारको पाप गर्ने एक साँचो ख्रीष्ट-विश्वासी हो, जो पछि हटेको छ, तर जसले आफ्नो मुक्ति गुमाएको छैन ।
- ग) कि त यस प्रकारको पाप गर्ने नामधारी इसाई हो, जो स्थानीय मण्डलीको सङ्गतिमा रहला, जसले केही समयसम्म विश्वास गर्ला, तर त्यसपछि ख्रीष्ट येशूलाई पूर्ण रूपले त्याग्छ । उसले नयाँ जन्म पाएको छैन, र अबचाहिँ नयाँ जन्म पाउन पनि सक्दैन ।

माथि उल्लेख गरिएको तीनवटा विचारधारामा जुनै पनि अप्पाउँदा सबै समस्याहरू हालै हुँदैनन् । हाम्रो विचारमा, तेस्रो राय सठीक धारणा

हो; किनभने यस धारणाले अरू सबै धारणाहरूले भन्दा हिब्रूको पुस्तकमा प्रस्तुत गरिएको शिक्षा र नयाँ नियमभरि दिइएको शिक्षासँग बढी मेल खान्छ ।

यहाँ, छबीस पदमा धर्मत्यागको पाप सत्यको ज्ञान पाएपछि जानी-बुझी गरिएको पाप भनिन्छ । यहूदा इस्करियोतिले जस्तो, यही मानिसले पनि सुसमाचारको शुभसन्देश सुनेको छ । उसले मुक्तिको बाटो चिनेको छ । उसले यसमा खुट्टा टेकेको बहाना पनि गर्छ । तर केही समयपछि उसले आफ्नो स्वेच्छाले, राजीखुशीले मुक्तिको बाटोलाई छोडिदिन्छ ।

यस्तो व्यक्तिका निम्ति उसका पापहरूको लागि कुनै बलिदान बाँकी रहँदैन । एकैपल्टमा सधैंका निम्ति दिइएको ख्रीष्ट येशूको बलिदानलाई उसले नकारेको छ, उसले इन्कार गरेको छ, उसले रद्द गरेको छ । यस्तो व्यक्तिलाई परमेश्वरले अर्को मुक्तिको उपाय दिनुहुन्न ।

यस प्रकारले, हरेक पाप जानी-बुझी गरिन्छ । तर हिब्रूहरूलाई पत्र लेख्ने लेखकले यहाँ धर्मत्यागको पापको कुरा गरेका छन् । अनि त्यस प्रकारको पाप असाध्य गम्भीर पाप हो ।

लेखकले 'हामी' भन्दाखेरि तिनले आफूलाई यसमा समावेश गरेको बुझ्नुहुँदैन; किनभने हिब्रू १०:३९ पदमा तिनले ती पछि हटेर नष्ट हुनेहरूको गन्तीबाट आफूलाई र आफ्ना सङ्गी-विश्वासीहरूलाई तुरुन्त बाहेक गर्छन्, अलग पार्छन् ।

हिब्रू १०:२७: यस्तो व्यक्तिका निम्ति अरू केही पनि होइन, केवल न्यायको डेरलाग्दो प्रतीक्षा मात्र बाँकी रहन्छ । उसका निम्ति परमेश्वरको न्यायबाट उम्कने बाटो छैन । धर्मत्यागीलाई पश्चात्ताप गर्ने गरी नयाँ तुल्याउनु असम्भव छ (हिब्रू ६:४) । ख्रीष्ट येशूमा भएको परमेश्वरको अनुग्रहबाट उसले जानी-जानी र राजीखुशीले आफूलाई वञ्चित पारेको र विच्छेद गरेको छ । उसको अन्त परमेश्वरका विरोधीहरूलाई भस्म पार्ने आगोको ज्वालामा हुनेछ । त्यो आगो वास्तविक आगो हो कि होइन भन्ने विषयमा छलफल गर्न हामी आफ्नो समय खेर नफालौं ! यस वाक्यको भाषा यस प्रकारको छ, कि छर्लङ्ग बुझिन्छ: जुन सजाय यस्तो व्यक्तिलाई दिइनेछ, त्यो सजाय अति नै हुनेछ; उसको दण्ड असहनीय हुनेछ ।

याद गर्नुहोस्: धर्मत्यागीहरू परमेश्वरका शत्रुहरू हुन् । तिनीहरू ख्रीष्टका कट्टर विरोधी हुन्, तटस्थी होइनन् ।

हिब्रू १०:२८: यहाँदेखि पुरानो नियमको समयमा व्यवस्था उल्लङ्घन गर्नेलाई दिइएको सजाय र नयाँ नियमको समयमा धर्मत्यागीलाई दिइने सजाय तुलना गरिन्छ; किनभने धर्मत्यागीको दण्ड ज्यादा हो । मानौं मूतिपूजा गरेर कुनै मानिसले मोशाको व्यवस्था भङ्ग गरेको थियो; तब दुई वा तीनजना साक्षीहरूले त्यसको पापको दोष पुष्टि गरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई कुनै मायादया नगरी मृत्युदण्ड दिइन्थ्यो (व्यवस्था १७:२-६) ।

हिब्रू १०:२९: तर त्यस मानिसको भन्दा धर्मत्यागीले भन्नु कडा दण्ड पाउनेछ; किनभने उसले पाएका सौभाग्यहरू धेरै थिए । उसको महापाप कति भयङ्कर छ, सो कुरा देखाउन त्यसको विरोधमा निम्न तीनवटा अभियोग लगाइएका छन्:

क) उसले परमेश्वरको पुत्रलाई आफ्ना पाउमनि कुल्केको छ । प्रभु येशूको चेला हुँ भनेर स्वीकार गरेको केही समयपछि उसले ख्रीष्ट येशूसित केही सरोकार राख्न चाहँदैन । उसले ख्रीष्टलाई सारा बलले र सारा मनले अस्वीकार गर्छ । मुक्ति पाउनलाई उसलाई प्रभु येशूको के आवश्यकता ? उसले उहाँलाई आफ्नो प्रभु नमानेर पूरा रूपले इन्कार गर्छ ।

जापानमा सतावटको समयमा सरकारले चलाइरहेको क्रूसको एउटा मूर्ति थियो । त्यो क्रूसको मूर्ति मानिसहरूको सामु भुँइमा राखिन्थ्यो; अनि सरकारी आदेशअनुसार हरेकले क्रूसमा टाँगिनुभएको येशूको मूर्तिको शिरमाथि टेक्नुपरेको थियो । अइसाई मानिसहरू उहाँको शिरमाथि टेक्न डराएनन्, र तिनीहरूले त्यसमाथि टेकिछाडे । तर सच्चा ख्रीष्टका चेलाहरूले यसो गर्न मानेनन् । यसकारण उनीहरूलाई मृत्युदण्ड दिइयो । पछि उहाँको शिरमाथि कुल्चिँदा-कुल्चिँदै त्यो मूर्तिको चेहरा नचित्रे गरी खिइएको थियो अरे ।

ख) जुन करारको रगतद्वारा ऊ पवित्र पारिएको थियो, त्यो रगत उसले अपवित्र थोक सम्भेको छ । उसले नयाँ करारलाई स्थापित गर्ने

ख्रीष्टको रगत काम नलाग्ने र अशुद्ध ठान्छ । त्यही रगतद्वारा ऊ अलग पारिएको थियो अर्थात् उसलाई बाहिरी विशेष सौभाग्य मिलेको थियो । अन्य इसाईहरूको सङ्गतमा ऊ पवित्र पारिएको थियो, जसरी विश्वास गर्ने पत्नीको कारणले विश्वास नगर्ने पति पवित्र हुन्छ (१ कोरिन्थी ७:१४) । तर यसैबाट उसले मुक्ति पाएको अर्थ बुभुहुँदैन ।

ग) उसले अनुग्रहको आत्मालाई अपमान गरेको छ । मुक्तिको सुसमाचार बुभुलाई परमेश्वरको आत्माको उसलाई प्रकाश दिनुभएको थियो । उहाँले उसलाई पापको विषयमा कायल पार्नुभएको थियो । उहाँले ख्रीष्ट येशूतिर औँल्याउँदै उहाँमा उसलाई उसको आत्माको एकमात्र शरणस्थान चिनाउनुभएको थियो । तर उसले चाहिँ अनुग्रहको आत्माको अपमान गरेको छ; किनभने उसले उहाँलाई पूरा रूपले तुच्छ ठानेको छ र उहाँले येशूमा प्रस्तुत गर्नुएको मुक्तिलाई हेला गरेको छ ।

हिब्रू १०:३०: जानी-बुझी राजीखुशीले परमेश्वरका प्रिय पुत्रलाई तलाक दिनु वा परित्याग गर्नु असाध्यै ठूलो पाप हो । परमेश्वरले यो महापाप गर्नेहरू सबैको न्याय गर्नुहुनेछ । उहाँले यसो भन्नुभयो: 'बदला लिने काम मेरो हो, म नै बदला दिनेछु' (व्यवस्था ३२:३५) । यहाँ बदला लिनु भनेको उचित न्याय गर्नु हो । परमेश्वरको सम्बन्धमा बदला लिनु वा बदला दिनुमा अन्यायको अलिकति गन्ध लाग्दैन; उहाँ रिसले साटो फेरुहुनु; उहाँ अन्याय गर्नुहुनु । दोषअनुसार मानिसले पाउनुपर्ने दण्ड पाउनुपर्छ, त्यसभन्दा कम्ती वा बढी होइन । आफ्नो धार्मिक स्वभावअनुसार परमेश्वरले धर्मत्यागीलाई पनि उसले पाउनुपर्ने दण्ड दिनुहुनेछ । उहाँको न्यायको नाप सिद्ध छ । यो कुरा निश्चित छ ।

अनि फेरि लेखिएको छ: 'परमप्रभुले आफ्ना जनहरूको न्याय गर्नुहुनेछ ।' निश्चय नै परमेश्वरले आफ्ना जनहरूको पक्षमा न्याय गर्नुहुन्छ र ती मानिसहरूलाई तिनीहरूले उनीहरूप्रति देखाएका सबै अन्यायको उचित दण्ड दिनुहुन्छ । उनीहरूलाई धर्मी ठहराउने उहाँ हुनुहुन्छ । तर यहाँ तीस पदमा दुष्ट मानिसहरूको कुरा छँदैछ । निस्सन्देह, उहाँले दुष्ट मानिसहरूको न्याय गर्नुहुने नै छ ।

परमेश्वरले धर्मत्यागीहरूलाई आफ्ना जनहरू भन्नभएको कुरा तपाईंलाई अष्टचारो लाग्छ भने याद गर्नुहोस्: तिनीहरू उहाँको सृष्टिका थोक हुन्, साथै तिनीहरूको स्वीकारअनुसार तिनीहरू केही समयका निम्ति उहाँका जनहरू थिए। उहाँ तिनीहरूको मुक्तिदाता नभए पनि कम्तीमा तिनीहरूको सृष्टिकर्ता त हुनुहुन्छ। अनि तिनीहरूले उहाँको जन हौं भनेर एक समयमा भन्ने गर्थे, यद्यपि तिनीहरूले उहाँलाई कहिल्यै व्यक्तिगत रूपले चिनेका थिएनन्।

हिब्रू १०:३१: सबैजनाका निम्ति जारी रहने पाठ यस प्रकारको छ: परमेश्वरका हातमा पर्नेहरूमा नपरौं; किनकि उहाँको न्याय डरलाग्दो हुन्छ।

पवित्र शास्त्रको यस खण्डमा ख्रीष्टका हुनेहरूको मन व्याकुल पार्न र हल्लाउन केही पनि लेखिएको छैन। तर मनलाई तलास गर्ने र मनमा लाग्ने यो चुनौतीपूर्ण खण्ड यस हेतुले लेखिएको छ, कि ख्रीष्टको नाम लिने सबैजनाले ईश्वरीय चेताउनी पाऊन्, र ख्रीष्ट येशूलाई त्याग्नेहरूका नतिजाहरू कति भयानक छन्, सो कुरा जानून्।

हिब्रू १०:३२: दस अध्यायका बाँकी पदहरूमा लेखकले ती शुरुका यहूदी इसाईहरूलाई ख्रीष्टमा राखेको तिनीहरूको निष्ठा किन कायम राख्नुपर्ने हो, सो विषयमा तीनवटा बलिया-बलिया कारणहरू दिन्छन्।

क) तिनीहरूले बितेको समयमा गरेका आफ्ना अनुभवहरूचाहिँ ख्रीष्टप्रति निष्ठा कायम राख्ने प्रेरणा हुन्।

ख) तिनीहरूले नजिकको भविष्यमा पाउन लागेको इनाम तिनीहरूको विश्वास बलियो पार्छ।

ग) ख्रीष्टबाट पछि हटेकोमा परमेश्वर बेखुशी हुनुहुन्छ भन्ने डर तिनीहरूलाई चले हौसला हो।

पहिले हामी बुँदा क) को कुरा गरौं: तिनीहरूले बितेको समयमा गरेका अनुभवहरूबाट प्रेरणा लिनु थियो। किनकि जब तिनीहरूले ख्रीष्ट येशूमाथि विश्वास गरेको कुरा स्वीकार गरे, तब तिनीहरू तित्त सतावटको तारो बने। तिनीहरूका परिवारहरूले तिनीहरूलाई 'तँ अबदेखि उसो हाम्रो होइनस्' भनेर अस्वीकार गरे; तिनीहरूका साथीहरूले तिनीहरूलाई त्यागे;

तिनीहरूका शत्रुहरूले तिनीहरूलाई खेदे र पिछा गरे। तर तिनीहरूले सहेका कष्टहरूले तिनीहरूलाई काँतर र भयभीत तुल्याउन सकेनन्, बरु तिनीहरूलाई विश्वासमा भन् बलियो पारे। ख्रीष्ट येशूका निम्ति अपमान सहने योग्यका ठानिएकोमा जुन प्रफुल्लता अनुभव गरिन्छ, त्यो प्रफुल्लता तिनीहरूले केही हदसम्म अनुभव गरे (प्रेरित ५:४१); त्यसमा कुनै शङ्का छैन।

हिब्रू १०:३३: कहिलेकहीं सतावट व्यक्तिगत थियो। एकलै तिनीहरू लिएर खुल्लमखुल्ला कष्ट र दुर्व्यवहारको पात्र बने। अरू बेलामा तिनीहरूले सँगै दुःखकष्ट भोगे।

हिब्रू १०:३४: ख्रीष्ट येशूका निम्ति भ्यालखानामा परेकाहरूलाई जेलमा भेट्न तिनीहरू डराएनन्; यद्यपि कैदीहरूसितको यस सङ्गतले तिनीहरूमाथि दोषारोपन निम्त्याउला भन्ने खतरा सधैं जारी रहन्थ्यो।

अधिकारीवर्गद्वारा तिनीहरूको सम्पत्ति हडप गरियो; तर त्यो पनि तिनीहरूले अनन्दसाथ सहे। आफ्नो भौतिक सम्पत्ति जोगाउनुभन्दा ख्रीष्ट येशूप्रति निष्ठावान् ठहरिनु नै तिनीहरूले रोजे। अविनाशी, निष्कलङ्क र कहिल्यै ओइलिएर नजाने अधिकारको भाग प्राप्त गर्नुमा तिनीहरू सुनिश्चित थिए (१ पत्रुस १:४)। तपाईंले परमेश्वरको अनुग्रहको साँचो आश्चर्यकर्म देख्न चाहनुभयो भने, त्यो यहाँ छ: संसारको धनलाई यस प्रकारले तुच्छ ठान्न अद्भुत कुरा हो!! परमेश्वरको अनुग्रहले तिनीहरूलाई यसका निम्ति सक्षम तुल्याएको हुनुपर्छ।

हिब्रू १०:३५: अब बुँदा ख) आयो: तिनीहरूले नजिकको भविष्यमा पाउन लागेको इनाम तिनीहरूको विश्वास बलियो पार्छ। बितेको समयमा यति धेरै दुःखकष्ट सहेपछि तिनीहरूले वर्तमान समयमा हरेष वा हार खानुहुँदैन। लेखकले भन्न खोजेको कुराको परिभाषा श्री एफ. बी. मेयरले यसो दिएका छन्: 'आफ्ना आँसुहरूको कटनी गर्न नभुल्नुहोस्!' परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभएको कुरा प्राप्त गर्ने समय नजिकै आएको थियो। तिनीहरूले आफ्नो इनाम हात पार्न लागेका थिए। यति बेला पछि हट्नु – असम्भव!!

जे.बी.पी.को अनुवाद यस प्रकारको छः 'आफ्नो आशा यति बेला नफाल; किनकि पछि आउने युगमा यसको इनाम ठूलो हुनेछ ।'

हिब्रू १०:३६: तिनीहरूलाई धीरजको खाँचो थियो । तिनीहरूको परिस्थितिमा यसको अर्थ यो थियोः ख्रीष्ट येशूलाई इन्कार गरेर सतावटहरूबाट बाँच्नुभन्दा बरु ती सतावटहरू सहनु उत्तम हो भन्ने दृढ़ सङ्कल्प तिनीहरूलाई चाहिएको थियो । तब परमेश्वरको इच्छा पूरा गरेपछि तिनीहरूले प्रतिज्ञा गरिएको इनाम पाउनेथिए ।

हिब्रू १०:३७: इनाम पाउने बेला र प्रभु येशूको दोस्रो आगमन एकै समयमा हुनेछ । यसकारण यहाँ हबक्कूक २:३ पदको उद्धृत गरिएको छः 'किनभने थोरै समयपछि उहाँ, जो आउनुहुन्छ, आउनुहुनेछ र उहाँले ढिलो गर्नुहुनेछैन ।' हबक्कूकको पुस्तकमा यो पद यस प्रकारको छः 'त्यो दर्शन ठहराइएको समयमा पूरा हुनेछ, त्यो पूरा हुने बेला चाँडै आउँदैछ, त्यसले धोका दिँदैन । त्यो पूरा हुन ढिलो भए ता पनि त्यसको बाटो हेर्दै बस; किनभने त्यो निश्चय पूरा हुनेछ, त्यसले ढिलो गर्नेछैन ।' हबक्कूकको यो पद कसरी यस प्रकारले बदली भयो, यस विषयमा श्री एम. भिन्सेन्टले यसो लेखेका छन्:

'हिब्रू भाषामा यस वाक्यको व्याकरण अध्ययन गरेमा यसको विषयवस्तु कल्दीहरूको विनाश हो । ... तर 'सेप्तजिन्ट' नामक पुरानो नियमको ग्रीक अनुवादअनुसार यसको कर्ता कि ता परमप्रभु, कि त उहाँको मसीह हुनुपर्छ । यहूदी धर्मका विद्वान्हरूले पछि यसको कर्ता मसीह हुनुहुन्छ भन्ने निश्चय गरे; अनि हिब्रूको पुस्तकको लेखकले यही अर्थमा यो पद प्रयोग गरे ।' 20)

अनि ए. जे. पोल्लकले यसको सम्बन्धमा निम्न टिप्पणी गरेका छन्:

'दुवै पुरानो नियमको यो पद र नयाँ नियममा यो पद उद्धृत गरिएको खण्डको एक-एक शब्द पवित्र आत्माको प्रेरणाले दिइएका हुन् र उस्तै पवित्र शास्त्रका खण्डको रूपमा मानिएका छन् । 'त्यो' र 'त्यसले' भन्ने सर्वनामको शब्दले त्यो दर्शन बुझाउँछ, जुन दर्शन ख्रीष्ट येशू राज्य गर्न आउनुहुने उहाँको दोस्रो आगमनसित सम्बन्धित छ । हिब्रूको

पुस्तकमा 'त्यो' भन्ने सर्वनाम 'उहाँ' बनेको छ; अनि त्यस वाक्यको विषयवस्तुचाहिँ विश्वासीहरूलाई उठाइलगिएको घटना हो ।'

त्यसपछि श्री पोल्लकले आफ्नो व्याख्यामा अढि बढेर यस सम्बन्धमा सामान्य अर्थ खोल्छन्:

'जब पवित्र आत्माको प्रेरणामा बाइबलका लेखकहरूले पुरानो नियमको कुनै खण्ड उद्धृत गर्छन्, तब उनीहरूले पुरानो नियमबाट बढी होइन, तर परमेश्वरको मनसा आफ्नो तर्कमा प्रकट गर्न चाहिएको जति मात्र उद्धृत गर्छन् । तर यसो गर्दाखेरि उनीहरूले पुरानो नियमको अर्थ कहिल्यै बिगारेनन्; उनीहरूले पुरानो नियमको खण्ड जस्तोको त्यस्तो उद्धृत गर्न चाहेनन्, तर उद्धृत गरेको खण्डमा हेरफेर गरेर त्यसलाई एउटा नयाँ रूप दिए; किनभने यसरी नै पवित्र आत्माले नयाँ नियमअनुसार त्यसको खास अर्थ, त्यसको पूरा र विस्तृत अर्थ खोल्न चाहनुभयो । ... अरू कसैले होइन, तर परमेश्वरले मात्र पवित्र शास्त्र यसरी प्रयोग गर्न पाउनुहुन्छ । यस प्रकारको हेरफेरमा जेजस्तो गरियो, त्यो सबै परमेश्वरको प्रेरणामा गरिएको हो । अनि यस कुराले पनि पवित्र शास्त्र परमेश्वरको पवित्र आत्माको प्रेरणाले लेखिएको शास्त्र हो भन्ने प्रमाण दिन्छ । पवित्र बाइबलको लेखक परमेश्वर स्वयम् हुनुहुन्छ । आफ्नो इच्छा र उद्देश्यअनुसार उहाँले आफ्ना शब्दहरू जस्ताका त्यस्तै उद्धृत गर्न सक्नुहुन्छ, तिनलाई बदली गर्न पाउनुहुन्छ र तिनमा थप्न पनि सक्नुहुन्छ । तर जब हामीले परमेश्वरको वचनको कुनै खण्ड उद्धृत गर्छौं, तब हामीले होशियारीसाथ यसो गर्नुपर्छ; हामीले वचन यताको उतै अलिकति पनि हेरफेर नगरीकन जस्तोको त्यस्तै उद्धृत गर्नुपर्छ । हामीले त्यसमा मात्रा र बिन्दूधरि अदलबदल गर्नुहुँदैन; किनभने अदलबदल गर्ने अधिकार हाम्रो होइन; उहाँ पवित्र बाइबलको लेखक हुनुभएको हुनाले त्यो त उहाँको सर्वाधिकार हो । उहाँले चाहे मोशालाई, चाहे यशैयालाई, चाहे पत्रुसलाई वा पावललाई, चाहे मतीलाई वा यूहन्नालाई आफ्नो वचन लेख्न प्रयोग किन नगरून्, लेखको रचना सब उहाँकै हो ।' 21)

हिब्रू १०:३८: परमेश्वर विश्वासबाट पछि हट्नेसित बेखुशी हुनुहुन्छ भन्ने डरचाहिँ विश्वासमा अडिग रहेर सहनशील हुने अन्तिम प्रेरणा हो । हबक्कूकको पुस्तकको उद्धृत खण्ड यहाँ अघि बढिरहेको छ । परमेश्वरलाई खुशी तुल्याउने जीवन विश्वासको जीवन हो भन्ने कुरा परमेश्वरको वचनबाट लेखकले यसरी प्रकट गरेका छन्: ‘धर्मी जन २२) विश्वासद्वारा जिउनेछ ।’ विश्वासको जीवन कस्तो छ? यस प्रकारको जीवन जिउनेले परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू अमूल्य ठान्छ, अँ, उसले उहाँका प्रतिज्ञाहरूमा ठूलो महत्त्व राख्छ । यस्तो मानिसले उहाँलाई देख्छ, जसलाई आँखाले देख्न सकिँदैन; ऊ अन्तसम्म स्थिर रहन्छ ।

परमेश्वरलाई बेखुशी तुल्याउने जीवन कस्तो छ? सन्दर्भअनुसार त्यस्तो मानिसले मसीहलाई परित्याग गरेर यहूदीहरूको मन्दिरमा व्यर्थमा चढाइरहने बलिदानहरूकाहाँ फर्कन्छ । ‘तर कोही पछि हट्छ भने मेरो मन त्यससँग प्रसन्न हुनेछैन ।’

हिब्रू १०:३९: लेखकले तुरुन्तै आफूलाई र आफ्ना सङ्गी-विश्वासीहरूलाई ती नाश हुनका निम्ति पछि हट्नेहरूको सङ्गतबाट अलग पार्छन् । यसरी नै धर्मत्यागीहरू र सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरू अलग-अलग पारिन्छन् । धर्मत्यागीहरू विश्वासबाट पछि हट्छन् र नष्ट हुनेछन् । सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरू विश्वास गर्छन्, विश्वासमा स्थिर रहन्छन् र यसरी नै आफ्ना आत्मालाई बचाउँछन् । यसरी नै उनीहरू धर्मत्यागीहरूले भोग्नुपर्ने दण्डबाट उम्कनेछन् ।

विश्वासको शब्द आइगयो; अब परमेश्वरलाई खुशी तुल्याउने जीवनको विषय उठाउनलाई त्यसको जग बसालियो; त्यसको विस्तृत छलफल अबदेखि शुरु हुन्छ । यसरी यस ठाउँमा हिब्रूको पुस्तकको एघार अध्याय, त्यो प्रख्यात अध्याय आएको क्रम प्रसङ्गसितै खूब मिलेको छ ।

ख) हिब्रू ११:१-४०: अर्तीउपदेश: विश्वास गरिरह भन्ने प्रोत्साहन पुरानो नियमका कतिपय उदाहरणहरूबाट दिइन्छ

हिब्रू ११:१: यस अध्यायमा विश्वासको दृष्टि र विश्वासको स्थिरता यसका मुख्य विषयहरू हुन् । त्यसले हामीलाई पुरानो नियमका कतिपय

पुरुष र स्त्रीहरूको परिचय दिन्छ, जसको आत्मिक दृष्टिको शक्ति बीसको बीस थियो; जसले अनेक सरम, अपमान र दुःखकष्टहरू सहे, तर आफ्नो विश्वास इन्कार गर्न मानेनन्; उनीहरू आफ्नो विश्वासमा स्थिर रहे ।

वास्तवमा पद एकमा हामीले विश्वासको विधिवत् परिभाषा पाउँदैनौं, तर यस पदमा विश्वासले हाम्रा निम्ति के-के काम गर्छ, सो कुराको बेलीबिस्तार हो । किनभने विश्वासले हाम्रा आशा गरिएका कुराहरूलाई हात पारिसकेका वास्तविक थोकहरू तुल्याउँछ । ख्रीष्ट येशूमा जति अदृश्य आत्मिक आशिषहरू छन्, ती सबै आशिषहरू सुनिश्चित र पक्का छन्, अँ, वास्तविक हुन् भन्ने अटल प्रमाण विश्वासले दिन्छ । अरू शब्दहरूमा भन्न हो भने, भविष्यमा हुने कुरालाई वर्तमानमा भइरहेको कुरा तुल्याउनु र नदेखिने कुरालाई आँखाले देखिने कुरा बनाउनु विश्वासको काम हो ।

विश्वासचाहिँ परमेश्वरको विश्वासयोग्यतामाथि राखिएको भरोसा हो । विश्वास के हो ? यो त परमेश्वर जे भन्नुहुन्छ, त्यो सत्य हो, साथै उहाँले जे कुरा प्रतिज्ञा गर्नुहुन्छ, त्यो कुरा अवश्य पूरा गर्नुहुनेछ भन्ने सम्बन्धमा सुदृढ र सुनिश्चय हुनु हो ।

विश्वासलाई कुनै टेको चाहिन्छ, अनि त्यो टेको परमेश्वरले दिनुभएको कुनै आत्मिक प्रकाश हो । यसकारण परमेश्वरको कुनै प्रतिज्ञा त्यस विश्वासको जग बन्नपर्छ; किनकि अन्धकारभित्र हाम फाल्नु विश्वास होइन, तर अन्धविश्वास हो । विश्वासले आफ्ना निम्ति सधैं कुनै सुनिश्चित प्रमाण खोज्छ, र त्यसले त्यो प्रमाण परमेश्वरको वचनमा भेट्नुपर्छ । विश्वास सम्भावनाहरूभित्र सीमित रहँदैन, तर सम्भव हुने सबै कुराहरू नाघेर त्यसले असम्भव हुने कुराहरूको क्षेत्रमा प्रवेश गर्छ । यस विषयमा एकजनाले यसो भनेका छन्:

‘सम्भावनाहरू जहाँ अन्त्य हुन्छन्, त्यहाँबाट विश्वासको कुरा शुरु हुन्छ । के कुनै कुरा सम्भव देखिन्छ ? तब त्यसमा परमेश्वरलाई महिमा दिने कारण कहाँ छ त ?’

विश्वास, ठूलो शक्तिशाली विश्वासले
 परमेश्वरको प्रतिज्ञा देख्न सक्छ,
 र सहायताका निम्ति परमेश्वरतिर मात्र हेर्छ ।
 असम्भव हुने कुराहरू देखेर विश्वास हाँस्छ,
 र हिम्मत बाँधेर त्यसले 'भइहाल्नेछ' भनी भन्छ ।
 अज्ञातको रचना

विश्वासको जीवन कोठिनाइहरू र समस्याहरूले भरिएको जीवन हो । हाम्रो विश्वास पक्का हो कि होइन, सो जान्न परमेश्वरले अग्नि-परीक्षारूपी घरिया वा भट्टीमा हालेर जाँच्नुहुन्छ (१ पत्रुस १:७) । तर श्री जर्ज मुल्लरले भनेजस्तै 'कठिनाइहरू विश्वासको आहार हुन् ।'

हिब्रू ११:२: पुरानो नियमका विश्वासका वीरहरू आँखाको भरमा होइन, तर विश्वासको भरमा हिँड्थे; यसकारण तिनीहरूले ईश्वरीय गवाही प्राप्त गरे । परमेश्वरले तिनीहरूलाई कुन-कुन प्रकारले आफ्नो गवाही दिनुभयो, सो सम्बन्धमा हिब्रू एघार अध्यायको बाँकी भाग उदाहरणमाथि उदाहरण दिने वृत्तान्त हो ।

हिब्रू ११:३: सृष्टिको वास्तविक वर्णन हामी कहाँबाट पाउने ? सृष्टि कहाँबाट आयो ? विश्वासले नै यसको एकमात्र यथार्थ स्पष्टीकरण दिन सक्छ । सृष्टि हुने बेलामा एकजना त्यहाँ उपस्थित हुनुहुन्थ्यो: परमेश्वर । त्यो सृष्टि कसरी हुन आयो, सो कुरा उहाँले स्पष्टसँग बताउनुहुन्छ । अनि हामीचाहिँ – हामी उहाँको वचन विश्वास गर्छौं, र यसरी सृष्टि कसरी भएको हो, सो जान्दछौं । यस विषयमा श्री म्याकक्वूले यसरी लेखेका छन्:

'सृष्टि गरिएका थोकहरूभन्दा अघि परमेश्वर हुनुहुन्थ्यो र उहाँको आदेशमा सबै थोकहरूको सृष्टि भयो भन्ने धारणा विश्वासको आधारमा स्वीकार गरिन्छ, त्यसका निम्ति अरू कुनै आधार पाइँदैन; न तर्क गरेर, न दिमाग लगाएर, न कुनै प्रमाण खोजेर, न कुनै दर्शन-प्रदर्शनको कुरा गरेर कोही त्यसको विषयमा ठोस निश्चयतामा आइपुग्न सक्छ । त्यो त केवल विश्वासले स्वीकार गर्न सकिन्छ ।'

‘विश्वासद्वारा हामी बुभ्छौं।’ संसारका मानिसहरूको बनाइ छः ‘देखु नै विश्वास हो।’ तर परमेश्वर भन्नुहुन्छः ‘विश्वास गरेर देखिन्छ।’ प्रभु येशूले मार्थालाई यसो भन्नुभयोः ‘तिमीले विश्वास गर्छौं भने, तिमीले देखेछौं’ (यूहन्ना ११:४०)। अनि प्रेरित यूहन्नाले यसो लेखेः ‘मैले तिमीहरू परमेश्वरका पुत्रको नाममाथि विश्वास गर्नेहरूलाई यी कुराहरू यस हेतुले लेखेको छु, कि तिमीहरूलाई थाह होस्’ (१ यूहन्ना ५:१३)। आत्मिक कुराहरूको सम्बन्धमा पहिले विश्वास आउँछ, त्यसपछि मात्र हामी बुभन थाल्छौं र अन्तमा छरलङ्ग बुभ्नेछौं।

‘संसारहरू परमेश्वरको वचनद्वारा बनिए।’ परमेश्वर बोल्नुभयो र संसारका थोकहरू बनिए। वैज्ञानिकहरूले पनि त्यही कुरा पत्ता लगाएः जुनै पनि भौतिक वस्तु खास ऊर्जा मात्र हो। परमेश्वर बोल्नुभयो, र ध्वनि-तरङ्गको रूपमा ऊर्जाको प्रवाह बग्यो। त्यही ऊर्जाबाट सबै भौतिक वस्तुहरू बनिए, र यसरी सारा संसार उत्पन्न भएको हो।

‘देखिने कुराहरू देखा परेका कुराहरूद्वारा बनिएका होइनन्।’ ऊर्जा देखिँदैन। ठीक त्यस्तै न परमाणुहरू, न अणुहरू, न ग्यास आदि कुराहरू आँखाले देख्न सकिन्छ। तर अणु र ग्यास तिनीहरूको बीचको मिश्रणबाट बनेको थोकमा देखिन्छन्।

हिब्रू ११:३ पदमा सृष्टिको यथार्थ स्पष्टीकरण दिइएको छ। त्यसमा अभियोग लगाउन सकिँदैन; त्यसमा अभ्र केही थप्न सकिँदैन, न कुनै सुधार गर्न सकिन्छ।

हिब्रू ११:४ः विश्वासका वीरहरूको सूचिमा आदम र हव्वा छोडिएका छन्। कोचाहिँ सत्य बोल्छ, परमेश्वर कि शैतान? यस सम्बन्धमा हव्वाले निर्णय गर्नुपरेको थियो; अनि तिनले यी दुईमा शैतानको कुरा छानेर त्रुटि गरिन्। तर आदम र हव्वालाई छालाको वस्त्र लगाइयो; यस चित्रणबाट के बुझिन्छ भने, तिनीहरूको विश्वासले तिनीहरूलाई बचाएको हुनुपर्छ। कसैले यो कुरा काट्न सक्दैन।

रगत नबगाईकन पापी मानिस परमेश्वरको नजिक जान सक्दैन भन्ने विषयमा हाबिलसँग केही दिव्य प्रकाश भएको हुनुपर्छ। हुन सक्छ, तनले

यो कुरा आफ्ना बुवाआमाबाट सिकेका थिए; किनभने केवल परमेश्वरले आदम र हव्वालाई छालाको वस्त्र लगाउनुभएको हेतुले मात्र तिनीहरूको सङ्गति परमेश्वरसित फेरि स्थापित भएको थियो; अनि तिनीहरूका वस्त्र बलिपशुका छालाहरूले बनेका थिए (उत्पत्ति ३:२१)। जे होस्, परमेश्वरकहाँ जाने बेलामा बलिको रगत लिएर उहाँको नजिक गएकोमा हाबिलले आफ्नो विश्वास प्रकट गरे। कैनको भेटी सागसब्जी वा फलफूलको थियो, रगतको बलिदान थिएन। विश्वासद्वारा अनुग्रहबाट मुक्ति पाउने सत्यता दर्साउने चित्र हाबिलले दिन्छन् भने, असल कर्महरूद्वारा आफूलाई बचाउन खोज्ने मानिसको व्यर्थ प्रयासको चित्र कैनले दिन्छ। यस विषयमा श्री जर्ज कट्टिङले आफ्नो टिप्पणीमा यसो भनेका छन्:

‘जब परमेश्वरले हाबिललाई धर्मी ठहराउनुभयो, तब उहाँले तिनमा व्यक्तिगत योग्यता देखेर यसो गर्नुभएन, तर तिनले चढाएको बलिदानमा योग्यता थियो, र त्यस बलिदानमाथि राखिएको तिनको विश्वासमा तिनको योग्यता थियो।’

अनि हाम्रो विषयमा के-कसो? हाम्रो व्यक्तिगत सद्गुण, असल स्वभाव र सुचरित्र अथवा हाम्रा सुकर्म र धर्मकर्महरूको फलस्वरूप हामी धर्मी ठहरिएका होइनौं, तर केवल ख्रीष्ट येशूको बलिदानको योग्यतामा र हामीले उहाँलाई विश्वासद्वारा ग्रहण गरेको कारणले मात्र हामी धर्मी ठहरिएका छौं।

कैनले हाबिललाई मास्यो; किनभने मानिसले रचेको धर्मले परमेश्वरको अनुग्रहलाई घृणा गर्छ। आफूलाई धर्मी सम्झिने दम्भी मानिसले त्यस सत्यतालाई घृणा गर्छ, जुन सत्यताले ‘तिमीले कुनै हालतमा पनि आफूलाई बचाउन सक्दैनौं, तर तिमी मुक्ति पाउनु हो भने, तिमीले आफूलाई परमेश्वरको प्रेमी र अनुग्रही हातमा सुम्पनुपर्छ’ भन्छ।

तर हाबिलको गवाही आजको दिनसम्म जारी रहेको छ। तिनो आफ्नो विश्वासद्वारा अभि बोलिन्छन्। यसर्थ विश्वास गर्ने मानिसको बोलीले उही मानिस मरेर गएको धेरै समयपछिसम्म काम गर्दो रहेछ।

हिब्रू ११:५: अब हनोकको कुरा गरौं ! तिनले आफ्नो जीवनकालको कुनै समयमा 'तिमी नमरीकन स्वर्ग पुग्नेछौ' भन्ने प्रतिज्ञा परमेश्वरबाट पाएको हुनुपर्छ । तिनको समयसम्म छिटो-ढिलो गरी सबै मानिसहरू मरेका थिए । हनोकको दिनमा 'फलाना मानिस नमरीकन जीवितै लगेछ' भन्ने साक्षी कहीं पनि सुनिएको थिएन । तर परमेश्वरले तिनसित यस कुराको कबुल गर्नुभयो र हनोकले उहाँको त्यस प्रतिज्ञामा विश्वास गरे । हनोकले जे गरे, त्यो अति समझदार र न्यायसंगत काम थियो । सृष्टि गरिएको मानिसले आफ्नो सृष्टिकर्तालाई विश्वास गर्नु - यसभन्दा समुचित कुरा अरु के छ र ?

अनि त्यस्तै भयो । तीन सय वर्षसम्म हनोक अदृश्य परमेश्वरको साथमा हिँड्थे (उत्पत्ति ५:२१-२४); त्यसपछि तिनी नमरीकन अनन्त स्वर्गमा उठाइए । तिनी उठाइनुभन्दा पहिले तिनले परमेश्वरलाई खुशी तुल्याए भन्ने गवाही पाएका थिए । विश्वासको जीवनले परमेश्वरलाई सधैं खुशी तुल्याउँछ । उहाँमाथि भरोसा राख्नुहोस्, र उहाँ तपाईंसँग पनि प्रसन्न हुनुहुनेछ ।

हिब्रू ११:६: विश्वासविना परमेश्वरलाई खुशी पार्नु असम्भव छ । हामीसँग थुप्रै असल कामहरू भए तिनैले हाम्रो विश्वासको अभाव पूर्ति गर्न सक्दैनन् । जे भने पनि, जति काम गरे पनि, अन्तमा मानिसले परमेश्वरमाथि विश्वास गर्न मान्दैन भने त्यसले परमेश्वरलाई भूटा तुल्याउँछ । 'जसले परमेश्वरलाई विश्वास गर्दैन, त्यसले उहाँलाई भूटा तुल्याएकै छ' (१ यूहन्ना ५:१०) । अनि परमेश्वरलाई भूटा भन्ने मानिसहरूसँग उहाँ कसरी खुशी हुनुहुन्छ, तपाईं आफै भन्नुहोस् !

केवल विश्वासले परमेश्वरलाई, उहाँलाई दिनुपर्ने स्थान दिन्छ, र विश्वासले नै मानिसलाई, उसलाई राख्नुपर्ने स्थानमा राख्छ । यस सम्बन्धमा श्री सी. एच. म्याक्इन्तोशले यसो भनेका छन्:

'विश्वासले परमेश्वरलाई ठूलो महिमा दिन्छ; किनभने विश्वास गर्नेले हर कुरामा र हरेक अवस्थामा आफ्नो दृष्टिभन्दा उहाँको दृष्टि अति भरपर्दो हुन्छ भन्ने कुरा स्वीकार गर्छ ।'

विश्वास गर्नेले परमेश्वर हुनुहुन्छ भन्ने कुरा विश्वास गर्नुको साथै परमेश्वरलाई यत्नसित खोज्नेहरूलाई उहाँले इनाम दिनुहुन्छ भन्ने कुरा पनि विश्वास गर्छ। मानिसले विश्वास गर्दैन भने परमेश्वरमा कुनै दोष छैन; किनभने उहाँमाथि विश्वास गर्न उहाँ पूरा योग्य हुनुहुन्छ। मानिसले विश्वास गर्दैन भने यसको कारण हामीले मानिसमा खोज्नुपर्छ; किनभने विश्वास गर्नु वा विश्वास नगर्नु उसको इच्छा नै हो।

हिब्रू ११:७: नूहको विश्वास कस्तो थियो? परमेश्वरले 'म जलप्रलयद्वारा संसारलाई नष्ट गर्नेछु' भन्ने जानकारीरूपी चेताउनी तिनलाई दिनुभएको थियो। तिनको विश्वास यस चेताउनीमाथि राखिएको थियो (उत्पत्ति ६:१७)। त्यस बेला जलप्रलय मानिसको अनुभवदेखि बाहिरको कुरा थियो। त्यस दिनसम्म कहिल्यै कुनै जलप्रलय भएको थिएन, अँ, वास्तवमा आकाशबाट पानी समेत परेको थिएन (उत्पत्ति २:५-६)। नूहले परमेश्वरलाई विश्वास गरे र उहाँको हुकुमअनुसार एउटा पानीजहाज यस्तो ठाउँमा बनाउन थाले, जहाँ यो पानीजहाज सञ्चालन गर्ने पानी कहीं पनि थिएन होला। अवश्य पनि तिनी यसरी नै अनेक मानिसहरूको ठट्टा आफूमाथि निम्त्याउने हाँसोको पात्र बने। तर नूहले व्यर्थमा विश्वास गरेनन्। तिनको परिवार बाँच्यो; तिनको जीवन र मुखको गवाहीद्वारा संसार दोषी ठहरिएको थियो; तिनी त्यस धार्मिकताको हकदार बने, जुन धार्मिकता प्रदान गरिने आधार विश्वास हो। तिनको विश्वासको इनाम यही थियो।

हुन सक्छ, हिब्रूहरूलाई लेखिएको यो पत्र पाउने प्रापक यहूदी इसाईहरूमध्ये धेरैजनाको मनमा घरी-घरी एउटै प्रश्न उठ्यो: 'हामी सत्यको पक्ष लिनेहरूको अल्पसङ्ख्याको मतलब के हो?' पुरानो नियमको इतिहासबाट नूह त्यसको साक्षी हुन्: तिनको समयमा आठजना मात्र ठीक ठहरियो, अरू सबै मानिसहरू उहिलेको संसारसित नष्ट भए।

हिब्रू ११:८: अब्राहाम कल्दीहरूको ऊरमा बस्थे; अनि हुन सक्छ, त्यस समय उनी मूर्तिपूजा गर्ने मानिस थिए होलान्। एक दिन परमेश्वर उनीकहाँ देखा पर्नुभयो; अनि उहाँले उनलाई 'यहाँबाट निस्कर आऊ'

भन्ने आज्ञा गर्नुभयो । उनले आफ्नो घर र आफ्नो देश छोडे, अनि कहाँ जाने हो, सो आफ्नो गन्तव्यस्थलको विषयमा केही नजानीकन उनी हिँडे । उनमा विश्वासको आज्ञाकारिता थियो । निस्सन्देह, उनका कुटुम्ब र साथीहरूले उनलाई मूर्ख सम्भेर उनलाई खिसी गरे । तर उनको मन्तव्य यस प्रकारको थियो होला:

गन्तव्य-स्थलको विषयमा केही नजानीकन म अघि बढिरहेको छु;
 मैले कहाँ जाने हो, सो जानेको भए शायद यसो गर्नेथिइँन होला ।
 एकलै उज्यालोमा हिँड्नुभन्दा
 म बरु परमेश्वरको साथमा अँध्यारोमा हिँड्न राजी छु ।
 एकलै आँखाको भरमा हिँड्नुभन्दा
 म बरु परमेश्वरको साथमा विश्वासको भरमा हिँड्नेछु ।
 हेलेन एत्रिस कास्टरलाइन

विश्वासको भरमा हिँड्ने मानिस धेरैजसो अरूको दृष्टिमा मूर्ख र दुःसाहसी देखिन्छ; तर परमेश्वरलाई चिन्ने मानिस आफ्ना आँखाहरूमा पट्टी बाँधिएको अवस्थामा अर्थात् आफ्नो अगाडि आफू हिँड्नुपर्ने बाटोको बारेमा केही निश्चित ज्ञान नभएको अवस्थामा पनि परमेश्वरको अगुवाइमा हिँड्न पाएकोमा ढुक्कै हुन्छ ।

हिब्रू ११:९: परमेश्वरले अब्राहामलाई कनान देश दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो । त्यसपछि त्यो देश खास उनको सम्पत्ति भयो । उनले त्यस देशमा आफ्नी पत्नीको मृतशरीर दफन गर्नका निम्ति कब्रस्तानको रूपमा एक टुकुरा जमिन किने; त्यसबाहेक उनले कुनै जमिन किनेनन् । उनी तम्बूहरूमा बस्न सन्तोष थिए; उनी एक प्रवासी थिए, जसले स्थायी घरहरूमा बस्न चाहँदैनथिए । त्यस समय उनले कनान देशलाई विदेश सम्भन्थे ।

अब्राहामलाई परदेशी जीवनको यात्रामा साथ दिने उनको छोरा इसहाक र उनको नाति याकूब थिए । उनको भक्तिपूर्ण जीवनको असल उदाहरणले तिनीहरूलाई पनि छाप पारेको थियो । तिनीहरू एउटै प्रतिज्ञाका साभा हकदारहरू थिए, अर्थात् ईश्वरीय हकअनुसार कनान देश तिनीहरूको भएको थियो ।

हिब्रू ११:१०: जग्गाजमिनले अब्राहामलाई आकर्षण गर्न सक्दैनथियो; किनभने उनले जगहरू भएको त्यस शहरको बाटो हेरिरहेका थिए, जुन शहरको रचना गर्नुहुने र त्यसलाई निर्माण गर्नुहुने परमेश्वर स्वयम् हुनुहुन्थ्यो । उनले आफ्नो मन वर्तमान युगका भौतिक कुराहरू-माथि लगाएनन्, तर उनको मन अनन्तसम्म रहिरहने कुराहरूमाथि लगाइएको थियो । उनका निम्ति शहर एउटै मात्र थियो, जसको नाम लिन उनले योग्य ठान्थे, र जसका जगहरू सुदृढ थिए । विश्वासको मूल्याङ्कन यस्तो छ ।

परमेश्वर स्वर्गको शहर रचुनुहुने र निर्माण गर्नुहुने हुनुहुन्छ । त्यो एक आदर्श-शहर हो । त्यसमा कुनै गन्दा-बस्ती हुनेछैन; त्यहाँ दूषित हावा र दूषित पानी हुनेछैन । अचेल संसारका महानगरहरू जुन समस्याहरूले ग्रस्त हुन्छन्, ती समस्याहरूमध्ये त्यस स्वर्गनगरमा एउटै पनि हुनेछैन ।

हिब्रू ११:११: विश्वासद्वारा नब्बे वर्षकी साराले ईश्वरीय अलौकिक शक्ति पाई गर्भधारण गरिन् । पवित्र शास्त्रको वृत्तान्त त्यसको सुस्पष्ट साक्षी हो: तिनको छोराछोरी जन्माउने उमेर ढल्किसकेको थियो । तर परमेश्वरले तिनलाई एक बालक दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभयो । यत्ति तिनले जान्दथिइन्; अनि परमेश्वरले आफ्नो वचन पूरा नगरी छाड्नुहुन्न भन्ने कुरामा पनि तिनी निश्चित थिइन् । उहाँले प्रतिज्ञा गर्नुभएको कुरा पूरा गर्नुहुने नै छ । संसारको कुनै कुराले पनि तिनको बलियो, अटल विश्वास हल्लाउन सक्दैनथियो ।

हिब्रू ११:१२: इसहाकको जन्म-सालमा अब्राहामको उमेर उनान्सय वर्षको थियो । अनि मानिसको दृष्टिकोणले हेर्नु हो भने, सन्तान पैदा गर्न उनका निम्ति असम्भव थियो । तर परमेश्वरको प्रतिज्ञाअनुसार उनका असङ्क्य सन्तान हुनु थियो; तब त्यो कुरा जस्तो प्रतिज्ञा गरियो, त्यस्तै अवश्य हुन आउनेथियो ।

इसहाकद्वारा अब्राहामका अनगिन्ती सन्तान भए; उनको शारीरिक परिवार अति ठूलो भयो; उनी हिब्रू जातिका कुलपति भए; तर ख्रीष्ट येशूद्वारा उनी एक आत्मिक परिवारका पिता बने, जसको सङ्ख्या पनि अनगिन्ती छ । उनको आत्मिक परिवार अनुग्रहको युगका सबै सच्चा

खीष्ट-विश्वासीहरू हुन् । समुद्रको किनारको बालुवाजत्तिकै अनतिन्ती सन्तान भन्नाले उनको शरीरका सन्तानको अर्थ बुभ्नुपर्ला र आकाशका ताराहरूजत्तिकै ठूलो भीडको अर्थ उनका आत्मिक सन्तान लिनुपर्ला ।

हिब्रू ११:१३: अब्राहाम, इसहाक, याकूब आदि सबै पूर्खाहरू विश्वासमा मरे । उनीहरूले परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरू पूरा हुने बेलासम्म जिउन पाएनन् । उदाहरणका निम्ति, अब्राहामले आफ्ना वंशको असङ्ख्य भीड कहिल्यै देखेनन् । अर्को उदाहरण: हिब्रू जातिले तिनीहरूलाई प्रतिज्ञा गरिएको सम्पूर्ण भूभागमा कहिल्यै बस्न पाएन । पुरानो नियमका पवित्रजनहरूले मसीहको विषयमा गरिएका प्रतिज्ञाहरू पूरा भएका देखेनन् । तर उनीहरूको दूरदर्शी दृष्टिले प्रतिज्ञा गरिएका कुराहरू यहाँसम्म आफ्नो नजिकमा ल्यायो, कि उनीहरूले बडो हर्षोल्लासको साथ तिनलाई स्वागत गर्न सके, मानौं तिनलाई अँगालोमा हाले ।

उनीहरूलाई थाहा लाग्यो, कि यो संसार उनीहरूको स्थायी घर होइन रहेछ । उनीहरू पृथ्वीमा परदेशी र प्रवासी हुनुमा पूरा सन्तुष्ट थिए । सुखचैनमा बस्ने लालसा वशमा पाउँ उनीहरूले पृथ्वीमा सान र आराम लिन मानेनन् । संसारको कुनै पनि गन्ध उनीहरूमा नआईकन उनीहरूले यो जीवन पार गर्न चाहन्थे । उनीहरूका हृदयहरू तीर्थ-यात्रामा थिए (भजन ८४:५ नोक्सको अनुवादअनुसार) ।

हिब्रू ११:१४: कुरा स्पष्ट छ: स्वदेशको खोजी गर्ने जीवन थियो, उनीहरूको । कनान देशका सुखहरूले उनीहरूलाई सन्तुष्टि दिन सकेनन्; किनभने त्यस विश्वासले उनीहरूमा सधैं घरको सम्भना गराउने सहजज्ञान हालेको थियो । अँ, कनान देशभन्दा उत्तम देश छँदै थियो, स्वदेश वा घर भनिने उनीहरूको उत्तम देश छँदै थियो ।

हिब्रू ११:१५: उनीहरू स्वदेशको खोजीमा थिए भन्नामा लेखकले के स्पष्ट पार्ने चाहन्छन् भने, त्यो स्वदेश उनीहरू जन्मेको देश होइन । अब्राहामलाई कल्दीहरूको ऊरमा अर्थात् मेसोपोटामियामा फर्कने इच्छा भए उनी त्यहाँ जान सक्नेथिए; तर अबचाहिँ मेसोपोटामिया उनको घर वा स्वदेश थिएन ।

हिब्रू ११:१६: त्यसको खास अर्थ यही हो: उनीहरू स्वर्गीय स्वदेशको खोजीमा थिए । अचम्म ! इस्राएलीहरूलाई दिइएका प्रायः सबै

प्रतिज्ञाहरू पृथ्वीका भौतिक आशिषहरूको सम्बन्धमा थिए भन्ने कुरा सम्भना गर्दै के यो भन् अचम्म लाग्ने कुरा होइन र ? तिनीहरूको स्वर्गको आशा पनि थियो, अनि यही आशाले तिनीहरूलाई यस संसारलाई विदेश ठान्न सक्षम तुल्यायो ।

संसारमा आफूलाई परदेशी सम्भिने यो भावना परमेश्वरलाई खूबै मन पर्छ । यस सम्बन्धमा श्री जी. एन. डार्बिले यसो लेखेका छन्: 'जसको हृदय र जसको भाग स्वर्गमा छ, उनीहरूको परमेश्वर हुँ भन्न परमेश्वर कहिल्यै लजाउनुहुन्न ।' किनभने उहाँले उनीहरूका निम्ति एउटा शहर तयार पार्नुभएको छ । अनि त्यस शहरमा पुगेपछि त्यहाँ उनीहरूले पूरा रूपले विश्राम, तृप्ति र शान्ति पाउनेछन् ।

हिब्रू ११:१७: अब हामी अब्राहामको विश्वासको सबभन्दा ठूलो जाँच हेरौं । परमेश्वरले उनलाई उनको एकमात्र छोरा इसहाकलाई एउटा वेदीमाथि होमबलि गर्ने आज्ञा गर्नुभयो । अलिकति पनि सडकोच नमानीकन परमेश्वरको आज्ञाप्रति पूरा आज्ञाकारी भई उनी परमेश्वरका निम्ति आफ्नो मुटुको टुकुरालाई बलि चढाउन हिँडे । परमेश्वरले उनलाई अनगिन्ती सन्तान दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञा गर्नुभएको थियो । फलस्वरूप उनको एकमात्र छोरा इसहाकको जन्म भयो । अब अब्राहामको उमेर एक सय सत्र वर्ष भएको थियो, र साराचाहिँ एक सय आठ वर्ष पुगेकी थिइन् । तब योभन्दा कठिन परिस्थिति के हुन सक्थ्यो र ? के यसको विषयमा उनलाई अलिकति परबाह वा वास्ता थिएन ?

हिब्रू ११:१८: असङ्ख्य भीडका सन्तान हुने सम्बन्धमा परमेश्वरले गर्नुभएको प्रतिज्ञा इसहाकमा पूरा हुनु थियो । जटिल समस्या के थियो भने, अब्राहामले इसहाकलाई मारेका भए परमेश्वरको त्यो प्रतिज्ञा कसरी पूरा हुनेथियो ? त्यस बेला इसहाकको उमेर भर्खर सत्र वर्षको थियो, र उसको विवाह भएकै थिएन ।

हिब्रू ११:१९: अब्राहामले परमेश्वरको प्रतिज्ञा जान्दथिए । महत्त्वपूर्ण कुरा यति थियो । उनको विचारमा, उनले आफ्नो छोरालाई मार्नु चाहिँ परमेश्वरको हुकुम थियो भने परमेश्वरले उसलाई मरेकाहरूबाट बौराएर उठाउनुहुनेछ र यसरी आफ्नो प्रतिज्ञा पूरा गर्नुहुनेछ ।

त्यस दिनसम्म मरेकाहरूबाट कोही बौरैर उठेको कुरा सुनिएको थिएन। यस सम्बन्धमा इतिहासलाई साक्षी राख्न सकिएन। यसर्थ वास्तवमा अब्राहामले बौरिउठ्ने कुरा रचे। परमेश्वरको प्रतिज्ञामाथि राखिएको उनको विश्वासले नै उनलाई यस निष्कर्षमा पुग्ने प्रेरणा दियो, कि परमेश्वरले इसहाकलाई बौराएर उठाउनुपर्छ।

अनि पारिभाषिक अर्थमा साँच्चै उनले इसहाकलाई मरेकाहरूबाट फिर्ता पाए। किनभने इसहाकलाई मार्नुपर्छ भन्ने अडकल उनले आफ्नो मनमा काटिसके। परमेश्वरले यो देखेर त्यो कुरा उनको हिसाबमा राख्नुभयो र उनलाई त्यो काम पूरा गर्ने छूट दिनुभयो। तर यस सम्बन्धमा श्री एफ. डब्लू. ग्रान्टले हाम्रो हृदयलाई छुने गरी यसो भनेका छन्: 'परमेश्वरले अब्राहामलाई उनको हृदयमा यति ठूलो चोट र दर्द पर्न दिनुभएन, तर आफ्नो एकमात्र पुत्रलाई क्रूसमा चढाउँदा आफ्नो हृदयमा लागेको त्यो महाचोट सहनुभयो।' इसहाकको सट्टामा बलि गर्न परमेश्वरले एउटा भेडाको प्रबन्ध गर्नुभयो; अनि अब्राहामको एकमात्र छोरा, उनको हृदयको टुक्रा उनलाई फिर्ता दिइयो। उनी आफ्नो छोरासँग घर फर्के।

विश्वासको वीरको यो उदाहरण छोड्नुभन्दा अघि हामीले दुईवटा कुरा याद गर्नुपर्छ। पहिले, नरमेध अर्थात् मानिसको बलि दिनु कहिल्यै परमेश्वरको इच्छाअनुसार हुँदैन। उहाँले यस्तो आज्ञा आफ्ना जनहरूलाई कहिल्यै दिनुहुन्न। यसकारण परमेश्वरले कहिल्यै अब्राहामले आफ्नो छोरालाई बलि गरून् भन्ने इच्छा राख्नुभएन। उहाँले यहाँ, यस घटनामा अब्राहामको विश्वासको जाँच गर्नुभएको थियो, र उनको विश्वास साँचो विश्वास भएको पाउनुभयो। त्यसपछि उहाँले आफ्नो आदेश खारेज गर्नुभयो र फिर्ता लिनुभयो।

दोस्रो, असङ्ख्य सन्तान हुने सम्बन्धमा अब्राहामको विश्वासको जाँच लगभग एक सय वर्ष लाग्यो; किनभने पहिलो पल्ट छोरा दिन्छु भन्ने प्रतिज्ञा उनले आफू पचहत्तर वर्षको हुँदा पाए। त्यसपछि उनले ती छोराको जन्मका निम्ति पच्चीस वर्ष पर्खनुपर्‍यो। अनि इसहाकको उमेर सत्र वर्ष पुगेको बेलामा अब्राहामले तिनलाई परमेश्वरका निम्ति बलि गर्न मरियाह

पर्वतमा लगे । विवाह गर्ने समयमा इसहाक चालीस वर्ष भएका थिए, र बीस वर्षपछि तिनका जुम्ल्याहा छोरा जन्मे । एक सय पचहत्तर वर्षको उमेरमा अब्राहामको मृत्यु भयो । त्यस बेला उनका जम्मा सन्तान एकजना पचहत्तर वर्षको छोरा र दुईजना पन्ध्र वर्षका नाति थिए । तर परमेश्वरको प्रतिज्ञाको सम्बन्धमा उनले अविश्वास गरेर लड्खडाएनन्, तर परमेश्वरलाई महिमा दिँदै उनी विश्वासमा सुदृढ रहे, र उहाँले जे प्रतिज्ञा गर्नुभएको छ, त्यो कुरा पूरा गर्न उहाँ सक्षम हुनुहुन्छ भन्ने विश्वासमा उनी आफ्नो जीवनभरि पूरा निश्चयतामा रहिरहे (रोमी ४:२०-२१) ।

हिब्रू ११:२०: इसहाक, याकूब र यूसुफको विश्वासमा विशेषता के थियो ? अबका तीनवटा पदहरूमा उनीहरूको बयान किन गरिएको छ, सो कुरा बुझ्न हामीलाई गाह्रो पर्ला । उदाहरणका निम्ति इसहाकको कुरा गरौं: तिनको नाम 'हॉल ऑफ फेम' नामक हिब्रू एघार अध्यायमा किन उल्लेख गरियो ? तिनले आफ्ना छोराहरू एसाव र याकूबलाई भविष्यसम्म आशिष दिएका थिए, बस यति । त्यसमा विशेष कुरा के छ ?

परमप्रभुले रिबेकालाई तिनका छोराहरू जन्मनुभन्दा अघि यसो भन्नुभएको थियो: 'तिम्रो गर्भमा दुईवटा जाति छन्, ... अनि जेठाले कान्छाको सेवा गर्नेछ ।' एसाव जेठा थिए, र याकूब कान्छा थिए । इसहाकले आफ्ना जेठा छोरा एसावलाई बढी प्रेम गरे । अनि त्यस समयको चलनअनुसार जेठा छोराको धेरजसो आफ्नो बुवाबाट सबैभन्दा उत्तम भाग पाउने गर्थ्यो । तर रिबेका र याकूब आमा-छोरा मिलेर इसहाकलाई छल गरे, जसका आँखाहरू धमिला भइसकेका थिए । यसैले तिनले सर्वोत्तम आशिष एसावलाई होइन, तर याकूबलाई दिए । जब त्यो छल प्रकट भयो, तब इसहाक डरले थरथर कामे । तर त्यस बेला तिनले 'जेठाले कान्छाको सेवा गर्नेछ' भन्ने परमेश्वरको वचन सम्भे । एसावको पक्ष लिने तिनको स्वभावमा भएको कमजोरी हुँदा-हुँदै पनि यस घटनामा परमेश्वरको हात छ भन्ने कुरा तिनले महसुस गरे ।

हिब्रू ११:२१: अनि याकूबचाहिँ ? तिनको जीवन नियाल्दा त्यसमा धेरै कुराहरू छन्, जो प्रशंसनीय छैनन् । तरैपनि तिनले विश्वासका वीरहरूमध्ये आदरको स्थान पाए । तिनको उमेर ढल्कँदै गर्दा तिनको

चरित्रमा पनि सुधार आयो; अनि तिनको मृत्युबाट तिनको चरित्रको तेजस्वी चहक चम्किन्छ; किनभने जब तिनले यूसुफका छोराहरू एप्रेम र मनस्सेलाई आशीर्वाद दिए, तब आफ्नो दाहिने हात देब्रेपट्टि र आफ्नो देब्रे हात दाहिनेपट्टि हुने गरी तिनीहरूका टाउकामाथि राखे । यसरी नै जेठाको आशिष यूसुफको कान्छा छोरा एप्रेममाथि पर्न गयो । यूसुफले त्यसमा आफ्नो आपत्ति जनाए, तर याकूब त्यसमा प्रबल भए; किनभने परमप्रभुले कान्छा अघि, जेठा पछि हुने आशिषको क्रम निर्धारित गर्नुभएको थियो । याकूबका आँखाहरू धमिला भएका थिए, तर तिनको आत्मिक दृष्टि तीखो थियो । अनि तिनको जीवनको अन्तिम क्षणमा तिनले आफ्नो लौरोको टुप्पामा अडेसिएर परमप्रभुलाई दण्डवत् गरे । याकूबको विषयमा श्री सी. एच. म्याक्इन्तोशले आफ्नो सुन्दर शैलीमा संक्षिप्त सारांश यसरी दिएका छन्:

‘याकूबको जीवन घटनाहरूले पूर्ण जीवन थियो । ती सबै घटनाहरूको तुलनामा तिनको जीवन-यात्रा बडो सुन्दर ढङ्गमा सिद्धिएको छ । तिनको जीवनको अन्त हामीले केसित तुलना गरौं ? मानौं त्यो त एउटा आँधीबेह्री चलेको दिनपछि त्यो शान्त साँभजस्तो छ, जब दिनभरि कहिल्यै नदेखिने, बादल, कुहियो र हुस्सेले छेकिएको घाम अचानक देखा पर्दछ, जसका सुनौला किरणहरूले पश्चिमी क्षितिजलाई सुनको रङले लिपेका छन्, र जुन घामले भोलिको दिनचाहिँ मौसुम राम्रो हुने सुदिन रहेछ भन्ने खुशीको पूर्वलक्षण दिन्छ । वृद्ध याकूबको जीवन पनि त्यस्तै थियो । ठगेर अर्कोको ठाउँ ओगट्ने स्वभाव भएका ती मानिस, जसले छल गरेर दाजुसँग मोलतोल गरीकन जेठाको अधिकार हासिल गरे; ती मानिस, जसले लाबानका भेडाबाखाहरूमा चालाकी गरे र लाबानको धनसम्पत्ति लुटे; ती मानिस, जसको मन अविश्वास, स्वार्थ र डरले भरिएको थियो । अबचाहिँ याकूबको जीवनभरि तिनीमाथि छाया परेका ती काला-काला बादलहरू उडि गए, हटि गए । विश्वासको प्रशान्त उत्थानमा तिनी अब ती सबै कुराहरूबाट जयवन्त भएर निस्कन्छन् । अब तिनले अरूलाई आशीर्वाद दिन्छन् र मान-मर्यादा प्रदान गर्छन् । त्यो क्षमता तिनलाई कहाँबाट मिल्यो त ? यस्तो पवित्र सीप त परमेश्वरसित सङ्गति गर्ने मानिसमा मात्र हुन्छ ।’ 23)

हिब्रू ११:२२: अब यूसुफको कुरा आयो । तिनको विश्वास पनि मर्ने बेलामा बलियो भएको थियो । परमेश्वरले इस्राएलीहरूलाई मिस्र देशबाट छुटकारा दिनुहुनेछ भन्ने सम्बन्धमा तिनले परमेश्वरको प्रतिज्ञामाथि विश्वास राखे । विश्वासद्वारा तिनी मिस्र देशबाट इस्राएलीहरूको प्रस्थान अघिबाट देख्न सक्षम भए । तिनी यस विषयमा सुनिश्चित थिए; यसकारण तिनले आफ्ना छोराहरूलाई आफ्ना हड्डीहरू साथमा लगेर कनानमा गाडिदिनु भन्ने आदेश दिए । यस सम्बन्धमा श्री विलियम लिन्कलनले यसो लेखेका छन्:

‘तिनको चारैतिर मिस्र देशको प्रताप र वैभव थियो; तर ती कुराहरूले तिनको मनलाई न आकर्षण गर्न, न जित्न सके । तिनको मन आफ्नो जनहरूसँग थियो; तिनले आफ्नो मन तिनीहरूको उज्वल भविष्यमा र तिनीहरूले पाउन लागेको आशिषमा लगाएका थिए ।’ 24)

हिब्रू ११:२३: वास्तवमा, यस पदमा मोशाको विश्वासको चर्च गरिएको छैन, तर उनका बुवाआमाको विश्वासको कुरा गरिएको हो । तिनीहरूले आफ्ना बालकलाई अति सुन्दर भएको देखे । तर बालक मोशामा शारीरिक सुन्दरताभन्दा बढी केही हुनुपरेको थियो । उनका बुवाआमाले उनमा परमेश्वरको विशेष कामका निम्ति छानिएको उनको भाग्य देख्न सके । परमेश्वरका उद्देश्यहरू निश्चय नै पूरा हुनेछन् भन्ने तिनीहरूको विश्वासले तिनीहरूलाई उत्साह दियो; यसकारण तिनीहरूले राजाको आज्ञा वास्ता नगरेर ती बालकलाई तीन महिनासम्म लुकाए ।

हिब्रू ११:२४: विश्वासद्वारा मोशाले केही महत्त्वपूर्ण त्यागहरू गरे, जुन त्यागहरू प्रशंसनीय छन् । मिस्रको राजदरबारका सबै ऐश र सुखहरूमा हुर्केका मोशासँग के पो थिएन र ? मानिसले चाहना गर्न सक्ने सबै कुराहरू उनीसँग प्रशस्त मात्रामा थिए । तर उनले एउटा कुरा सिके: ‘सबै कुराहरूले सुसम्पन्न भएको मानिसले होइन, तर ती थोकहरू त्याग्ने मानिसले पो शान्ति पाउँछ’ (श्री जे. ग्रेगोरी म्यान्टल) ।

मोशाले के-के त्यागे ? पहिले, उनले मिस्र देशको कीर्ति इन्कार गरे । उनी फाराओकी छोरीको धर्मपुत्र थिए । यसकारण समाजमा उनको

उच्च स्थान सुनिश्चित थियो । उनी पछि फाराओ हुने सम्भावना थियो । तर उनको उच्च जन्म परमेश्वरको छुनिएको जातिमा परेको थियो । तब उनी यस उच्च घरानियाँबाट कसरी तल भरेर केवल मिस्रको राज-परिवारको सदस्य बने ? जब उनी वयस्क भए, तब उनले यस सम्बन्धमा सठीक निर्णय गरे । संसारमा केही वर्षका निम्ति आफ्नो कीर्ति किन कायम राख्नु ? होइन, उनले अबदेखि उसो आफ्नो जात लुकाउन सकेनन् । फलस्वरूप उनको नाम सम्भनाका निम्ति परमेश्वरको अनन्त पुस्तकमा लेखियो । उनी सुख्याति-प्राप्त परमेश्वरको जन भए । नत्र ता उनको नाम कतै मिस्रको चित्रलिपिको अक्षरले त्यहाँको कुनै अज्ञात चिहान वा समाधिमाथि कोरिन्थ्यो; अथवा हामीले उनलाई मिस्रको ममी अर्थात् परिरक्षित शवको रूपमा कुनै संग्रहालयमा देखेथियौं, कि कसो ?

हिब्रू ११:२५: दोस्रो कुरा: उनले मिस्रका सुखसयल र मोज-मज्जाहरू इन्कार गरे । आफ्ना अभिलाषाहरूको क्षणिक तृप्ति के हो र ? बरु दुःखकष्ट भोगिरहेका परमेश्वरका जनहरूको दीन सङ्गति मूल्यवान् हो । फाराओको राजदरबारका भोगविलासहरू किन चाहियो ? त्यसो भन्दा त उनले आफ्ना जनहरूसँग दुःखकष्ट सहनु आफ्नो ठूलो सौभाग्य ठाने र त्यसमा आनन्द लिए ।

हिब्रू ११:२६: तेस्रो कुरा: उनले मिस्र देशको धनसम्पत्तितर आफ्नो पिठ्यौं फर्काए । परलोकका निम्ति मिस्र देशका भण्डारहरूमा सञ्चय गरिरहेका असाध्य धन के हो र ? विश्वासद्वारा उनले त्यसको मूल्यहीनता देख्न सके । उनले निन्दा ठूलो धन सम्भेर निन्दा सहन रोजे, जसरी ख्रीष्ट येशूले पनि पछिबाट यही कुरा रोज्नुभयो । फाराओको जम्मै धनसम्पत्ति यतातिर राखेर उनका निम्ति परमेश्वरप्रति विश्वासयोग्य हुनु र उहाँका जनहरूलाई प्रेम गर्नु महत्त्वपूर्ण कुरा थिए; किनकि उनले जान्दथे, परलोकमा पुगेपछि यस्ता कुराहरू मात्र गनिन्छन् ।

हिब्रू ११:२७: अनि चौथो कुरा: उनले मिस्रका राजालाई पनि त्यागे । विश्वासद्वारा साहस पाएर उनले राजाको क्रोधको वास्ता गरेनन्, तर निर्धक्कसाथ उनले दासत्वको देशबाट प्रस्थान गरे । यस संसारका राजनीतिहरूसित उनको सम्बन्ध सफासँग विच्छेद भयो । फाराओको डर

उनलाई अलिकति पनि लागेन; किनभने उनमा परमेश्वरको भय ठूलो थियो। उनका आँखाहरू लगातार उहाँमाथि लगाइएका थिए, जो परमधन्य, अद्वितीय अधिराज हुनुहुन्छ, राजाहरूका महाराजा र प्रभुहरूका परमप्रभु हुनुहुन्छ; उहाँसँग मात्र अमरता छ, उहाँ ज्योतिमा वास गर्नुहुन्छ, जसको नजिकमा कोही मानिस पनि जान सक्दैन; उहाँलाई कुनै पनि मानिसले देखेको पनि छैन, न देख्न सक्छ; उहाँलाई नै आदर र अनन्त अधिकार होस् ! आमेन !! (१ तिमोथी ६ : १५-१६) ।

हिब्रू ११:२८: अन्तिम कुरा: उनले मिस्र देशको धर्म त्यागे। निस्तारको विधि र रगतको छिट्काइ पालन गरेर उनले आफूलाई सधैंका निम्ति मिस्र देशका मूर्तिहरूबाट स्पष्टसँग अलग पारे। उनले त्यहाँको धार्मिक प्रतिष्ठानलाई चुनौती दिए। उनको दृढ विश्वास थियो: नील नदीको पानीमा मुक्ति छैन, तर मुक्तिचाहिँ पापबलि-पाठोको रगतमा छ। फलस्वरूप विनाशको दूतले मिस्रीहरूका सबै जेठाहरूलाई मारे, तर इस्राएलीहरूका जेठाहरू सबै बाँचे।

हिब्रू ११:२९: शुरुमा लाल समुद्रचाहिँ मिस्र देशबाट भागेका इस्राएलीहरूका निम्ति ठूलो समस्या थियो; किनभने तिनीहरूका शत्रुहरूले ठूलो जोशले तिनीहरूलाई पिछा गरेका थिए। तिनीहरू फसेका थिए। तर परमेश्वरको वचनप्रति आज्ञाकारी भएका इस्राएलीहरू अघि बढे, र तिनीहरूको सामु लाल समुद्र दुई भाग भयो। परमप्रभुले रातभरि शक्तशाली पूर्वीय हावा चलाएर समुद्रलाई पछिल्लिर हटाउनुभयो र समुद्रलाई सुक्खा जमिन तुल्याउनुभयो, यसरी पानी दुई भाग भयो (प्रस्थान १४:२१)। जब तिनीहरूलाई खेदने मिस्रीहरू तिनीहरूको पछि-पछि आए, तब उनीहरूका रथहरूका चक्काहरूको जाम भयो; अनि समुद्रको पानी फर्कियो, र फाराओको सम्पूर्ण सेना डुबेर मर्यो। यसरी नै लाल समुद्र इस्राएलीहरूका निम्ति छुटकारा दिने बाटो भयो, तर मिस्रीहरूको विनाशको कारण बन्यो।

हिब्रू ११:३०: कनान देशलाई कब्जा गर्ने क्रममा पर्खालले घेरिएको किल्लाबद्ध यरिहो शहरचाहिँ प्रथम लक्ष्य भयो। दिमागको कुरा गर्नु हो भने, यस प्रकारको अजेय किल्ला कब्जा गर्नलाई शक्तिशाली अस्त्रशास्त्र र

ठूलो सेनाबल चाहिन्छ नै, नत्र त्यसलाई जित्न सकिँदैन। तर विश्वासका तरिकाहरू भिन्न छन्। परमेश्वरले आफ्ना मनसायहरू पूरा गर्न मानिसहरूको दृष्टिमा मूर्ख देखिने कुराहरू आफ्नो प्रणाली तुल्याउनुहुन्छ र रणनीतिको रूपमा चलाउनुहुन्छ। यस ठाउँमा उहाँले सात दिनसम्म इस्त्राएलीहरूलाई त्यस शहरको वरिपरि चक्कर लाउन लगाउनुभयो। अनि सातौँ दिनमा तिनीहरूले त्यसलाई सात पल्ट परिक्रमा गर्नुपरेको थियो। पूजाहारीहरूले चर्को गरी तुरहीहरू फुक्नु, मानिसहरूले ठूलो सोरले चिच्याउनु - यो उहाँको आज्ञा थियो; तब त्यस शहरका पर्खालहरू ढल्नेथिए। युद्धका विशेषज्ञहरूले यस प्रणालीमा हाँस्नेथिए। तर यसको काम भयो। आत्मिक लडाइँमा सांसारिक हातहतियारहरूको के काम ? ! आत्मिक हातहतियारहरू किल्लाहरू भत्काउनमा शक्तिशाली छन् (२ कोरिन्थी १०:४)।

हिब्रू ११:३१: वेश्या राहाबले कुन बेलादेखि परमप्रभुलाई आफ्नो परमेश्वरको रूपमा अर्पार्थ, सो हामीलाई थाहा छैन; तर कुरा स्पष्ट छ: उसले कुनै समयदेखि परमप्रभुमा विश्वास गरी। उसले आफ्नो कनान देशको धर्म त्यागी र ऊ यहूदी भई। जुन दिन इस्त्राएलीहरूले पठाएका जासूसहरू उसको घरमा आए, त्यस दिन उसको विश्वासको ठूलो जाँच भयो। के ऊ आफ्नो देश र आफ्ना जनहरूप्रति विश्वासी भइरहनेथिई कि ऊ परमप्रभुप्रति विश्वासयोग्य र सच्च ठहरिनेथिई? उसले परमप्रभुको पक्ष लिई, यद्यपि यसो गर्दा ऊ आफ्ना मानिसहरूको दृष्टिमा विश्वासघाती ठहरी। उसले ती जासूसीहरूलाई आफ्नो घरमा न्यानो स्वागत गरी; यसकारण उसको जम्मा परिवार बाँचे, तर उसका छरछिमेकीहरू सबै आफ्नो अविश्वासमा नाश भए।

हिब्रू ११:३२: अब पुस्तकको लेखकले निम्न भाषणगत प्रश्न सोध्छन्: 'अनि अरू बढ्ता म के भनूँ?' तब तिनले पुरानो नियमका कतिपय पुरुष र स्त्रीहरूको प्रभावशाली सूचि पेस गर्छन्, जुन पुरुष र स्त्रीहरूले धीरजको साथ आफ्नो विश्वास कायम राखे। आफ्नो तर्क पुष्टि गर्न तिनले अरू बढी उदाहरण कति दिऊन् ?

तिनलाई उदाहरणहरूको कमी भएको त होइन, तर समयको अभाव मात्र भएको हो। सबैजनाको बेलीबिस्तार गर्न धेरै समय लाग्नेछ;

यसकारण अबदेखि तिनले विश्वासका वीरहरूका केही नामहरू मात्र दिन्छन्, र उनीहरूको विश्वासको जाँच र विजयको छोटोभन्दा छोटो बयान गर्छन् ।

गिदोनको कुरा गर्नु हो भने, तिनको बत्तीस हजारको सेना घटाए, र तिनको सेनाबल तीन सयजना मात्र भयो । पहिले डरपोकहरू, त्यसपछि आफ्नो सुविधाको बढी चिन्ता गर्नेहरू सबै घरमा पठाइए । ती तीन सयजना विश्वासी सिपाही लिएर गिदोनले मिद्यानीहरूलाई पूरा रूपले पराजित गरे ।

अब बाराकको कुरा आयो । कनानीहरूको विरोधमा लडाइँ गर्न तिनले इस्राएलीहरूको सेनापति हुने बोलावट पाए । तर एउटा सर्तमा मात्र तिनी राजी भए: दबोरा तिनको साथमा जानुपर्‍यो । तिनको स्वभाव साहसी थिएन; यसो भए पनि परमप्रभुले तिनमा उहाँमाथि राखिएको साँचो भरोसा देख्नुभयो, र यही कारणले तिनको नाम यहाँ विश्वासका वीरहरूमा हालियो ।

अनि शिमसोनको विषयमा के हो ? कुरा स्पष्ट छ: तिनी पनि एक कमजोर मानिस थिए । तर तिनमा विश्वास थियो, जस्तै तिनले हातैले एउटा जवान सिंहलाई मारे; तिनले आशकेलोनमा तीसजना पलिस्ती-हरूलाई नाश गरे; तिनले गधाको बङ्गाराको हड्डी लिएर एक हजार पलिस्तीहरूलाई मारे; तिनले गाजा शहरका मूलढोका बोकेर लगे; अनि अन्तमा तिनले दागोनको मन्दिर भत्काएर आफ्नो मृत्युमा यति धेरै पलिस्तीहरूलाई मारे, कि यस बेला मारिएकाहरू तिनले जीवनभरि मारेकाभन्दा बढी भए ।

यिप्तहचाहिँ विवाहको बन्धनदेखि बाहिर जन्मेका थिए । तर तिनले इस्राएलीहरूलाई अम्मोनीहरूको हातबाट छुटकारा दिए । विश्वासले मानिसलाई परमेश्वरका निम्ति इतिहास रच सक्षम तुल्याउँछ भन्ने सत्यता पुष्टि गर्ने उदाहरण यिप्तह हुन्; किनभने तिनको जन्म जेसुकै र तिनको परिस्थिति जस्तोसुकै भए पनि तिनले विश्वासद्वारा ती सबै कुराहरू तल छोडेका थिए ।

दाऊदको विश्वास बेला-बेलामा तेजले भल्केको थियो: जब उनले गोलियतसित लडे, जब उनले राजा शाऊलसित सत्व्यवहार देखाए, जब

उनले सियोन शहर कब्जा गरे आदि । उनको जीवनबाट विश्वास प्रकट भएका अरू थुप्रै उदाहरणहरू दिन सकिन्छ । विशेष गरी उनले रचेका भजनहरूमा हामी उनको विश्वास पश्चात्ताप, प्रशंसा र भविष्यवाणीमा परिणत भएको देख्दछौं ।

शामूएल इस्राएलीहरूका अन्तिम न्यायकर्ता र तिनीहरूका पहिला अगमवक्ता हुन् । जुन समयमा इस्राएलीहरूका पूजाहारीहरू अति नै भ्रष्ट भएका थिए, त्यस समयमा परमेश्वरले उनलाई त्यस जातिको भलाइका निम्ति चलाउनुभयो । इस्राएल देशको इतिहासमा तिनीहरूका अगुवाहरूमध्ये शीर्षस्थ उनी थिए ।

यस सूचिमा अगमवक्ताहरू थपिए । परमेश्वरको सन्देश बोल्ने उहाँको आदरणीय वक्ता-भुन्ड उनीहरू हुन् । इस्राएलीहरूलाई बेला-बेलामा भस्काउने र दोष देखाउने विवेक उनीहरू थिए । भूट बोल्नुभन्दा बरु मर्ने मानिसहरू उनीहरू थिए । खराब विवेक बोकेर पृथ्वीमा रहनुभन्दा सुविवेकको साथ स्वर्ग जाने व्यक्तिहरू उनीहरू थिए ।

हिब्रू ११:३३: अब पुस्तकको लेखकले विश्वासका वीरहरूका नामको सूचि दिन छोडेर उनीहरूले देखाएका महान् कार्यहरूतिर अधि बढ्छन् ।

उनीहरूले विभिन्न राज्यहरू वशमा ल्याए । यो कुरा पढ्दा हाम्रो ध्यान भट्टै यहोशू, न्यायकर्ताहरू र विशेष गरी दाऊदकहाँ पुगिहाल्छ । (न्यायकर्ताहरूमध्ये प्रायः सबैजना सेनापतिहरू थिए) ।

उनीहरूले धार्मिकताको काम गरे । यस सम्बन्धमा इस्राएलका राजाहरूमध्ये सुलेमान, आसा, यहोशापात, योआश, हिजकियाह र योसियाहका नाम लिनु उचित छ; किनकि उनीहरूका शासनकालमा सबै कुराहरू सठीक नभए पनि उनीहरूले धार्मिकताको साथ राज्य गर्दथिए ।

उनीहरूले प्रतिज्ञा गरिएका कुराहरू प्राप्त गरे । यसको मतलब दुई प्रकारको हुन सक्छ । एक, परमेश्वरले अब्राहाम, मोशा, दाऊद र सुलेमानसित करार बाँध्नुभएभैं उनीहरूसँग पनि उहाँले त्यस्तै प्रतिज्ञाबद्ध करार गर्नुभयो । अथवा दुई, परमेश्वरको वचन कति भरपर्दो र विश्वासयोग्य हुन्छ, सो कुरा स्पष्ट पार्न उनीहरूले प्रतिज्ञा गरिएका कुराहरू प्राप्त गरे ।

उनीहरूले सिंहहरूका मुख बन्द गरे। यस सम्बन्धमा दानियल यस कुराको उत्कृष्ट उदाहरण हुन् (दानियल ६:२२)। तर यस विषयमा हामीले शिमसोन र दाऊदलाई भुल्नुहुँदैन (न्यायकर्ता १४:५-६ र १ शमूएल १७:३४-३५)।

हिब्रू ११:३४: उनीहरूले आगोको प्रचण्डतालाई निभाए। त्यस आगोको भट्टीले तीनजना हिब्रू जवानहरूका नेलहरू जलाउन सक्थ्यो, तर उनीहरूलाई कुनै हानि गरेन; त्यसले बरु उनीहरूलाई स्वतन्त्र पो तुल्यायो (दानियल ३:२५)। यहाँ परमेश्वरको आशिषले आगोको भट्टीको रूप लिएको थियो।

उनीहरू तरवारको धारबाट उम्के। दाऊदले उनको प्राणको खोजी गर्ने राजा शाऊलका दुष्ट, छली आक्रमणहरूबाट घरीघरी उम्कन पाए (१ शमूएल १९:९-१०)। एलियाचाहिँ तिनलाई अति घृणा गर्ने यिजेबेलका हिंसक षड्यन्त्रबाट बाँचे (१ राजा १९:१-३); अनि एलिशा अरामका राजाको हातबाट उम्के (२ राजा ६:१५-१९)।

कमजोर अवस्थामा उनीहरू बलिया भए। विश्वासका वीरहरूका नामावलीमा दुर्बल व्यक्तिहरू प्रशस्त छन्। उदाहरणका निम्ति एहूदको कुरा गछौं, जसको देब्रे हात चल्थ्यो। तिनी मोआबका राजालाई मार्न सफल भए (न्यायकर्ता ३:१२-२२)। दोस्रो उदाहरण याएल हुन्, जो एउटी स्त्री थिइन्; तिनले पालको कीला लिएर कनानी सेनापति सीसेरालाई मारिन् (न्यायकर्ता ४:२१)। गिदोनले फुटिजाने माटाका गाग्रीहरूको सहायता लिएर लड़ाइमा मिद्यानीहरूमाथि विजय गरे (न्यायकर्ता ७:२०)। गधाको बङ्गाराको हड्डी प्रयोग गरेर शिमसोनले एक हजार पलिस्तीहरूलाई मारे (न्यायकर्ता १५:१५)। शक्तिमान्हरूलाई शर्ममा पार्नका निम्ति परमेश्वरले संसारका कमजोर कुराहरू चुन्नुहुन्छ भन्ने सत्यता प्रमाणित गर्न यिनीहरू प्रबल उदाहरण हुन् (१ कोरिन्थी १:२७)।

लड़ाइमा उनीहरू वीर बने। विश्वासले मानिसहरूलाई यत्रो बल दिन्छ, जुन बल उनीहरूमा भएको शक्ति नाघेर जान्छ। विश्वासले उनीहरूलाई नाघ्न नसक्ने समस्याहरू पार गर्ने शक्ति दिन्छ।

उनीहरूले विदेशी सेनाहरूलाई भगाए। इस्राएली सेनामा अपुग हातहतियारहरू र सिपाहीरूपी सेनाबल शत्रुहरूको भन्दा धेरै कम भएको अवस्थामा पनि तिनीहरूले आफ्ना शत्रुहरूमाथि विजय गरे। इस्राएलका शत्रुहरू जिल्ल परे, र यसको समाचार सुन्नेहरू सबै तीन छक परे।

हिब्रू ११:३५: स्त्रीहरूले आफ्ना मरेकाहरू फिर्ता पाए। तिनीहरू बौरैर फेरि जिइउठे। सारपतकी विधवा र शुनेमी स्त्रीको जीवनमा यो कुरा पूरा भयो (१ राजा १७:२२ र २ राजा ४:३४)।

तर विश्वासले अर्को रूप पनि लिन सक्छ, र लिन्छ पनि। हामीलाई आश्चर्यचकित तुल्याउने विश्वासका वीरहरूका महान् कार्यहरूबाहेक अरू विश्वासका वीरहरू पनि छन्, जसले हुनेसम्म असाध्य दुःखकष्टहरू सहे। परमेश्वरको दृष्टिमा दुवै किसिमको विश्वास उत्तिकै मूल्यवान् गनिन्छ।

परमप्रभुमाथि राखिएको विश्वासको खातिर कतिजनाले घोर क्रूरता सहनुपरेको थियो। परमप्रभुलाई इन्कार गरेमा उनीहरू बन्धनबाट मुक्त हुनेथिए। तर परमेश्वरमाथिको विश्वास कसरी घात गर्ने? यसो गर्ने मानिसले आफ्नो शिर फेरि कहिल्यै ठाडो पारेर जिउन पाउनेछैन। यसकारण विश्वासघाती भएर जिउनुभन्दा विश्वासी भएर मर्नु बेस हो; किनभने विश्वासको जाँचमा जसको जय हुन्छ, ऊ स्वर्गको महिमामा बौरिउठ्नेछ। मक्काबीहरूको पालोमा (ख्रीष्टपूर्व १७५-१६४) एउटी आमा र उसका सात भाइछोराहरूलाई मृत्युदण्ड दिइयो। एन्टिओकस एपिफानेसले तिनीहरूलाई एक-एक हुने गरी अरूका आँखाहरूको सामु मारिदिए। तिनीहरूले रिहा हुन मानेनन्; किनभने तिनीहरूले उत्तम बौरिउठाइ प्राप्त गर्न चाहेका थिए। पृथ्वीमा बाँचिरहनुभन्दा तिनीहरूले बौरिउठाइ नै उत्तम ठाने। यस सम्बन्धमा श्री जे. एच. मोरिसनले आफ्नो टिप्पणीमा यसो लेखेका छन्:

‘विश्वासको परिणाम यस्तो पनि हुँदो रहेछ। त्यसले मानिसलाई सधैं छुटकारा दिलाउँदैन। छुटकारा पाउने प्रस्ताव हुँदा-हुँदै पनि कहिलेकाहीं विश्वासले त्यो उपलब्ध गरिएको छुटकारा अस्वीकार गर्ने हिम्मत दिन्छ। कुनै समयमा छुटकारा पाउने मानिसको जीवनमा

विश्वास प्रकट हुन्छ भने, कुनै समयमा छुटकारा अस्वीकार गर्ने मानिसको जीवनमा त्यही विश्वास प्रकट हुन्छ। यसो भए विश्वासले स्वीकार गर्ने छुटकारा हुँदो रहेछ र विश्वासले अस्वीकार गर्ने छुटकारा पनि हुँदो रहेछ। यहाँ यस घटनामा उनीहरूले घोर सास्ती पाए र सहे, तर छुटकारा भने अस्वीकार गरे। यसरी नै उनीहरूले आफू विश्वासप्रति विश्वासयोग्य रहेको कुरामा आफ्नो छाप लगाए। त्यो अस्वीकार उनीहरूको विश्वासको प्रमाण थियो। कहिलेकाहीं नेलजेलरूपी बन्धनबाट मिल्ने छुटकाराको तात्कालिक अस्वीकार विश्वासको बलियोभन्दा बलियो प्रमाण हो रहेछ।²⁵⁾

हिब्रू ११:३६: अरू विश्वासीहरू गिल्लाका पात्र बने; उनीहरूलाई कोरा लगाइयो; उनीहरूलाई जेलमा हालियो। परमेश्वरप्रति विश्वासयोग्य रहेका यर्मियाले यी किसिमका सजायहरू सहे (यर्मिया २०:१-६ र ३७:१५)। यूसुफलाई पनि भयालखानामा हालियो; किनभने पाप गर्नुभन्दा तिनले बरु दुःख सहे (उत्पत्ति ३९:२०)।

हिब्रू ११:३७: उनीहरूलाई ढुङ्गाले हानियो; प्रभु येशूले शास्त्री र फरिसीहरूलाई सम्झाउनुभयो, कि तिनीहरूका पुर्खाहरूले मन्दिर र वेदीको बीचमा ढुङ्गा हानेरै जकरियाको हत्या गरेका थिए (मत्ती २३:३५)।

उनीहरूलाई आराले दुई टुक्रा हुने गरी चिरिदिइयो; परम्पराअनुसार राजा मनस्सेले यशैयालाई यस प्रकारको मृत्युदण्ड दिए अरे।

उनीहरू परीक्षामा परे।²⁶⁾ संसारसित सम्भौतामा आउन, वा आफ्नो विश्वासलाई इन्कार गर्न र त्याग्न, अथवा कुनै पाप-कर्म गर्न विश्वासीहरू कत्रो दबाउमा पर्दो रहेछन्; यस सम्बन्धमा परीक्षामा पर्नु भनेको आफ्ना प्रभुलाई कुनै न कुनै तरिकाले इन्कार गर्नु हो।

उनीहरूलाई तरवारद्वारा मारियो; अगमवक्ता उरियाहले विश्वास-योग्यतासाथ परमेश्वरको सन्देश राजा यहोयाकिमलाई सुनाए; फलस्वरूप तिनले चुकाउनुपरेको दाम यस प्रकारले मर्नु थियो (यर्मिया २६:२३)। तर यहाँ प्रयोग गरिएको भाषाअनुसार तरवारद्वारा मारिएर सामूहिक हत्या भएको हुनुपर्छ, जसरी मक्काबीहरूको समयमा भएको थियो।

कङ्गाल भए, सतावट सहँदै र पीडा भोग्दै उनीहरू भेडाका छाला र बाखाका छालाहरू पहिरेर चारैतिर घुमिहिँडे । यस विषयमा विलियम जे. मोरहेडले यस प्रकारको टिप्पणी दिएका छन्:

‘उनीहरूले परमेश्वरलाई इन्कार गरेका भए र यस संसारको भूटलाई विश्वास गरेका भए, उनीहरूले मलमल र रेशमी वस्त्रमा हिँडेर कति रवाफ गर्न पाउनेथिए र राजाहरूका दरबार र महलहरूमा कति भोग-विलासको साथ जिउन सक्नेथिए । तर त्यसो नभएर उनीहरूले भेडाको छाला र बाखाको छाला ओढे अर्थात् उनीहरूले आफूलाई भेडाबाखा-भन्दा बढी सम्भेनन् । भेडाबाखाहरू गोसखानामा लगिएर काटिन्छन् भने उनीहरूको विषयमा केकसो ? उनीहरू पनि तीजस्ता ठहरिए ।’²⁷⁾

उनीहरूमाथि गरिबी, अभाव र सतावट आइपरेको थियो ।

हिब्र ११:३८: संसारका मानिसहरूले उनीहरूलाई बाँच्न अयोग्य सम्भेर उनीहरूसित कति दूर्व्यवहार गरे । तर बीचमा बोलेर परमेश्वरको पवित्र आत्माले कुरा उल्टाएर यसो भन्नुहुन्छ: संसारचाहिँ उनीहरूको योग्य थिएन । खास कुरा यस्तो रहेछ ।

उनीहरू मरुभूमिहरू र पहाडहरूहुँदो अनि पृथ्वीका गुफा, ओडार-हरूहुँदो घुमिहिँडे । उनीहरू घरविहीन भए र आ-आफ्ना परिवारबाट निकालिए । जङ्गली पशुलाई शिकार गरेभैं उनीहरूलाई पिछा गरियो । उनीहरूलाई समाजबाट निकालियो । उनीहरूले जाडो सहे, गर्मी सहे । उनीहरूले कतिपय दुःखकष्ट खपे, तर कुनै हालतमा पनि उनीहरूले आफ्ना प्रभुलाई इन्कार गरेनन् ।

हिब्र ११:३९: परमेश्वरले पुरानो नियमका यी वीरहरूको विश्वासको विषयमा गवाही दिनुभयो, तर उहाँद्वारा प्रतिज्ञा गरिएका कतिपय कुराहरू प्राप्त नगरीकन उनीहरू मरे । यसर्थ उनीहरू आफूले अधिबाट बाटो हेरिरहेका मसीहको आगमनसम्म जिउन पाएनन्; अनि उनीहरू उहाँको सेवकाइबाट बगिरहेका आशिषहरूमा भागीदार भएनन् ।

हिब्र ११:४०: परमेश्वरले हाम्रा निम्ति केही उत्तम कुरा राख्नुभएको छ; किनभने उहाँको इच्छा यस्तो छ, कि उनीहरू हामीविना सिद्ध नहोऊन् । ती पुरानो नियमका विश्वासीहरूले पापको सम्बन्धमा कहिल्यै शुद्ध विवेकको अनुभव गरेनन् । अनि जबसम्म प्रभुलाई भेट्न हामी

आकाशमा उठाइनेछैनौं, तबसम्म उनीहरूले स्वर्गमा महिमाको शरीरको सिद्ध अवस्था उपभोग गर्नेछैनन् (१ थेस्सलोनिकी ४:१३-१८) । पुरानो नियमका विश्वासीहरूका आत्माहरू प्रभुको उपस्थितिमा सिद्ध भइसकेका छन् (हिब्रू १२:२३), तर उनीहरूका शरीरहरू मरेकाहरूबाट बौर उठेका छैनन् । प्रभु येशू आफ्ना जनहरूका निम्ति नआउन्जेल उनीहरूका शरीर बौरिनेछैनन् । त्यसपछि उनीहरूले हामीसँग सिद्ध अवस्थामा पुनरुत्थानको महिमाको मिठास चाख्नेछन् ।

यही कुरा अर्को प्रकारले भनौं: पुरानो नियमका विश्वासीहरू हामीजस्तै सौभाग्यशाली थिएनन् । तर उनीहरूको विश्वासका महान् कार्यहरू र उनीहरूको धीरज विचार गर्नुहोस् ! उनीहरूका अद्भुत विजयहरू र उनीहरूका ठूला कष्टहरू सम्भन्धुहोस् ! याद रहोस्: उनीहरू ख्रीष्टपूर्व जिउँथे । अनि हामीचाहिँ क्रूसको महिमित प्रकाशमा जिउन पाउँछौं । तर उनीहरूको जीवनको तुलनामा हाम्रो चाहिँ केकस्तो छ ? हिब्रू एघार अध्यायबाट पाउने अकाट्य चुनौती यही हो ।

ग) हिब्रू १२:१-२९: अर्तीउपदेश: ख्रीष्ट येशूमा आशा गरिरह भन्ने प्रोत्साहन

हिब्रू १२:१: एउटा कुरा हामीले याद गर्नुपर्छ: हिब्रूको पुस्तक सतावटमा परेकाहरूका निम्ति लेखिएको पुस्तक हो । ख्रीष्ट येशूका निम्ति उनीहरूले यहूदी धर्म त्यागेका थिए । उनीहरूले घोर विरोधको सामना गर्नुपरेको थियो । अनि उनीहरूले सहेका यी दुःखकष्टहरू परमेश्वर उनीहरूसित बेखुशी हुनुभएको लक्षण, अँ, अशुभ चिन्हको रूपमा लिनु सम्भव थियो । उनीहरू निराश, हताश हुने डर थियो । कतै उनीहरूले प्रभुलाई त्याग्लान् कि भन्ने शङ्का थियो । अन्तमा उनीहरू यहूदी धर्मको मन्दिर, त्यसका सेवा र रीतिविधिहरूकहाँ फर्कलान् भन्ने खतरा थियो । उनीहरूका निम्ति सबैभन्दा नराम्रो कुरा यो हुनेथियो ।

उनीहरूले सहेका दुःखकष्टहरू अरूले पनि सहेका थिए । हिब्रू एघार अध्यायमा उल्लेख गरिएका धेरै गवाहीहरू छन् । यिनीहरू प्रभुप्रति

विश्वासी रहेको हुनाले यिनीहरूले कठोर सास्ती पाए, र पनि त्यो धीरजसित सहे। पुरानो नियमका विश्वासीहरू हामीजस्ता सौभाग्यशाली थिएनन्, र पनि यिनीहरूको धीरज र सहनशीलता अटल रहेका थिए। तब हामीचाहिँ भन् कति बढूता गरी धैर्य धारण गर्नुपर्छ; किनभने ख्रीष्ट येशूमा यिनीहरूका भन्दा उत्तम कुराहरू हामीकहाँ आएका छन्।

पुरानो नियमका विश्वासीरूपी गवाहीहरूको ठूलो बादलले हामीलाई घेरिरहेको छ। उनीहरूले पृथ्वीमा के-के भइरहेको छ, सो हेरिरहेका यस भनाइको मतलब होइन। तर उनीहरूको विश्वास र धीरजले पूर्ण जीवनले हामीलाई साक्षी दिन्छ। उनीहरूको उच्च स्तरीय जीवन हाम्रा निम्ति आदर्श बनेको छ, जसको देखासिकी हामीले गर्नुपर्छ।

यस पदबाट यो अनिवार्य प्रश्न उठेको छ: 'के स्वर्गमा भएका पवित्र जनहरूले हामीलाई यस पृथ्वीमा देख्न सक्छन्, र यहाँ के-के भइरहेको छ, सो जान्दछन्?' यस सम्बन्धमा एउटा कुरा सुनिश्चित छ: एउटा पापी मानिसले मुक्ति पाएको कुरा उनीहरूले जान्दछन्; किनभने यस्तो लेखिएको छ: 'म तिमीहरूलाई भन्दछु, यसरी नै पश्चात्तापको खाँचो नभएका उनान्सय धर्मी जनहरूका निम्ति भन्दा पश्चात्ताप गर्ने एकजना पापीका निम्ति स्वर्गमा बढी आनन्द हुनेछ' (लूका १५:७)।

ख्रीष्टीय जीवन एउटा दौड हो, जुन दौडमा हामीलाई अनुशासन र धीरजको खाँचो पर्दछ। यसकारण हामीलाई जेल्ल खोज्ने वा यस दौड दौड्नमा बाधा दिने जुनसुकै कुरा हामीले हटाउनुपर्छ। वजनहरू हानिकारक नहोला, तर तिनैले हाम्रो आत्मिक प्रगतिमा बाधा पार्छन्। वजनहरू हाम्रो भौतिक धनसम्पत्ति, परिवारिक सम्बन्धहरू, सानदार जीवनको रुचि, निष्क्रियता आदि कुराहरू हुन सक्छन्। ओलिम्पिक खेलहरूमा खानेकुरा र पिउने कुरा बोक्नुहुँदैन भन्ने नियम त छैन, ता पनि कसैले यस्ता कुराहरू साथमा लैजाँदैन, नत्र धावकले दौड जित्न सक्दैन।

हामीलाई सजिलैसँग जेल्ल सक्ने पापलाई हामीले पन्साउनुपर्छ। पापले विभिन्न रूपहरू लिन्छ, तर यहाँ विशेष गरी अविश्वासको पापको कुरा गरिएको हो। परमेश्वरका प्रतिज्ञाहरूमा हाम्रो पूरा भरोसा हुनुपर्छ। विश्वासको जीवनरूपी दौड जित्नेछु भन्ने निश्चयता हामीले बोक्नुपर्छ।

दौड़ छोटी, सजिलो, तेजिलो दौड़ हो भन्ने भावनादेखि हामी होशियार बस्नुपर्छ। ख्रीष्टीय जीवनका सबै कुराहरू गुलावी होइनन्। विभिन्न जाँचहरू र परीक्षाहरूबाट भएर हामी धीरजसँग दौड़मा अघि बढ्न तयार होऔं !

हिब्रू १२:२: यस आत्मिक दौड़मा हामीले आफ्ना आँखाहरू अरु सबै कुराहरूबाट हटाउनुपर्छ र केवल ख्रीष्ट येशूमा केन्द्रित पार्नुपर्छ; उहाँ हाम्रा अग्रदौड़ाक हुनुहुन्छ। यस विषयमा श्री ए. बी. ब्रूसले यसरी टिप्पणी गरेका छन्:

‘यस सम्बन्धमा कुरा स्पष्ट छ: दौड़ाकहरूमध्ये एकजना हुनुहुन्छ, जसले विश्वासको जीवनरूपी दौड़मा प्रथम हुनुभएको छ, जसले त्यसलाई जितेरै पूरा गर्नुभएको छ। उहाँले दृढतासाथ क्रूसका अति तिका दुःखकष्टहरू सहनुभयो। उहाँले क्रूसमा भोग्नुपरेको शर्म तुच्छ ठान्नुभयो; किनभने भावी आनन्द र महिमाको तुलनामा वर्तमान पीडा र शर्म के हो र? यस प्रकारको ज्ञानले प्रेरित भएको विश्वासले उहाँलाई क्रूसमा थामेको थियो।’ (28)

प्रभु येशू हाम्रो विश्वासको कर्ता वा अग्रगामी हुनुहुन्छ। यसर्थ विश्वासको जीवनको सम्बन्धमा उहाँ हाम्रो एकमात्र सिद्ध उदाहरण हुनुहुन्छ।

उहाँ हाम्रो विश्वास सिद्ध तुल्याउनुहुने पनि हुनुहुन्छ। उहाँले दौड़ शुरु मात्र गर्नुभएन, तर उहाँले त्यसलाई जितेरै पूरा गर्नुभयो। उहाँका निम्ति दौड़ स्वर्गबाट शुरु भएर बेतलेहेम, बेतलेहेमदेखि गेट्समनी भएर गोल्गथासम्म गएको थियो, त्यसपछि चिहानबाट स्वर्गसम्म गएर टुङ्गिएको थियो। उहाँ कहिल्यै डगमगाउनुभएन; उहाँ कहिल्यै पछि हट्नुभएन। उहाँका आँखाहरू सधैं स्थिर भई भावी महिमामा लगाइएका थिए। आउंदो महिमामा उहाँ अनन्तसम्म मुक्ति पाएकाहरू सबैको साथमा रहनुहुनेछ। यही विश्वासले प्रेरित हुनुभएको प्रभुले क्रूसको शर्मलाई केहीजस्तो मान्नुभएन, र दुःखकष्टहरू, अँ, क्रूसको मृत्युसमेत सहनुभयो। आज उहाँ परमेश्वरको सिंहासनको दाहिने हातमा विराजमान हुनुहुन्छ।

हिब्रू १२:३: अबचाहिँ अर्को चित्र हाम्रो सामु ल्याइन्छ । अब दौड दौडिने कुरा होइन, तर पापसित चलिरहेको लडाइँ हाम्रो सामु आएको छ । प्रभु येशू हाम्रा साहसी सेनापति हुनुहुन्छ । पापीहरूबाट जति विरोध उहाँले सहनुभयो, उति विरोध आजको दिनसम्म अरू कसैले सहेको छैन, सहनुपरेको छैन । थकित हुने र हताश हुने बेलामा हामीले उहाँले सहनुभएका दुःखहरू सम्भनुपर्छ । यसको तुलनामा हामीले सहनुपरेका जाँचरूपी परीक्षाहरू केही पनि होइन रहेछन् ।

हिब्रू १२:४: पापको विरुद्ध हाम्रो निरन्तर लडाइँ चलदैछ । हामीले अहिलेसम्म पापको विरोधमा लड्दाखेरि रगत बगुन्जेत सामना गरेका छौं । अहिलेसम्म पापको विरोधमा लड्दा को मरेको छ ? पापको विरोधमा लड्दा हाम्रा प्रभु येशू पो मर्नुभयो ।

हिब्रू १२:५: दुःखकष्टहरूको विषयमा बाइबलको सिद्धान्त के हो ? यसको शिक्षा यहाँ पेस गरिन्छ । विभिन्न सतावट, जाँच र परीक्षाहरूको के काम ? रोगबिरामी, पीडा, शोक र अन्य समस्याहरू विश्वासीको जीवनमाथि आइपर्नेछन् । के यी कुराहरू हामीसँग बेखुशी हुनुभएको परमेश्वरको क्रोधका लक्षणहरू हुन् ? कि के यी कुराहरू संयोगका फलहरू वा भाग्यको खेल हुन् ? यस्ता कुराहरू हामीमाथि आइपर्दा हामीले के गरे उचित हुन्छ ?

यी पदहरूबाट हामीले के शिक्षा पाउँछौं भने, यी सबै कुराहरू परमेश्वरले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई तालिम दिने प्रणालीको रूपमा प्रयोग गर्नुहुन्छ । यी कुराहरू सीधा परमेश्वरबाट आउँदैनन्, तर उहाँको अनुमतिविना पनि आउँदैनन् । यी कुराहरूमा उहाँको हात छ, र उहाँ यिनैबाट महिमा लिनुहुन्छ । उहाँले यी कुराहरू हाम्रो भलाइ र अरू मानिसहरूको आशिषका निम्ति प्रयोग गर्नुहुन्छ ।

ख्रीष्ट-विश्वासीको जीवनमाथि आइपरेको कुनै कुरा पनि संयोगको फल होइन । परमेश्वरका कतिपय आशिषहरू दुःखद घटनाहरूको भेषमा आउँछन् । निराश पार्ने कुराहरू उहाँको खटन हुन् । हाम्रो जीवनका प्रतिकूल परिस्थितिहरू लिएर परमेश्वरले हामीलाई ख्रीष्टको रूपमा ढाल्ने साधन र माध्यम तुल्याउनुहुन्छ ।

यसकारण यहूदी धर्मबाट आएका ती शुरुका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले हितोपदेश ३:११-१२ पदको खण्ड याद गर्नुपर्‍यो, जुन खण्डमा परमेश्वरले उनीहरूलाई छोराछोरी भन्ने सम्बोधन गर्नुहुन्छ। उहाँको ताड़ना तुच्छ ठान्नुहुँदैन; उहाँको हप्कीमा हताश हुनुहुँदैन। किनभने जो अटेरी हुन्छ र जसले हरेश खान्छ, उससित गरिएको परमेश्वरको यस बरतावबाट उसले कुनै फाइदा उठाउन सक्दैन, र उसले सिक्नुपर्ने पाठहरू पनि सिक्दैन।

हिब्रू १२:६: ताड़नाको कुरा पढ्दा हामीलाई तुरुन्तै बेत लाएको चित्र सम्भनामा आउँछ। तर ताड़नाको शाब्दिक अर्थ तह लाउनु वा तालिम दिनु हो। ताड़नाको अर्थभित्र शिक्षा, अनुशासन, सुधार, चेताउनी पनि आउँछ। ताड़नाअन्तर्गत सबै कामहरूको एउटा उद्देश्य हो: हामीमा ख्रीष्टका सदगुणहरू पैदा गर्नु र हामीबाट सब खराबी निकाल्नु। यस खण्डमा पेस गरिएको ताड़नाले भूल गर्ने मानिसको सजायको रूप लिएको छैन, तर हामीलाई तालिम दिने सतावटको रूप पो लिएको छ।

हितोपदेशको यस खण्डले स्पष्ट पारेर भनेको छ: परमेश्वरको ताड़ना उहाँको प्रेमको चिन्ह हो। उहाँको कुनै छोराछोरी नै छैन, जो उहाँको ताड़नाबाट उम्कन्छ।

हिब्रू १२:७: परमेश्वरको ताड़नाको अधीनतामा रहँदा हामीले उहाँको अनुशासनलाई, हामीलाई ख्रीष्टको रूपमा ढाल्ने काम गर्न दिन्छौं। हामीसित गरिएको परमेश्वरको अनुशासनरूपी बरतावहरूको सम्बन्धमा चोरबाटो वा छोटो पथ छैन। यसमा चोरबाटो जान नखोजौं, नत्र उहाँले हामीलाई लामो समयसम्म एउटै कुरा सिकाइरहनुपर्नेछ; नत्र उहाँले आफ्नो बुँदा पेस गर्न हामीमा अनुशासनका कठोरभन्दा कठोर प्रणालीहरू प्रयोग गर्नुपर्ला। परमेश्वरको पाठशालामा पनि श्रेणीहरू छन्। अनि जसले सिक्नुपर्ने पाठ सिकेको छ, ऊ मात्र उतीर्ण हुन्छ र एक कक्षा चढ्न पाउँछ।

जब किसिम-किसिमका जाँच र परीक्षाहरू हाम्रो जीवनमा आइपर्छन्, तब परमेश्वरले हामीसित छोराछोरीसँग गरेभैं व्यवहार गर्नुहुन्छ भन्ने कुरा हामीले याद गर्नुपर्छ। बुवा-छोराको नियमित सम्बन्धमा बुवाले

छोरालाई सधाउने गर्छन्; किनभने तिनले उसलाई प्रेम गर्छन् र सधैं उसको भलाइ खोज्छन्। परमेश्वरले हामीलाई पनि प्रेम गर्नुहुन्छ; यसकारण उहाँले हामीलाई त्यत्तिकै छोड्नुहुन्न।

हिब्रू १२:८: आत्मिक क्षेत्रमा परमेश्वरको अनुशासनमा नपर्ने मानिसहरू उहाँका छोरछोरीहरू होइनन्। तिनीहरू साँचो सन्तान होइनन्, तर विवाहको सम्बन्धदेखि बाहिर जन्मेका हुन्। कृषकले पनि काँडाहरू छिँवल्लेन, तर दाखको बोटका हाँगाहरू पो छिँवल्ले। यस विषयमा प्रकृतिमा जस्तै छ, आत्मिक क्षेत्रमा पनि त्यस्तै छ।

हिब्रू १२:९: हामीमध्ये प्रायः सबैजना आ-आफ्ना बुवाको अनुशासनमा परेका छन्। त्यो अनुशासनचाहिँ बुवाले मलाई घृणा गर्छन् भन्ने सङ्केतको रूपमा हामीले लिएौं। उनीहरूले हाम्रो भलाइ गरेका हामीले बुभ्यौं; यसकारण हामीले आफ्ना बुवाहरूलाई आदर गर्छौं।

के बाँच्नका निम्ति हामी आत्माहरूका पिताको अनुशासनप्रति श्रद्धालु हुनुपर्दैन र? परमेश्वर पिता हुनुहुन्छ अर्थात् आत्मा भएका सबै जीवात्माहरूको स्रोत मानिनुहुने परमात्मा हुनुहुन्छ। मानिस पनि मानव शरीरमा वास गर्ने आत्मा हो। यसकारण परमेश्वरको अधीनतामा रहेर हामी उच्चतम जीवन उपभोग गर्न पाउँछौं।

हिब्रू १२:१०: शारीरिक बुवाआमाहरूको अनुशासन सिद्ध छैन, र केही समयका निम्ति मात्र अर्थात् बालककालमा अथवा युवा-अवस्थासम्म रहन्छ। त्यस समयभित्र अनुशासनले आफ्नो उद्देश्य पूरा गर्‍यो भने राम्रो; नत्र त्यसले अबदेखि उसो केही पनि गर्न सक्दैन। हाम्रा बुवाआमालाई जसरी सठीक र उचित लाग्यो, उनीहरूले त्यसरी नै हामीलाई अनुशासन गरे। हुन सक्छ, कहिलेकाहीं उनीहरूको अनुशासन बेठीक पनि थियो होला।

तर परमेश्वरको अनुशासन हर प्रकारले सिद्ध हुन्छ। उहाँको प्रेम अपार छ र उहाँको बुद्धि अकाट्य र अचूक हुन्छ। उहाँको ताडना कहिल्यै रीसले गरिँदैन, तर सधैं हाम्रो भलाइका निम्ति गरिन्छ। यसमा हामी उहाँको पवित्रतामा भागीदार होऔं भन्ने उहाँको उद्देश्य छ। अरू कतैबाट

होइन, तर परमेश्वरको पाठशालामा मात्र ईश्वरीय सद्गुण पैदा हुन्छ । यस सम्बन्धमा श्री जे. एच. जोवेटले यसो व्याख्या गरेका छन्:

‘परमेश्वरको ताड़नाको खास उद्देश्य दण्ड दिनु होइन, तर परिष्कार गर्नु वा सुधार गर्नु हो । हामी उहाँको पवित्रतामा सहभागी होऔं भन्ने हेतुले उहाँले हामीलाई अनुशासन गर्नुहुन्छ । सहभागी होऔं भन्ने शब्दहरूले परमेश्वरको लक्ष्य देखाउँछन्, जुन लक्ष्य एक पवित्र पारिएको र शोभा बढाइएको जीवन हो । त्यो सल्केको आगो वनलाई स्वाहा पार्ने डढेलो होइन, जो त्यत्तिकै छोडिन्छ र जसका ज्वालाहरूले जताततै ठूलो सत्यानाश गर्छन्, अँ, बहुमूल्य थोकहरू भस्म पार्छन् । त्यो सल्केको आगोचाहिँ एक खार्ने आगो हो, र परिष्कार गर्नुहुने त्यसको छेउमा बस्दै हुनुहुन्छ । उहाँले यस काममा हतार गर्नुहुन्न, यसमा लागिपर्नुहुन्छ र यसका निम्ति धीरज धार्नुभएको छ; किनभने बिस्तारै-बिस्तारै उहाँले हामीजस्तो आत्मिक कुराको सम्बन्धमा लापरवाही गर्ने, बेहोशी व्यक्तिहरूको जीवनमा पवित्रता पैदा गर्नुहुन्छ र हामीजस्ता कमजोर पात्रहरूमा दृढता रचुनुहुन्छ । परमेश्वर सधैंभरि केही न केही नयाँ कुरा आविष्कार गर्नुहुन्छ; हामीमा अनुग्रह ल्याउन अनुशासनजस्तो उदास पार्ने साधनहरू प्रयोग गर्नुहुँदा उहाँ पनि त्यस्तै गर्नुहुन्छ । उहाँ हामीमा आत्माका फल र फूलहरू सृष्टि गर्नुहुन्छ; किनभने उहाँको प्रेमले सदैव यस्ता-यस्ता मनोहर कुराहरूको खोजीनिधी गर्ने गर्छ ।’ 29)

हिब्रू १२:११: यसो हेर्दा सबै किसिमको ताड़नामा सधैं पीडा हुन्छ । तर यस तालिमद्वारा अभ्यस्त भइसकेकाहरूका निम्ति त्यसले पछिबाट धार्मिकताको शान्तिमय फल दिन्छ । यसकारण हामीले घरीघरी श्री लेस्ली वेडरहेडको जस्ता गवाहीहरू सुन्ने गर्छौं । उनले आफ्नो गवाही दिँदा यसो भनेका छन्:

‘अन्य मानिसहरूले जस्तो म पनि घमाइला उच्च भूमिरूपी अनुभवहरू मन पराउँछु, जहाँ स्वास्थ्य, सुख र समृद्धि आदि कुराहरू प्रशस्त हुन्छन् । तर परमेश्वरको विषयमा, जीवनको विषयमा र आफ्नो विषयमा मैले जेजति सिकें, त्यो सबै मैले आफ्नो जीवनमा घाम लागेको समयमा होइन, तर डर र असफलता भएका अँध्यारा-अँध्यारा

क्षणहरूमा सिकें। साँच्चै रातको अन्धकारमा चन्द्रमाद्वारा उमारिएका बहुमूल्य थोकहरू हुँदा रहेछन्!! अनि परमेश्वरलाई धन्यवाद होस्, अन्धकार बितेर जान्छ। तर जुन-जुन कुराहरू हामीले जीवनका अंधारा क्षणहरूमा सिक्यौं, ती कुराहरू हाम्रो चिर धन हुन्छन्। यस सम्बन्धमा बिशप फेल्तोन्ले यसो भनेका छन्: “जुन कष्टदायक कुराहरू, जसको विषयमा हामी ती कुराहरूले त परमेश्वर र हाम्रो बीचमा केवल बाधा मात्र सृजना गरेका भन्थान्छौं, ती कष्टका कुराहरू हामी नम्र भई सहन्छौं भने ती कुराहरूले हामीमा उहाँसितको सम्बन्धमा एकीकरणको काम गर्छन्। हामीलाई उत्साहित र उत्प्रेरित पार्ने सबै कुराहरूबाट भन्दा हामीलाई सताउने र हार खुवाउने कुराहरूबाट, अँ, हाम्रो घमण्डलाई तोड्ने कुराहरूबाट हाम्रो बढी लाभ हुन्छ।” ’ 30)

यहाँ श्री सी. एच. स्पर्जनले दिएको गवाहीमा पनि ध्यान दिऔं, जसले यसो भनेका छन्:

‘मेरो जीवनका आराम र सुखले पूर्ण समयहरू, साथै मेरा खुशी र आनन्दका क्षणहरूबाट मैले जति अनुग्रह पाएको छु, त्यो अनुग्रह एक रुपियाँमा बिक्रयो कि भन्ने डर मलाई लागेको छ। तर पीडा, कष्ट र शोकहरूबाट मैले पाएको उपकार बेहिसाब र अनगिन्ती छ। आत्मिक घन, अचानु, आगो र रेतीजस्ता औजारहरूप्रति म कति धन्यवादी छु, तीप्रति कति ऋणी छु। मेरो जीवनरूपी घरलाई सिँगार्ने सज्जा-सामग्रीहरूमध्ये दुःखकष्टचाहिँ सर्वोत्तम हो।’

हिब्रू १२:१२: ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले जीवनका प्रतिकूल परिस्थिति-हरूसित हार खानुहुँदैन; किनकि त्यस बेला उनीहरूको विश्वासको अभावले अरूलाई पनि नराम्रो असर पार्छ। यसकारण तल भरेका लुला हातहरूले फेरि नयाँ बल पाई जीवित ख्रीष्ट येशूको सेवा गरून्। नवीन शक्ति पाएर कमजोर घुँडाहरू अटुट र अथक प्रार्थना चढाउन फेरि पनि टेकिने होऊन्।

हिब्रू १२:१३: धरमराएका पाउहरूलाई के चाहिन्छ? तिनलाई ख्रीष्टको चेलापनाका सीधा मार्गहरू डोस्नुपर्छ। यस सम्बन्धमा श्री

जोर्च विलियम्सले यसो लेखेका छन्:

‘जतिजनाले प्रभु येशूलाई पूरा रूपले पछ्याउँछन्, उनीहरूले कमजोर भाइबहिनीहरूका निम्ति बाटो सुगम तुल्याउँछन्; तर जतिजना पूरा रूपले प्रभुको पछि लाग्दैनन्, तिनीहरूले अरूलाई बाटोमा बाधा र धक्का दिन्छन् र तिनीहरूबाट आत्मिक लुलालङ्गडाहरू मात्र पैदा हुन्छन्।’ 32)

यस सम्बन्धमा श्री जी. एच. लाडले निम्न सुन्दर उदाहरण प्रस्तुत गर्छन्:

‘यहाँ हिब्रको पुस्तकको लेखकले एउटा थकित यात्रीको नक्सा कोरेका छन्, जो स्वर्ग जाने बाटो हिँड्दा-हिँड्दै हैरान भएको छ र उसको विपरीत चलिरहेको हुरीबतासका निरन्तर धक्काधक्कीले हुत्तिएको छ। हताश र निराश भई ऊ लत्र्यात्र भएको छ; उसका खुट्टाहरूले अब एकै कदम पनि चाल्नै सक्दैनन्। उसका कुमहरू तल भरेका, उसका हातहरू लल्याकलुलुक भएका, उसका हल्लिएका गोडा भुइँमा नटेक्ने भएका छन्। स्वर्ग पुग्ने आशामा उसले माया मारेको छ; ऊ भुइँमा ढल्ल लागेको छ। परमेश्वरको यात्रीको दशा यस्तै पनि हुँदो रहेछ।

तर अब एकजना सुदृढ विश्वासी भाइ ऊसित भेट हुन्छ, जो मिलनसार छ, जो मुस्कराउँदैछ र जसले निश्चयतासाथ उसलाई यसो भन्दैछ: “ढाडस गर, सीधा भई खडा होऊ! आफ्ना खुट्टा तन्क्याऊ र आफ्नो हृदयमा परमेश्वरको अनुग्रह ग्रहण गर! तिमी यहाँसम्म आइपुगेपछि प्रायः बाटो काटिसकेको छ; अधिको परिश्रम खेर नफाल, हिम्मत बाँध! यात्राको अन्तमा तिम्रो सुन्दर घर हुनेछ भनी सम्भ्र! उता हेर, अबचाहिँ घरको बाटो सीधा छ। यताउता कतै नजाऊ! तिम्रा लुला खुट्टाहरूको उपचार गर, तिनलाई निको पार्नुहुने महान् डाक्टरकहाँ ल्याऊ! ... याद गर: तिम्रो अग्रदौडाक यही कठिन बाटो भएर परमेश्वरको दरबारमा पुगिसक्नुभयो। तिम्रो अघि जाने अरू विश्वासीहरू पनि पुगिसके। तिमी पनि पुग्ने नै छौ। तिमी एकलै छैनौ। अरू पनि त्यही बाटो हिँडिरहेका छन्। अघि बढ, केवल अघि बढ! तिमी गन्तव्यस्थलमा पुग्ने नै छौ, र अवश्य पुरस्कार पाउने नै छौ।”

धन्य हो, त्यो मानिस, जसले आफ्ना शब्दहरूले थाकेकाहरूलाई सहायता गर्छ (यशैया ५०:४) । धन्य हो त्यो मानिस, जसले आत्मिक अर्ती ग्रहण गर्छ (हिब्रू १३:२२) । धन्य, धन्य, धन्य हो त्यो मानिस, जसको विश्वास सरल र बलियो हुन्छ; किनकि प्रभुको कड़ा अनुशासनमा परेर पनि उसले उहाँमा कहिल्यै ठेस खाँदैन ।' 33)

हिब्रू १२:१४: ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले सबै मानिसहरूसित सधैं नै मेलमिलापमा बस्ने चेष्टा गर्नुपर्छ । तर घोर सतावटमा परेको समयमा, जब कोही-कोही विश्वासबाट भङ्किरहेका हुन्छन् र मानसिक तनाव चरमसीमामा पुगेको हुन्छ, तब यसको अर्तीमा भन् बढी ध्यान दिनुपर्छ । यस्तो समयमा आफ्नो कुण्ठा र आफ्ना डरहरू कसमाथि पोखिन्छ ? के आफ्नो नजिकका कुटुम्ब र आफ्ना प्रियहरूमाथि होइन र ?

हामी पवित्रताको पछि लाग्नुपर्छ; नत्र हामीले प्रभुलाई कहिल्यै देख्न पाउनेछैनौं । यस पदमा कुन प्रकारको पवित्रताको कुरा गरिएको छ ? यस प्रश्नको उत्तर पाउनुभन्दा अघि हामीले याद गरौं: नयाँ नियमभित्र ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको सम्बन्धमा तीन प्रकारको पवित्रता पाइन्छ ।

पहिले, जुन बेला कोही ख्रीष्टकहाँ फर्कन्छ, त्यस बेला तत्कालै ऊ पापीको स्तरबाट पवित्र जनको स्तरमा उठाइन्छ । ऊ अब परमेश्वरका निम्ति संसारबाट अलग पारिएको हुन्छ (१ कोरिन्थी १:२ र ६:११) । ऊ ख्रीष्टसँग एक भएको छ; यसकारण ऊ सधैंका निम्ति पवित्र पारिएको हुन्छ । यस विषयमा श्री मार्टिन लुथरले यसो भनेका छन्: 'मेरो ख्रीष्टरूपी पवित्रता स्वर्गमा छ ।' यसर्थ ख्रीष्ट येशू हाम्रो पवित्रता हुनुहुन्छ । परमेश्वरको सामु हाम्रो ठहर सदा पवित्र हुन्छ ।

त्यसपछि व्यवहारिक पवित्रीकरण पनि हुन्छ (१ थेस्सलोनिकी ४:३ र ५:२३) । दिन प्रतिदिनको जीवनमा हामी पवित्र हुनुपर्छ । हामी हरेक खराबीबाट अलग बस्नुपर्छ । यो पवित्रीकरण प्रगतिशील हो; सब समय हामी प्रभु येशूजस्तो हुँदै जानुपर्छ ।

अन्तमा पूर्ण, सिद्ध पवित्रता पनि हुन्छ । ख्रीष्ट-विश्वासी स्वर्गमा पुग्नेबित्तिकै उसको पवित्रता पूर्ण हुनेछ । तब मात्र ऊ सधैंका निम्ति पापबाट मुक्त हुनेछ । उसको पुरानो स्वभाव हटाइनेछ र उसको ठहर मात्र

होइन, तर उसको स्वभाव पनि पवित्र हुनेछ । उसको अवस्था र उसको स्तर अब पूरा मिल्नेछन्, एउटै हुनेछन् ।

अब प्रश्न उठेको छः कुनचाहिँ पवित्रताको पछि हामी लागौं ? तब माथि उल्लेख गरिएको कुरामा ख्याल गर्दा एउटा कुरा स्पष्ट हुन्छः व्यवहारिक पवित्रताको पछि हामी लाग्नुपर्छ । किनकि स्तरीय पवित्रताका निम्ति हामीले कुनै परिश्रम गर्नुपर्दैन । नयाँ जन्म पाउनेबित्तिकै हाम्रो स्तर आफैँआफ पवित्र हुन्छ । अनि पूर्ण पवित्रताको पछि हामी पनि लाग्दैनौं; किनभने प्रभुलाई स्वर्गमा भेट्ने बेलामा त्यो सिद्ध पवित्रता हाम्रै हुनेछ । तर व्यवहारिक पवित्रता प्रगतिशील हुनु हो भने त्यसमा हाम्रो आज्ञाकारिता र हाम्रो सहयोगिता चाहिन्छ । यस प्रकारको पवित्रता कायम राख्न यसमा निरन्तर लागिपर्नुपर्छ । पवित्रताको पछि लागिरहनुपर्ने कुराबाट सिद्ध पवित्रता यस जीवनमा प्राप्त गर्ने कुरा होइन रहेछ भनी बुझिन्छ । (हिब्रू २:११ पदको टिप्पणीमा फर्केर हेर्नुहोला; त्यहाँ 'पवित्रीकरण'को शीर्षकअन्तर्गत तपाईंले पवित्रीकरणको विस्तृत जानकारी पाउनुहुन्छ ।)

श्री के. एस. व्यूचले यसो लेखेका छन्:

'पवित्रताको पछि लाग्नुपर्छ भन्ने अर्तीउपदेश ती यहूदीहरूका निम्ति थियो, जसले ख्रीष्ट येशूमा नयाँ जन्म पाएका हुनाले मन्दिरको सेवा छोडेका थिए । उनीहरूले एक पवित्र जीवन जिउनुपरेको थियो; उनीहरू आफूले भर्खरै अजाएको विश्वासमा दृढतासाथ अघि बढ्नुपरेको थियो । किनभने अरू यहूदीहरू पनि थिए, जसले उनीहरूले जस्तै मन्दिरको सेवा त छोडेका थिए र बाहिरी तवरले नयाँ नियमको शिक्षा अजाएका थिए । तिनीहरूले पनि मसीह येशूलाई महापूजाकारीको रूपमा मान्नुपर्नेथियो । तिनीहरू अघि त्यागेको लेवीय व्यवस्थाकहाँ किन फर्कून्, र ती व्यर्थका बलिदानहरू फेरि किन चढाइरहून् ? यसो नगर्नका निम्ति तिनीहरूलाई कसले उत्साह र प्रोत्साहन दिन्छ ? के ती यहूदीहरू होइनन्, जसले ख्रीष्ट येशूमा साँच्चै नयाँ जन्म पाएका थिए ? हो उनीहरूचाहिँ आत्मिक प्रोत्साहन दिने स्रोत थिए । यसकारण पवित्र जीवन जिउने चेताउनी र चुनौती उनीहरूका

निम्ति थियो, नत्र उनीहरूको इसाई जीवन लङ्गडा भई उनीहरू खोच्याई-खोच्याई हिँडेको हुनाले उनीहरूको खातिर मुक्ति नपाएका अन्य यहूदीहरू बाटो बिराउनेथिए, पथभ्रष्ट हुनेथिए ।' 34)

तर एउटा सैद्धान्तिक समस्या रहन्छ। के व्यवहारिक पवित्रता नभएको मानिसले प्रभुलाई देख्न पाउनेछैन र ? हो, यो कुरा सत्य हो। तर यस भनाइको सीमा पनि छ, र यो कुरा गलत प्रकारले नबुझौं; किनभने एक पवित्र जीवन जिएर कुनै पनि मानिसले परमेश्वरलाई देख्ने अधिकार प्राप्त गर्दैन। येशू ख्रीष्ट हाम्रो एकमात्र स्वर्ग जाने अधिकार हुनुहुन्छ। कुनै व्यक्तिमा नयाँ जीवन छ भने उसले त्यो कुरा बाहिर व्यवहारिक पवित्रताद्वारा प्रमाणित गर्नुपर्छ। जुन मानिस पवित्रतामा बढ्दैन, उसले मुक्ति पाएको हुँदैन, उसमा नयाँ जीवन हुँदैन। पवित्र आत्मा कसैमा वास गर्नुहुन्छ भन्ने कुरा कसरी जान्नु ? उहाँको उपस्थितिको लक्षण के हो ? पापबाट अलग भएको जीवन यसको खास प्रमाण हो। यसमा कार्य-कारणको नियम छ: के ख्रीष्ट येशूलाई विश्वासद्वारा मनमा ग्रहण गरिएको छ ? तब हाम्रो जीवनबाट जिउँदो पानीका खोलाहरू बग्नेछन्, अनिवार्य रूपले बग्नेपर्छ।

हिब्र १२:१५: चारवटा पापहरूबाट हामी जोगिनुपर्छ, जुन पापहरू आउँदा दुई पदमा प्रस्तुत गरिन्छन्। तर सन्दर्भबाट यहाँ बलियो सङ्केत के पाइन्छ भने, धर्मत्यागको पापको विरोधमा चेताउनी दिँदै त्यसलाई यहाँ चार भाग गरिएको छ; किनकि यी चारवटा पापहरू धर्मत्यागको सम्बन्धमा छन्।

पहिले, धर्मत्याग गर्ने मानिसले परमेश्वरको अनुग्रह पाएको हुँदैन। त्यो मानिस इसाईजस्तो देखिन्छ, इसाईजस्तो बोल्छ, र इसाई हुँ भन्छ, तर उसले नयाँ जन्म पाएको छैन। बिचरा, मुक्तिदाता प्रभुको छेउमा पुगेर पनि उसले उहाँलाई ग्रहण नगरेको ! यति नजिकै आइपुगेको, तर प्रभुबाट उक्तिकै टाढा रहेको, कसरी ?

धर्मत्याग त्यो तीतो जरा हो, जसले मानिसलाई प्रभुप्रति चिढाउँछ र ख्रीष्टीय विश्वासलाई त्याग्न लाउँछ। त्यस मानिसको धर्मत्याग एक

सरुवा रोग हो; किनभने त्यस प्रकारको मानिसका गनगनहरू, त्यसका शङ्काउपशङ्काहरू र त्यसका खण्डनहरू सुनेर अरू मानिसहरू अशुद्ध हुन्छन् ।

हिब्रू १२:१६: धर्मत्याग र व्यभिचारको बीचमा नजिकको सम्बन्ध रहेछ । यहाँ प्रभुलाई स्वीकार गर्ने एक मानिसले व्यभिचार गरेको छ । तर आफ्नो दोष स्वीकार गर्नुको सट्टामा त्यसले प्रभुलाई दोष्याउँछ र उहाँलाई त्याग्छ । धर्मत्याग र व्यभिचार निम्न पदहरूमा संग-संगै देखा पर्छन्: २ पत्रुस २:१०, १४ र १८ अनि यहूदा १:८, १६ र १८ ।

अन्तमा, धर्मत्याग गर्ने मानिसले धर्म र ईश्वरजस्तो पवित्र मानिएको थोकको बेवास्ता गर्छ । एसाव यसको उदाहरण हो; किनभने उसले आफ्नो जन्मसिद्ध अधिकारको बेवास्ता गरेको थियो । आफ्नो भोक मेट्नलाई उसले क्षणभरमा आफूसित मोलतोल गर्ने आफ्नो भाइलाई खुशीसाथ त्यो अधिकार दिइहालेको थियो ।

हिब्रू १२:१७: पछिबाट एसावलाई पछुतो लागेको थियो; किनभने उसले जेठा-अधिकारको दोबर अंश गुमाइपठाएको थियो । तर के गर्ने ? ढिलो भइसकेको थियो । उसका बुवाले पनि जेठा छोराको आशिष उसमाथि फर्काएर ल्याउन सकेनन् ।

धर्मत्यागीसित पनि यस्तै हुन्छ । त्यसले आत्मिक कुराहरूको बेवास्ता गर्छ । ख्रीष्टका निम्ति निन्दा, कष्ट, सतावट भोग्नु वा शहीद हुनुदेखि बाँचलाई त्यो मानिस राजीखुशीले ख्रीष्ट येशूलाई अस्वीकार गर्न तयार छ । त्यस्तोलाई पश्चात्ताप गर्न फर्काउन सकिँदैन, फेरि नयाँ तुल्याउन सकिँदैन । त्यस्तोलाई पछुतो लाग्ला, तर परमेश्वरले त्यस मानिसबाट देख्न चाहनुभएको पश्चात्ताप त्यसले गर्दैन ।

हिब्रू १२:१८: मोशाको व्यवस्थामा फर्कन चाहनेहरूले व्यवस्था दिइएको बेलामा घटेका डरलाग्दा-डरलाग्दा घटनाहरू याद गर्नुपर्छ र त्यसबाट कतिपय आत्मिक शिक्षाहरू लिन सक्नुपर्छ । सिनाई पर्वत छुन सकिने एउटा वास्तविक पहाड हो । व्यवस्था त्यस सिनाई पर्वतमा दिइएको थियो; त्यस बेला उक्त पर्वतको सबको सब दक्किरहने आगो नै थियो । त्यस भयानक दृश्यमाथि पर्दा वा घुम्टो हालिएको थियो;

यसकारण सबै कुराहरू अस्पष्ट, धुम्मिएका र धमिला देखा परेका थिए, साथै त्यस पहाडको वरिपरि पूरा आँधी चल्दथ्यो ।

हिब्रू १२:१९: यी प्राकृतिक अनियमिताहरूबाहेक त्यहाँ अद्भुत, भयानक अलौकिक कुराहरू पनि थिए । तुरही फुकेको आवाज सुनिन्थ्यो, र कसैको बोलेको भर्को आवाज पनि सुनिन्थ्यो, त्यो यति भर्को थियो, कि मानिसहरूले आवाज बन्द भएको होस् र तिनीहरूले त्यो फेरि सुन्न नपरोस् भन्ने विन्ती गरे ।

हिब्रू १२:२०: 'यदि कुनै पशुले पनि त्यो पहाड छोयो भने त्यसलाई ढुङ्गाले हानियोस्' ³⁵⁾ बन्ने ईश्वरीय आदेश सुनेर मानिसहरू पूरा व्याकुल भएका थिए । किनकि तिनीहरूले यस भनाइको अर्थ राम्ररी बुझेका थिए । त्यस पहाडको नजिक जाने एउटा गुँगो, विवेकहीन पशुलाई मृत्युदण्ड दिइन्थ्यो भने, त्यो ईश्वरीय आदेशरूपी चेताउनी बुझ्न सक्ने चेतनशील मानिसहरूको हालत भन् खराब हुनेथियो । निस्सन्देह तिनीहरू तत्कालै ठहरै हुनेथियो ।

हिब्रू १२:२१: सम्पूर्ण दृश्य अति भयानक थियो र त्यसले सबै मानिसहरूमा पर-पर हटिजाओं भन्ने डर पैदा गरेको थियो; मोशा पनि डरले कामेका थिए । यी सबै लक्षणहरूले व्यवस्थाको स्वरूप र त्यसको सेवकाइ केकस्तो हुन्छ, सो स्पष्ट पार्छन् । व्यवस्थामा परमेश्वरले आफ्ना धार्मिक मागहरू पेस गर्नुभयो । त्यसले पापप्रति उहाँको क्रोध प्रकट गरेको छ । तब व्यवस्था किन दिइयो, सो बुझ्नुपर्छ: त्यो मुक्तिको ज्ञान दिने साधन होइन, तर पापको ज्ञान पो दिने माध्यम हो । पापको खातिर परमेश्वर र मानिसको बीचमा कति ठूलो अन्तर भएको हुनुपर्छ, सो कुरा व्यवस्थाले सङ्केत गर्दछ । व्यवस्थाको सेवकाइ दोषी ठहराउने सेवा हो । हामीलाई उज्यालो आशा-उमाङ्ग दिने त्यसमा केही पनि छैन ।

हिब्रू १२:२२: ख्रीष्ट-विश्वासीहरूहो, तपाईंहरू डरैडर पैदा गर्ने त्यस सिनाई पर्वतकहाँ आउनुभएको होइन, तर परमेश्वरको अनुग्रह दर्साउने र हामीलाई न्यानो स्वागत गर्ने सियोन पर्वतमा आउनुभएको हो ।

आगोले दन्किरहेको त्यो सिनाई पर्वत,
हाम्रो दृष्टिमा घुम्टो लगाउने त्यो पर्दा,

अँ, हाम्रा डरहरू र हाम्रो दोष कहाँ गइए ?
हाम्रो विवेकमा शान्ति छ; त्यसले हामीलाई कहिल्यै छल गर्दैन;
किनकि स्वर्गको सिंहासनमा विराजमान हुनुहुनेचाहिँ
संसारको पाप उठाइलैजाने परमेश्वरको पाठा हुनुहुन्छ ।

जेम्स जी. डेक

अब ख्रीष्टको अनमोल रगतले किनिएको परमेश्वरको हरेक
छोराछोरीले यसो भन्न सक्छ: 'मलाई भयभीत पार्ने व्यवस्था र
परमेश्वरको क्रोधमा पर्छु-पर्छु भन्ने डर मसित के सरोकार ?
किनभने मेरा आज्ञाकारी मुक्तिदाता प्रभुको रगतले मेरा सबै अधर्महरू
ढाकिरहेको छ ।'

ए. एम. टपलेडी

जुन वास्तविक ठाउँमा हामी अनन्तसम्म रहनेछौं,
त्यस ठाउँमा हामी सैद्धान्तिक हिसाबले पुगिसकेका छौं;
हाम्रो भविष्य वर्तमानजतिकै भएको छ;
भोलिको कुरा हामीले आजै हात पारिसकेका छौं
संसारमा रहेर पनि हामीसँग स्वर्गको हक छँदैछ ।

संकलित

पृथ्वीमा छुन सकिने हाम्रो कुनै पहाड छैन, जसकहाँ हामी जान्छौं ।
स्वर्गको पवित्रस्थानमा प्रवेश गर्नु हाम्रो सौभाग्य हो । विश्वासद्वारा हामी
परमेश्वरको नजिक जान्छौं, उहाँलाई हाम्रा पाप स्वीकार गर्छौं र उहाँलाई
धन्यवाद, प्रशंसा र प्रार्थना चढाउँछौं । सालमा एकै दिनमा होइन, तर
जहिले पनि हामी महा पवित्रस्थानभित्र जान सक्छौं । सधैं हामीलाई
स्वागत छ । परमेश्वरले हामीलाई 'पर बस' भन्नुहुन्न, तर 'निर्धक्कसाथ
नजिक आऊ' भन्नुहुन्छ ।

व्यवस्था मात्रैहरूसँग सिनाई पर्वत छ, तर ख्रीष्ट-विश्वासीसँग
सियोन पर्वत पो छ । ख्रीष्ट येशूले आफ्नो त्राणको कामद्वारा हाम्रा निम्ति
जे हासिल गर्नुभएको छ, अर्थात् उहाँको अनुग्रहभित्र हाम्रा निम्ति जेजति
आशिषहरू छन्, स्वर्गको सियोन पर्वत यी आशिषहरूको प्रतीक हो ।

व्यवस्था मात्रेहरूसँग संसारको यरूशलेम छ भने ख्रीष्ट-विश्वासीसँग माथि स्वर्गको राजधानी छ । जीवित परमेश्वरको शहर स्वर्गमा छ । उहाँले यसको जग बसाल्नुभयो; उहाँले यसलाई निर्माण गर्नुभयो । यस शहरको रचना गर्नुहुने र यसलाई निर्माण गर्नुहुने परमेश्वर स्वयम् हुनुहुन्छ ।

हामी परमेश्वरको उपस्थितिमा प्रवेश गर्दा त्यहाँ कत्रो प्रतापी जनसमूह लाग्छ, सो विचार गरौं । पहिले त्यहाँ अनगिन्ती स्वर्गदूतहरू हुँदा रहेछन् । उनीहरूमा कुनै पापको कलङ्क नलागे ता पनि उनीहरूले हामीसँग स्तुतिगान गाउन सक्दैनन्; किनभने मुक्तिले हामीकहाँ ल्याएको आनन्दको बारेमा उनीहरूलाई केही पनि थाहा छैन ।

हिब्रू १२:२३: त्यहाँ जेठाहरूको आमसभा पनि रहेछ । ती जेठाहरूको नाम स्वर्गमा दर्ता गरिएका छन् । उनीहरू ख्रीष्टको मण्डलीका सदस्य हुन् । ख्रीष्टको मण्डली ख्रीष्टको शरीर हो, ख्रीष्टको दुलही पनि हो । पेन्टेकोस्टको दिनदेखि यता ती जेठाहरूको मृत्यु भएको थियो र हालैमा उनीहरू पूरा होशमा छन्; उनीहरूले प्रभुको उपस्थितिमा आनन्द लिइरहेका छन् । तर उनीहरूले त्यस दिनको बाटो हेरिरहेका छन्, जुन दिन उनीहरूका मृत-शरीरहरू महिमित रूपले बौराइन्छन् र उनीहरूका आत्माहरूसित फेरि मिल्न जानेछन् ।

विश्वासद्वारा हामीले परमेश्वरलाई सबैका न्यायकर्ताको रूपमा देख्छौं । अन्धकार र कालो बादलले उहाँलाई हाम्रा आँखाहरूबाट छेक्दै-छेक्दैछन् । विश्वासको दृष्टिले उहाँको महिमा छर्लङ्ग देख्छ ।

पुरानो नियमका विश्वासीहरू पनि त्यहाँ उपस्थित छन् । यहाँ तिनीहरूको नाम 'सिद्ध पारिएका धर्मी जनहरूका आत्माहरू' राखिएको छ । विश्वासद्वारा तिनीहरू धर्मी ठहरिएका छन् । तिनीहरू पवित्र छन्; तिनीहरूमा कुनै खोट वा कलङ्क छैन; किनभने ख्रीष्ट येशूको त्राणको कामको मूल्य तिनीहरूको हिसाबमा लगाइएको छ । तिनीहरूले पनि त्यही दिनको प्रतीक्षा गर्छन्, जुन दिन चिहानले तिनीहरूका मृत-शरीरहरूमाथि उहिलेदेखि जमाएको अधिकार छोड्नुपर्नेछ, र तिनीहरूले महिमित शरीर पाउनेछन् ।

हिब्रू १२:२४: प्रभु येशू त्यहाँ हुनुहुन्छ । उहाँ नयाँ करारको मध्यस्थ हुनुहुन्छ । पुरानो नियमको मध्यस्थ मोशा र नयाँ नियमको मध्यस्थ येशूको बीचमा भिन्नता छ । मोशाको मध्यस्थको काम यस प्रकारको थियो: उनले परमेश्वरको हातबाट व्यवस्था लिएर त्यो इस्त्राएलीहरूलाई दिए । उनी परमेश्वर र मानिसहरू दुवै पक्षको बीचमा रहन्थे; मानिसहरूको पक्षमा उनले ती निर्धारित बलिदानहरू चढाए, जुन बलिदानहरूको खातिर पुरानो नियमको करार पारित भयो ।

तर ख्रीष्ट येशू नयाँ करारको उच्च स्तरीय मध्यस्थ हुनुहुन्छ । परमेश्वरले धार्मिकतापूर्वक त्यो नयाँ करार स्थापित गर्नुभन्दा अघि प्रभु येशू मर्नुपस्यो । यस करारमा यसलाई पारित गर्न येशूको रगतको छाप लगाइयो; उहाँले धेरैजनाका निम्ति छुटकाराको दामस्वरूप आफूलाई समर्पण गर्नुभयो (१ तिमोथी २:६) ।

आफ्ना जनहरूले नयाँ करारका आशिषहरू अवश्य प्राप्त गर्नु भन्ने हेतुले उहाँले आफ्नो मृत्युद्वारा तिनलाई सुदृढ र पक्का गर्नुभयो । उहाँले आफ्नो अनन्त जीवनद्वारा ती आशिषहरू उनीहरूका निम्ति बिमाकृत गर्नुभयो र सुरक्षित राख्नुभयो । परमेश्वरको दाहिने हातमा बसीकन उहाँले आफ्नो वर्तमान सेवकाइद्वारा आफ्ना जनहरूलाई रक्षा गर्नुहुन्छ, यसैले कि उनीहरूले यस दुष्ट संसारमा रहनुपरे ता पनि उहाँका आशिषहरू उपभोग गर्न सकून् । यी सेवकाइहरू उहाँको मध्यस्थको कामअन्तर्गत पर्छन् ।

गोल्थाथामा क्रूसका दुःखहरू सहनुभएको प्रभु येशू उच्च पारिनुभयो र परमेश्वरको दाहिने हातमा उहाँ शासक र मुक्तिदाता भई विराजमान हुनुहुन्छ ।

परमेश्वरका चुनिएकाहरूका निम्ति मारिनुभएको थुमालाई निहार्न

हामी माथि आफ्ना आँखाहरू उठाएर हेर्नुपर्छ;

किनभने उहाँ अहिले त्यहाँ हुनुहुन्छ;

अब चाँडै उहाँका पवित्र जनहरू उहाँको सारा महिमामा सहभागी हुनेछन्, र उनीहरूले आफ्ना प्रधान र प्रभुसँग राज्य गर्नेछन् ।

जेम्स जी. डेक

अन्तमा, त्यहाँ छिट्काउको रगत पनि छ, जसले हामीलाई हाबिलको रगतले भन्दा उत्तम कुराहरू सुनाइदिन्छ। जब ख्रीष्ट येशू स्वर्गको आरोही हुनुभयो, तब उहाँले क्रूसमा बगाउनुभएको आफ्नो रगतको सम्पूर्ण मोल परमेश्वरको सामु राख्नुभयो। उहाँले वास्तविक रूपले आफ्नो रगत स्वर्गमा लानुभएको कुरा पुष्टि गर्ने कुनै ठोस कुरा पाइँदैन, तर उहाँको रगतको शुभ फल स्वर्गको पवित्रस्थानमा प्रस्तुत गरिएको बुझिन्छ। यस सत्यताले श्री जेम्स जी. डेकको कवितामा निम्न रूप लिएको छः

स्वर्गको सिंहासनको सामु र त्यसको वरिपरि उहाँको अनमोल रगत
छर्किएको छ; मुक्तिको काम पूरा भएको छ;
उहाँका चोटहरूले पनि स्वर्गमा यसको जयघोष गर्छन्।

यहाँ, यस पदमा प्रभु येशूको बहुमूल्य रगत हाबिलको रगतसित तुलना गरिएको छ। हाबिलको रगत भन्नाले तिनले चढाएको बलिको रगत अथवा कैनले मारेको हाबिलको आफ्नो रगत - यी दुई कुरा बुझ्न सकिन्छ। जेजस्तो बुझिन्छ, त्यस रगतमा भन्दा ख्रीष्टको रगतमा ठूलो अनुग्रह छ। किनभने हाबिलले चढाएको बलिको रगतको भाषा यस प्रकारको छः 'मैले उसको पापलाई ढाकिदिउँ', तर अल्पकालिक रूपले मात्र। ख्रीष्ट येशूको रगतको भाषा यस्तो छः 'मैले क्षमा दिएँ, सदा-सर्वदाका निम्ति।' हाबिलको रगतको बोलविन्ती यस प्रकारको थियोः 'हे प्रभु, मेरो रगतको बदला लिनुहोस्!' तर ख्रीष्ट येशूको रगतमा कृपा र शान्तिले पूर्ण विन्ती छः 'तिनीहरूलाई क्षमा गर्नुहोस्!'

हिब्रू १२:२५ : हिब्रू बाह्र अध्यायको अन्तिम खण्डमा ख्रीष्ट येशूमा र उहाँद्वारा प्रकट गरिएको परमेश्वरको प्रकाश सिनाई पर्वतमा प्रकट भएको परमेश्वरको प्रकाशसित तुलना गरेर तिनको बीचमा भएको भिन्नता प्रस्तुत गरिन्छ। जुन अतुलनीय सौभाग्यहरू र जुन अपार महिमाहरू ख्रीष्टीय विश्वासमा प्रकट गरिएका छन्, ती सौभाग्य र महिमाहरूसित खेलाँची गर्नुहुँदैन। त्यसमा परमेश्वर हामीसँग बोल्दै हुनुहुन्छ, हामीलाई निम्तो दिँदै हुनुहुन्छ र हामीलाई आग्रह गर्दै हुनुहुन्छ। उहाँलाई इन्कार गर्ने नाश हुनेछ।

उता, मोशाको व्यवस्थाबाट परमेश्वरको वाणी सुनेर त्यसलाई उल्लङ्घन गर्नेहरूले आ-आफ्नो अपराधअनुसार दण्ड पाउँथे । यता, ठूलो सौभाग्य मिलेकोमा जिम्मेवारी पनि उत्तिकै ठूलो छ । ख्रीष्ट येशूमा परमेश्वरले हामीलाई आफ्नो अन्तिम प्रकाश दिनुभयो, जो उहाँको सर्वोत्तम प्रकाश हुनुहुन्छ । यसकारण व्यवस्थाको नियम भङ्ग गर्नेहरूले त्यसको उचित सजाय भोगे भने, अब वर्तमान समयमा ख्रीष्टको सुसमाचारमार्फत स्वर्गबाट बोल्नुहुनेको वाणीलाई बेवास्ता गर्नेहरूको जिम्मेवारी भन् ठूलो हुन्छ । त्यसबाट उम्कनु असम्भव छ ।

हिब्रू १२:२६: सिनाई पर्वतमा परमेश्वरको स्वरको खातिर भुइँचालो गएको थियो भने, भविष्यमा उहाँको स्वरले 'आकाश-चालो' पैदा गर्नेछ । हागै २:६ पदमा यसको विषयमा भविष्यवाणी गरिएको छ, जहाँ यसो लेखिएको छ: 'अभ्र एकपल्ट थोरै समयपछि म आकाश, पृथ्वी, समुद्र र सुकखा भूमिलाई हल्लाइदिनेछु ।'

यस प्रकारको हल्लाइ कहिले हुनेछ ? ख्रीष्ट-विश्वासीहरू उठाइ-लगिसकेपछिको समयमा एकपल्ट र ख्रीष्टको हजार वर्षे राज्यको अन्तमा फेरि एकपल्ट त्यो घट्नेछ । किनभने ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमन हुनुभन्दा अघि तल पृथ्वीमा र माथि आकाशमा डरलाग्दा प्राकृतिक हलचलहरू मच्चिनेछन् । ग्रहहरूले आ-आफ्नो परिक्रमा-पथलाई छोडिदिनेछन्; यसकारण ठूला-ठूला सुनामीहरू र विशाल सामुद्रिक तरङ्गहरू उठ्नेछन् । त्यसपछि ख्रीष्टको हजार वर्षे राज्यको अन्तमा आकाशमण्डल, वायुमण्डल र पृथ्वी आगोभिन्न फालिनेछन् र भस्म हुनेछन् (२ पत्रस ३:१०-१२) ।

हिब्रू १२:२७: 'अभ्र एकपल्ट' भन्दै परमेश्वरले भविष्यमा घट्ने यो घटना सङ्केत गर्नुहुन्छ, जुन घटनाद्वारा अन्तमा आकाश र पृथ्वी सदाका निम्ति हटाइनेछन् । जुन चीजहरू हामीले देख्न, छुन र चलाउन सक्छौं, ती चीजहरू वास्तविक हुन्, तर नदेखिने कुराहरू सत्य होइनन् भन्ने भ्रम उक्त घटनाले एकैपल्टमा नष्ट पार्नेछ । जब परमेश्वरले आफ्नो निफात्रे र हल्लाउने काम गरिसिद्ध्याउनुहुनेछ, तब हल्लाउन नसकिने वास्तविक कुराहरू मात्र रहिरहनेछन् ।

हिब्रू १२:२८: यहूदी धर्मअन्तर्गत रीतिविधिहरूका देखिने र छुन हुने कुराहरूसित व्यवहार गर्नेहरूले हल्लाउन सकिने चीजहरू मात्र सम्हालेका थिए। तर सच्चा विश्वासीहरूसित कहिल्यै हल्लन नसक्ने एउटा राज्य छ। के यस कुराबाट हामीलाई परमेश्वरको श्रद्धा र भक्तिको उत्कट प्रेरणा मिल्दैन र? आउनुहोस्, हामी श्रद्धा र ईश्वरीय भयको साथ निरन्तर परमेश्वरको प्रशंसा गरौं !

हिब्रू १२:२९: तर परमेश्वरको स्वर सुन्न नचाहनेहरूको हालत के हुनेछ त? परमेश्वर तिनीहरूका निम्ति भस्म पार्ने आगो हुनुहुन्छ। तर हामी उहाँका जनहरूका निम्ति पनि परमेश्वरको पवित्रता र उहाँको धार्मिकता अति महिमित र तेजिला हुन्छन्, कि तिनीले हामीमा उहाँलाई भक्तिसाथ साष्टाङ्ग दण्डवत्को सृजना गर्नुपर्छ।

घ) हिब्रू १३:१-१७: अर्तीउपदेश: विभिन्न क्षेत्रहरूमा ख्रीष्टीय सदाचार र व्यवहार देखाइदेओ भन्ने प्रोत्साहन

हिब्रू १३:१: हिब्रूको पुस्तकको यो व्यवहारिक खण्ड तेह्र अध्यायमा अधि बढ्दैछ। अब छवटा अर्तीहरू प्रस्तुत गरिन्छन्। यी छवटा सद्गुणहरूको विकास हामीमा हुनुपर्छ। पहिलो गुण भाइहरूप्रति प्रेम हो। सबै वास्तविक ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको बीचमा हाम्रो परिवारको नाता छँदैछ भन्ने सद्भावना हुनु खाँचो छ। अनि प्रेमिला वचनहरू र प्रेमका सुकर्महरूद्वारा हामीले यो नाताको सम्बन्ध कायम राख्नुपर्छ (१ यूहन्ना ३:१८)।

हिब्रू १३:२: 'परदेशीहरूलाई अतिथि-सत्कार गर' भनेर हिब्रूको पुस्तकको पाठकहरूलाई आग्रह गरिन्छ। सन्दर्भअनुसार सतावटमा परेका र भागिरहेका विश्वासीहरूलाई सत्कार गर्नु यस आग्रहको प्रमुख अर्थ हो; किनभने यस्ताहरूलाई गाँस र वास पाउन हम्मेहम्मे परिरहेको हुन्छ। उनीहरूलाई सत्कार गर्ने आतिथेयलाई यसो गर्न निक्कै खतरा थियो। तर यस पदबाट सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले खाँचोमा परेका भाइबहिनीलाई अतिथि-सत्कार गर्ने उत्साह पाऊन्।

अतिथि-सत्कार गर्नेले नजानीकन स्वर्गदूतहरूलाई पो सत्कार गरेछ भन्ने गद्गद् सम्भावना छँदैछ। अब्राहामको अनुभव यस्तो थियो; उनले तीनजना पाहुनालाई सत्कार गरे, जो खास गरी स्वर्गका दूतहरू थिए (उत्पत्ति १८ : १-१५)^{३६}। हाम्रो घरमा स्वर्गदूतहरू कहिल्यै नपस्तान्; तर पाहुनालाई सत्कार गर्दा हामीले यस्ता पुरुष र स्त्रीहरूलाई आफ्नो घरमा स्वागत गर्छौं, जसको उपस्थिति हाम्रा निम्ति आशिष बनेछ र जसको आत्मिक प्रभावले हाम्रो परिवारलाई अनन्त प्रतिफल दिनेछ।

हिब्रू १३:३: तेस्रो अर्तीचाहिँ कैदमा परेका विश्वासीहरूको वास्ता गर्ने सम्बन्धमा छ। यी जेलमा परेकाहरू अवश्य ख्रीष्ट येशूको गवाही कायम राखेहरू थिए, जो उनीहरूको गवाहीको खातिर भ्यालखानामा हालिएका थिए। उनीहरूलाई खानेकुरा, न्यानो लुगा, पढ्ने पुस्तकहरू, साथै उत्साहको खाँचो परेको थियो। यसरी नै कैदमा परेकाहरूसँग भेटघाट गर्दा आफू पनि अपराधी ठहरिने डर थियो। अरू विश्वासीहरूका निम्ति त्यो भेटघाट यस प्रकारको खतराबाट जोगिदिने परीक्षा थियो। यसकारण जो यी कैदीहरूलाई भेट्न गएको छ, उसैले ख्रीष्ट येशूलाई भेटेको छ भन्ने कुरा उनीहरूले सम्भना गर्नुपरेको थियो।

अत्याचारमा परेकोहरूसँग कृपा देखाउनुपर्छ। फेरि सतावटमा परेका विश्वासीहरू यस अर्तीको केन्द्र हुन्। यस्ताहरूलाई दयामाया देखाउनेले आफूलाई खतरामा हाल्छ। यसकारण आफूलाई जोगाउने कोशिश स्वाभाविक हो। तर यस प्रकारको भुकाउ हामीले कुनै ठाउँ दिनुहुँदैन, तर यस्तो विचार आफ्नो मनदेखि तुरुन्तै रोक्नुपर्छ। अनि हाम्रा निम्ति यस अर्तीले के भन्न खोजेको हो? हामीले दुःखमा परेका सबै पवित्र जनहरूमाथि सहानुभूति देखाउनुपर्छ। हामी पनि शरीरमै छौं र यसकारण यस प्रकारका कष्टहरू हामीमाथि पनि आइपर्न सक्छन् भन्ने कुरा बिर्सनुहुँदैन।

हिब्रू १३:४: विवाहचाहिँ सबैको दृष्टिमा आदरयोग्य होस्! याद रहोस्: संसारमा पाप पस्नुभन्दा पहिले परमेश्वरले एक पुरुष र एउटी स्त्रीको बीचमा विवाहको सम्बन्ध स्थापित गर्नुभएको हो। यसर्थ मानव-जातिका निम्ति विवाहचाहिँ परमेश्वरको पवित्र इच्छा हो। सन्यासीहरूले जस्तै विवाहको बन्धनलाई अशुद्ध सम्भन्नु अथवा कुनै न कुनै इसाई भाइ-

बहनीहरूले गरेजस्तै विवाहको खिल्ली उड़ाउनु पवित्र बाइबलमा मनाही गरिएको छ ।

विवाह गरेकाहरू आफ्नो विवाहको प्रणको सम्बन्धमा सधैं विश्वासयोग्य रहनुपर्छ । उनीहरूले ओछ्यान निष्कलङ्क राख्नुपर्छ । विवाहको सम्बन्ध खुकुलो पार्न खोज्ने आधुनिक मानिसहरूको विचार-धारणा जस्तोसुकै किन नहोस्, तर वैवाहिक बन्धनदेखि बाहिर जुनसुकै सम्भोगको सम्बन्ध पाप हो । व्यभिचार कुनै रोग होइन, यो पाप पो हो । व्यभिचार गर्ने मानिस परमेश्वरको न्यायमा पर्छ-पर्छ । अनि ठीक त्यस्तै अरू सबै किसिमका अनैतिक काम र कुकर्म गर्नेहरू न्यायदेखि उम्कनेछैनन् । कसैको पाप उहाँले यस जीवनमा न्याय गर्नुहुन्छ, जस्तै शारीरिक रोगहरू, परिवारको सम्बन्ध-विच्छेद, मानसिक घबराहट, व्यक्तित्वमा विकृतिहरूद्वारा आदि । यस प्रकारको पाप क्षमा भएको छैन अर्थात् ख्रीष्ट येशूको रगतले यस प्रकारको पाप ढाकिएको छैन भने, परमेश्वरले व्यभिचारीहरूलाई न्याय गरेर तिनीहरूलाई अनन्त आगोको कुण्डमा फाल्नुहुनेछ ।

धर्मसुधारको समयमा साहसी बिशप लाटिमरले इङ्गल्याण्डका राजा आठौं हेन्रीलाई उनको व्यभिचारको पापको विषयमा यसरी नै कायल पारे: उनले राजालाई बाइबलको एकप्रति उपहार गरे, जुन उपहारको बाहिरी आवरण अति सुन्दर थियो । यस खोलमा यस्तो लेखिएको थियो: 'परमेश्वरले व्यभिचारी र परस्त्रीगामीहरूलाई न्याय गर्नुहुनेछ ।'

हिब्रू १३:५: छैटौं सद्गुण सन्तोष हो, जसको विकास हाम्रो जीवनमा हुनुपर्छ । यहूदी धर्ममा लिप्त रहेकाहरूले सधैं यसो भन्ने गर्थे: 'पवित्र निवासस्थान हाम्रै हो; पूजाहारीगिरी हाम्रै हो; भेटी र बलिदानहरूको सेवा हाम्रै हो । हाम्रा धर्मका रीतिविधिहरू क्या सुन्दर छन्!! तिमीहरूसँग के पो छ?' हिब्रूको पुस्तकको लेखकले सरल ढङ्गले आफ्ना इसाई भाइबहिनीहरूलाई यसो लेख्छन्: 'तिमीहरूको चालचलन पैसाको लोभरहित होस् ! अनि तिमीहरूसँग जे कुराहरू छन्, तिनैमा सन्तोष गर !' उनको ठाउँमा मैले पनि यसो भन्नेथिएँ । किनभने ख्रीष्ट-विश्वासीसँग भएको कुरा यहूदी धर्मको सबैभन्दा उत्तम कुराभन्दा

कता हो कता महान् हो । तब सन्तोष किन नरहने ? ऊसँग ख्रीष्ट येशू हुनुहुन्छ; त्यो काफी छ ।

पैसाको लोभ ख्रीष्ट-विश्वासीका निम्ति ठूलो बाधा बन्न सक्छ । घाम र कुनै विश्वासी भाइबहिनीको आँखाको बीचमा रुपियाँको सानो सिक्का आयो भने, त्यस सिक्काले सिङ्गै घामलाई छेक्छ; ठीक त्यस्तै पैसाको लोभले परमेश्वरसितको सङ्गति भङ्ग गर्छ र आत्मिक प्रगति रोकिहाल्छ ।

विश्वासीको सबभन्दा ठूलो धन के हो ? 'म तिमीलाई कुनै रीतिले छोड्नेछैनँ; म तिमीलाई कुनै हालतमा पनि त्याग्नेछैनँ' भनेर प्रतिज्ञा गर्नुहुने हामीसँग हुनुहुन्छ भने उहाँ नै हाम्रो सबैभन्दा ठूलो धन हुनुहुन्छ । ग्रीक भाषामा यस वाक्यको रचना हेर्नु हो भने, यहाँ नकार्ने कुरा एकदम पक्का गर्न दुई-तीनवटा नाहिँ गर्ने शब्दहरू प्रयोग गरिएका छन् । खास गरी यस पदमा कुरामा जोड गर्ने जम्मा पाँचवटा नाहिँ भन्ने शब्द छन् । जोड केमा गरिएको छ ? ख्रीष्ट येशूले आफ्ना जनहरूलाई छोड्नु अथवा त्याग्नु - असम्भव !! वास्तवमा जोड यस्तै छ ।

हिब्रू १३:६: भजन ११८:६ पदको खण्ड यहाँ उद्धृत गरिएको छ । 'परमप्रभु मेरा सहायक हुनुहुन्छ; म डराउनेछैनँ; मानिसले मलाई के गर्न सक्छ र?' ख्रीष्ट येशूलाई पाएको हरेक व्यक्तिको साहससितको स्वीकार यो हो । ख्रीष्ट येशूमा हाम्रो सुरक्षा पूर्ण, हाम्रो संरक्षण पूर्ण, हाम्रो शान्ति पूर्ण हुन्छ ।

हिब्रू १३:७: अब हिब्रूको पुस्तकका पाठकवर्गलाई उनीहरूका अगुवाजनहरूको सम्भना गर भन्ने शिक्षा दिइन्छ । ती अगुवाहरू उनीहरूका इसाई शिक्षकहरू हुन्, जसले उनीहरूलाई परमेश्वरको वचन सुनाए । ती अगुवाहरूको चालचलनको परिणाम के थियो ? उनीहरू लेवीय व्यवस्थाकहाँ फर्केनन्; तर उनीहरूले ख्रीष्ट येशूमाथि राखेको आफ्नो विश्वासको अङ्गीकार अन्तसम्म कायम राखे । उनीहरूमध्ये कतिजना ख्रीष्ट येशूका निम्ति शहीद पनि भए होलान् । अब उनीहरूको विश्वासको देखासिकी गर्नु थियो । अब ती विश्वासीहरूको पालो आएको थियो । तिनीहरूले ख्रीष्ट येशूमा अटल भएको विश्वास, ख्रीष्टीय शिक्षामा आधारित विश्वास, परमेश्वरलाई जीवनको हर कदम र हरेक

मोड़मा ठाउँ दिने र उहाँलाई महिमा दिने विश्वासको देखासिकी गर्नु थियो। एकै किसिमको सेवाका निम्ति हाम्रो बोलावट भएको छैन, तर विश्वासको जीवन जिउनु नै हामी सबैजनाको बोलावट हो।

हिब्र १३:८: यस पदको सम्बन्ध स्पष्ट भएको छैन। यसकारण यस पदको व्याख्या गर्ने सरल तरिका यो होला: ती अगुवाजनहरूको शिक्षा, लक्ष्य र विश्वासको सार खीष्ट येशू हुनुहुन्छ, जो हिजो, आज र सधैंभरि एकसमान हुनुहुन्छ। उनीहरूको शिक्षाको मेरुदण्ड खीष्ट येशू हुनुहुन्थ्यो, जो हिजो, आज र सधैंभरि एकसमान हुनुहुन्छ भने, उनीहरूको जीवनको लक्ष्य पनि खीष्ट येशू हुनुहुन्थ्यो, जो हिजो, आज र सधैंभरि एकसमान हुनुहुन्छ। अनि उनीहरूको विश्वासको जग येशूचाहिँ ती मसीह हुनुहुन्थ्यो, जो हिजो, आज र सधैंभरि एकसमान हुनुहुन्छ।

हिब्र १३:९: यहाँको चेताउनीले विधिवादको भूटो शिक्षा ताकेको छ। यहूदी धर्मका प्रचारकहरूको भनाइअनुसार पवित्रताचाहिँ परमप्रभुको उपासना विधिपूर्वक गरेकोमा र शुद्ध खानेकुरा खाएकोमा आदि अन्य बाहिरी रीतिविधिहरूद्वारा प्राप्त गरिन्छ। तर यस सम्बन्धमा सत्य कुरा के हो भने, पवित्रता अनुग्रहको फल हो, व्यवस्था पालन गरेको फल होइन। शुद्ध र अशुद्ध खानेकुराको बारेमा जति नियमहरू छन्, ती नियमहरूले विधिवत् शुद्धता उत्पन्न गर्छन्। तर भित्री शुद्धता अर्को कुरा हो। मानिस विधिवत् तवरले शुद्ध होला, तर उसको मन वैरभाव, घृणा र कपटले भरिएको हुन सक्छ। परमेश्वरको अनुग्रहले मात्र खीष्ट-विश्वासीहरूलाई पवित्र जीवन जिउने प्रेरणा दिन्छ र उनीहरूलाई पवित्र जीवन जिउने शक्ति दिन्छ। हाम्रा पापहरूका निम्ति क्रूसमा मर्नुभएको मुक्तिदाता प्रभुप्रतिको प्रेमले हामीलाई यस वर्तमान संसारमा आत्मसंयम, धार्मिकता र भक्तिसाथ जिउने प्रेरणा दिन्छ (तीतस २:१२)। वास्तवमा, खानेकुरा र पिउने कुराहरूसम्बन्धी थुप्रै नियमहरूबाट तिनमा लागिपर्नेहरूलाई कुनै पनि लाभ हुँदैन।

हिब्र १३:१०: 'हामीसँग एउटा वेदी छ' भन्ने शब्दमा उच्चारण गरिएको जयघोष सुन्नदेखि नचुकोँ। यहूदी धर्मका प्रचारकहरूले बारम्बार इसाईहरूलाई गरिरहेका गिल्लाहरूका निम्ति खीष्ट-विश्वासीहरूको साहसी जवाफ यहाँ छ: हाम्रो वेदी खीष्ट येशू हुनुहुन्छ। अनि उहाँ हाम्रो

वेदी हुनु हो भने, उहाँमा भएका सबै आशिषहरू हाम्रै भए। लेवीय व्यवस्थाको अधीनतामा रहनेहरूलाई ख्रीष्टीय विश्वासअन्तर्गत पाइने उत्तम-उत्तम कुराहरूमा सहभागी हुने कुनै अधिकार छैन। तिनीहरूले पहिले आफ्ना पापहरूको सम्बन्धमा पश्चात्ताप गर्नुपर्छ र प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेर उहाँलाई आफ्नो व्यक्तिगत प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा अप्नाउनुपर्छ।

हिब्रू १३:११: बलिदानहरू चढाउने नियमअनुसार बलिपशुहरूलाई मारिन्थ्यो, र ती बलिहरूको रगत लिएर प्रधान पूजाहारी महा पवित्रस्थानभित्र जान्थे, र पापको प्रायश्चित्त गर्थे। तर ती मारिएका पशुका शरीरहरू छाउनीदेखि बाहिर लगिन्थे र त्यहाँ जलाइन्थे। छाउनीदेखि बाहिर भनेको अर्थ निवासस्थानको आँगनदेखि बाहिर कुनै शुद्ध ठाउँ हो।

हिब्रू १३:१२: छाउनीदेखि बाहिर जलाइएका बलिपशुहरू एउटा प्रतीक हुन्। प्रभु येशू यस प्रतीकको वास्तविक रूप हुनुहुन्छ; किनभने यरूशलेमका पर्खालहरूदेखि बाहिर उहाँ क्रूसमा टाँगिनुभयो। यसर्थ उहाँले यहूदी धर्मरूपी छाउनीदेखि बाहिर मानिसहरूलाई आफ्नो रगतद्वारा पवित्र पार्नुभयो, र पवित्र पार्नुहुन्छ।

हिब्रू १३:१३: शुरुमा हिब्रूको पुस्तक पढ्न पाउने ती विश्वासी-हरूका निम्ति व्यवहारिक शिक्षा यस प्रकारको थियो: तिनीहरूले यहूदी धर्मलाई पूरा रूपले छोड्नुपर्थ्यो। मन्दिरमा चढाइरहेका बलिदानहरूदेखि सधैंका निम्ति पिठचूँ फर्काएर उनीहरूले ख्रीष्ट येशूको त्राणको काममा पूरा सन्तुष्टि लिनु थियो; किनभने उहाँको बलिदान हर प्रकारले यथेष्ट र पर्याप्त थियो।

अनि हाम्रा निम्ति हामीले पाउनुपर्ने पाठ उस्तै छ: वर्तमान समयमा त्यो छाउनीचाहिँ मुक्ति कर्मको फल हो भन्ने कुरा सिकाउने जुनसुकै धर्म-सिद्धान्त र मत हो। धर्मकर्महरूद्वारा, असल चालचलनद्वारा, रीति र विधिहरूद्वारा मुक्ति पाइन्छ भन्ने जुनसुकै धर्म, वाद, मत र समुदायलाई हामीले 'छाउनी' सम्झनुपर्छ। आधुनिक चर्चको समुदाय त्यो छाउनी हो; किनभने त्यसमा मानिसहरूले मानिसहरूलाई पूजाहारीको रूपमा नियुक्त गर्ने गर्छन्; तिनीहरूको उपासनामा भौतिक समाग्रीहरू चलाइन्छन्; अनि

सेवाअराधनाको सजिसजाउ सम्भिएका तिनीहरूका रीतिविधिहरू अनेक छन् । तर त्यो त ख्रीष्टीय समुदायको कुरूप, ख्रीष्टविनाको मण्डली हो । प्रभु येशू त्योदेखि बाहिर हुनुहुन्छ भने, हामी पनि छाउनी-बाहिर उहाँकहाँ जानुपर्छ र उहाँको निन्दा बोक्नुपर्छ ।

हिब्रू १३:१४: यरूशलेमचाहिँ मन्दिरको सेवा गर्नेहरूको मुटु थियो । त्यो शहर तिनीहरूको छाउनीरूपी समुदायको भौगोलिक मूलकेन्द्र थियो । तर हामी ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति यस संसारमा यस प्रकारको शहर वा केन्द्र कहीं पनि छैन । त्यो स्वर्गीय शहर, त्यो नयाँ यरूशलेम हाम्रा निम्ति प्रिय छ, जहाँ परमेश्वरको पाठारूपी ख्रीष्ट येशू त्यस शहरको सारा महिमा हुनुहुन्छ ।

हिब्रू १३:१५: नयाँ नियमको शिक्षाअनुसार सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरू पूजाहारी हुन् । हामी एक पवित्र पूजाहारी-समाज हौं, जसले आराधना गर्न परमेश्वरको उपस्थितिमा जाने गर्छौं (१ पत्रस २:५) । हामी ती राजकीय पूजाहारीगिरी हौं, जो सारा संसारमा उहाँको गवाही हुन् (१ पत्रस २:९) । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले पूजाहारीको रूपमा चढाउन सक्ने बलिदानहरू कम्तीमा तीनवटा छन्: पहिले, उनीहरूले आफ्ना शरीर बलिदानको रूपमा चढाउँछन् (रोमी १२:१) । त्यसपछि हिब्रू १३:१५ पदअनुसार उनीहरूले स्तुतिरूपी बलिदान चढाउँछन् । हाम्रो स्तुति परमेश्वरका निम्ति हो, र त्यो स्तुति प्रभु येशूद्वारा चढाइन्छ । हाम्रा सबै प्रार्थना र प्रशंसाहरू येशू ख्रीष्टमार्फत परमेश्वर पिताकहाँ पुग्छन् । हाम्रा महान् महापूजाहारीले हाम्रा प्रार्थना र प्रशंसाहरूबाट जे अशुद्ध छ, सो हटाउनुहुन्छ, तिनमा जे पूर्ण छैन, त्यो सिद्ध पार्नुहुन्छ । उहाँले हाम्रो स्तुतिमा आफ्नो सुगन्धरूपी सद्गुण थप्नुहुन्छ ।

हाम्रा सबै प्रार्थना र स्तुतिहरूमा

ख्रीष्ट येशूले आफ्नो मीठो सुगन्ध लगाउनुहुन्छ;

त्यसपछि प्रेमसाथ त्यो प्रार्थनारूपी धूपदानी उठाउनुहुन्छ,

र तिनमा भएका दुर्गन्धहरू सबै भस्म पार्नुहुन्छ ।

मेरी बी. पिटर्स

स्तुतिरूपी बलिदानचाहिँ उहाँको नाम स्वीकार गर्नेहरूका ओठको फल हो । अरू कनै आराधना ग्रहणयोग्य हुँदैन, केवल मुक्ति पाएको मानिसका ओठबाट निस्केको आराधना मात्र परमेश्वरले ग्रहण गर्नुहुन्छ ।

हिब्रू १३:१६: विश्वासीले चढाउन सक्ने तेस्रो बलिदानको पनि कुरा गरौँ । हाम्रो धनसम्पत्ति यो बलिदान हो । हामीले आफ्नो भौतिक धनसम्पत्ति लिएर भलाइका निम्ति प्रयोग गर्नुपर्छ अर्थात् खाँचोमा परेकाहरूसित बाँड्नुपर्छ । यस किसिमका बलिदानहरूमा परमेश्वर खूबै प्रसन्न हुनुहुन्छ । यसको ठीक विपरीत कुराचाहिँ आफ्ना निम्ति सम्पत्ति थुपार्नु हो ।

परमेश्वरको महिमित चेहराको सामु उभिँदै
र दिनरात उहाँको आराधना-सेवा गर्दै गरेका
परमेश्वरको अभिषिक्त पूजाहारीगिरी कहिल्यै बित्नेछैन ।
यस तर्कवितर्क गर्ने युगमा, अविश्वास बाढ्भँ उल्लिँरहेको बेलामा
पनि,
परमेश्वरका गुप्त पूजाहारीहरू छन्, र अन्तसम्म हुने नै छन् ।
उहाँका चुनिएकाहरूका धातुमलरूपी सबै सांसारिक अशुद्धताहरू
पवित्र आगोले भस्म भए,
यसकारण उनीहरूको तीव्र इच्छारूपी ज्वालामा चढेर
उनीहरूको हृदयले माथि परमेश्वरको हृदयलाई छुने गर्छ ।
उनीहरूको धूपरूपी आराधनाले परमेश्वरको महापवित्रस्थान भरिदिन्छ,
र उनीहरूको स्तुतिगान सुनेर सबै मग्न हुन्छन्,
अँ, उहाँको अनुग्रहको प्रशंसा गर्ने त्यस नयाँ आनन्दको गीतले स्वर्ग
गुञ्जायमान् हुन्छ ।

गेर्हार्ड टेस्टेगन

हिब्रू १३:१७: हिब्रू १३:७-८ पदको खण्डमा यस पुस्तकको पाठकवर्गलाई आफ्ना विगत अगुवाजनहरूको सम्भन्ना गर्ने आदेश दिइएको छ । तर अबचाहिँ तिनीहरूलाई आफ्ना वर्तमान अगुवाहरूको आज्ञापालन गर्ने आदेश दिइन्छ । अगुवाहरू भन्नाले यस सन्दर्भमा स्थानीय मण्डलीका एल्डरहरू बुभ्नुपर्ला; किनभने मण्डली-सभामा उनीहरू

परमेश्वरका प्रतिनिधि हुन् । त्यो अधिकार उनीहरूलाई उहाँबाट दिइएको हो; यसकारण विश्वासीहरू यस अधिकारीवर्गको अधीनतामा रहनुपर्छ । बगालरूपी मण्डलीमा उहाँका उप-गोठालाहरू यिनीहरू हुन्, जसले आफ्नो जिम्मामा सुम्पिएका आत्माहरूको हेरचाह गर्छन् र एक दिन परमेश्वरको सामु तिनीहरूको लेखा दिनेछन् । त्यस कामको हिसाब कि त खुशीले, कि त अफसोससाथ दिइन्छ । त्यो त यिनीहरूले आफ्नो जिम्मा कुन प्रकारले निभाए र आफ्नो सेवाद्वारा मण्डलीको आत्मिक प्रगति केकस्तो भयो, सो कुरामा भर पर्छ । अफसोसी भई यिनीहरूले लेखा दिनु छ भने, यिनीहरूले इनाम गुमाउनुपर्नेछ । अनि यस कुराबाट पक्का पनि कसैलाई फाइदा हुँदैन । परमेश्वरले जुन अधिकार स्थापित गर्नुभयो, त्यस अधिकारको रूपरेखाभिन्न रहनु सबैका निम्ति लाभदायक हुन्छ ।

४) हिब्रू १३:१८-२५ : अन्तको आशीर्वाद

हिब्रू १३:१८: लेखकले आफ्नो पत्रको अन्तमा आइपुगेका छन् । यस बेलामा उनले 'मेरा निम्ति प्रार्थना गर' भन्ने अनुरोध गर्छन् । बाँकी पदको सन्दर्भ विचार गर्नु हो भने उनले छिद्रान्वेषीहरूबाट विभिन्न दोषहरू उठाउनुपरेको थियो । अनि उनका छिद्रान्वेष गर्नेहरू को-को थिए, सो हामीले अनुमान गर्न सक्छौं: यिनीहरू मानिसहरूलाई जबरजस्ती गरेर पुरानो नियमको करारको आराधना-सेवामा फर्केर जानुपर्छ भन्ने बाध्यता गराउने यहूदी धर्मका प्रचारकहरू थिए । उनले आफ्नो प्रतिवाद गरेर यसो

भन्छन्: उनलाई जति अभियोग किन नलागोस्, तर उनको विवेक शुद्ध थियो, र उनको अभिप्राय निर्मल र इमानदार थियो ।

हिब्रू १३:१९: लेखकका निम्ति प्रार्थना गर्नुपर्ने अर्को बुँदा छ: उनले चाँडै उनीहरूकहाँ फर्कन पाऊन् । हुन सक्छ, जेलबाट मुक्त हुने उनको इच्छा यस अनुरोधको अर्थ थियो होला । यस विषयमा निश्चित केही पनि छैन, यसको बारेमा केवल अनुमान लाउन सकिन्छ ।

हिब्रू १३:२०: पवित्र बाइबलका आशीर्वादका वचनहरूमा, जस्तै गन्ती ६:२४-२६, २ कोरिन्थी १३:१४ र यहूदा १:२४-२५, उनले यस ठाउँमा अर्को सुन्दर आशीर्वादको वचन थपेका छन् । यसमा शान्तिका परमेश्वरलाई सम्बोधन गरिएको छ । अघि बताएअनुसार पुरानो नियमका विश्वासीहरूमा विवेकको सम्बन्धमा पूरा शान्ति थिएन । तर नयाँ नियमको करारअन्तर्गत परमेश्वरसित हाम्रो मेलमिलाप भएको छ (रोमी ५:१), अनि हाम्रो हृदयमा परमेश्वरको शान्ति छ (फिलिप्पी ४:७) । परमेश्वरको शान्ति ख्रीष्ट येशूको त्राणको कामको फल हो भन्ने कुरा यस पदले बताएको छ । पापले उत्पन्न गरेको समस्या एकैपल्टमा सधैंका निम्ति समाधान भयो भन्ने प्रमाण स्वरूप परमेश्वरले हाम्रा प्रभु येशूलाई मरेकाहरूबाट बौराएर उठाउनुभयो ।

ख्रीष्ट येशू ती असल गोठाला हुनुहुन्छ, जसले आफ्ना भेडाहरूका निम्ति आफ्नो प्राण समर्पण गर्नुभयो (यूहन्ना १०:११) । मुक्तिको कार्य गरिसिद्ध्याउनुभएपछि उहाँ महान् गोठालाको रूपमा मरेकाहरूबाट बौरिउठनुभयो (हिब्रू १३:२०) । अनि प्रधान गोठालाको रूपमा उहाँ फर्केर आउनुहुनेछ, र आफ्ना दासहरूलाई इनाम दिनुहुनेछ (१ पत्रुस ५:४) । भजन २२ मा हामीले उहाँलाई अगल गोठालाको रूपमा प्रस्तुत गरिनुभएको देख्छौं भने, भजन २३ मा उहाँ महान् गोठालाको रूप लिनुहुन्छ, अनि भजन २४ मा उहाँ प्रधान गोठाला हुनुहुन्छ ।

परमेश्वरको अनन्त करारअनुसार उहाँ मरेकाहरूबाट फर्काइनुभयो । यस वाक्यको व्याख्या श्री के. एस. व्यूष्टले यसो गरेका छन्:

‘नयाँ नियमको करारलाई अनन्त करार भनिन्छ । यसको तुलनामा पहिलो करार अल्पकालिक करार थियो । अनन्त करारअन्तर्गत पापी

मानिसहरूका निम्ति मर्नुभएपछि मसीह मरेकाहरूको बीचबाट बौराइनुभयो । मरेकाहरूबाट उहाँ बौरिनउठ्नुभएको भए उहाँ मेल्किसेदेकको रीतिमुताबिक महापूजाहारी हुन सक्नुहुनेथिएन । पापी मानिसहरूलाई जीवित पूजाहारीको खाँचो पर्दछ, जसले आफूमाथि विश्वास गर्नेहरू सबैलाई जीवित दिन सक्नुहुन्छ । मानिसहरूका पापहरूका निम्ति केवल छुटकाराको दाम तिरिदिने मरेको पूजाहारीको के काम ? यसकारण नयाँ नियमको करारअन्तर्गत यस प्रकारको पूजाहारीको प्रबन्ध गरिएको छ: जुन पूजाहारीले आफूलाई पापबलिको रूपमा बलिदान गर्नुहुन्छ, उही पूजाहारी मरेकाहरूबाट बौराइनुहुन्छ ।' 37)

हिब्र १३:२१: आशीर्वादको प्रार्थना बीस पदबाट शुरु भयो । परमेश्वरको इच्छा पूरा गर्ने गरी पवित्र जनहरू हरेक असल कामले सुसज्जित भएका होऊन् । यहाँ ईश्वरीय तत्त्व र मानवीय तत्त्व अद्भुत रीतिले एकसाथ मिलेका छन् । परमेश्वरले हामीलाई हरेक असल कुराले सुसज्जित पार्नुहुन्छ । उहाँले आफ्नो दृष्टिमा जे ग्रहणयोग्य र मनपर्दो हुन्छ, त्यही कुरा हामीमा सृजना गर्नुहुन्छ । उहाँले हामीलाई प्रभु येशूद्वारा यी सबै कामहरूले सुसम्पन्न गर्नुहुन्छ । फलस्वरूप हामीले उहाँको इच्छा पूरा गर्नेछौं । अरू शब्दमा भन्न हो भने, उहाँले हामीमा आफ्नो इच्छा पूरा गर्ने चाहना हाल्नुहुन्छ; उहाँले हामीलाई आफ्नो इच्छा पूरा गर्ने शक्ति दिनुहुन्छ । फलस्वरूप हामीले उहाँको इच्छा पूरा गर्नेछौं, र उहाँले हामीलाई यसका निम्ति इनाम दिनुहुनेछ ।

यस प्रार्थनाको अन्तमा अङ्गीकार यस प्रकारको छ:
 'उहाँलाई सदासर्वदा महिमा भइरहोस्, आमेन !'
 यसर्थ येशू ख्रीष्ट सदा-सर्वदा महिमाको योग्य हुनुहुन्छ ।

हामी सबैको दण्डवत्, प्रशंसा र वन्दना पाउन योग्य, तपाईं !
 स्वर्गीय स्तुतिगानहरूको कहिल्यै नसिद्धिने विषयवस्तु, तपाईं !
 तपाईं, केवल तपाईं योग्य हुनुहुन्छ, हे प्रभु येशू !

सुश्री एफ. टी. विग्राम

हिब्रू १३:२२: अनि यस ठाउँमा आएर हिब्रूको पुस्तकको लेखकले आफ्ना पाठकहरूलाई आफ्नो पत्रमार्फत प्रस्तुत गरिएको अर्ती स्वीकार गर भन्ने आह्वान गर्छन्। यस भनाइको मतलब थियो: उनीहरूले विधिहरूले युक्त धर्मलाई छोडेर साँचो हृदयले ख्रीष्ट येशूलाई अङ्गाल्नुपर्छ।

उनले आफ्नो पत्र छोटो सम्भेका छन्; किनभने लेवीय व्यवस्थाको विषयमा भन्न सक्ने अरू धेरै कुराहरू थिए। पुरानो नियमका जति छायारूपी विषयहरू छन्, ती सबै ख्रीष्ट येशूमा पूरा भएका छन्।

हिब्रू १३:२३: धेरैजनाको विचारअनुसार 'हाम्रा भाइ तिमोथी मुक्त भएका छन्' भन्ने वाक्यले हिब्रूको पुस्तक लेखे लेखक प्रेरित पावल हुनुपर्छ भन्ने धारणा बलियो टेवा दिन्छ। लेखक स्वयम्ले तिमोथीसँग यात्रा गर्ने योजना यहाँ प्रकट गरेका छन्। यस कुराले प्रेरित पावललाई सङ्केत गरेको हुन सक्छ। तर यस विषयमा निश्चित कुरा केही पनि भन्न नसकेको हुनाले शायद हामीले यो कुरा यत्तिकै रहन दिनु उचित होला।

हिब्रू १३:२४: अबचाहिँ मण्डलीका अगुवाजनहरूलाई लगायत सबै पवित्र जनहरूलाई लेखकको न्यानो अभिवादन टक्राइन्छ। नयाँ नियमका पत्रहरूमा धेरै ठाउँहरूमा पाइने शिष्टले पूर्ण व्यवहारहरू हामीले नदेखेजस्तो गरी भुल्नुहुँदैन, तर वर्तमान समयमा तिनको देखासिकी गर्नुपर्छ।

इटालीका कतिपय विश्वासीहरू लेखकको साथमा थिए। अनि तिनीहरूले पनि यस चिट्ठीमार्फत पाठकवर्गलाई आफ्नो अभिवादन टक्राउन चाहेका थिए। यसर्थ यो पत्र कि त इटालीबाट कि त इटालीमा भएका विश्वासीहरूका निम्ति लेखिएको हुनुपर्छ।

हिब्रू १३:२५: नयाँ नियमको करारमा जोड दिने यस पत्रमा 'तिमीहरू सबैसँग अनुग्रह होस्' भन्ने अन्तिम अनुग्रहले पूर्ण शब्दहरू पढ्न पाउनु एकदम सुहाउँछ। नयाँ करार सर्तविनाको करार हो, जसले हामीलाई परमेश्वरको अनुग्रह सित्तैमा उपलब्ध गरेको छ। त्यस करारअन्तर्गत प्रभु येशू ख्रीष्टको बलिदानरूपी त्राणको कामद्वारा परमेश्वरले हामी अयोग्य पापीहरूलाई असीम निगाह देखाउनुहुन्छ। यस्तै होस्, आमेन !

वर्तमान समयमा जिउने मानिसहरूका निम्ति हिब्रूको पुस्तकको सन्देश के हो ?

हामी एक्काइसौं शताब्दीमा जिउने मानिसहरूका निम्ति के हिब्रूको पुस्तकको केही सन्देश छ ? यहूदी धर्म अचेल प्रमुख धर्म होइन, जसरी मण्डली-युगको शुरुमा त्यो प्रमुख भएकै थियो । तर इसाई जगत्मा विधिवादको भावना चारैतिर फिजेर गएको छ । 'सत्यको वचन कसरी न्यायसंगत ढङ्गले छुट्ट्याऔं' नामक लोकप्रिय पुस्तिकामा डा. सी. आइ. स्कोफिल्डले यसो लेखेका छन्:

'ख्रीष्टको मण्डलीको प्रगतिमा बाधा पार्ने, त्यसको उद्देश्य भङ्ग गर्ने र त्यसको आत्मिकता हानि पार्ने अरू सबै कारणहरूभन्दा बढी उहाँको मण्डलीमा यहूदी धर्मको भुकाइले ठूलो घात गरेको छ । यस भनाइमा दुई मत नहोला । मण्डलीले संसारबाट अलग नरही आफ्नो निर्धारित पथ छोडेको छ । स्वर्गको बोलावटअनुसार मण्डली जस्तो प्रभुको पछि लाग्नुपर्नेथियो, सो त्यसले उहाँलाई पछ्याएको छैन; किनभने त्यसले यसो नगर्नका निम्ति यहूदीहरूको धर्मशास्त्रमा विभिन्न निहुँहरू पाएको छ । बरु आफ्नो उद्देश्यमा भुकेर त्यसले संसारको सभ्यता बढाउने सेवामा आफूलाई लीन तुल्याएको छ, त्यसले आफ्नो निम्ति धनसम्पत्ति थुपारेको छ, त्यसले थुप्रै सेवाका रीतिविधिहरू अज्जाएको छ, त्यसले भव्य मण्डली-भवनहरू निर्माण गरेको छ, साथै एकसमान भएका ख्रीष्ट-विश्वासी भाइहरूको बीचमा पादरीवर्ग र साधारण विश्वासी भन्ने विभाजन ल्याएको छ ।' 38)

हिब्रूको पुस्तकले हामीलाई ती सबै धर्म, मत र सिद्धान्तहरूबाट अलग रहौं भन्ने आग्रह गर्छ, जुन धर्म, मत र सिद्धान्तहरूले ख्रीष्ट येशूलाई संसारको एकमात्र प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा स्वीकार गर्दैनन् र उहाँको त्राणको काम एकैपल्टमा सधैंका निम्ति संसारका पापको प्रायश्चित्त गर्न पूरा रूपले पर्याप्त र सक्षम बलिदानको रूपमा मान्दैनन् ।

पुरानो नियमका जति प्रतीक र छायाहरू छन्, ती सबै प्रतीक र छायाहरू ख्रीष्ट येशू हाम्रा प्रभुमा वास्तविक रूप लिएर पूरा भए भन्ने कुरा हिब्रूको पुस्तकले सिकाउँछ। उहाँ हाम्रा महान् महापूजाहारी हुनुहुन्छ। उहाँ हाम्रो पापबलि हुनुहुन्छ। उहाँ हाम्रो वेदी हुनुहुन्छ। उहाँ स्वर्गको निवासस्थानको सेवा गर्दै हुनुहुन्छ, अनि उहाँको पूजाहारी-पदमा कहिल्यै कुनै परिवर्तन आउनेछैन र त्यसको अन्त कहिल्यै हुनेछैन।

हिब्रूको पुस्तकको शिक्षाअनुसार हामी सबै ख्रीष्ट-विश्वासी पूजाहारी हौं। जुनसुकै समयमा पनि र जहाँ भए पनि उनीहरूले विश्वासद्वारा परमेश्वरको उपस्थितिमा प्रवेश गर्न पाउनेछन्। उनीहरूले आफ्नो शरीर, आफ्नो स्तुतिरूपी प्रशंसा र आफ्ना धनसम्पत्ति परमेश्वरका निम्ति बलिदानहरूको रूपमा चढाउने गर्छन्। यस सम्बन्धमा श्री डेविड ब्यारोनले यसो लेखेका छन्:

‘ख्रीष्टको मण्डलीका निम्ति लेवीय पूजाहारीगिरीलाई आदर्श सम्भेर विधिवादले त्यसलाई अजाउन खोजेको हो। यो त अपवित्र हातहरूले त्यो च्यातिएको पर्दा फेरि सिउन खोजेको व्यर्थको प्रयास हो, जुन पर्दा धन्य, धन्य मुक्तिदाता परमेश्वर आफैले दुई फ्याक हुने गरी च्याति-दिनुभयो। यो त ख्रीष्टको रगतले नजिक ल्याइएकाहरूलाई “परमेश्वरको नजिक नआओ, पर-पर उभ !” भनेजतिकै हो।’³⁹

हिब्रूको पुस्तकको शिक्षा यस प्रकारको छ: हामीसँग उत्तम करार छ; हामीसँग सर्वोत्तम मध्यस्थ हुनुहुन्छ; हाम्रो आशा सर्वोच्च आशा हो; हाम्रा प्रतिज्ञाहरू उत्तमभन्दा उत्तम प्रतिज्ञाहरू हुन्। हाम्रो स्वदेश सर्वोत्तम छ; हाम्रो पूजाहारीगिरी उत्तम, र हाम्रो सम्पत्ति सर्वोत्तम, अँ, यहूदी धर्मले दिन सक्ने सबै उत्तम कुराहरूभन्दा अझ अति नै उत्तम छ। हाम्रो छुटकारा अनन्त, हाम्रो मुक्ति अनन्त, हाम्रो करार अनन्त, हाम्रो हकको सम्पत्ति अनन्त छ। यस पुस्तकले हामीलाई यी आशिषहरूको निश्चयता बढाएको छ।

तर यस पुस्तकमा चेताउनीहरू पनि छन्; यसले विशेष गरी धर्मत्यागीको पापको विरुद्ध कडा चेताउनी दिएको छ। केही समयसम्म

इसाई हूँ भन्ने र स्थानीय मण्डलीको सङ्गतिमा रहने मानिसले जब ख्रीष्ट येशूप्रति आफ्नो पिठ्युँ फर्काएर प्रभुका शत्रुहरूसित मिल्न जान्छ, तब यस्तोलाई पश्चात्ताप गराएर नयाँ तुल्याउनु असम्भव हुन्छ ।

हिब्रूहरूलाई लेखिएको पत्रले सच्चा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई दृष्टिको भरमा होइन, तर विश्वासको भरमा हिँड्ने प्रोत्साहन दिएको छ; किनभने विश्वासमा जिउने जीवनले ख्रीष्ट येशूलाई प्रसन्न तुल्याउँछ । 'विभिन्न दुःखकष्ट, जाँचपरीक्षा र सतावटहरूमा परेको बेलामा तिमीहरूले ती अप्रिय कुराहरू धीरजसित सहनुपर्छ; तब परमेश्वरले प्रतिज्ञा गर्नुभएको इनाम पाउनेछौ' भनेर त्यसले हामीलाई उत्साह दिएको छ ।

हिब्रूको पुस्तकले अभ के कुरा सिकाउँछ भने, ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको उत्तरदायित्व ठूलो छ; किनभने उनीहरूका सौभाग्यहरू पनि धेरै छन् । ख्रीष्टका सर्वश्रेष्ठताहरूले उनीहरूलाई संसारमा सबैभन्दा सौभाग्यशाली मानिसहरू तुल्याएका छन् । तर यी सौभाग्यहरू बेवास्ता गरेअनुसार ख्रीष्टको न्यायआसनको सामु आफ्नो जीवनको लेखा दिँदा उनीहरूले आफ्नो इनाममा हानि उठाउनुपर्नेछ । व्यवस्थाको अधीनतामा जिउने यहूदी मानिसहरूबाट भन्दा ख्रीष्टको अधीनतामा जिउनेहरूबाट परमेश्वरले बढ्ता फिर्ता पाउने आशा गर्नुहुन्छ । न्यायको दिनमा लेखा लिँदा उनीहरूबाट परमेश्वरको माग ठूलो हुनेछ ।

*'यसकारण आओ, उहाँको निन्दा बोकेर हामी पनि छाउनीबाहिर
उहाँकहाँ जाऔँ !'*

हिब्रू १३:१३

ENDNOTES:

- ¹ (3:6) The NU text omits “firm to the end.”
- ² (3:18) Arthur T. Pierson, no further documentation available.
- ³ (4:15) Theologians summarize the doctrine as to whether or not Christ could sin in two Latin phrases: “non posse peccare” that is: *not possible to sin* and “posse non peccare” that is: possible not to sin. The true teaching is *non posse peccare*: He could not sin.
- ⁴ (4:16) G. Campbell Morgan, “Choice Gleanings Calendar.”
- ⁵ (6:2) The words are not the same in the original: The usual word for “baptism” is *baptisma*; here the word is *baptismo*, “ritual washings.”
- ⁶ (6:3) The majority text reads, “And let us do this. . . .”
- ⁷ (6:6) The NKJV margin is a better translation (since the form and context are the same as the previous clauses): “and have fallen away.”
- ⁸ (6:18) The majority of mss. read “we have strong consolation” (indicative), rather than “might have strong consolation” (subjunctive). The former is even more certain.
- ⁹ (6:20) D. Anderson-Berry, further documentation not available.
- ¹⁰ (7:20) A. W. Rainsbury, “Able to Save to the Uttermost,” *The KeswickWeek*, 1958, p. 78.
- ¹¹ (7:21) George Henderson, *Studies in the Epistle to the Hebrews*, p. 86.
- ¹² (8:6) W. H. Griffith Thomas, *Hebrews: A Devotional Commentary*, p. 103.
- ¹³ (8:8) Henderson, *Hebrews*, p. 92.
- ¹⁴ (9:4) The *word thumiaterion* is a thing or place for burning incense.
- ¹⁵ (9:11) The NU text reads “that have come.”
- ¹⁶ (9:13) J. Gregory Mantle, *Better Things*, p. 109.
- ¹⁷ (9:15) Kenneth S. Wuest, *Hebrews in the Greek New Testament*, p. 162, 163.

- ¹⁸ **(10:10)** George M. Landis, *Epistle to the Hebrews: On to Maturity*, p. 116.
- ¹⁹ **(10:11)** Alexander Balmain Bruce, *The Epistle to the Hebrews: The First Apology for Christianity*, p. 34.
- ²⁰ **(10:37)** Marvin Vincent, *Word Studies in the New Testament*, II:1150.
- ²¹ **(10:37)** A. J. Pollock, *Modernism Versus the Bible*, p. 19.
- ²² **(10:38)** The NU text reads, “my just one.”
- ²³ **(11:21)** C. H. Mackintosh, *Genesis to Deuteronomy: Notes on the Pentateuch*, p. 133.
- ²⁴ **(11:22)** William Lincoln, *Lectures on the Epistle to the Hebrews*, p. 106.
- ²⁵ **(11:35)** G. H. Morrison, “Morrison on Luke,” *The Glasgow Pulpit Series*, I:42.
- ²⁶ **(11:37)** The critical (NU) text omits “were tempted.”
- ²⁷ **(11:37)** William G. Moorehead, *Outline Studies in the New Testament. Philippians to Hebrews*, p. 248.
- ²⁸ **(12:2)** A. B. Bruce, *Hebrews*, pp. 415, 416.
- ²⁹ **(12:10)** J. H. Jowett, *Life in the Heights*, pp. 247, 248.
- ³⁰ **(12:11)** Leslie Weatherhead, *Prescription for Anxiety*, p. 32.
- ³¹ **(12:11)** C. H. Spurgeon, “Choice Gleanings Calendar.”
- ³² **(12:13)** George Williams, *The Student’s Commentary on the Holy Scriptures*, p. 989.
- ³³ **(12:13)** G. H. Lang, *The Epistle to the Hebrews*, pp. 240, 241.
- ³⁴ **(12:14)** Wuest, *Hebrews*, p. 222.
- ³⁵ **(12:20)** The words “or shot with an arrow” are lacking in most manuscripts, including the oldest. To my opinion, they are most likely a later addition.
- ³⁶ **(13:2)** It is believed that one of these three was the Angel of the LORD, the pre-incarnate Christ.
- ³⁷ **(13:20)** Wuest, *Hebrews*, p. 242.
- ³⁸ **(Excursus)** C. I. Scofield, *Rightly Dividing the Word of Truth*, p. 17.
- ³⁹ **(Excursus)** David Baron, *The New Order of Priesthood*, pp. 39, 40.

BIBLIOGRAPHY

- Bruce, Alexander Balmain. *The Epistle to the Hebrews: The First Apology for Christianity*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1908.
- Govett, Robert. *Christ Superior to Angels, Moses and Aaron*. London: J. Nisbet, 1884.
- Henderson, G. D. *Studies in the Epistle to the Hebrews*. Barkingside, England: G.F. Vallance, n.d.
- Hewitt, Thomas. *The Epistle to the Hebrews, TBC*. Grand Rapids: Eerdmans, 1960.
- Ironside, H. A. *Hebrews and Titus*. Neptune, N.J.: Loizeaux Brothers, 1932.
- Kelly, William. *Introductory Lectures to the Epistle to the Hebrews and the Epistle to Philemon*. Oak Park IL: Bible Truth Publishers, n.d.
- Landis, G. M. *Epistle to the Hebrews: On to Maturity*. Oak Park: Emmaus Bible School, 1964.
- Lang, G. H. *The Epistle to the Hebrews*. London: Paternoster Press, 1951.
- Lincoln, William. *Lectures on the Epistle to the Hebrews*. Boston: Believers' Book-Room, n.d.
- Mantle, J. Gregory. *"Better Things": A Series of Bible Readings on the Epistle to the Hebrews*. New York: Christian Alliance Publishing Co., 1921.
- Meyer, F. B. *The Way into the Holiest*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1950.

- Moffatt, James. *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Hebrews*, ICC. Edinburgh: T. & T. Clark, 1924.
- Moule, H. C. G. *Studies in Hebrews*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1977.
- Newell, W. R. *Hebrews Verse by Verse*. Chicago: Moody Press, 1947.
- Pfeiffer, Charles F. *The Epistle to the Hebrews*. Chicago: Moody Press, 1962.
- Rainsbury, A. W. "Able to Save to the Uttermost," *The Keswick Week*. London: Marshall, Morgan and Scott Ltd., 1958
- Thomas, W. H. Griffith. *Hebrews: A Devotional Commentary*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1961.
- Vine, W. E. *The Epistle to the Hebrews*. London: Oliphants Ltd., 1952.
- Westcott, B. F. *The Epistle to the Hebrews*. London: MacMillan, 1889.
- Wuest, K. S. *Hebrews in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co., 1947.

विलियम म्याक डोनाल्डका अरू किताबहरू यस प्रकारका छन्:

- १) साँचो चेलापन
- २) मामुली जीवनभन्दा उच्च जीवन
- ३) आफ्नो भविष्यको विषयमा सोचुहोस् !
- ४) प्रश्नमाथि प्रश्न - जवाफ कसले दिने ?
- ५) अब यो परमेश्वरको अचम्मको अनुग्रह
- ६) मेरो हृदय, मेरो जीवन र मेरो सबै थोक
- ७) त्यो बिर्सेको आज्ञा: पवित्र होओ !
- ८) मत्तीको सुसमाचारको टिप्पणी
- ९) मर्कसको सुसमाचारको टिप्पणी
- १०) यूहन्नाको सुसमाचारको टिप्पणी
- ११) रोमीको पुस्तकको टिप्पणी
- १२) गलातीको पुस्तकको टिप्पणी

यी किताबहरू तपाईंले निम्न ठेगानाहरूबाट पाउन सक्नुहुन्छ:

Great Joy Book Shop
Maa Supermarket, 1st Floor
Thana Dara
P.O. Kalimpong - 734 301
W.B., India

Phone No.: +91/9933459069 or +91/9547248389

or:

Maranatha Books and Stationaries
Chabahil Chowk
P.O. Kathmandu
Nepal

Phone No. 00977/9841275267 or 00977/14478738